

༡༡། །དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཕྱོན་གསལ་
གྱི་མཐའ་གཙོད་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་གྱ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་ཡི།   རྟེན་པ་ཡི་ཕྱོད་མང་བྲགས་པ།

ལེ་ལུ་དང་པོའི་མཐའ་གཙོད།	1
དང་པོ་(རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་སུ་བསྟན་པ་)འི། ..	4
གཉིས་པ་(དེ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མི་འབྲ་བའི་སྒོ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།	9
དང་པོ་(ཐིག་པ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་)ལ་བཞི།	9
དང་པོ་(རི་ལྟར་དུ་དབྱེ་བའི་སྒོ་)འི།	9
གཉིས་པ་(གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་)འི།	10
གསུམ་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས།	10
དང་པོ་(ཐིག་པ་དམན་པའི་རྣམ་གཞག་)འི།	10
གཉིས་པ་(ཐིག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་གོ་)འི།	12
བཞི་པ་(ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་)འི།	14
གཉིས་པ་(ཐིག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས།	15
དང་པོ་(ཐིག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ།	15
དང་པོ་(རི་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་གངས་)འི།	16
གཉིས་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་)འི།	16
གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་)ལ་གཉིས།	20

དང་པོ་(རྟོག་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ)་ནི།	21
གཉིས་པ་(དེ་ལ་ལན་གདབ་པ)་ལ་གཉིས།	22
གཉིས་པ་(རྫོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་དེ་གྲེ་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ)་ལ་གསུམ། ...	29
དང་པོ་(ལྷགས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་མི་འབྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ)་ནི།	30
གཉིས་པ་(འཇུག་སྒོ་མི་འབྲ་བར་འཛོག་པའི་བྱད་པར་ངོས་གཟུང་བ)་ལ་གཉིས། ..	30
གསུམ་པ་(གྲེ་བྲག་ཏུ་ནལ་འབྱོར་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ)་ལ་གསུམ།	36
དང་པོ་(མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་མཚན་ཀྱི་དེ་བྱུང་ཚུལ)་ནི།	36
གཉིས་པ་(མཚན་དོན་དང་མཐུན་པའི་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་དེ་བྱུང་བ་བསྟན་པ)་ལ་གཉིས། .	37
དང་པོ་(དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ)་ནི།	37
གཉིས་པ་(དེ་ལ་སོ་སོའི་འདོད་པ་བཤད་པ)་ལ་གཉིས།	38
དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལྷགས)་ནི།	38
གཉིས་པ་(རང་གི་ལྷགས)་ལ་གཉིས།	40
དང་པོ་ལ་(ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ)་གཉིས།	41
གཉིས་པ་ཐབས་ཤེས་སོ་སོའི་བའི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	45
དང་པོ་(གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་དགག་པ)་ལ་གཉིས།	49

གཉིས་པ་(ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ)་ནི།	55
གསུམ་པ་(ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་)་ལ་གཉིས།	59
དང་པོ་(ཐབས་རྒྱ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ)་ནི།	59
གཉིས་པ་(གསང་ལུས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ)་ལ་དྲུག	61
དང་པོ་(རྩ་རྒྱ་དང་རྒྱ་བྱེ་མའི་དོན་བཤད་པ)་ནི།	61
གཉིས་པ་(བཤད་རྒྱ་ཀྱི་གངས་བསྟན་པ)་ནི།	64
གསུམ་པ་(བཤད་པའི་རྒྱ་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ)་ལ་གཉིས།	66
དང་པོ་(ལུས་པའི་བཤད་རྒྱ་གཞན་)་ནི།	66
བཞི་པ་(ལུས་པའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ)་ནི།	75
ལྔ་པ་(དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་རིམ་པ)་ནི།	77
དྲུག་པ་(རྒྱ་འགྲེལ་ཀྱི་བཤད་པ་ངེ་ལྟར་བྱང་བའི་ཚུལ་)་ནི།	85
གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ)་ལ་	88
དང་པོ་(ཐོག་མའི་མཆན་)་ནི།	89
ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི་མཐའ་གཅིད།	155
ལེ་ཏུ་གསུམ་པའི་མཐའ་གཅིད།	163

ལེ་ལུ་ལྷ་པའི་མཐའ་གཅོད།	171
ལེ་ལུ་དུག་པའི་མཐའ་གཅོད།	174
ལེ་ལུ་བདུན་པའི་མཐའ་གཅོད།	196
ལེ་ལུ་བརྒྱད་པའི་མཐའ་གཅོད།	218
ལེ་ལུ་དགུ་པའི་མཐའ་གཅོད།	220
ལེ་ལུ་བརྒྱ་པའི་མཐའ་གཅོད།	222
ལེ་ལུ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མཐའ་གཅོད།	236
ལེ་ལུ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མཐའ་གཅོད།	251
ལེ་ལུ་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མཐའ་གཅོད།	265
ལེ་ལུ་བརྒྱ་བཞི་པའི་མཐའ་གཅོད།	275
ལེ་ལུ་བཙུ་ལྷ་པའི་མཐའ་གཅོད།	280
ལེ་ལུ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཐའ་གཅོད།	287
ལེ་ལུ་བརྒྱ་བདུན་པའི་མཐའ་གཅོད།	298

༢ གོང་ས་༢ སྐབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་
བཀྲིན་འོག་ཕྱན་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ། ཀྱི་
ཤུ་ཉལ་ས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སློབ་མྱོད་སོགས་བརྒྱུད་
ནས་དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྱུར་
ཆེ་དེབ་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འོང་གི་དེར་སྤྲོད་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྟར་སྤྲོད་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེད་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁུལ་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆེད་ཞན་སྐབས་ནོར་འབྲུལ་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

སེར་སྤྲད་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེབ་བཅོས་ཐོན་པ་རྣམས་སྤུ་ལ་དགོས་ན་བརྒྱ་རྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཐུལ་ཆོག་
བརྒྱུ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་
བཞུགས་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བའི་དཀར་བའི་གནས་གྱི་
མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲུ་གུ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ལེ་ཏུ་དང་པོའི་མཐའ་གཅོད།

༡༡། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དྲོ་རྩེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་
སོ། །

རིན་ཆེན་བརྒྱལ་ས་རབ་བསྐྱེད་དག་པའི་ཤེལ་ལྷར་ལྷང་རེ་བ། །
སྒྲ་ཆོག་ས་ཆོན་གྱིས་ནམ་ཕྱེ་འོད་ཟེར་འཕྲེང་བ་སྒྲོགས་བཅུར་འཁྲིགས། །
ཟག་མེད་འདོད་པའི་བདེ་སྟར་ལྷ་མོའི་འཕྲེང་བས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱོད། །
མ་ལུས་ཞིང་གི་མཆོག་གྱུར་ཐར་པ་ཆེན་པོའི་པོ་བྲང་ན། །
མཁའ་དབྱིངས་ཤར་བའི་དབང་པོའི་གཞུ་བཞིན་དུ། །
མིག་ལ་བདུད་རྩིའི་དཔལ་སྟར་བཅོམ་ལྷན་འདས། །
བདེ་བ་མཆོག་གི་གཏེར་ལ་རོལ་མཛད་པ། །
སྒྲོན་པ་དྲོ་རྩེ་འཆང་དབང་ཞབས་ལ་འདུད། །

རབ་འབྱམས་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱན་མ་ལུས་པ། །
ཏིལ་གྱི་གང་བྱ་བཞིན་དུ་བར་མེད་པར། །
ཡོངས་སུ་དགྱིགས་ཏེ་རྒྱད་རྒྱལ་གསལ་མཛད་པ། །
ཕུན་ཆོགས་འཁོར་ལ་གྱུས་པས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

དོ་རྩེ་འཆང་དབང་དགོངས་པའི་གནད། །
རི་བཞིན་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ནི། །
ཐུགས་རྩེས་འགོ་ལ་གསལ་མཛད་པ། །
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཞབས་ལ་འདུད། །

ཞིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་དཔལ་ལྡན་རྒྱད། །
ལྷ་སྐྱབ་མན་ངག་རི་བཞིན་དུ། །
མཐའ་དྲུག་ཚུལ་བཞིས་གསལ་མཛད་པ། །
ཟླ་བའི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆའ། །

མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུགས་བཟང་འདི། །
ཕྱོགས་འདིར་རིམ་བཞིན་གསལ་མཛད་པ། །
དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་ལ། །
ཡིད་རབ་དང་བས་ཕྱག་འཆའ་ནས། །

རྒྱུད་འགྲེལ་ཆོག་དོན་མཆོན་གྱིས་ནི། །
ལེགས་པར་བྱེ་བའི་དཀའ་གནས་གྱི། །
མཐའ་གཅོད་རྗེ་བཙུན་བློན་གྱིས་ནི། །
བདག་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པར་བྱ། །

འདིར་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་ལྟ། ལྷ་དང་མིའི་རྣམ་པར་འབྲེན་པ་
དམ་པ། ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འབྱུང་ཁུངས། སངས་རྒྱས་
བཙུན་ལྷན་འདས་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དང་རི་ལྷོ་འཆོམ་པར་ལེགས་པར་
བཤད་པ་རི་སྙེད་ཅིག་བསྟན་པའི་རབ་དང་ཕུལ་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ།
དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པས་འཆད་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོན་དུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་གྱི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(སྒྲོན་དུ་བསྟན་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ)་ལ་གཉིས།

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་གྱི་འཇུག་དོགས་སུ་བསྟན་པ་
དང་། དེ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་དོགས་སུ་བསྟན་པ་)ནི།

རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་དབྱེད་པ་ཞུགས་ནས་
 སྟོག་འདི་རི་སྤྱིད་འཆོ་བ་དེ་སྤྱིད་ཚུན་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་སྦྱབ་པ་དང་། སྦྱག་
 བསྐྱེད་ལ་སེལ་བའི་འཇུག་སྟོག་འཇིག་རྟེན་པའི་གན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
 བྱེ་བའི་ལུགས་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཇིག་པར། འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་པན་
 ཆད་ཀྱི་གོང་མའི་བྱད་པར་ཆོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་ནི། གང་ཟག་
 གཞན་པལ་མོ་ཆེས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཅམ་ཡང་བྱ་བར་
 དཀའ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མ་སྤུན་པའི་གཏམ་གྱི་གཞིར་གྱུར་
 བ་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེས་ཀྱུན་ཏུ་
 བྱངས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་བསྦྱབས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་མད་དུ་བྱང་བའི་གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་པས། ཐ་ན་དབྱགས་གྱི་
 བྱང་དུ་རྒྱ་བ་ཅམ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ཆེན་པོར་
 འགྱུར་བ། སྦྱེ་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཆོའི་གཞི་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཞེས་སྟན་པའི་བ་དན་ས་གསུམ་ན་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དེ་ཡི་བསྟན་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།

སྤྱིལ་མར་བསྟོད་པ་ལས། གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། །རྒྱ་
 མཆོའི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། །རྒྱ་

སྟོན་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས། །དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །གང་ལ་ཉེས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ཞིག་ལ་ནི་
ཡོན་ཏན་ཀྱན། །རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་གནས་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཞིག་ཡོད་ན་
ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀྱར་བ་དང་། །དེ་ཡི་
བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། །དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དང་། །དེ་ལ་
ཚུལ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་
ལམ་དང་ཐར་པར་བསྟོད་པའི་བྱོགས་ཡིན་གྱི། །ཆོས་འདི་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་
པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་དེ་ལ་སློབ་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྐྱབས་གནས་ལ་ཡིད་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་ལ། །དེ་ལྟ་ན་
བྱུང་པའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོགས་སུ་རྟོགས་
པར་འགྱུར་རོ། །ངེས་པ་དེ་ཡང་སློབ་མཁུ་ཆུང་བས་ནི་ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་གྱིས་
ཡིན་ལ་སློབ་མཁུ་ཆེ་བས་ནི་ཆད་མས་དངས་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བཅའ་
བར་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམ་བཅའ་བ་ཅམ་དུ་བྱད་པས་སོ། །

དེ་ཡང་ལྟ་ལས་སྤུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ་ལས། །བདག་ནི་སངས་རྒྱས་
ཕྱོགས་མི་འདྲིན། །སེར་སྐྱ་སོགས་ལ་མི་སྤང་ཡང་། །གང་ཞིག་རིགས་པར་
ལྟན་པའི་ཆོག །དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཡོངས་སུ་འདྲིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རང་དང་གཞན་གྱི་སྟོན་པའི་ལུགས་ལ་ཕྱོགས་སྤངས་དང་སྤང་བྱུགས་དོར་

ནས་འདི་གཉིས་ལས་གང་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། གང་ནི་ཉིས་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་སྟུང་དེ་ལྟར་གྲོ་བ་ན། གདུལ་བྱའི་དོན་གཉིས་འབྲུབ་པའི་
 ཐབས་སྟོན་པ་གང་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་ལུང་གཉིས་ནི། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་
 གཞི་ཡིན་པས་ཅོད་གཞི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་མིན་དཔྱད་བར་བྱའོ། །

དེའི་ཚུལ་ནི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བ་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་
 མངོན་མཐོ་སྟོན་དུ་ཐོབ་ནས་ཕྱི་ནས་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་
 ། ལུང་གང་སྒྲེས་བྱའི་དོན་གཉིས་སྟོན་པ་རྣམས་དེ་ལ་སྒྲེ་མི་སྒྲེ་དཔྱད་
 པའི་ཆེ་ནི། གཙུ་བོའི་དོན་ངེས་ལེགས་ལ་མི་སྒྲེ་བར་རིགས་པས་བྱུབ་པ་
 སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐོབ་བྱ་པལ་པ་མངོན་མཐོ་ལ་མི་སྒྲེ་བར་དཔོག་པ་ནི་
 མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཙུ་བོའི་
 དོན་ལ་མི་སྒྲེའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་
 པ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་སྟོན་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེ་
 འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བརྟེན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་ཏུ་འཇིན་པའི་ཀུན་འབྱུང་
 ལས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཉིད་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་འཁོར་བ་དང་། བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་ཐར་

པར་བགྲོད་བའི་རིམ་པ་རྣམས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་རིགས་
པས་བསྐྱབས་པ་ལྟར་རིགས་པས་བྱུང་བ་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་ཚུར་མཐོང་ལ་
ཞིན་ཏུ་སྟོན་གྱུར་ཡིན་པས་སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ཙམ་དུ་བད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། །
བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས་བཙམ་ལྟན་བྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་
འདི་ནི། རང་གི་འདོད་པ་ཙམ་དུ་བད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་
ཞེས་རང་གི་སྐྱབས་འགྲོའི་མཆོང་སྟོན་པ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་
རུང་ལ་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་རང་གཞན་གྱི་སྟོན་པས་སྐྱེ་བ་སྒྲ་བྱེ་ཡོད་མེད་དང་། ལུང་
པོ་རྟག་མི་རྟག་དང་བདག་ཡོད་མེད་སོགས་མི་མཐུན་པ་བསྟན་པའི་ལུང་
རྣམས་ལ། གང་འཐད་ལ་གང་མི་འཐད་ཅེས་རང་གི་སྒྲེ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་
གཞན་སྒྲེ་རྣམས་ཚེད་པ་ན། རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་རྣམས་རྣམ་དག་ཏུ་སྐྱབ་
མི་རུས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆོད་མས་མི་འགྱུར་པའི་ཞིན་
ཏུ་སྟོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་ནི་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྒྲ་བར་
དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ལ། དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་
པ་ཡང་རིགས་པས་འགྱུར་གྱི་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་
པ་མིན་ནོ། །

གཞན་སྒྲེའི་ལུང་སྐྱེས་བྱའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་སྒྲ་བྱེ་
འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན། གཙོ་བོ་དང་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་རྟག་

བ་འཁོར་བའི་བྱེད་པ་པོར་སྤྲོ་ཞིང་། ཡང་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་གྱིས་ལམ་
 བསྐྱོམས་པའི་མཐར་འཁོར་བ་ལྷོག་པར་ཡང་འདོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཁོར་བའི་
 རྒྱུའི་གཙུག་པོ་མ་ལོག་ན་འཁོར་བ་མི་ལྷོག་པའི་བྱིར་དང་། ཏྲག་པས་སྐྱེད་ན་
 དུས་ནམ་ཡང་ལྷོག་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པའི་
 ལྟ་བ་སྤྲོན་འབྱེན་ཞིང་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ཆད་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་བྱུང་བྱེད་པ་
 ཡང་འགལ་བའོ། །སྤར་བ་འདད་པ་ལྟར་རང་གི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་
 གསུམ་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་གྱི། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་
 བ་སྐྱབས་གཏན་མིན་ནོ་སྟུང་པའི་ངེས་པ་མ་དངས་ན། རང་གི་སྐྱབས་གནས་
 ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་སློབ་ཏུན་པོ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་འབྱུང་བ་ཡང་ལྷགས་གཉིས་
 ཀྱི་སྟོན་ཡོན་རིགས་པས་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པས་། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་དངོས་
 ལྷ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སློབ་སློབ་གྲོས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགོའི་སློབ་བྱེད་
 བར་ཅན་སྐྱེད་པར་འདོད་ན་སྤར་ལྟར་བྱའོ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 ལྷོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་མཛད་པའི་
 རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནི་རང་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་
 བསྟན་པ་ལྷང་རྟོགས་གཉིས་དང་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་
 ཆོག་ཅེས་མིན་པའི་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་
 བྱོས་ཤིག །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་འདུག་པའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་བསྟན་པ)་ལ་གཉིས།

ཐེག་པ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལོ། །

དང་པོ་(ཐེག་པ་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་)་ལ་བཞི།

རི་ལྟར་དུ་དབྱེ་བའི་སྒྲོ། གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན། བྱེ་བ་སོ་
སོའི་རང་བཞིན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འཛང་རྒྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་
པ་ལོ། །

དང་པོ་(རི་ལྟར་དུ་དབྱེ་བའི་སྒྲོ)་ནི།

ལེ་ཏུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས་ཉན་རང་གི་དམ་ཆོག་ཀྱང་གསུངས་ལ།
སྤྱོད་བསྟུས་ལས་ཀྱང་། གདུལ་བྱའི་མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སྤྱོད་པ་གསུམ་དུ་བྱེ་སྟེ། དམན་པ་ལ་མོས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་།
རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལ་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། ཟབ་མོ་ལ་
ལྷག་པར་མོས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་གྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་ནོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་ཐེག་
དམན་གྱི་ལམ་དང་། བྱེ་མ་གཉིས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འདུའོ། །

གཉིས་པ་(གང་གིས་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན)འི།

དབྱེ་བའི་སྒོ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་ན། ཆེད་དུ་བྱ་
བ་བདག་གཅིག་བྱའི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཅམ་ཞི་བའི་གོ་
འཕང་དོན་དུ་གཉིས་བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉིས་བའི་གདུལ་བྱ་དམན་མཆོག་གཉིས་
ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཐེག་པ་གང་གིས་རང་རང་གི་གོ་འཕང་དུ་འགྲོ་བའི་ཐེག་
པ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་ཀྱི་སྡེ་
སྒོ་དེ་ཅས་བྱའོ། །ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ཉན་རང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་རང་
རང་གི་གོ་འཕང་དུ་འབྲེད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་
སུ་བྱེ་བས་ཐེག་པ་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན)ལ་གཉིས།

ཐེག་པ་དམན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་(ཐེག་པ་དམན་པའི་རྣམ་གཞག)འི།

ཉན་རང་གཉིས་ལ་དབང་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་ཀྱང་

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེར་མཚུངས་པར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས་
ལ། བྱད་པར་ཞིབ་པ་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པས་འདིར་གཉིས་ཀའི་སྤྱིའི་
རྣམ་གཞག་རགས་པ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་
ཅན་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཁུར་དུ་འཁུར་བ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྤོགས་པས་རང་
གྲོལ་བ་ཙམ་གྱི་སྤྱིར་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲོལ་ཐར་བ་འཕྲོལ་བའི་རྒྱའི་
གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་
བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་དེ་རྟོགས་ནས་ཤེས་རབ་དེ་བཙལ་ཏེ་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གཞན་གྱིས་སྤོགས་བྱས་
ནས་བསྐྱེམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བྱད་དོ། །འདི་དག་
གིས་གང་ཟག་གཤོད་མ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱབ་པའི་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་ཡང་དེར་སྤྱང་བའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱི། གང་ཟག་ལ་སྤྱི་
རོལ་པས་བཏགས་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་
སེམས་ཙམ་པ་དང་དབྱུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་
ནི་དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣོག་པས། དེ་
འདྲ་བ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་དོན་མེད་དེ། གང་ཟག་ལ་
བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་སྤིད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡང་མི་སྣོག་པའི་

སྤྱིར་དང་། སྤྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བཞག་དགོས་པ་ལྟར། གང་ཟག་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བཞག་
དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྤྱང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཇིན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་གང་ཟག་ལ་ཡང་
བདེན་འཇིན་འཇུག་ལ། དེ་འཇུག་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་
སྟོག་པ་མེད་པས། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ཙམ་འབད་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མི་
གྲོལ་བར་འདོད་དགོས་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ་སྟེན་དུ་དགོངས་ཏེ། དེ་ཉིད་
འཕགས་པའི་དགོངས་པར་ཡང་འཆད་དོ། །འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་འདི་དང་
སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་དང་། ཞི་བ་ལྷ་གསུམ་དགོངས་པ་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་གོ)ནི།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
འདོད་ནས་སྟོད་པ་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་དུག་ལ་སྟོབ་པ་ཙམ་ནི། འདིས་འགྲོ་
བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་སྤྱིའི་དོན་ཡིན་ཏེ་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཡང་། ལམ་དེས་
འགྲོ་བར་རྒྱད་སྟེ་རྣམས་ནས་ལན་དུ་མར་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་ལམ་
གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་ཆོས་ནི་མང་དུ་ཡོད་དོ། །གང་ཟག་དེ་དག་གི་ལམ་

ནི་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བགྲོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འོ། །པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་བ་རྣམས་ལ་ནི། ལམ་གྱི་སྤྱིའི་ལུས་དེ་ཙམ་དུ་བྲད་ལ་དེ་ལ་ཡང་ལྟ་
བའི་སྒྲོན་ས་སྤྱེན་དབུ་མ་བ་དང་སེམས་ཙམ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་
ནའང་དེ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་མི་འདྲ་བའི་རིམ་བ་བཤད་པ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་
ཡང་ཐེག་པ་ནི་གཅིག་གོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་མི་དཔོགས་ཀྱི་
ཁྱད་ཡོད་པས་སྤྲུལ་མ་ནི་དབང་པོ་རྣེ་ལ་སྤྱེ་མ་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་ལོ།

འདིར་ཡང་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་པར་སྤྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གསུངས་
པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙུག་པོ་ནི། དབུ་མ་བ་ཡིན་ལ་སེམས་ཙམ་
བ་ནི་ཐེག་པ་དེའི་ཞར་བྱང་ངམ་པལ་བའི་གདུལ་བྱའོ། །པར་སྤྱིན་གྱི་ཐེག་པ་
བ་འདི་ལའང་སྤྱར་བུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྤྱེན་ལྟ་ཡོད་པར་ངེས་བ་དང་མ་ངེས་བ་
ལ་འདྲུག་པ་བྱུག་རྒྱུའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། ལྷགས་དང་སྤྲང་པོ་ཆེའི་ཤིང་
ཏྲ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བ་གཉིས་དང་། ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བ་གཅིག་དང་།
ཉན་ཐོས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ནི་དཔེ་དེ་དག་དང་འདྲ་བར་ལམ་གྱི་འགྲོས་
མགྲོགས་བུལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་ཆེ་ཡང་། དེ་དག་ལ་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་
མེད་པའི་སྤྱིར་ན་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་ཙམ་དང་ལམ་བགྲོད་པའི་གཙུག་ཆེ་རྒྱང་
ཙམ་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོར་འབྲེད་མི་རུས་སོ། །

དེས་ན་གང་དུ་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལ་མཆོག་

དམན་གྱི་བྱང་པར་ཆེས་ཆེ་བའམ། ཡང་ན་གང་གིས་བཟོད་པའི་རྒྱའི་ཐེག་
 པ་ལ་ལྷས་མི་འདྲ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞན་ཡོད་ན་ཐེག་པ་སོ་སོ་བར་
 བཞག་ལ། ལམ་གྱི་ལྷས་རགས་པ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་དགྱེ་
 མེད་ན། ལམ་གྱི་ནང་གསེས་གྱི་དགྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་དང་ལམ་དེས་འགྲོ་བའི་
 གང་ཟག་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཡོད་པར་
 གཞག་མི་རུས་སོ། །

བཞི་པ་(ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་འཁོར་རྒྱུ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་)ནི།

ཐེག་པ་དམན་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དམིགས་
 རས་རང་གི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཡང་། དེ་དག་གི་ལམ་ནི་གང་ཟག་དེ་
 རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྲིད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ན། ཐེག་དམན་གྱི་
 ལམ་རྣམས་མཐར་གཅིག་ཏུ་འཁོར་རྒྱུ་བའི་གོགས་སྲུ་མི་བཟུང་སྟེ། དམ་
 ཆོས་བད་དཀར་ལས། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། །
 ཐབས་འདི་རང་བྱུང་གིས་ནི་མཛད་གྱུར་གྱི། །དེ་དག་རྣམས་ལ་བྲེད་ཅག་
 སངས་རྒྱས་སྟུ། །འགྱུར་རོ་ཞེས་ནི་ནམ་ཡང་མི་གསུང་ངོ། །ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་
 སྟོབ་པ་དུས་ལ་གཟིགས། །ཞེས་པ་དང་། བདེན་པ་པོའི་ལེ་ཏུ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་
 དཔལ་ངས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་གང་དང་གང་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་

ཆུབ་ལ་གཞིལ་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབབ་བ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
སྒྲུབ་བ། དུམ་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པར་བྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་བས་ན་ང་ལ་
ཐེག་པ་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་དགོད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། མཆོན་བརྗོད་ལས་
ཀྱང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ལ། ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས། །
ཞེས་དང་། སྒྲུ་ཏེ་ལས་ཀྱང་། གང་བྱིར་ཆོས་ནི་དུ་མས་ནི། །ཆུ་བོའི་རྒྱ་ནི་
རྒྱ་མཚོ་ལྟར། །ཐར་པ་ཉིད་ནི་གཅིག་བྱ་ཉིད། །མང་པོ་དམིགས་པར་མི་
འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམ་པའི་
ཆོས་སྤྱང་བའི་སྒྲོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་དོ། །

གཉིས་པ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ)་ལ་གཉིས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། རྫོང་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་
རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་(ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ)་ལ་གསུམ།

རི་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་གངས་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་། དེ་ལྟར་དུ་
འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །

དང་པོ་(རི་ལྟར་དུ་བྱེ་བའི་གངས་)ནི།

རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ་ས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་ཐེག་པ་དང་།
གསང་སྤྲུགས་འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའོ། །ཞེས་ཤུག་ཀ་ར་མཆས་བཤད་པ་
ལྟར་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་དང་། རོ་རྩེ་ཐེག་པ་
ཞེས་པ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རྣམ་གངས་ཡིན་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་
ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཡིན་ཏེ།
འཕགས་པ་གསང་བ་ལྷུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་བ་རྒྱུ་ཡི་ཆོས། །
འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བྱས་ནས། །འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཉི་ལམ་ཞིག །ཅེས་
རྩི་ན་གྲེས་མཐའ་གཉིས་སེལ་བར་བྱངས་པ་ལྟར་ངོ་། །གཞན་ཡང་བཤད་
རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་
འཆང་རྒྱུ་བའི་ཐེག་པ་དང་། ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱུ་བའི་ཐེག་པ་
གཉིས་སུའང་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བྱེ་བ་སོ་སའི་དོན་)ནི།

གསང་ཞིང་སྤྲུགས་པས་འགྲུབ་ལ་སྒོད་མིན་གྱི་ཡུལ་མིན་པས་དེ་ལ་མི་
བསྟན་པས་ན་གསང་བའོ། །སྤྲུགས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྒྲ་ན་ལ་སྒྲ་ན་ནི་ཡིད། རྒྱལ་

ནི་སྒྲིབ་པས་ན་སྒྲགས་ཏེ་འདུས་པའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། དབང་པོ་དང་ནི་ཡུལ་
རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུན་གྱིས་གང་དང་གང་བྱུང་ཡིད། །ཡིད་དེ་སྒྲན་ཞེས་བྱ་བར་
བཤད། །རྒྱ་ནི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་དོན། །འཇིག་རྟེན་སྒྲོད་ལས་རྣམ་གྲོལ་
བར། །གང་བཤད་དམ་ཆིག་སྒྲེམ་པ་སྟེ། །དོ་རྩེ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱང་བ་ནི། །
སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་སྒྲན་
དང་རྒྱ་ཡའི་སྒྲ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་འགྲོ་བ་སྒྲོང་བའི་སྒྲིང་རྩེ་ལ་བྱངས་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐེག་པ་ནི་འདིར་འདོད་པ་འབྲས་བུ་
དང་འདིས་འདོད་པ་རྒྱའི་ཐེག་པ་སྟེ་བགྲོད་པས་ན་ཐེག་པའོ། །

འབྲས་བུ་ནི་གནས་ལུས་ལོངས་སྒྲོད་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་
སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་པོ་བྱང་དང་སྐྱེ་དང་འགྲོར་པ་དང་སྒྲིན་ལས་སོ། །ཚུལ་དེ་
དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྟའི་འཁོར་ལོ་དང་།
མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དང་སྒྲོད་བཅུད་སྒྲོང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཅན་ཏུ་སྒྲོམ་
པས་ན་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྒྲོམས་ནས་བགྲོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ནི་སྐྱེ་དང་ལོངས་སྒྲོད་དང་གནས་
དང་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པས་ན་འབྲས་བུ་སྟེ།
ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དྲི་མེད་འོད་ལས། དོ་རྩེ་ནི་མི་བྱེད་པ་དང་མི་ཆོད་
པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ནི་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་སྟེ། སྒྲགས་
ཀྱི་ཚུལ་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱའི་བདག་ཉིད་གཅིག་

ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་དོ་རྩི་འོན་སྒྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་།
 བར་བྱིན་གྱི་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ལ་མཛད་ནས་དོ་རྩི་ཐེག་
 པའི་མིང་དོན་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱ་འབྲས་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ལྟོང་
 ཉིད་གཟུགས་འཛིན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །འབྲས་བུ་སྟོང་རྩི་མི་འགྱུར་འཛིན། །སྟོང་
 ཉིད་སྟོང་རྩི་དབྱེར་མེད་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བའོ། །དེ་གཉིས་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་འདིས་བགྲོད་པ་དང་། འདིར་བགྲོད་
 པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་འབྲས་བའི་དོ་རྩི་ཐེག་པ་ནི་ཟླ་
 མེད་ལ་དགོངས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་མི་རུང་སྟེ། མཆོག་ཏུ་མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ནས་གཞག་དགོས་
 པས་རྩིས་བྲན་མན་ཆད་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་བསྐྱབ་དགོས་ན། རྒྱུའི་ཡན་ལག་
 དེ་དག་ཆང་བ་དེ་རྣམས་ལ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདིར་དོ་རྩི་ཐེག་པ་སྟེ་འོན་འོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་
 རྒྱུངས་པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་དེས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དོན་འཛོག་པ་ཡང་སྟེ་འོ་
 རྣམ་གཞག་ལ་མ་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་འདིར་ནི་སྟོམ་པའི་མེ་ཏྲོག་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དོ་རྩི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མ་ལུས་
 པ་བསྐྱུས་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་བསྐྱུས་པ་ནི་ཐབས་
 དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་གྱུང་བསྐྱུས་པ་རོ་གཅིག་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་

གྱི་སེམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་
ནི་རྫོ་རྩེ་ཡིན་ནོ། །རྫོ་རྩེ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ཐེག་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་རྫོ་རྩེ་ཐེག་པ་
སྟེ་སྒྲགས་གྱི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐབས་དང་
ཤེས་རབ་དབྱེར་མེད་པར་སྒྱུར་བའི་རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། རྫོ་
རྩེ་ཐེག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །པར་
བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལས་ཐབས་མཁས་པ་ཆེ་བའི་བྱིར་ན་ཐབས་གྱི་ཐེག་
པའོ། །མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་ལས་ཀྱང་། དབྱེར་མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཉིད་
ལམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཐབས་གྱི་ཆེ་བ་དང་། ཤེན་ཏུ་གསང་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
རྫོ་རྩེའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་དང་། ཐབས་གྱི་ཐེག་པ་དང་། གསང་
བའི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རིག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ནི་རིག་སྒྲགས་
འཆང་རྣམས་གྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་བྱུབ་པའི་མཐའ་སྟོན་པ་ལ། དཔུང་བཟང་
གིས་བྱས་པའི་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་ལ་འཇུག་
པ་ལས། རིག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྟོང་སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་མི་གཏོགས་པའི་སྡེ་སྟོང་
བཞི་པར་འདོད་པ་དང་སྡེ་སྟོང་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་
ཀྱང་། དཔུང་བཟང་ལས། གསང་སྒྲགས་མདོ་སྡེ་ཚུལ་དུ་བཤད་གྱིས་ཉོན།
ཞེས་པ་དང་གཞན་ཡང་རྒྱུད་མང་པོ་ལས་མདོ་དང་མདོ་སྡེར་བཤད་པས།
ཤུ་ཉེ་པས་ཐབ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོན་པས་མདོ་སྡེར་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ལ།
དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་གྱིས་བྱིན་སྡེ་སྟོང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་འང་དོན་སྟོན་པས་

ན། ཨ་ཐུས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གར་གཏོགས་པར་བཞེད་པ་ཡང་འཐད་དོ། །རྒྱད་
ཅི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་འདུག་པའི་གཞིའི་རྒྱད་དང་།
དེ་སྦྱོང་བྱེད་ལམ་གྱི་རྒྱད་དང་། སྦྱངས་འབྲས་འབྲས་བྱའི་རྒྱད་གསུམ་དུ་
འདུས་པ་སྤྱི་མ་ལས་གསུངས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་དག་
ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ནི་རྗོད་བྱེད་གཞུང་གི་རྒྱད་
དོ། །སྡེ་ནི་རྒྱད་དེའི་ཚོགས་སམ་རིས་སོ། །པར་སྤྱན་གྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་
གང་ལ་སྦྱོད་པའི་རྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོད་པ་སྤྱན་བྱུག་གིས་བགྱོད་
ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་མེད་པ་ལ་བྱའི།
སེམས་བསྐྱེད་དང་སྤྱན་བྱུག་གིས་བགྱོད་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན་རྩི་རྩི་ཐེག་པ་
ཡང་དེར་འགྱུར་དོ། །རྒྱུའི་ཐེག་པ་ཞེས་པ་ཡང་སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་གྱི་འབྲས་
བྱ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ནམ་པ་རྩེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ལམ་མི་བསྐྱོམ་པར་དེ་དག་
གི་རྒྱ་ཙམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན)་ལ་གཉིས།

རྟོག་ལྡན་ལ་སྦྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལན་
གདབ་པའོ། །

དང་པོ་(རྟོག་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ)་ནི།

གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་འདི་གང་གི་སློན་ནས་ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་པའི་སློན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲུགས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སློན་ནས་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ཞུགས་པར་མཆོངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་མཆོག་དམན་མེད་པས་དེའི་སློན་ནས་ཀྱང་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སློན་ནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་སྦྲ་སྦྲུབ་ཀྱིས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷ་བ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ངེས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་ཡོད་པར་འཛོག་མི་རུས་ཏེ། ཐར་བྱིན་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཅན་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །བྱིན་དུག་གི་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོད་པ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་དོ། །དེའི་བྱིར་སྦྲ་གཉིས་སྦྲུབ་པའི་ལམ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ལ་བྱང་མི་སྤང་ཞིང་། ཐར་བྱིན་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་མེད་པའི་ལམ་ཀྱི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་མེད་ཀྱང་ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོའི་བྱང་

པར་མ་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བར་བཞག་མི་བྱས་ལ། གང་
ཟག་ལ་དབང་པོ་ནི་རྩལ་ཡོད་པ་ཙམ་དང་ལམ་བཟོད་པ་སྦྱར་བྱལ་ཡོད་པ་
ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བཞག་པར་མི་བྱས་ཏེ། པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལ་དེ་དག་གི་
ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་
སྒྲགས་གྱི་ཐེག་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་དུ་མ་བཞག་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ལན་གདབ་པ)་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ཁྱད་སྒྲུབ་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འདིར་བཟོད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལ་ནི། སྒྲགས་དང་པར་ཕྱིན་
གཉིས་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ལམ་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་བྱ་ཡང་སྒྲོན་
ཀྱན་ཟད་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྫོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

དེས་ན་འདིས་བཟོད་པ་རྒྱུའི་ཐེག་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་
ཉོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྒྲོད་པ་ཕྱིན་བྱུག་ལ་
སྒྲོབ་པ་ཙམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་དེ་དག་གི་སྒྲོན་སྒྲུབ་དབྱེ་བར་མི་བྱས་སོ། །
འོན་གང་ནས་འབྱེད་སྟམ་ན། ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ཀའི་ཡང་མངོན་པར་འདོད་
པའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གཞན་དོན་ཡིན་གྱི་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་དོན་བྱང་ཆུབ་

མིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སུ་མཐོང་ནས་དེའི་
ཡན་ལག་ཏུ་དོན་དུ་གཉིས་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ཏྲོགས་རྒྱུ་ལས། སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཏྲོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་
སུ་སྤང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་སྐྱབ་པའི་སངས་རྒྱལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མིན་གྱི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆུང་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཟབ་མོ་ཏྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱབ་པ་དང་།
ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱེ་
གཉིས་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡ་མ་བྲལ་བ་དགོས་སོ་
ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་སྤྱིའི་བྱུང་བའི་མཐའོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་
དོན་མ་ཏྲོགས་པར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་ནས་འཁོར་བའི་
རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་བཀླལ་བར་མི་རུས་པས། ཟབ་མོ་ཏྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ནི་འཕགས་པ་འོག་མ་གཉིས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པའི་
གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་ནས། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་མཛད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐབས་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བ་རྣམས་ལ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོས་
པ་དང་བྲལ་བ་སྒྲོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ལམ་

སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚན་དཔེས་སྐྱེས་པ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་
བར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་ལ་སྐྱགས་ལ་ནི་ཡོད་དོ། །དེས་ན་གཞན་དོན་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱུབ་པའི་ཐབས་ལ་ལམ་ཀྱི་ལུས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཆེན་
པོ་ཡོད་པས་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་འབྱེད་པར་ཐབས་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས་ལ། བྱད་
པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་ཐབ་མོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་མི་འབྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་དབྱེ་དགོས་ཤིང་། ཐབས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡང་
གཟུགས་སྐྱེ་སྐྱུབ་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། གཟུགས་སྐྱེ་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ནི་དེ་
དང་རྣམ་པ་འདྲ་བར་སྒྲོམ་པའི་ལྷན་རྒྱུ་འབྱོར་ཉིད། ཐེག་པ་གཞན་ཀྱི་ཐབས་
ལས་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱེད་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟོ་རྩི་གུར་ཀྱི་ལེ་འུ་དང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཐབས་
ཡིན་ན། །དེ་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འགྱུར། །རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་མེད་
ཕྱིར། །ཐབས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །ལྷ་བ་རྣམས་ལས་ལོག་རྣམས་
དང་། །བདག་ཏུ་ལྷ་བ་འཆོལ་རྣམས་ཀྱི། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བསྐྱོག་པའི་
ཕྱིར། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྟན། །དེ་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་
ལོ་ཞེས། །བདེ་བའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ང་རྒྱལ་རྣམས་འབྱོར་
ཀྱིས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡུན་རིང་མི་འགྱུར། །སྟོན་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་
མཚན། །མངའ་བདག་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུར་ལྟན། །དེ་བྱེད་ཐབས་དེས་བསྐྱུབ་

བྱ་སྟེ། །ཐབས་ནི་སྟོན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
སོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཐབས་སུ་འདོད་པ་དགག་
པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་
ཆེ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཐབས་དེས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་
བསྟན་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་དང་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྟེན་པ་དང་
པོའི་དོན་ནི། གུར་དུ་རང་གི་རྣམ་ཏྟག་གི་དྲི་མས་སེམས་སྒྲགས་པར་བྱས་
པས་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་སེམས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ལ་
འཕྲོས་ནས། དེ་ལྟ་ན་དྲི་མ་སྦྱང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་བསྒྲིམ་པར་བྱ་སྟེ།
བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
རྣམ་ཏྟག་དང་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་ལམ་གཞན་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །

དེས་ན་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ནི་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཙམ་དུ་བྟན་གྱི་སྟོས་
པ་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱ་སྟམ་པའོ། །དེའི་ཆེ་ཐབས་དེ་ལ་ངེ་ཙམ་འབད་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི་རྒྱ་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་དེ་ལ་
གཞན་འབྲས་བུའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཐབས་གྱི་ཡན་ལག་དང་བྲལ་
བས་རྒྱ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་
པ་ནི་ཐབས་ཆང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ནི་སྒྲགས་སུ་མ་བྟན་པར་ཕྱིན་གྱི་
ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟའི་རིགས་གྱི་སྟོ་གྲོས་གྱིས་བཤད་དེ་

ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་སྟེ་ན།
 ཆོས་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བུ་ལས་བྱེད་ཅི་ལོག་པ་དང་། བདག་ཏུ་
 ལྟ་བུ་འཆོལ་བ་སྟེ་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་
 ཏུ་འཇིན་པ་གཉིས་བསྒྲིག་པའི་བྱིར་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་
 ནོ། །འདིས་ནི་བདག་གཉིས་སུ་ཀུན་དུ་ཉོག་པའི་དེ་མ་སྟོང་བ་ལ་གདོན་མི་བ་
 བར་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོག་པའི་ལྟ་བུ་བཅའ་ནས་བསྒྲིམ་
 དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་དག་གི་ཆ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་
 ནོ། །སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཅམ་ལ་ཐབས་མ་ཆང་ན་ཐབས་བྱུང་པར་བ་དེ་གང་
 ཡིན་སྟེ་ན། སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཅམ་ཐབས་སུ་མི་འབྲེལ་བ་དེའི་བྱིར་ཐབས་
 བྱུང་པར་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའོ་ཞེས་སྟུར་
 རོ། །བདག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱ་མི་འབྲེལ་བ་གོམས་པ་ལས་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་
 རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་བྱིན་
 སོགས་ཐབས་སུ་བཞད་པ་དེ་རྣམས་སྒྲ་ན་མེད་པའམ་གོང་ན་མེད་པའི་
 ཐབས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མངོན་དུ་
 གྱུར་པ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲས་
 བུ་དང་རྣམ་པ་ཡེ་མི་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཅམ་ཞིག་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་
 ཞེས་པའོ། །གཟུགས་སྐྱེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་སྒྲིམ་པ་མེད་ན། སངས་

རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གོང་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས།
བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་
པའོ། །

དེ་ལ་སྦྱར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཟབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུང་བདག་
ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་མཆོན་དཔེས་སྒྲས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་སྟེ། དེ་
ཡང་ཐུགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པར་ཞུགས་ནས་དེ་
ལས་ནམ་ཡང་ལྡང་བ་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་སུ་སྦྱ་མཆོན་དང་དཔེ་
བྱད་འབར་བས་བརྒྱན་པ་ནམ་ཡང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མི་བརྟེན་པར་
བཞུགས་ལ། གཉིས་ག་ཡང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དང་
ཞེས་རབ་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་
ཆོས་སྦྱ་སྐྱབ་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་ད་ལྟ་ནས། རང་གི་སེམས་དངོས་པོའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བཞག་ནས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་ལམ་སྒྲོམ་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་སྐྱབ་པ་ནའང་རང་གི་ལུས་
མཆོན་དཔེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་
བསྒྲོམ་དགོས་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་བྱེད་ན་བྱེད་མཉམ་དང་འཛོག་ན་འཛོག་
མཉམ་དུ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་བདག་སྐྱབ་

བ་ལས། དེ་བས་ན་བདག་མེད་པ་དང་འབྲ་བར་རྒྱ་ཆེ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་
 ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་
 ཆེ་བ་ནི་ལྟའི་ནལ་འབྱེར་ཡིན་པོ། །ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་།
 སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་མ་བསྒྲུབས་
 པའི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་བདག་ཉིད་དག་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་བ་ནི་ངེ་ལྟར་སེམས་ངེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་ཡང་མ་བསྒྲུབས་པ་ཉིད་དུ་
 མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་བསྒྲུབས་པའི་ངལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། གལ་
 ཏེ་དེ་ནི་བསྒྲུབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་
 བ་དང་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིས་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་
 བསྒྲུབ་པར་མི་བྱ། དེའི་ཕྱིར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་
 སྤྱ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ནི་
 བསྒྲུབས་པས་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་
 བཞག་པར་ཡང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་དང་སྤྱ་སྤྱལ་པ་སོགས་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པ་ནི་མེད་དོ། །
 ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གྱིས་ངེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་ཞེས་གང་སྤྱས་པ་ནི་འདིར།

དམིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །གྲོགས་གྱི་མཐུ་དང་སྦྱོད་པ་ཡིས། །སྒོ་
ལྡན་རྣམས་གྱི་ཐེག་པ་ནི། །ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས། །ཞེས་རྣམ་
པར་དག་པའི་ལྷའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉོགས་པ་དང་། །རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱི་དམ་ཆོག་
བཟུང་བས་བྱིན་བརྒྱབས་སྦྱེ་བ་དང་། །རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་གྱིས་འགྲོ་བའི་
དོན་བྱེད་ཅིང་ཞིང་དག་པར་མཛད་པ་ལྟར་བྱེད་པས། །དམིགས་པ་དང་
གྲོགས་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོད་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེ་བས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབྱ་མ་པ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བཤད་ཅིང་། །ཁྱད་པར་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་
པའི་ཐེག་པ་ལ་བྱ་སྦྱོད་སོགས་གྱི་རྒྱུད་སྒྲུབ་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་བྱིར་སྤྲགས་
སྦྱིའི་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་དོ། །

འདི་རྣམས་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚོད་སྦྱོང་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་ནི་དོ་རྗེ་
འཆང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྦྱོས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ)་ལ་གསུམ།

སྤྲགས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། །འཇུག་
སྒྲོ་མི་འདྲ་བར་འཛོག་པའི་ཁྱད་པར་ངོས་གཟུང་བ་དང་། །བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣལ་
འབྱོར་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དོན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་(སྒྲགས་ལ་འཇུག་པའི་སློ་མི་འབྲ་བ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ)་ནི།

གུར་གྱི་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། དམན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱད། །བྱ་
མེད་རྣལ་འབྱོར་དེ་ལྟག་ལའོ། །རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ནི་སེམས་ཅན་མཆོག་ །
རྣལ་འབྱོར་སླ་མེད་དེ་ལྟག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་
གདུལ་བྱ་ལ་དམན་པ་དང་དེའི་ལྟག་འབྲིང་དང་། མཆོག་དང་དེའི་ལྟག་མ་
ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བཞི་ལ་རྒྱད་སྟེ་བཞི་གསུངས་པས་རྒྱད་སྟེ་བཞིའི་སློ་
ནས་འཇུག་པའི་སློ་བཞིའོ། །སླ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་།
གསང་སྒྲགས་འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་ནི་འཇུག་པའི་སློ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བྱ་
བའི་རྒྱད་དང་སྟོད་པའི་རྒྱད་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་དང་རྣལ་འབྱོར་སླ་ན་
མེད་པའི་རྒྱད་ཅེས་སྟེར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(འཇུག་སློ་མི་འབྲ་བར་འཇོག་པའི་བྱད་པར་ངོས་གཟུང་བ)་ལ་གཉིས།

དེ་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གདུལ་བྱའི་དམན་མཆོག་གི་
སློ་ནས་རྒྱད་སྟེའི་རིམ་པ་མི་འབྲ་བའི་འཇུག་སློ་འདི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་ཐོབ་བྱ་
དམན་མཆོག་གི་སློ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེར་དུ་སླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་

གཉེར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བར་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །ཐོབ་བྱ་སྐྱ་གཉིས་གྱི་རྒྱུའི་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་ལ་མི་འདྲ་བ་
ཡོད་པའི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་ཏེ་གས་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཆོས་སྐྱ་སྐྱབ་པ་ལ་འདྲ་ཞིང་། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་ནས་གཟུགས་སྐྱ་
སྐྱབ་པའི་སྤྱི་ཡང་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫོ་རྗེའི་ཐེག་པ་
ཞེས་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་མི་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ལམ་གྱི་བྱུང་བར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོ་བཅའ་
རྒྱུད་སྒྲེའི་རིམ་བཤི་འདྲ་བའི་འཇུག་སྒྲོ་སོ་སོར་འཛོག་ན། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་
མེད་གྱི་རྒྱུད་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བཞག་དགོས་པར་འགྱུར་
ལ། གསང་འདུས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲེ་མི་འདྲ་བའི་འཇུག་སྒྲོ་དུ་མ་ཡོད་
པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱ་དང་ཅན་དན་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་མཆོག་དམན་ལྟ་
ཡེ་ཤེས་རྫོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གདུལ་
བྱ་མཆོག་དམན་གྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱུད་སྒྲེ་མི་འདྲ་བའི་འཇུག་སྒྲོ་བཞིར་བྱེད་པ་འདི་
རྒྱ་མཆོན་གང་གི་སྒྲོན་ས་བཞག་པ་བརྗོད་དགོས་སོ་སྙམ་ན།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་སྒྲེའི་སྒྲོན་ས་འཇུག་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་བཞིར་བཞག་པ་
ནི་ཐེག་པ་སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ལམ་གྱི་བྱུང་
བར་མི་འདྲ་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་རྒྱུད་སྒྲེ་བཞིའི་མཆོན་དོན་སྒྲ་མེད་གྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་

སྟོང་ནས་བཤད་ན། ཁ་སྐྱོར་ལས། རྟོང་དང་ལྟ་དང་ལག་བཅངས་དང་། །
 གཉིས་གཉིས་འབྱུང་དང་རྣམ་པ་བཞི། །སྤྱི་བུ་ཚུ་ལ་གྱིས་རྒྱུད་བཞིར་
 གནས། །ཞེས་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་བུས་ཤིང་བ་བཞིན་དུ། འདོད་
 ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་
 བཞིར་གསུངས་ཤིང་། རྩི་ཅོང་སྟོང་པོ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་གཉིས་
 པོ་འབྱུང་བ་ཡི། །རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ལག་བཅངས་
 དང་། །རྟོང་དང་བསྟན་པས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་རྒྱུད་སྟོང་བཞིའི་མཆན་ལ་
 རྟོང་པའི་རྒྱུད་དང་། ལྟ་བའི་རྒྱུད་དང་། ལག་བཅངས་སམ་འབྱུང་པའི་རྒྱུད་
 དང་། གཉིས་གཉིས་སྐྱོར་བའི་རྒྱུད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །
 ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་
 དུ་བཤད་པ་ནི་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཐབས་གྱི་ཆ་རྣམས་གྱིས་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་བྱུགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་
 ལུགས་སོ། །ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྟོན་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ལམ་བྱུང་བྱུགས་པར་
 འབྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་འདོད་པའི་ལྟ་ཡབ་ལུས་མཉམ་
 པར་སྐྱོར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་ཏེ། ལྟ་མེད་ལ་ལམ་
 གྱི་བྱུང་བར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྐྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་དེའི་སྟོན་པ་མིང་
 འདོགས་མཛད་ཅིང་། རྒྱུད་རང་ནས་ཀྱང་གཉིས་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
 བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །དེའི་སྟོན་པ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་པས་བྱུང་

ཆུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་གྱི་འཕྲོད་འདུའི་གནད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་གྱི་
རྟོགས་པ་བྱུང་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་གྱི་
ཐབས་བྱུང་པར་བ་དང་བྲལ་བས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་ཡན་ལག་བདུན་
གྱི་ནང་གི་ཁ་སྐྱོར་གྱི་ཡན་ལག་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་ནའང་གོད་པ་དང་ལྟ་
བ་དང་ལག་བཅངས་སམ་འབྱུང་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་
ཡོད་པས་སྦྱིར་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཅམ་ཞིག་ཡོད་དེ། བྱུངས་
དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

འདི་ཡང་སྐྱབ་པ་པོས་སྐྱབས་གྱི་ལྟ་གང་ཡིན་དུ་བསྐྱེད་ནས་པར་ལ་ལྟ་
བ་སོགས་དང་། ཚུར་ལ་ལྟ་བ་སོགས་གྱི་སྒྲོན་ནས་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བདེ་ལམ་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ནས་སྦྱི་
རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ནིང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་
མ་ནས་ཀྱང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་བས་དེ་ལྟར་བྱ་བར་མ་གསུངས་པས། རང་གིས་
བསྒྲོམས་པའི་སྦྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་མོ་ལ་བྱའོ། །གདུལ་བྱ་སྐྱབས་ཚུང་
བས་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་ལམ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཆགས་པ་
ཚུང་རིམ་ནས་ལམ་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི། ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་
པར་སོང་ནིང་སྟོང་ཉིད་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་རྟེན་པ་ན། རང་གི་རིགས་གང་ཡིན་
པའི་ལྟ་མོ་སྦྱན་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བྱེད་པར་མངོན་ནོ། །དོ་རྗེ་
ཐེག་པ་ལ་མོས་པ་དང་དེའི་ལམ་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྒྲོམ་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་

གྲང་ཐོག་མར་ཐེག་པ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་འདོད་ཁམས་
 བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྱུར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་
 ཅམ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་འཆོལ་བ་ལ་མོས་པའོ། །འདི་ཡང་སྒྲ་མེད་དུ་
 བྱི་དངོས་དང་བསྒྲོམས་པའི་རིག་མ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་གྲོད་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་གསུངས་ལ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་
 བྱི། བསྒྲོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིག་མ་ཁོ་ནའི་འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་པའི་
 དགའ་བ་ལམ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་གཉིས་སྒྱུར་བསྒྲོམ་པ་ཅམ་ཡང་། རྣལ་
 འབྱོར་རྒྱུད་ལའང་མི་རུང་བས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལག་བཅངས་སམ།
 འབྱུང་པའི་རིག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་ལམ་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་
 སྒྱུར་ལ། རིག་བྱ་ལས་གཞན་གྲོད་པ་དང་ལྟ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བྱང་བའི་དགའ་བ་ལམ་བྱེད་བྱ་སྒྲིད་ལ་སྒྱུར་རོ། །དེ་ནི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་
 པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་བཞག་པའོ། །

དེ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་མིང་འདོགས་རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་རྣམས་ལ་ཐུན་
 མོང་དུ་གྲགས་པའི་མཆན་དོན་གྱི་སྟངས་བཤད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཡོན་
 ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་སྟངས་པ་དང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྤྱིའི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་སྟོས་པ་ནི་བྱ་རྒྱུད་པའི་
 གདུལ་བྱའོ། །སྤྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་ཆ་མཉམ་པའི་བྱ་བ་
 ཏ་ཅང་མི་མང་བ་ལ་སྟོས་པ་ནི་སྒྲིད་རྒྱུད་པའི་གདུལ་བྱའོ། །སྤྱིའི་བྱ་བ་དང་

ནང་གི་ཉིང་དེ་འཇིན་གཉིས་ལས་ཉིང་དེ་འཇིན་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་སྤྱིའི་བྱ་
བ་ཉུང་བཤད་ལ་སྟོས་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བུའོ། །སྤྱིའི་བྱ་བ་ལ་མི་
སྟོས་ཤིང་ནལ་འབྱོར་དེ་ལས་གོང་ན་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་སྐྱེད་རྒྱས་པ་ནི་
ནལ་འབྱོར་སྐྱ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བུ་སྟེ། བྱ་བ་ཤས་ཆེ་བས་ན་བྱ་རྒྱུད་དང་བྱ་བ་
དང་ཉིང་དེ་འཇིན་ཆ་མཉམ་པར་སྐྱོད་པས་ན་སྐྱོད་རྒྱུད་དང་ནང་གི་ནལ་
འབྱོར་ཤིན་ཏུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་། ནལ་འབྱོར་དེ་
ལས་གོང་ན་མེད་པས་ན་ནལ་འབྱོར་སྐྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བུའོ། །དེ་ནི་སྟོང་
བ་དང་སྟེང་ནལ་འབྱོར་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པས་
རྒྱུད་སྟེ་བཞིར་བཞག་པའོ། །འདི་དག་གྲང་རང་རང་གི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་
ལམ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་
པའི་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་སྤྱི་མ་ནི་བསྐྱོམ་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་ལ་གསུངས་
པར་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་སྟར་གཟུགས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེང་ནལ་འབྱོར་དུ་བཞག་པ་ནི། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ཀ་དང་སྐྱ་མེད་
ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བཤད་ཀྱི། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི།
རྫོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་གྲགས་པ་སྐྱ་མའི་ལུས་རྒྱུད་འདིའི་
སྟོར་ནས་གསལ་བར་འཆད་པ་ལ་བུའོ། །

གསུམ་པ་(བྱེ་བྲག་རྩ་རྒྱལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་)་ལ་གསུམ།

སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཆན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱུང་ཚུལ། མཆན་དོན་དང་མཐུན་
པའི་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཆན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱུང་ཚུལ་)ནི།

སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་མཆན་ཀྱི་འདོགས་ལུགས་
ནི་མང་སྟེ། སྒྲ་ལ་འབྱུང་ལས། རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ནི་ཆད། །བྱེ་བ་བྲག་
ནི་རྩ་ག་རྩ་པེ། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་གངས། །བྱེ་བ་བྲག་ནི་བཙུ་
རྩ་ག་གསུམ། །ཞེས་རྒྱལ་འབྱོར་དང་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཅེས་གསུངས་ལ།
སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་དང་དོ་རྩེ་གྲུང་ལ་སོགས་པར་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་བཞིན་དུ་
མཛད་དོ། །འདི་ནི་དཔེར་ན་བྱ་ནི་བྱ་པོ་དང་བྱ་མོ་གཉིས་ཀའི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་
ཀྱང་། བྱ་པོ་ལ་བྱ་ཞེས་སྟེ་མིང་སྟོས་ལ་བཏགས་པ་ལྟར་རྒྱལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་
ནི། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཐབས་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་
ཅེས་སྟེ་མིང་སྟོས་ལ་བཏགས་པའོ། །རྒྱལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ལ་མཁའ་འགྲོ་
མའི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་མང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །དྲི་མེད་འོད་ལ་སོགས་པ་
ལས་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་གསུངས་ལ། མ་རྒྱུད་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་མདོ་ཞེས་ཀྱང་སྟེ་བྱུང་དང་སྒྲ་བ་གསུམ་པས་གསུངས་སོ། །

བོད་ཀྱི་སླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཅེས་པའི་མིང་གི་ཆས་དངས་
ནས། བ་རྒྱད་དང་མ་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ནི་དོ་རྩེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་
ལས། དོ་རྩེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད། །མཁའ་འགོ་མ་དང་མཁའ་འགོ་པ། །རྒྱད་
རྣམས་ཀྱན་གྱི་ཕྱི་མོ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་(མཚན་དོན་དང་མཐུན་པའི་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ)་ལ་གཉིས།

དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་སོ་སོའི་འདོད་པ་བཤད་པ་ནོ། །

།དང་པོ་(དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ)་ནི།

གལ་ཏེ་སླ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱད་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན།
རྒྱད་གཉིས་པོ་དེ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཡིན་ནམ་མིན། དང་
པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དོ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་ཅེས་བཏགས་པའི་མིང་
དོན་ནི། ཐབས་ཤེས་ཕྱོགས་རེ་བའི་རྒྱད་ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་
ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱད་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་
ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སླ་མེད་ཅེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་
ནི། འདུས་པ་ཕྱི་མར། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། །རྣལ་འབྱོར་
ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཉམ་
པར་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་བའི་དོན་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སླ་མེད་

པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱད་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
རྒྱད་དུ་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱད་གཉིས་དང་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་རྒྱད་འགལ་མི་འགལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་བཟོད་པར་བྱའོ་སྙམ་ན།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་སོ་སོའི་འདོད་པ་བཞད་པ)་ལ་གཉིས།

གཞན་གྱི་ལུགས་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱི་ལུགས)་ནི།

བོད་ཀྱི་སླ་མ་ཁ་ཅིག་སླ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དང་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་སོ་སོ་བ་གསུམ་དུ་འབྲེད་ཅིང་། ཐབས་དང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་རྒྱད་དུ་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་ནི་རེ་རེ་བ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་
གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཀྱི་རྟོག་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
བདག་ཉིད་རྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པས། ཀྱི་རྟོག་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བྱེད་
ཅིང་། རྒྱད་དེ་ལས་ཀྱི་རྟོག་ནལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་
ཏེ། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲུབ། །
དེའི་ལྟར་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཐབས་རྒྱད་དུ་ཡང་སྒྲུབ་དགོས་པས། སླ་མེད་
ཀྱི་རྒྱད་ལ་རྒྱད་སོ་སོ་བ་གསུམ་དུ་རང་ལུགས་ལ་བྱེ་ནས་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་
འཛོག་བྱེད་ནི་སོ་སོ་རེ་རེ་བ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནི་ཕྱོགས་དེ་གཉིས་

ཀ་ཆོགས་པ་སྟོན་པ་ལ་བཤད་པ་དང་ངེ་ལྟར་མི་འགལ་བ་སྤྱད་གོས་སོ། །

བོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་ལ་ལ་ནི་ལུགས་སྒྲ་མས་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་ཀྱིས་ཐོག་
 དངས་པ་ཐབས་རྒྱད་དང་། གསང་བ་མཆོག་གིས་དབྱེས་པ་ན། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ཐོག་དངས་པ་མའི་རྒྱད་དུ་ནག་པོ་སྟོད་པས་བཤད་པས། གྱི་རྩོམ་འཕྲུ་
 རྒྱད་ནི་ཅ་རྒྱད་ལས་སྒྲ་མ་དང་། བཤད་རྒྱད་གྲུར་ལས་ཕྱི་མ་གསུངས་ཤིང་
 སྤྲ་ལས་དེ་གཉིས་ཀ་གསུངས་པས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དོ་ཞེས་བརྗོད་
 བྱེད་སྤྲའི་བྱད་པར་གྱིས། རྒྱད་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་བཞག་པ་ལ་བདེ་མཆོག་
 གི་རྒྱད་ལ་ཅ་རྒྱད་དུ་ཕྱི་མ་དང་། བཤད་རྒྱད་མངོན་བརྗོད་སྤྲ་མ་སོགས་ལས་
 འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སྟོས་ཤིང་། མངོན་བརྗོད་ལས་དེ་གཉིས་ཀ་གསུངས་པ་
 ལ་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་བདེ་མཆོག་ གི་རྒྱད་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་
 འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་མའི་རྒྱད་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བརྗོད་བྱས་
 བས། རང་གི་ལུགས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐབས་དང་ཟབ་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་རེ་
 རེ་ནས་གཉིས་ཀ་སྟོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཡིན་པར་སྤྲ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་
 རྒྱད་གཉིས་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་འགལ་བར་བསམས་ཤིང་། གཉིས་མེད་
 ཀྱི་ཐབས་ཤེས་དང་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་རྣམས་ངེ་ལྟར་ཡིན་དབྱེད་པ་
 མི་སྤང་དོ། །

བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་དག་ནི། སྤྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སོ་སོ་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་དང་དོན་དང་། སྤྲ་མེད་

ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱེད་པ་ངས་པའི་དོན་དུ་སྤྲོ་ཞིང་།
 ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བའི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་གཉིས་ཀ་འཕམ།
 གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཞིག་སྟོན་པས་ནི་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པར་འདོད་
 དེ། དེའི་ལྟར་ན་ཡང་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་གཉིས་མེད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཡིན་པ་ངས་དོན་དུ་འདོད་བཞིན་དུ། རྒྱུད་གསུམ་པོའི་འཛོག་བྱེད་མི་
 མཐུན་པ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་རང་
 གང་ལ་ཞེན་པ་ཆེ་བའི་རྒྱུད་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། རང་ལུགས་ལ་པ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི་རང་གིས་
 ཁས་སྐྱངས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་ལ། ཁས་ལེན་ན་
 བྱེ་དེ་གཉིས་གཉིས་མེད་རྒྱུད་མིན་ན། དེ་གཉིས་གཉིས་མེད་རྒྱུད་ཡིན་པ་
 ངས་དོན་དུ་བྱེད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཡིན་ན་ནི། རྒྱུད་གསུམ་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་
 མི་མཐུན་པ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

པལ་མོ་ཆེས་ནི་པ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་གཉིས་ལས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
 རྒྱུད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲུལ་དུ་བསམས་ནས། རང་རྒྱུད་གང་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་
 དེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ནན་གྱིས་སྒྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱུད་
 གཉིས་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་(རང་གི་ལུགས་ལ་)ལ་གཉིས།

ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དང་། ཐབས་

ཤེས་སོ་སོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་(ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་)གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དོགས་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཅེས་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་། ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བའི་རྒྱད་ཅེས་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས། ཐབས་ཤེས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བས་དོན་ཡང་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐབས་ཤེས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱད་དང་། ཐབས་ཤེས་སྟོགས་རེ་བའི་རྒྱད་གཉིས་འགལ་བར་འདུག་སྟུང་དུ་བཟུང་ནས། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རྒྱད་སོ་སོ་བ་གསུམ་དུ་འབྲེད་པར་སྒྲུང་བས་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །

དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་ནི། ཐབས་ཤེས་སྟོགས་རེ་བ་མིན་པར་ཐབས་ཤེས་མཉམ་པར་སྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཐབས་ནི། ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ནི་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་གྲགས་ཀྱང་ཆེ་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་པར་

སྒྲོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྡེ་ཐམས་ཅད་དེ་འབྲ་ཞིག་
བརྗོད་བྱའི་དོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་འབྲ་བ་ཡིན་པས། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཐམས་
ཅད་རང་གི་ངོ་བོའི་གནས་ཚུལ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཉིད་དུ་གནས་
སོ། །དེའི་སྒྲོལ་ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐབས་ཤེས་
སྒྲོགས་རེ་བའི་རྒྱད་དུ་འཛོག་པ་མིན་པས། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནི་པ་རྒྱད་
དང་མ་རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བྱའི་སྡེ་བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་ཡང་ངེ་མེད་འོད་ལས།   རང་གི་ངོ་བོས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་ཉིད་དེ།   དེ་བཞིན་དུ་
 དགེས་པའི་དོ་རྗེ་ལས་གསུངས་པ།   ཉེ་ཡིག་གིས་ནི་སྦྱང་རྗེ་ཆེ། །བརྗོད་ཤེས་
 རབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱད། །དེ་ནི་བདག་
 གིས་བཤད་གྱིས་ཉོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དགེས་པའི་དོ་རྗེ་ནི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་རྒྱད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།   ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་ཉོན་ཞེས་གསུངས་པ་མེད་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་ལས།   ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འདུག་
 པ། །རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་མངོན་པར་བརྗོད། །འདུས་པ་སྐྱོར་བར་རབ་
 གསུངས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མངོན་རྫོང་གྲེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་འདི་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དང་པོའི་སངས་
 རྒྱས་ལས་གསུངས་པ།   ཐབས་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་མིན། །ཤེས་རབ་

གཅིག་ལུས་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་རྣལ་འབྱོར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་
དོ་རྩེ་སྟོང་པོའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤའ་དོ། །འདུས་པ་ཐབས་
རྒྱད་དང་གྱེ་རྩེར་ཤེས་རབ་རྒྱད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི། དེ་གཉིས་བདེ་
སྟོང་གི་ཐབས་ཤེས་ལ་སྟོས་ན་རེ་རེ་བའི་རྒྱད་ཡིན་པ་འགོག་གི། །དེ་གཉིས་
རང་ལུགས་ལ་པ་རྒྱད་དང་མ་རྒྱད་དུ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །པ་མའི་རྒྱད་ལ་
དེ་གཉིས་གྲགས་ཆེ་བས་སྟོས་གྱི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ཤེས་
གྱི་རྒྱད་མི་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྱེ་རྩེར་སོགས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་རྣམས་ལས་བདེ་
བ་མང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར། འདུས་པའི་སྟོར་ལས་ཆོག་བེན་ལ་བདེ་བ་མི་མང་
ཞིང་སྟོང་པ་བཞིའི་སྟོན་ས་བཤའ་པ་མང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བདེ་བ་ཆེན་པོ་
མ་རྒྱད་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་སྟུམ་པ་དང་། པ་རྒྱད་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
ལས་གྱི་དངོས་གཞིར་མི་བྱེད་དོ་སྟུམ་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། བྱབ་ཆེན་ནག་པོ་སྟོང་
པས། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ནི་རྒྱད་དག་ཏུ། །འདི་སྐད་ཅེས་སོགས་པས་གསུངས་
གང་། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱད་དུ། །མེ་སྟེ་གཞན་དག་སོགས་མ་འདྲ། །རང་
བཞིན་དབྱེ་བ་ཡོད་མིན་ཞེས། །ཐུགས་དོ་རྩེ་ཡིས་དེ་སྐད་གསུངས། །ཞེས་
ཐབས་རྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་འདི་སྐད་བདག་ རྩོས་སོགས་གྱི་སྟེང་གཞིའི་
དོན་གྱི་དངོས་གཞི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་ལ་བཤའ་པ་དེ་ཉིད། རྣལ་

འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་རྒྱུད་དེ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྒྲོར་བའི་
 རང་བཞིན་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས་སོ་ཞེས་བཤད་ལ། བྱད་
 པར་དུ་འདུས་པའི་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་ཀྱི་སྒྲེང་གཞིའི་དོན་གཏན་ལ་
 འབེབས་པ་གསང་བ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། སྐབ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གཏད་པས། །
 བརྟུལ་ཞུགས་མེད་ཀྱང་འབྱུང་པར་འབྱུང་། བརྟུལ་ཞུགས་བརྒྱ་ཕྱག་ལ་སྤྱད་
 ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དམན་ན་འབྱུང་མི་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་དེ་ཡང་རྒྱུད་
 གནས་པར། །དཔལ་ལྷན་གསང་བ་འདུས་པར་གསལ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་
 མཛད་པ་ནི་ཐུགས་དྲེད་། །གསུང་བ་པོ་འང་བཟོད་པའང་དེ། །དེ་ལས་གཞན་
 དག་ཡོད་མིན་པས། །བདེ་ཆེན་ལས་གཞན་གསུང་བ་མེད། །འདི་སྐད་ཐོས་
 པའི་ཆིག་གང་དང་། །བཞུགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆིག་གནས་པ། །ཐུགས་ཀྱི་དྲོ་
 རྩི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་ལ་བསྟན་པ་ཡིན། །དཔལ་ལྷན་བདེ་
 ཆེན་མགོན་པོ་ཡིས། །བཞུགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆིག་བཟང་པོར། །རི་ལྷ་ར་
 བཟང་པོ་གང་བསྟན་པ། །དེ་བཞིན་བདག་གིས་ཅུང་ཞིག་བཟོད། །དུས་
 གཅིག་མཆོག་ཏུ་མདོར་བསྟན་པ། །གང་ཆེ་གཙོ་བོས་གསུངས་པ་ནི། །
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་བདེན། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན། །
 ཞེས་དེ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡོད་ལ་མེད་ན་མེད་ཅེས་བསྐྱགས་པའི་དེ་ཉིད་ནི་བདེ་
 ཆེན་དང་སྟོང་པ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲོར་བ་ལ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །
 འདི་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་མཆོན་གཞན་པ་མ་དྲོ་རྩི་ཞེས་

བས་མཛད་ལ། དེ་ཉིད་སྒྲོད་བསྐྱས་སུ་ཡང་ལན་མང་པོར་ཁྱདས་སུ་འབྲེན་
བར་མཛད་པས། འཕགས་སྒྲོར་དང་ཤེན་ཏུ་མ་བྱན་ལ་བདེ་སྒྲོང་སྒྲོར་བ་ལམ་
གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་འདུས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཆད་
པས། འཕགས་ལྷགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པར་
ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུ་མེད་གྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲོང་གི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲོར་བ་ཞིག་ལམ་གྱི་དངོས་གཞིར་བྱེད་པ་ལ་བྱད་པར་
མེད་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི། རྒྱད་གཉིས་པོ་གང་གི་ལམ་དུ་འཇུག་ཀྱང་བདེ་
སྒྲོང་གི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་རྒྱད་ལ་སྒྲེད་པ་ཞིག་མེད་མི་
རུང་དུ་ཤེས་དགོས་ལ། བདེ་བ་དང་སྒྲོང་བ་ཡང་འོལ་སྤྱི་ཙམ་རེ་ལ་གོ་བ་
མིན་པར་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེ་སྒྲོང་གི་གནད་སྤྱོད་རྣམས་ཉིད་དགོས་
པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །

གཉིས་པ་ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

དེ་མེད་འོད་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་། རྟོ་རྩེ་གྲར་ལ་སོགས་
པ་ལས་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
ཐབས་ཤེས་སྒྲར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བའི་རྒྱད་དུ་
གསུངས་པའི་ཐབས་ཤེས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་འཛིན་ཚུལ་རེ་ཞིག་དེ་མེད་
འོད་ལས་གསུངས་པ་ནི། རྒྱད་གང་ལ་འཛིན་ཉིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེ་ལོང་ལྟ་

བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་
ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་
བསམ་པའི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་ཕྱང་པོ་
དག་པ་ལས་ཐབས་སུ་བཞག་པའི་ལྷ་པོ་དང་། ཁམས་དག་པ་ལས་ཤེས་རབ་
རྩལ་བཞག་པའི་ལྷ་པོའི་སྒྲོན་མ་ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བའི་རྒྱད་དུ་བཞག་ལ། དེ་
འདྲ་བའི་ཐབས་ཤེས་ནི་སྤར་གྱི་དོན་དམ་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་སྒྲོས་ན་ཀུན་
རྒྱུ་བ་པ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་སོ། །

ལྷ་པོ་པོའི་སྒྲོན་མ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་
ལས། ཀུན་རྒྱུ་བ་ཀྱིས་གང་དུ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྒྱ་ཞིང་
གཙོ་བོ་མི་གཡོ་བ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་དོ། །གང་དུ་ཐབས་ཡང་དག་
པར་རྒྱ་ཞིང་། ཤེས་རབ་མི་གཡོ་བ་དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་དོ། ། ཞེས་སྟངས་
ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ལྷ་པོ་རྣམས་
རྒྱ་ཞིང་། ལྷ་པོ་རྣམས་མི་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་བྱེད་པ་
ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་གསུངས་ཏེ། རྩི་ཙཱ་ཁ་པོའི་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་འཁོར་ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་འདོད་དགོས་ལ་དེ་འདོད་
ན་ནི་མེད་འོད་ལས། ལོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་ངེས་
པའོ། །ཞེས་དུས་སུ་འཆི་བའི་ལོ་བརྒྱའི་དབུ་མའི་རྒྱང་རྒྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་

ཏུ་བསགས་པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་དབུ་མའི་ཞག་གངས་གྱི་སྟེང་ནས། རྣལ་
འབྱོར་མའི་རྒྱུད་གྱི་ལྷ་གངས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་དུ་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱུད་གཉིས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ལྷ་པོ་མའི་སྒྲོན་ས་
བཞག་པ་དེ་ཡང་ཤས་ཆེ་ཆུང་ལ་དགོངས་གྱི་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། གསང་
འདུས་འཕགས་ལུགས་ལྟ་བུ་ཐབས་རྒྱུད་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་དགུགས་གཞུག་
སོགས་ལྷ་པོས་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་མོས་དགུགས་གཞུག་
སོགས་མི་བྱེད་པའི་མ་རྒྱུད་གྱི་གཞུང་ཆད་ལྷན་ཡང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུད་
གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་གཉིས་
ཀ་སྟོན་པ་ཡང་མི་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ངེས་ན་རྟོ་རྩེ་བྲེང་བ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་
ཐུན་མོང་གི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཐབས་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ་
ལྟར། དུས་འཁོར་ལས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བཤད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་རྣལ་
འབྱོར་མའི་རྒྱུད་དུ་སེམས་སོ། །

འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་གྱིས་གཉིས་
མེད་གྱི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་གོ་ཞེས་བེད་བཞི། གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་
འདོད་ཀྱང་ངི་མེད་འོད་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་འཛོག་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་ངི་མེད་འོད་ལས་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་དུ་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
དོན་དམ་པའི་ཐབས་ཤེས་གྱི་སྒྲོན་ས་འཛོག་ལ། ཐབས་ཤེས་གཡོ་མི་གཡོའི་
ཐབས་ཤེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་དབང་རྒྱལ་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བཞག་

བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བསྐྱོམས་པའི་ལྷ་པོ་མོའི་སྒྲོན་ས་པ་མའི་
 རྒྱུད་དུ་བཞག་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་བསམ་པའི་དབང་
 གིས་བཞག་པར་སྟོན་གྱི་པ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའི་ཐབས་ཤེས་
 ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་མེད་འོད་ལས། ཐབས་རྒྱུད་ལ་ཉིན་
 མཆན་མཉམ་པ་དག་པས་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་བྲག་མཉམ་པ་དང་། ཤེས་རབ་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་ཕྱི་ཕྱོད་མཆོམས་དག་པས་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་བྲག་མི་མཉམ་
 བར་གསུངས་པ་རྒྱུད་གཉིས་གྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་བྱས་ནས། དེའི་ཤུགས་གྱིས་
 གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་བྲག་མི་མཉམ་ལ་འཁོར་མཉམ་པ་གཉིས་མེད་གྱི་
 རྒྱུད་དུ་འཐོབ་ཅེས་གསུང་པ་ཡང་ལེགས་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུད་
 གཉིས་ལས་ཞལ་བྲག་མཉམ་མི་མཉམ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ་
 ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། ཐབས་ཤེས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དོན་དུ་འཛོག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 དག་ལ་པོ་མོ་འམ་ཐབས་ཤེས་གྱི་དོན་གྱི་ལྷོག་པ་ཅི་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱུད་དུ་སྐྱབ་པ་ནི་རྒྱུད་གཞན་ལས་མཆོག་
 ཏུ་སྐྱབ་འདོད་པར་སྤང་ལ། རྒྱ་མཆན་དེས་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱུད་དུ་བྱབ་ཀྱང་
 བྱེད་པར་དུ་འཕགས་ཆོས་མིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་བྲག་གྲངས་མི་
 མཉམ་པ་དང་། འཁོར་གྱི་ལྷ་མཉམ་པ་གཉིས་ཀ་བྱང་ཡང་དེའི་ཆ་ནས་བབ་
 གནས་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདི་དེ་འདྲ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་
 གཞན་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་དང་།
ལེགས་པར་གནས་པའི་སྒྲོགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་(གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་དགག་པ)་ལ་གཉིས།

གཞན་གྱི་ལྷགས་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་། གྲུང་
གྱི་ལེ་ཏུ་བཞི་པ་ལས། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །མཁའ་འགོ་མ་ཡི་
དམ་པའི་ཆོགས། །མཁའ་འགོ་ལྔ་པོ་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར། །མཁའ་འགོ་མ་ཡི་
རྒྱད་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོག་ཆགས་གསོད་ལ་འབད་ལྷན་དང་། །ལྟ་བ་
ལས་ནི་ལོག་རྣམས་དང་། །བཅུན་མོ་རྣམས་ནི་བསྐྱབ་བའི་ཕྱིར། །བདེ་བའི་
ཐབས་ནི་རྒྱས་མིན་ཞིང་། །གཞུང་ཅུང་བ་ལ་དོན་རྒྱས་པ། །སྒྲོ་དམན་རབ་ཏུ་
རྟོགས་བྱེད་པའི། །སྒྲགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་བྱད་པར་ཕྱིར། །རྒྱད་ཀུན་གྱི་ནི་སྒྲིང་
པོ་ཡི། །མཁའ་འགོ་མ་ཡི་རྒྱད་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་བཞིས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཁའ་འགོ་མའི་སྐྱར་སྒྲོན་ཞིང་། མོས་གཙོ་བོ་བྱས་
པའམ་འཁོར་མོ་ཆོགས་ཤས་ཆེ་བས་བསྐྱོར་བ་ནི་མ་རྒྱད་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རིགས་ལྔའི་སྐྱར་སྒྲོན་ཞིང་། འཁོར་པའི་ཆོགས་ཤས་ཆེ་བས་
བསྐྱོར་བ་ནི་མ་རྒྱད་ཏུ་བསྟན་པར་འདོད་དེ། ལུང་དེས་དོན་སྒྲ་མ་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྲི་མ་བསྟན་པར་བསམས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ལུང་སྒྲི་

མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་རོལ་པའི་གང་ཟག་སློག་གཅོད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་། ལྟ་བུ་
 དང་ལམ་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་འདུལ་བའི་སྤྱིར་མ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་
 གནད་ཀྱིས། རང་སྤྱེ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ལྟན་པས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་
 པར་འདོད་པ་འདུལ་བའི་སྤྱིར་མ་རྒྱུད་གསུངས་པར་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་
 རྒྱུད་གཉིས་སུ་འཛོག་པའི་བྱང་པར་དུ་འདོད་དོ། །ཡང་གྲུར་གྱི་ལེ་ལུ་བཅུ་
 གསུམ་པ་ལས། སྤྱིས་བྱ་འདུལ་བར་མཛད་དོན་དུ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་རྣམས་
 རབ་བཤའ་ལ། །བཅུན་མོ་རྣམས་ནི་བསྐྱུ་བའི་སྤྱིར། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུད་
 རབ་བཤའ། །ཅེས་གསུངས་པས། དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་རྒྱུད་གཉིས་
 བསྟན་པ་གཉིས་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །གསང་བའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་གསལ་བ་ལས། བསྐྱེད་དང་རྫོགས་འབྱུང་རིམ་པ་ཡིས། །རྣལ་འབྱོར་
 བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་། །རྫོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་མ་རུ་འདོད། །ཅེས་པས་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་པ་རྒྱུད་དང་། །རྫོགས་རིམ་གྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་མ་
 རྒྱུད་དུ་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྔ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འཁོར་མཁའ་འགོ་མའི་ཆོག་གས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་མཁའ་འགོ་སྤེ་སྤེའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་སྤྱིར། །མཁའ་འགོ་མ་དོ་རྩེ་གྲུར་གྱི་རྒྱུད་
 བཤའ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་དེའི་སྟོན་དུ་གསུངས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བས། མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་ངོས་འཛིན་པའང་མིན་ལ། མཁའ་འགོ་སྤེ་སྤེ་ཡང་

དེའི་གོང་དུ། དགྲིལ་འཁོར་རྣམས་པ་ལྔ་གསུངས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ཅན་དང་རྟག་པ་
 དང་། རྡོ་བཞིན་རྡོ་རྗེ་གཟེ་བཟེད་དང་། བསྐྱ་གར་དབང་ལྷག་གི་དང་། རྟ་
 ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྔ་པོ་
 ཉིད་ཡིན་པས། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་མོར་སྒྲོན་པ་ཡང་མིན་པས་ལུང་
 དང་པོའི་བཤའ་བ་མི་འཐད་དོ། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་བཤའ་བ་ཡང་དེའི་
 དོན་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་ཉིད་དུ། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྡོ་རྗེ་གྲུར་འདིར་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་
 རྣམས་རི་ལྟར་བསྐྱ་བར་བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་བྲིས་པའི་
 ལན་དུ། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། ཐོག་མར་རྡོ་རྗེ་
 འཛིན་པ་ཡིས། སྒྲོང་སྒྲེས་ལ་སོགས་མ་ལུས་པ། བདག་གིས་བསྐྱལ་བར་
 བྱའོ་ཞེས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲོན་མཛོན་བཟོད་ན། ཁྱི་ཕྱིར་བཙུན་མོ་རྣམས་བོར་
 བྱ། སྒོག་ཆགས་གསོད་ལ་འབད་ལྡན་དང་། ཞེས་པ་ནས་རྒྱད་བཤའ་
 དོ། ཞེས་པའི་བར་སྐར་བཞིན་གསུངས་པས། བཙུན་མོ་རྣམས་སྐྱད་པའི་
 ཕྱིར་དུ་མཁའ་འགྲོ་མའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་གསུངས་པའི་རྒྱད་ནི། བྲི་བའི་
 སྐབས་སུ་རྡོ་རྗེ་གྲུར་ལ་བྲིས་པས་གྲུར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྒྱད་ཀྱན་གྱི་སྒྲིང་པོ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེའི་གོང་དུ། འབུམ་ལྔ་དབྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས། སྒྲིང་པོ་འདི་
 ནི་ཡོངས་བསྐྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། མ་རྒྱད་སྒྲིང་
 འཛོག་བྱེད་མིན་ཏེ། གཞུང་ཅུང་བ་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། འོ་

ན་རྩི་རྩི་གྲུང་དུ། བྱད་མེད་རི་ལྟར་བསྐྱུ་ཞེས་འདི་བའི་རིས་ལན་གྱི་དོན་གང་
 ཡིན་སྟེ་ན། གསུང་རབ་གཞན་དུ་བྱད་མེད་གྱི་རྟེན་གྱིས་དངོས་སུ་འཆང་
 རྒྱ་བ་མེད་པར་བསྐྱུ་ལ། སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱད་རྣམས་སུ་རྟེན་དེས་བསྐྱུ་བས་ན་
 མཆོག་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིས་པ་ཡིན་ལ། ལན་
 གྱིས་ནི་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
 རྒྱས་གྱི་ས་ལ་དགོད་པར་དམ་བཅས་པས་ན། བྱད་མེད་རྣམས་ཡལ་བར་
 དོར་དུ་མི་རུང་ལ། བྱད་པར་དུ་རྟེན་དེ་དང་སྟོག་གཅོད་པས་མཆོན་པའི་སྒྲིག་
 ཆེ་བ་དང་། དེ་ཞིག་ལྟ་བུ་ལོག་པས་ཀྱང་ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་སྐྱུ་བ་
 ཏུ་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་དོན་དུ་རྩི་རྩི་གྲུང་གསུངས་པར་སྟོན་པ་
 ཡིན་པས། མ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་སྟོན་པ་ག་ལ་ཡིན། རྒྱེས་པ་
 འདུལ་བ་དང་བྱད་མེད་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུད་གཉིས་བཤའ་ཅེས་པ་ལ། ཕྱིར་
 རྒྱུད་འདིར་མ་རྒྱུད་ལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཅེས་པ་དང་། བྱད་མེད་བསྐྱུ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་རྩི་རྩི་གྲུང་གསུངས་པ་ལ་བསམས་ནས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་བཤའ་
 ཅེས་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། དབྱེས་པའི་རྩི་རྩི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། ། དང་པོར་
 རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་བཤའ། ། ཕྱི་ནས་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུད། ། དེ་ཉིད་མོ་
 གཟུགས་བསྐྱུ་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སྒྲར་བྲངས་པ་ལྟར་དང་པོར་རྒྱུད་རྒྱས་པ་
 འབྱུང་ལྟ་གསུངས་པའི་ཕྱི་ནས་དེ་ལས་བསྐྱུས་ནས། རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་
 གྲུང་གསུངས་པ་དེ་བྱད་མེད་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་

ལ་གྲུར་བརྟག་གཉིས་ཀར་གྱི་རྡོར་མ་རྒྱད་དུ་བཤད་པས་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་
 རྒྱད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་གཉིས་ཀའི་དབྱེ་
 གཞི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་གྱི། རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆས་
 དངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་མིན་ནོ། །གྲུར་བྱད་མེད་བསྐྱུ་བའི་སྤྱིར་དུ་
 གསུངས་ཚུལ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ལུང་སྤྱི་མ་འདི་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་
 བའམ། ཡང་ན་པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་ན། ལྷ་
 མེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མཆོག་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱའི་གང་ཟག་
 ལ་པོ་མོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱད་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་པལ་ཆར་
 སྐྱབ་པ་པོ་སྤྱེས་པ་དང་། དེའི་བྱག་རྒྱ་ལ་བྱད་མེད་རིགས་བཞི་བཤད་པ་མང་
 རོ། །དེའི་ཆེ་སྤྱེས་པ་མ་ཟད་རིག་མ་ཡང་ལམ་སྐྱབ་པ་པོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་ཐབས་གྲོལ་བ་ལྟར་ཐབས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་ཤེས་རབ་
 མ་གྲོལ་བར་ཡང་ལན་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚུལ་དེ་ཡང་རྒྱད་
 གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། རིག་མའི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་དང་བརྟག་
 ཐབས་དང་བསྟེན་ཚུལ་དང་དེ་བརྟེན་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ཚུལ་རྣལ་འབྱོར་
 མའི་རྒྱད་ལས་འཆད་པ་ལྟར་པ་རྒྱད་རྣམས་ནས་མི་རྒྱས་པས། དེའི་སྒྲོན་ས་
 དེ་གཉིས་འདུལ་བའི་རྡོར་དུ་རྒྱད་གཉིས་བཤད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
 རྒྱད་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་པ་རྒྱད་དང་མ་རྒྱད་དུ་
 འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསང་འདུས་ནི་གཙོ་བོར་རིན་པོ་

ཆེ་ལྷ་བུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་
 བྱེད་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་སྒོ་དམན་གྱིས་རབ་ཏུ་ཉོགས་པའི་
 བྱིར་དུ་མཁའ་འགོ་མའི་རྒྱུད་བཤའ་པར་ཡང་དེ་ལས་གསུངས་པས་དེ་ཡང་
 མ་རྒྱུད་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གསང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་
 བྱང་གི་དོན་བཤའ་པ་ཡང་དེའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་གཉིས་
 སྒྲོད་དང་རྣམ་པ་བཞི། །འདུས་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། །བསྐྱེད་དང་
 རྩོགས་འབྱུང་རིམ་པ་ཡིས། །རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་སྟེ། །རྩོགས་
 པ་རྣལ་འབྱོར་མ་རུ་བརྩོད། །དབང་པོ་གཉིས་ཀའི་སྟོམས་འཇུག་པ། །འདུས་
 པ་ཞེས་བྱར་རྣམ་པར་བརྩོད། །ཅེས་བསྟན་པ་དང་རྒྱུད་པ་དང་ལག་བཅངས་
 དང་། གཉིས་སྒྲོད་ཀྱི་རྒྱུད་བཞི་ཡི་བཞི་པ་དབང་པོ་གཉིས་འདུས་བའི་རྒྱུད་
 ལ། །རྣལ་འབྱོར་དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་
 བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྩོགས་པ་འབྱུང་བའི་
 རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་བཤའ་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྩོགས་རིམ་སྟོན་པ་ལ་
 མ་བཤའ་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་དེའི་གོང་ཉིད་དུ། དཔལ་ལྷན་འདུས་རྗེས་ལམ་
 གྱིས་ནི། །རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ལ། །དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་ལྷག་ཡིད་
 འོང་། །རྒྱུད་རྣམས་ཀུན་སོན་གཙོ་བོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་རྣལ་འབྱོར་
 གྱི་རྒྱུད་འདུས་པ་སོགས་ལས་རྩོགས་རིམ་གྱི་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་པར་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ནག་པོ་སྒྲོད་

པས། འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་སྐྱེད་གཞིར་བྱས་པ་མ་རྒྱུད་དང་གསང་བ་
མཆོག་གིས་དགྲེས་པ་སོགས་སྐྱེད་གཞིར་བྱས་པ་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་
ཟེར་བ་ནི་དེའི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་འདི་སྐད་བདག་
ཐོས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། མ་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ལ་དེའི་དོད་ལ་གསང་བ་
མཆོག་གིས་དགྲེས་པ་སོགས་འབྱུང་བ་གཉིས་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་དངོས་
གཞིར་བྱེད་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་གསུངས་ཀྱི། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་
འཛོག་བྱེད་དུ་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེའི་ལུང་ནི་སྤར་བྱངས་ཟེན་ནོ། །

དེ་དག་ལས་གཞན་རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག་དང་བོད་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རྒྱུད་
གཉིས་སུ་འཛོག་ཚུལ་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་སྤང་ན་འང་། པལ་ཆེ་བ་ལ་ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པའི་ཕོ་མོ་འཕ། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱོག་
པ་ཅི་ཡང་མི་སྤང་ལ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་
ནི་ཐབས་ཤེས་འདི་ལ་བྱེད་དང་གཙོ་བོར་སྟོན་མི་སྟོན་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་
མི་སྤང་ཞིང་། འཛོག་བྱེད་དུ་བཤད་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱང་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་དུ་འདུག་པས་མི་འཐད་པ་རྟོགས་པར་སྤྲོ་བའི་སྤྱིར་མ་
བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ)ནི།

ཕོ་ན་མ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ཇི་སྟར་བྱེད་སྟམ་ན། རྒྱུད་

འདི་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲོར་ནས་ཀྱང་སོ་སོར་འཛོག་པའི་པལ་བའི་
 བྱང་པར་ཡང་འདོད་མོད་ཀྱང་། གཙོ་བོར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲོར་ནས་བྱང་པར་
 བཞག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་བདེ་སྟོང་གི་ཐབས་ཤེས་ལ་སྟོས་ནས་ཐབས་
 ཤེས་རེ་རེ་བའི་རྒྱད་དུ་མི་འཛོག་པར་གཉིས་མེད་གྱི་རྒྱད་དུ་འཛོག་པ་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟོས་ནས་ནི་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲོར་ནས་ཀྱང་
 བཞག་དུ་མི་རུང་སྟེ། གྱི་དོར་སོགས་མའི་རྒྱད་ལས་བདེ་བ་ཤས་ཆེར་བསྟན་
 པ་ལྟར་འདུས་པ་ལས་མ་གསུངས་པས། གྱི་དོར་པ་རྒྱད་དང་འདུས་པ་མ་
 རྒྱད་དུ་གཞག་དགོས་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྫོགས་རིམ་
 གྱི་སྒྲོར་ནས་ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བའི་རྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་ཐབས་ཤེས་ནི།
 ཤེས་རབ་དོན་དམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐབས་ཀྱན་རྫོགས་སྐྱུ་མའི་
 སྐྱེལ། །

དེ་ལ་དང་པོའི་སྒྲོར་ནས་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་དུ་འཛོག་པ་ནི་གྲུར་གྱི་
 ལེ་བྱ་བ་ཅུ་གསུམ་པ་ལས། བཙམ་ལྟན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་
 གྱི་མཆན་རབ་དུ་འཇུག་པ་ལགས། དེ་རྗེ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་པ། ཤེས་རབ་
 པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ཐབས། །འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་མར་བཟོད་དོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་རབ་སྦྱོར་བས། །གང་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། །རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱད་
 ཅེས་བྲ། །ཞེས་མ་རྒྱད་སྦྱིའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེར་འཛོག་བྱེད་གསལ་
 བར་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་གང་དང་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བས་གང་གི་ཕྱིར་

དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བས་རབ་ཏུ་
 འཇུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ། དེའི་ཕྱིར་གྱུར་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མའི་
 རྒྱུད་ཅེས་བྲལ། །རྒྱ་མཚན་དེས་མ་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དོན་དེ་དག་ཞིབ་ཏུ་བཤམ་ན། གུན་ད་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་སྦྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་བར་ཏུ་བྱང་བའི་ཡས་བབས་དང་། དེ་ནས་སྦྱི་
 གཙུག་ཏུ་ལོག་པའི་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་སྦྱེ་ཚུལ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་ལྟ་བུ་སྦྱས་པའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱོར་
 བའི་སྒྲོན་ས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་རྟོགས་
 པ་གོང་ནས་གོང་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཞིང་། བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་ལས་གུན་རྫོབ་སྦྱ་མའི་སྦྱ་སྦྱབ་
 ཚུལ་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཅེས་བྲལ། ལྟ་སྦྱས་ཀྱི་
 ཤེས་ཕྱིན་ཆོས་སྦྱ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་འདི་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྦྱོར་བའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཡིན་ལ། གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིའི་སྦྱབ་བྱེད་སྟོང་སྟོགས་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་མ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པའི་སྒྲོན་ས་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ཏུ་འཛོག་པ་ནི། མཁའ་འགྲོ་
 རྒྱ་མཚོ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་རྒྱུད་རྒྱལ་དུ། །དེ་དང་དེ་ཡི་ཆོག་དབྱེ་
 ཤེས། །འོད་གསལ་སྦྱ་མ་བདག་གིས་ནི། །སྦྱ་མ་འཛིག་རྟེན་ལ་བཤམ་
 དོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་བཤམ་དོ་ཞེས་བྱང་དོ། །

གང་དུ་ན་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནལ་ས་སུ་འོ། །གང་ན་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་འོ། །
 གང་ལ་ན་འཇིག་ཉེན་ཉེ་དེའི་གདུལ་བྱ་ལ་འོ། །གང་གིས་ན་སྟོན་པ་བདག་
 གིས་སོ། །རི་ལྷར་ན་སྟོང་པ་སྤྲ་མ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་འོད་གསལ་ཉེ་སྟོང་
 པ་བཞིའི་རིམ་པས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །གང་གིས་སྐྱབ་ན་རྒྱུད་
 དེར་གསུངས་པའི་དེ་དང་དེའི་ཆོ་གའི་དབྱེ་བ་སྟེ་བྱད་པར་ལེགས་པར་ཤེས་
 པས་སོ། །དོན་དེ་དག་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། འོད་གསལ་འཆར་བའི་གནས་སྟོང་
 ཁར་རྒྱུད་རིམ་གྱིས་སྐྱུད་པའི་རིམ་པ་ལས་ལྷགས་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་བཞི་
 དང་། དེ་ནས་སྤྱིར་ལ་ལྷང་བའི་རིམ་པ་ལས་ལྷགས་སྒྲིབ་གི་སྟོང་པ་བཞིའི་སྟོ་
 ནས་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་ལས་
 ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱབ་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ནལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ཅེས་
 བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱུད་ལས་བསྐྱབས་པའི་སྐྱུ་གཉིས་ངོ་བོ་
 དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ནལ་འབྱོར་ཡང་ཡིན་ལ། གཙོ་བོར་གཟུགས་གྱི་སྐྱུ་
 སྐྱབ་བྱེད་སྤྱང་སྟོགས་ཐབས་གྱི་ཆ་ཡིན་པས་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་
 འོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་ལྷང་གི་དོན་ཡང་། སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་པ་སྟོང་པ་
 བཞི་ལས་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་རྫོགས་པ་སྟེ་བྱབ་པའི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་རྒྱུད་གཉིས་གྱིས་
 གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན་པས་སྤྲ་མ་གཉིས་དང་དོན་འདྲའོ། །གཙོ་བོར་སྟོན་མི་
 སྟོན་ནི་རྒྱུད་དེས་དེ་ལ་རྩ་ལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་མི་འཆད་ཡིན་གྱི་དེར་

བསྟན་མ་བསྟན་ཅ་མ་མིན་ནོ། །ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་ནི་པ་རྒྱད་དང་མ་རྒྱད་ཀྱི་
གཙོ་བོ་རེ་ལ་ཆད་ལྡན་གྱིས་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་སྤང་ན། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱད་
གཞན་རྣམས་དེའི་སྒྲུབ་གཏོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། ཚུལ་དེ་དངོས་སུ་
མི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྟོགས་གཉིས་པོ་དེར་བྲངས་ནས་བཤའ་དགོས་
པས། འཛོག་ཚུལ་དེས་རྒྱད་གཉིས་པོ་ཀུན་ལ་མ་བྱུང་བ་ཡང་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་བཤའ་)ལ་གཉིས།

ཐབས་རྒྱད་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། གསང་འདུས་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་བཤའ་བའོ། །

དང་པོ་(ཐབས་རྒྱད་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ)ནི།

ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་གི་ཐབས་
རྒྱད་གསུམ་རྗེ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ནས་གཞན་ཡང་བཤའ་བྱ་བ། །འདོད་ཆགས་ཐབས་ཆེན་པོ་ཡི་
རྒྱད། །གང་གིས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ནི། །ཆེ་འདིར་དངོས་བྱུང་སྦྱིན་པར་
བཤའ། །གསང་བ་འདུས་པ་སྟོང་སྟོང་སྟོན་གཅིག །རྗེ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་འབྲུམ་སྟོན་གསུམ།
དགོངས་པ་ལྷུང་སྟོན་སྟོང་སྟོན་གཅིག །ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྱེས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ། །ལྷ་

རང་ཉརྩུ་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད། །དེ་ཡི་ཉི་བར་བཤད་པའི་རྒྱད། །དམ་ཆིག་ཆེན་
 བོ་ལྷ་བཅུ་ལྔ། །དོ་རྩེ་ལྷ་འབྲུམ་སྟོང་སྟག་གཅིག། །ཀུན་ལས་བདུས་པ་འབྲུམ་
 སྟག་གཅིག། །མཉམ་ཉིད་རྣམ་རྒྱལ་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ། །ཟླ་གསང་ཐིག་ལེ་སྟོང་
 བདུན་བརྒྱ། །དོ་རྩེ་ས་འོག་བརྒྱ་ཉི་ལྔ། །ཅོད་པན་དོ་རྩེ་བདུན་བརྒྱ་ལྔ། །ཁྲི་ཟླ་
 ཐིག་ལེ་འབྲུམ་སྟག་ལྔ། །དོ་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ། །མཉམ་ཉིད་གསང་
 བ་སྟོང་སྟག་ལྔ། །དོ་རྩེ་གསང་རྒྱན་སྟོང་སྟག་ལྔ། །དོ་རྩེ་གསང་མཛོད་སྟོང་
 སྟག་བདུན། །འོར་བུ་གསང་ཐིག་འབྲུམ་སྟག་གཅིག། །སྒྲུང་མཛད་སྒྱུ་འབྲུལ་
 སྟོང་དང་བརྒྱ། །དོ་རྩེ་གསང་རྒྱན་སྟོང་སྟག་གཅིག། །དོ་རྩེ་ཐོད་པ་ཉིས་བརྒྱ་
 བརྒྱ། །དེ་ཉིད་བརྒྱ་སྟོང་བརྒྱ་སྟོང་བདུན། །དམ་ཆིག་མཛོད་རྒྱན་སྟོང་སྟག་
 བདུན། །འཇམ་དཔལ་དཔལ་ལོ་འབྲུམ་སྟག་གཅིག། །གསང་ཆེན་བསྐྱུས་པ་
 བརྒྱ་ལྷ་བཅུ། །རིན་ཆེན་སྟོང་པོ་དགུ་བརྒྱ་བདུན། །དུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བརྒྱ་
 བརྒྱད་ཅུ། །ལྷ་མོ་བསྟན་བཅོས་ལྷ་བརྒྱ་བདུན། །འདི་རྣམས་དགོངས་པའི་བྱེ་
 བྲག་གིས། །ང་ཡིས་ཡང་དག་བསྟན་པར་བྱ། །འདི་ནི་གཉིས་པོ་འབྲུད་པ་
 ཡི། །རྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཞེ་སྒྲུང་གཉི་ལྷག་གི་
 རྒྱད་རྣམས་ཀུན་གྱང་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 ཐབས་རྒྱད་ལ་འདིར་མིང་སྟོས་པ་ཉེར་བདུན་དང་བཅས་པའི་ལྷ་བརྒྱ་དང་
 བདུན་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེ་སྒྲུང་གི་ཐབས་རྒྱད་ནི་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱད་དང་། གཉི་ལྷག་གི་ཐབས་རྒྱད་ནི་དོ་རྩེ་ཨ་ར་ལི་ལ་སོགས་

པའི་རྒྱུད་ཡིན་ཞེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་ངོ་། །རྒྱུད་གཉིས་སོ་སའི་
སྤྱིའི་གངས་སྒོམ་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ནི་སྤར་བྱངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གསང་འདུས་སྡེ་སྟག་ཏུ་བཤད་པ)་ལ་བྱུག

ཙ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་དོན་བཤད་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གངས་
བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།
འདུས་པའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་རིམ་པ། རྒྱུད་འགྲེལ་
ཀྱི་བཤད་པ་ངེ་ལྟར་བྱང་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(ཙ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་དོན་བཤད་པ)་ནི།

གསང་བ་འདུས་པ་ལ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ནི་ཁྱི་ཁྱི་སྤར་བ་གཅིག་དང་།
བསྟན་པའི་རྒྱུད་སྤར་བརྒྱུད་བརྒྱུ་པ་ལེ་ཏུ་བཙུ་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
གཉིས་སུ་དོ་རྩེ་སྤར་བའི་འགྲེལ་པས་བཤད་དེ། སྤར་སྟག་གི་གངས་རྣམས་ནི་
ཤོ་ལོ་ཀ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤར་གསང་བ་འདུས་པ་སྤར་སྟག་གཅིག །ཅེས་
གསུངས་པ་ནི་བསྟན་རྒྱུད་ཀྱི་རགས་པའི་གངས་ལ་དགོངས་སོ། །འདིར་ཙ་
བའི་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཅེས་གྲགས་པའི་དོན་གང་

ཡིན་སྟེ་མ་ན། ཙཱ་པ་འཛིན་ཆུང་གི་དབྱེ་བ་ནི་ཆུང་ཆུས་པ་དང་། ཉུང་དུ་འཛིན་ཆུང་
དམ་བཤུས་པ་འཛིན་ཆུང་ཅེས་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ཆུང་ཞིན་ཏུ་ཆུས་
པར་གསུངས་པ་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སྤྲུལ་ལ་སྟོས་ན། ཆེ་དང་ཞེས་རབ་
སོགས་དམན་པས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཁོང་དུ་ཆུང་མི་རྒྱས་པ་འཛིན་དོན་དུ་སྤྲུལ་ལས་
བཤུས་ནས་བསྟན་པ་ལོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཆུང་གི་ཆེ་ག་ཆུས་བཤུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཙཱ་མ་གཏོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཙཱ་ཆུང་ཡིན་པས་སྤྲུལ་ཕྱི་མའི་ཙཱ་ཆུང་དུ་འགྲོ་
བ་མིན་ནོ། །ཙཱ་ཆུང་གི་ཙཱ་པ་འཛིན་དོན་ནི་ཡལ་ག་ལ་སྟོས་ནས་ཞིང་སྤྱོད་པོའི་ཙཱ་
པ་འཛིན་སྟེ་ཆུང་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པ་གཅིག་དང་། དང་
པོའི་བདག་པོ་ལ་ཙཱ་པ་འཛིན་བདག་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ། ཆུང་ཕྱི་མ་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པ་གཅིག་དང་། ཙཱ་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ལྟར་བཤད་ཆུང་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་པ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་སྤྱང་དོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྟོན་གསལ་ལས། ཆུང་སྟེ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙཱ་པ་
འདུས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཙཱ་པར་འགྲོ་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་
དོ། །དེ་ནི་ཙཱ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆུང་གྲང་ཡིན་པས་ཙཱ་ཆུང་ཅེས་བྱའོ། །དོན་དེ་
ཆང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཙཱ་ཆུང་གི་མིང་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པར་མ་དེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྲུལ་གསུངས་པ་འཛིན་འདུས་པ་ལེ་ཏུ་བཅུ་བདུན་པོ་ཕྱིས་
གསུངས་པ་འཛིན་ཆུང་ཕྱི་མ་ལེ་ཏུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཙཱ་ཆུང་དུ་མཛད་
པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཚུལ་འདི་ལ་དེ་ཉིད་བཤུས་པ་ཙཱ་ཆུང་དང་། འདུས་པ་འཛིན་ཙཱ་ཆུང་

དེའི་རྒྱུད་སྤྱི་མ་དང་། ལེའུ་བཙུ་བ་རྒྱུད་པ་དེའི་ཡང་རྒྱུད་སྤྱི་མར་རྒྱ་རོ་བས་
 གསུངས་སོ། །སྤྱི་མའི་སྒྲོན་དོད་སྒྲོ་མའམ་གོང་མ་སྤྱི་མཆོག་གི་དོན་དང་། སྤྱི་
 མ་གཉིས་ལ་བསྐྱར་དུ་རུང་བ་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱར་ཡང་ལོ་
 ཆེན་གྱིས་སྤྱི་མའི་སྤྱི་མར་བསྐྱར་བ་ལེགས་ཏེ་འགྲེལ་བས་ཀྱང་སྤྱི་མའི་དོན་
 དུ་བཤད་དོ། །འདུས་པ་ལ་སྤྱི་མ་ནས་དེ་ཉིད་བསྐྱར་བ་ཅ་རྒྱུད་ཡིན་པ་འདི་
 སྤྱི་མ་བསྐྱར་གྱི་འང་དགོངས་པར་སྤང་དོ། །འོན་ཏེ་ཉིད་བསྐྱར་བ་འདུས་པ་
 ལ་སྤྱི་མ་ནས་ཅ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་པ་དེ། དུས་སྤྱི་བ་ཅམ་གྱིས་མི་རུང་བས་དེའི་
 རྒྱུ་མཆོན་གང་ཡིན་སྟེ་ན། འདུས་པ་རྒྱུད་སྤྱི་བཞིར་བྱས་པའི་རྣམ་འབྱོར་
 རྒྱུད་མིན་མོད་ཀྱང་། སྤྱི་མ་དེ་ལ་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་མང་དུ་གསུངས་པས།
 དེ་དང་དེ་ཉིད་བསྐྱར་བ་གཉིས་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཅེས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱི་མཆོན་པ་གཅིག་ཏུ་ཡང་རུང་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དེ་
 ཉིད་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད། ཐབས་ཤེས་ལ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཡབ་ཀྱི་
 རྒྱུགས་སུ་ཚུལ་བརྒྱ་སྤྱི་བཙུ་བ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཐབས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། ལེའུ་བཙུ་བ་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
 དབང་གི་སྒྲོར་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱུད་འདི་ཉིད་ནས་དེ་ཉིད་བསྐྱར་བ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་ཡང་གསུངས་པས། དང་པོའི་གཞི་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་འཆད་དམ་བཟླ་གོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་མའི་དོན་
 སྤྱི་མས་འཆད་པ་ལ་རྒྱུད་སྤྱི་མར་འཛོག་ན། འདུས་པའི་ལེའུ་དང་པོས་རྒྱུད་

ཀྱི་དོན་མདོར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ལེ་ཕྱེ་ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་འཆད་པར་
གསུངས་པས་དང་པོ་ཡང་བཅུ་དྲུག་པོ་ལ་སྟོས་ནས་ཅ་རྒྱུད་དང་། བཅུ་དྲུག་
པོ་ཡང་དང་པོ་ལ་སྟོས་ནས་རྒྱུད་སྤྱི་མར་གཞག་དགོས་པ་དང་། གཞན་ཡང་
ལེ་ཕྱེ་རེ་རེ་སྤྱི་སྤྱི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གཞག་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་ལ།
དེ་ལྟར་མི་འཛོག་ན་ནི་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་འཛོག་མཆམས་གང་ནས་ཡིན་སྟོས་
ཞིག་ཅེ་ན། རྒྱུད་སྤྱི་མར་སྤྱིར་འཛོག་ཚུལ་མང་ཡང་འདིར་འདུས་པའི་རྒྱུད་
སྤྱི་མར་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ལེ་ཕྱེ་བཅོ་བརྒྱད་པ་འདི་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱང་ཡིན་ལ། འདུས་
པའི་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་སྤྱིས་གསུངས་ཞིང་། ཅ་རྒྱུད་ལེ་ཕྱེ་བཅུ་བདུན་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དོན་དང་ལེ་ཕྱེ་སོ་སོའི་དོན་དཀའ་ཞིང་སྤྱིས་པ་
ནམས་གསལ་བར་འབྲེད་པས་འདུས་པ་སྤྱི་མ་ཞེས་བེར་བས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་
ལེ་ཕྱེ་སྤྱི་མ་ནམས་ལེ་ཕྱེ་སྤྱི་མའི་རྒྱུད་སྤྱི་མར་འགྱུར་བའི་སྟོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་(བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གངས་བསྟན་པ)ནི།

འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དུ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་དངོས་སུ་
གསུངས་པ་ནི་ལྟ་སྟེ། རིམ་ལྔ་ལས། ལྟ་མོ་བཞིས་ཁུས་དང་། དགོངས་པ་
ལུང་སྟོན་དང་། རྩིས་སྤྱི་བཤད་རྒྱུད་དུ་གསུངས་ལ། སྤྱིར་བསྟན་ལས།

ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་ལས་བརྟུས་ཀྱང་བཤད་རྒྱུ་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྒྲིན་གསལ་ལས། སྤང་གཞིའི་ཡི་གེ་དང་པོ་གཉིས་འཆད་པ་ན་ལྟའི་དབང་པོས་ཁྱེས་པའི་ཁུངས་དངོས་སུ་སྒྲིས་ཤིང་། དེ་ནས་དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་འཆད་པ་ན། བཤད་པའི་རྒྱུ་ལས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྲ་མ་ཉིད་དུ་སྤང་བས། ལྟའི་དབང་པོས་ཁྱེས་པ་བཤད་རྒྱུ་དུ་གསུངས་ཏེ་འདི་མ་འགྱུར་རོ། །ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་ལེ་ལུ་བཙོ་བརྒྱུད་པ་རྒྱུད་སྤྱི་མར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ་བཤད་རྒྱུ་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་མི་སྤང་ཡང་། ཐ་ག་ན་དང་རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པར་འདོད་པ་ལྟར་བཤད་རྒྱུ་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་དོན་རྒྱུ་ལས་སྤང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་བཤད་རྒྱུ་དུ་སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས་ཤེན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་ཅེས་ཟེར་བ་ལ། སྤྱོད་བསྐྱུས་འགྱུར་གསར་གཉིས་ལས། བཤད་པའི་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། རིམ་བས་སྤྱོན་པའི་བརྒྱལ་ཁྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེན་ཏུ་སྒྲིས་མེད་ལ་སྤང་བར་བྱ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་བསམས་པར་སྤང་ཡང་། སྤྱོད་བསྐྱུས་འགྱུར་རྟིང་ལས། ཤེན་ཏུ་སྒྲིས་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོན་པའི་བརྒྱལ་ཁྱེས་བཤད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རིམ་བས་ཀྱང་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་གང་ཆེ་བརྟན་པར་མི་རྟོག་ལ། ཞེས་སོགས་མང་པོ་ཞེག་བྱངས་པ་ནི། རྒྱུད་དེའི་ལེ་ལུ་བཙུ་བྱག་པ་ནས་འབྱུང་རོ། །དེའི་དོན་ནི་ལེ་ལུ་དེར་བརྒྱལ་ཁྱེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བརྟན་ལ་

དེ་ཡང་སྒྲིན་པའི་བརྟུལ་ཁྱགས་སུ་གསུངས་པས་བཤད་ཅེས་པ་ནི་སྒྲིན་པའི་
 བརྟུལ་ཁྱགས་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུ་དུ་སྒྲིན་
 པ་མིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྒྲུ་འབྲུལ་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཀྱང་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་
 མོད་ཀྱང་། འདི་དང་སྒྲུ་མ་གཉིས་ཀ་འདུས་པའི་སྒྲིགས་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་
 གྱི་བཤད་རྒྱུ་མིན་ནོ། །སྒྲུ་མོ་བཞེས་ཁུས་ནི་དེའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཐམས་
 ཅད་གསང་བའི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་སྟོང་སྤག་གཅིག་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་སྤྱི་མ་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་དོ། །དོ་རྩི་སྤྱིར་བའི་རྒྱུ་ལ་སྟོང་སྤག་བཅུ་གཉིས་པ་གཅིག་
 དང་། ཉུང་དུའི་རྒྱུ་གཉིས་དང་། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩི་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལའང་རྒྱུ་
 ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པར་དོ་རྩི་སྤྱིར་བའི་འབྲེལ་པར་བཤད་ལ། སྤྱིར་ལྷུང་
 བྱངས་པར་དོ་རྩི་སྤྱིར་བའི་འབྲེལ་སྤག་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དགོངས་
 པ་ལྷུང་སྒྲིན་ནི་ཅ་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཉུ་བཅུ་གཉིས་པ་ཡན་འཆད་པའི་བཤད་རྒྱུ་
 ལས་སྤག་མ་མ་འབྱུང་དོ། །

གསུམ་པ་(བཤད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས།

རྒྱུ་སྤྱི་མ་དང་དགོངས་པ་ལྷུང་སྒྲིན་གྱིས་རི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། དོ་
 རྩི་སྤྱིར་བའི་སྤགས་པ་གསུམ་གྱིས་རི་ལྟར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུ་གཞན་)ནི།

དེའི་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་འདུས་པའི་རྒྱུ་མིན་ལ། རྒྱུ་སྤྱི་མ་ནི་དེ་

གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཅ་རྒྱད་འཆད་ཚུལ་ལ་རྒྱད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དོན་
འཆད་པ་ནི། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་ཅེས་པའི་མཆན་
དོན་དང་། ཐབས་རྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱད་སྒྲིའི་སྒྲིམ་ལ་དེས་ལན་མཛད་པ་
རྣམས་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ལེ་འུ་བཅུ་བདུན་པོ་སོ་སོའི་དོན་ལ་དེས་
ལན་མཛད་པའོ། །རྒྱད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་འབྲེལ་བ་ནི་གང་བ་ཤད་པས་
རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་དཔལ་གྱི་དོན་དུ་རྒྱ་རོ་བ་བཞེད་དོ། །དེའི་ལན་དུ་ལེ་འུ་གཉིས་
པ་ནས་བཅུ་བདུན་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་གི་བཞི་ཆན་རེ་རེས་བསྟེན་བསྐྱབ་
ཡན་ལག་བཞིའི་རེ་རེ་སྟོན་པར་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་རོ་པས་ལེ་འུ་དང་པོས་རྒྱད་
དོན་མདོར་བསྟེན་པ། ལྷག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིར་
འཆད་ཅིང་། བཙོ་བརྒྱད་པ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བའི་མན་ངག་སྟོན་
པར་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གིས་ནི་རིམ་གཉིས་སོ་སོར་མ་སྟེ་བར་རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་
གི་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་བསྟེན་ལ། ཐབས་རྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྐབས་
སུ་རིམ་གཉིས་སོ་སོར་སྟེ་བའི་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་བསྟེན་
ནོ། །བཤད་རྒྱད་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཅལ་དུ་འདོན་སྤྲོད་པ་རེའི་
སྟོན་ས་ཅ་རྒྱད་འཆད་ཚུལ་རེ་ཡོད་པ་ལ། རྒྱད་སྒྲིམ་འདིས་ནི་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་
ལེ་འུ་བཅུ་གཉིས་པར་གསུངས་པའི་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྟོན་ས་

ཅ་རྒྱུད་འཆད་ལ། འབྲེལ་པའི་དོན་དཔལ་གྱི་རིས་ལན་དུ་ལེ་འུ་བཅུ་དུག་
གིས་བསྟེན་བསྟུབ་བཞི་འཆད་པ་བྱུང་བས། ལེ་འུ་སོ་སའི་རིས་ལན་རྣམས་
དེར་འདུ་ཞིང་། ཐབས་རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བའི་རིས་ལན་ནི་མཆན་དོན་གྱི་རིས་
ལན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་སྟོམ་ཡང་། མཆན་དོན་གྱི་རིས་ལན་དུ་འདུ་བས།
ཅ་རྒྱུད་གྱི་གཞུང་ནི་གཙོ་བོར་རྒྱུད་གྱི་མཆན་གྱི་གཞུང་ཉིད་འཆད་པ་ལ་
སྦྱར་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་ནི་ལེ་འུ་བཞི་བཞིས་
བསྟེན་བསྟུབ་ཡན་ལག་རེ་རེ་བསྟེན་པར་འགོ་ཚུལ་དཀའ་བས་དེ་ལེགས་
པར་ཐོན་པ་དང་། རིམ་གཉིས་སོ་སའི་ཡན་ལག་བཞིའི་ས་མཆོམས་ལེགས་
པར་བྱེད་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་དུག་
བཤའ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་ཅ་རྒྱུད་འཆད་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་
ཏེ། འཕགས་ལུགས་གྱིས་རྒྱུད་སྤྱི་མ་དེ་ལྟར་འཆད་ཤེས་པ་ནི་རྒྱ་རོ་པའི་
འབྲེལ་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པར་སྤང་དོ། །དགོངས་པ་ལྷུང་སྟོན་ནི་ཅ་རྒྱུད་
དང་ལེ་འུ་འི་རིམ་པ་རྣམས་མ་སྤུན་ཞིང་ལེ་འུ་རྣམས་སུ་ཅ་རྒྱུད་ལས་གང་
གསུངས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་བཀོད་ནས། དེ་ནས་ལེ་འུ་དེའི་དཀའ་གནས་རྣམས་
འཆད་པ་ཞིག་གོ། །རྒྱུད་འདིར་ལེ་འུ་བཅུ་བདུན་པོ་སོ་སོས་དོན་འདི་སྟོན་པ་
བསྟུས་པར་གསུངས་ཤིང་། འདུས་པའི་རྒྱུད་སྦྱ་རི་བཞིན་པར་བཤའ་དུ་མི་
བྱུང་བར་བསྟེན་ནས། བྱུང་དོན་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་དོན་སྤྱས་པ་
རྣམས་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། དོན་གཞན་ལ་སྦྱ་འགལ་བ་གཞན་གྱིས་

གསུངས་པའི་དགོངས་བཤད་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཀའ་ལ། ལེའུ་སོ་
སོ་པལ་ཆེ་བར་དོ་རྗེ་བཞུས་པ་ཙྰ་རྒྱུད་དུ་སྤྲོས་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་གསལ་བར་སྒྲོན་པར་མཛད་དོ། །དེས་ན་འདིས་ཙྰ་ལ་དུ་བཏོན་
ནས་ཙྰ་རྒྱུད་འཆད་པ་ཡང་རིམ་པ་དེ་དག་གི་སྒྲོན་ས་ཡིན་ནོ། །སྒྲོན་གསལ་
དུ་བཤད་རྒྱུད་ཁུངས་སུ་བྲངས་པ་ལ། འདི་མང་ཞོས་སུ་ཡོད་དེ་ཤས་ཆེར་
ངས་དོན་གྱི་བཤད་པ་ལ་བྲངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོ་རྗེ་སྤང་བ་ཅུང་དུ་འདི་ལ་ལེའུ་བཙུ་དགུ་པ་
དང་། ཉི་ཤུ་པའི་གཞུང་གི་གཅོད་མཆམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱང་སྟེ། འདི་
ལྟར་ལེའུ་བཙུ་དགུ་པའི་ཐོག་མ། དེ་ནས་གཞན་ཡང་བཤད་བྱ་བ། །སྤྱི་
ཆོགས་ལ་སོགས་སྐད་ཅིག་བདག །ཅེས་པ་ནས། རྣམ་པ་སྤྱི་ཆོགས་མངོན་
པར་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་དེའི་རྗེས་ནས་
ལེའུ་བཙུ་དགུ་པའི་མཐའ་ཐུག་པའི་གཞུང་མ་དར་བས་འདི་གཞག་པའོ་
ཞེས་འགྲེལ་པར་བཤད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ། དེ་ནས་གཞན་ཡང་བཤད་བྱ་
བ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷ་མ་བརྒྱུད་པ་ལས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་ལེའུ་ཉི་
ཤུ་པར་མཛད་ནས་སྤྱིར་ལེའུ་རེ་བརྒྱུད་དུ་འགྲེལ་པར་བྲས་སོ། །སྤྱི་ལྷ་མ་ཞི་
བའོད་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ལ། རྣམ་པ་སྤྱི་ཆོགས་མངོན་པར་འདོད། ཅེས་པ་ཡན་
ཆད་སྤར་དང་འདྲ་བ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ། བསྟར་དང་འགྲེལ་དང་དེ་བཞིན་
བཟ། །ཁ་ལ་ཅམ་པ་བྱེད་པ་ཡི། །དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་ཤེས། ཞེས་པ་

ནས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་ཉམས་སྟོང་བ། མཆན་ཉིད་དང་བལ་སྐྱད་ཅིག་
 གོ། ཞེས་པའི་བར་དུ་བརྟོན་ནས་དེ་རྣམས་ལ་ལེ་ལུ་བརྟུ་དགུ་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་
 རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་ལེ་ལུ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་གཞན་ཡང་བཤའ་བྱ་བ། །
 དགའ་བ་བཞི་ཡི་མཆན་ཉིད་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོར་ལྷན་
 ཅིག་སྐྱེས། །དགའ་བ་ཉམས་སྟོང་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་དུ་བརྟོན་
 ནས། དེའི་འོག་ཏུ། ཅ་རྣམས་ཀུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆེ། ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་མ་
 བརྒྱད་པ་ལས་ཤེས་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལེ་ལུ་ཉི་ཤུ་པ་དགའ་བའི་
 མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་ལེ་ལུ་ཞེས་མཛད་དོ། །སྦྱིར་ལེ་ལུ་རེ་བརྒྱད་དུ་
 བྱས་སོ། །ཞི་བ་འོད་གྱི་འགྱུར་དར་མ་བཙོན་འགྱུས་གྱིས་བཙོས་པ་ལས།
 རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་མཛོད་པར་འདོད། ཅེས་པ་ཡན་ཆད་སྒར་དང་འབྲ་བ་ལ།
 དེའི་རྗེས་སུ། དེ་ནས་གཞན་ཡང་བཤའ་བྱ་བ། །དགའ་བ་བཞི་ཡི་མཆན་ཉིད་
 ནི། ཞེས་པ་ནས། སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། །དགའ་བ་ཉམས་
 སྟོང་བར་བྱེད། ཅེས་པའི་བར་དུ་འདོན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ། བལྟ་དང་འགྲུགས་
 དང་དེ་བཞིན་བད། ཞེས་པ་ནས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་ཉམས་སྟོང་བ། །
 མཆན་ཉིད་དང་བལ་སྐྱད་ཅིག་གོ། ཞེས་པའི་བར་དུ་འདོན་ཞིང་། དེའི་འོག་ཏུ།
 ཅ་རྣམས་ཀུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆེ། ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་མ་བརྒྱད་པ་ལས་ཤེས་
 བྱ། ཞེས་པའི་བར་རྣམས་བརྟོན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀུན་དགའ་བའི་མཆན་ཉིད་
 རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལེ་ལུ་བརྟུ་དགུ་པར་བྱས་ནས། སྦྱིར་ལེ་ལུ་རེ་བདུན་

དུ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་མི་མ་ཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲང་ཡང་པ་རྩེ་ཏ་སྒྲན་ཏ་ཀ་ལ་ཤའི་
 རྒྱ་དཔེ་དང་། ལྷ་ཇ་ན་ཕྱི་རྩོད་དང་ཞི་བ་འོད་གྱིས་བསྐྱར་བའི་ལེ་འུའི་གཅོད་
 མཆམས་དེ་ཉིད་གཞུང་གི་དོན་དུ་སྒྲང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ལུགས་འབྱུང་
 དང་ལུགས་སྒྲོག་ཏུ་བཤའ་དཔའི་ཆོན་གཅིག་དང་། དགའ་བ་བཞི་ལུགས་
 འབྱུང་དང་ལུགས་བསྒྲོག་ཏུ་བཤའ་དཔའི་ཆོན་པ་གཉིས་གཞུང་ལ་སྒྲང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། བལྟ་དང་འགྲུགས་དང་དེ་བཞིན་བད། ཞེས་སོགས་ནི། རྣམ་པ་སྒྲ་
 ཆོགས་མངོན་པར་འདོད། ཅེས་པའི་འཕྲོར་ཤིན་ཏུ་གསལ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 རྣམ་གཞན་ཡང་བཤའ་བྱ་བ། ཞེས་པའི་ཆོག་ནི་ལེ་འུ་གཞན་དུ་མ་ལ་ཡང་
 ལེ་འུའི་མགོ་འདྲེན་གྱི་ཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །རྒྱུད་འདིར་ཕྱག་རྒྱུ་
 གྱིས། གསང་བ་འདུས་པར་བད་ཅམ་གྱིས་མི་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
 རིམ་གཉིས་ལ། རྩོམ་འཕྲིང་བའི་སྒྲོན་ནས་འདྲི་འདོད་པས། གཅོ་བོར་རྩོགས་
 རིམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་པའི་དག་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། རྩོམ་
 ཕྲང་བའི་མིང་དོན་ནས། རྒྱང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་འཇིག་ཚུལ་གྱི་བར་གྱི་དྲི་བ་
 མཇུག་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་གྱིས་པལ་ཆར་འདུས་པའི་དོན་དང་། མངོན་
 བརྗོད་འབྱུམ་པ་སོགས་རྣམ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མང་པོ་ཡང་བཤའ་དེ།
 དེ་ཡང་པལ་མོ་ཆེ་འདུས་པའི་དོན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྲང་དོ།
 །དྲིས་ལན་གྱི་གངས་ནི་བརྒྱུད་ཅུ་གྲུ་གཉིས་སུ་འགྲེལ་པས་བཤའ་དོ། །རྒྱུད་
 འདིས་གསལ་ཁ་བཏོན་ནས་འདུས་པའི་གཞུང་གང་འཆད་སྟམ་ན། ཅ་རྒྱུད་

གྱི་ལེ་ལུ་གསུམ་པ་དང་དྲུག་པར་སྒྲ་ཅེར་ཡུངས་ཀར་ཙམ་གྱི་རིན་ཆེན་
བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་འཆད་མོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི། ཨེ་
ཨྲི་མ་ཡ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུའི་སྒྲུང་གཞིས་རྒྱད་གྱི་དོན་ཐམས་
ཅད་བསྐྱུས་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་པ་དེ། རྒྱད་འདིར་ཨེ་ནི་ཤེས་
རབ་དམ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་རེས་ཡི་གེ་རེའི་དོན་འཆད་པ་
འདི་ཡིན་ནོ། །

གཞུང་དེ་དག་གིས་ལུས་དབེན་དང་། དག་དབེན་དང་། སེམས་དབེན་
དང་། རྒྱ་ལུས་ནམས་གཙོ་བོར་བསྟན་ལ། སྐབས་གཞན་དུ་འོད་གསལ་དང་
ཟུང་འཇུག་ཀྱང་མང་དུ་སྟོན་པས་རྫོགས་རིམ་ཆང་བར་སྟོན་ནོ། །དེའི་ལམ་
གྱི་ཆེདས་ཀྱང་རིམ་ལྡར་མཛད་དེ་དེ་ཉིད་ལས། །རྡོ་རྗེ་བཟླས་པར་རབ་སྦྱོར་
བས། །རྒྱུད་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་ནས་ནི། །ནམ་ཉིག་རྒྱུད་ནམས་ནམ་པར་
གཙོད། །སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བདག་ལ་བྱིན་བརྒྱབས་
རིམ་པས་ཀྱང་། །དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྒྲུང་བ་ལ་སོགས་
དབྱེ་བ་ཤེས། །མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་འཕྲོག། །ཟུང་འཇུག་རིམ་པ་ལ་
གནས་པ། །དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ནི། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འགྱུར་
འགྱུར་བར། །ནལ་འགྱོར་པ་ཡིས་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྡར་བསྐྱུས་པ་ནི་རྒྱད་འདི་ཡི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་། ནལ་

འགྱུར་བཞི་དང་། ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྒྱད་འདིའི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ། །དེས་ན་མདོར་བྱས་ལས། རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྤྱབ་མཁན་
 མཛད་ནས། རྗེ་རྗེ་སྤང་བའི་སྤྱབ་ཤིང་གིས་གསང་འདུས་སྤྲས་ཚུའི་རྒྱ་མཚོ་
 བསྐྱབས་པ་ལས། འདུས་པའི་སྤྱབ་ཐབས་རྟེན་པར་གསུངས་པ་ནི་བསྐྱེད་
 རིམ་ཙམ་ལ་མི་གཟུང་ངོ། །འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྲས་གྱི་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་།
 རྗེ་རྗེ་བཞུས་པ་སོགས་གྱི་སྒོག་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་བཞི་དང་སྤྱ་མའི་
 སྤྱ་འབྲེན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་སྒོག་ཚུལ་མཐའ་ཚད་པར་ངེས་པའི་ཡན་ལག་དྲུ་
 གནས་པ་རྩ་དང་གཡོ་བ་རྒྱུད་དང་བཀོད་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལས་
 བརྩམས་ནས། ལུས་འཆགས་པ་དང་འཇིག་པའི་རིམ་པ་དུ་མ་བཤད་ནས།
 ཐབས་དེ་གཉིས་ལས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་འཆར་ཚུལ་སོགས་
 མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་འཆད་དོ། །ལམ་གྱི་སྒྲོན་རྒྱུད་དུ་སྤྱབ་པའི་དབང་གི་
 ཆེངས་རྣམས་ཆོ་གཉི་ཤུར་སྤྱད་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱད་པའི་ཆེངས་
 རྣམས་དང་རིམ་གཉིས་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་སོགས་མང་པོ་ཡང་གསུངས་
 ཤིང་། བྱད་པར་དུ་སྒོག་ཚུལ་རྗེ་རྗེ་བཞུས་པས་སྟོང་ཁའི་རྩ་མདུད་འབྱེད་
 པའི་གནད་རྣམས་ལེ་ཏུ་བྱག་པ་དང་། སྟོང་ཁའི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་བ་འཁོར་ལོ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་བའི་མཆོག་ཡིན་ཚུལ་ལེ་ཏུ་ཉེར་གཉིས་པའི་
 ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ངེས་དོན་གྱི་སྤྲགས་བདུ་བ་ལས་འཆད་དེ། ལེགས་པར་
 ཐོན་པ་ཉུང་བར་བྱང་སྤྱད་ངོ། །རྒྱད་འདིས་འདུས་པ་རྩལ་དུ་བརྟོན་ནས་

འཆད་ཚུལ་ནི། སྤྱིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རེ་རེའི་དོན་བཤད་པས་འདུས་པར་གཤམ་
 པའི་དོན་རྣམས་གསལ་བར་འདོན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱིད་པའི་ཡན་ལག་
 ཏུ་བཤད་རྒྱུ་དེ་གཞུང་གཞན་རྣམས་འགྲོ་བའི་ཚུལ་འདི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
 ཆེངས་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འཆད་པ་ཞིག་དགོས་
 སོ། །བཤད་རྒྱུ་ལ་འདི་ལས་བཟང་བ་སྤྲོ་མ་འགྱུར་ཞེས་འདིའི་འགྱུར་
 བྱང་ལས་འབྱུང་བ་ནི་ད་དུང་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྤྲོ་ངོ། །ལྟ་མོ་བཞིས་ཞུས་
 ཀྱིས་ནི་གཙོ་བོར་སྒྲོག་ཅོལ་ཀྱི་གནད་རྣམས་རྒྱས་པར་འཆད་ལ། ཡེ་ཤེས་
 རོ་རྩེ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ཀྱིས་ནི། འདུས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་
 མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་འཆད་པའི་མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་རྒྱན་བདུན་ཉོན་ཏེ།
 ཉོང་བ་གསུམ་དང་དེ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱབ་པ་ནི་བཤད་རྒྱུ་དེ་གཞན་ལས་འདི་
 གསལ་ལོ། །རྒྱུད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འདུས་པ་འཆད་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྩེ་བཅུན་ཡབ་སྐས་ཀྱི་མན་ངག་གི་གཞུང་རྣམས་ལ་རིང་དུ་
 འདིས་པས་དོན་ཀྱི་གནད་ལེགས་པོར་ཐོན་པའི་ལྡེ་མིག་གིས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་
 ལ་མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་དོན། བཤད་རྒྱུ་རྣམས་
 དང་ལེགས་པར་ཤུར་སྤྲོ་བས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་བྱེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། རྒྱུད་ཀྱི་
 གདམས་ངག་ལ་མི་འདིགས་པ་ཐོབ་པའི་གདམས་ངག་ཅན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་རྒྱུད་གཞན་ལ་འང་དེའི་རིགས་པ་སྤྲོ་ཤེས་པས་རྒྱུད་སྤེ་

ཀུན་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་(འདུས་པའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ)་ནི།

ཅུ་བའི་རྒྱུད་ལས་མཆོན་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཀུན་རྒྱུད་འདིར་འདུས་པར་
གསུངས་ཏེ། དེས་ནི་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་གསང་བའི་གནད་ཐམས་ཅད་འདིར་
འདུས་པར་བསྟན་ནོ། །རྒྱུད་སྤེམ་ལས་ཀྱང་། ཨེ་མའོ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ། །
བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་འདི་ཡིན། །རྒྱུད་ཀྱི་སྤེམ་པའི་སྤེམ་པར་གྱུར། །གསང་
བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱའི་རྒྱུད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་ཞིང་
དོན་ཆེ་བས་འདི་ལ་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་འབྲི་
འདོན་དང་། མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་དོ་རྩེ་དོ་རྩེ་འཆང་དང་འབྲ་
བར་བསྟམས་ནས་ཕྱག་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་རྒྱུད་དེའི་སྐྱབ་པ་
པོའི་དབང་པོ་དེ་གང་གིས་མཐོང་ཐོས་བྲན་རེག་དང་། དད་པར་བྱེད་ཅིང་
རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཅུ་མ་ཞིག་འཛིན་པ་ཡན་ཆད་ལའང་དོ་རྩེ་འཆང་དང་
འབྲ་བར་བསྟམས་ནས་ཕྱག་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་སྤེམ་ལས། གང་ཞིག་
ཐུན་བཞིའི་དོ་རྩེ་དག་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཅིང་། །མི་སྣང་ལ་སོགས་སྣ་ཆོགས་
མཆོག་དང་དམན་གྱུ་བ་ཅིང་། །སྤྲ་མའི་བྲིན་གྱིས་འདི་ན་མ་ཞོར་ལམ་རྟོགས་
པ། །བྱང་ཆུབ་དོ་རྩེ་འབྲར་བསྟེ་ལ་རྟོག་ཕྱག་འཆལ། །གང་ཞིག་རབ་གསང་

འདུས་པའི་རྒྱུད་འདི་ཉན་པ་དང་། །འདོན་པར་བྱེད་དང་སྒྲིག་པ་དང་ནི་
 སེམས་པ་དང་། །མཆོད་པར་བྱེད་པ་དང་ནི་འདྲི་འཇམ་འདྲིར་འཇུག་པ། །བྱང་
 རྒྱུ་རྩི་རྩི་འདྲ་བལྟ་དེ་ལ་རྟག་ཕྱག་འཆའ། །ཞེས་དང་། །གང་ཞེག་གཙུག་པོ་
 རྒྱུ་བ་པ་པོ་མཐོང་རེག་པ་དང་། །ལེགས་པར་བྱན་དང་མིང་ཅམ་ངེས་པར་
 ཐོས་པ་དང་། །དད་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྲིགས་གཅིག་ཅམ་ཞེག་འཛིན་པ་དང་། །
 བྱང་རྒྱུ་རྩི་རྩི་འདྲ་བལྟ་དེ་ལ་རྟག་ཕྱག་འཆའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇམ་
 དཔལ་གྱི་ཞལ་གྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུས་པའི་རྒྱུད། །
 གསང་ཆེན་གསང་བ་ཆེས་གསང་བ། །གོང་ན་མེད་པའི་ལུང་ཆེན་པོ། །ཞེས་
 བསྐྱུགས་ཤིང་། །བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་གནས་མི་གནས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡོད་མེད་
 གྱི་རྩིས་སུ་བྱེད་པར་དེར་གསུངས་ཏེ། །འདི་དོན་ན་བར་འཕོ་བྱེད་པ། །གང་
 གི་དུས་སུ་གནས་པ་དེར། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཀྱང་། །གནས་
 པར་རབ་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན། །རྒྱུད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཆད་ནས། །སངས་རྒྱས་
 བསྟན་པ་རྒྱུ་བ་པ་རུ། །ཀྱན་གྱིས་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུད་འདི་འི་
 སྒྲིང་དུ་དེ་ལྟར་བྱང་བར་མ་བཟད་རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀྱང་བསྐྱུགས་ཏེ། །དམར་
 བོ་གི་རྒྱུད་གཉིས་ལས། །རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་འདུས་པ་སྟེ། །མ་བྱང་འབྱང་
 བར་མི་འགྱུར་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསང་བ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། །དཔལ་
 ལྷན་འདུས་ལས་མཆོག་གཞན་མེད། །འཛིག་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིན་ཆེན་
 ཀྱང་། །སྒྲིང་པོ་ལས་ནི་སྒྲིང་པོ་མཆོག། །རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་ནི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་། །བསྟན་

དང་བཤད་པ་རྣམ་གནས་ན། །རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རིམ་པ་ཉིད། །འདུས་
པ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ཡིས་དངོས་གྲུབ་རིམ་ལྟར་འབྱུང། །ཐེ་ཆོམ་ཐམས་
ཅད་གཙོད་བྱེད་ཅིང་། །མི་ཤེས་རབ་རིབ་སེལ་བྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་རིན་
ཆེན་ཟ་མ་ཏོག། །དཔལ་ལྡན་འདུས་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །རྣམ་རྟོག་དུ་མས་
བརྟགས་པ་ཡིས། །མྱོངས་པ་དངོས་གྲུབ་འདོད་གྱུར་པ། །མཁའ་ལ་ཁུ་ཚུར་
བརྟེན་པ་དང་། །སྤྲིག་རྒྱུའི་ཚུ་ལ་འཐུང་བ་བཞིན། །ཞེས་དང་། །གསང་བའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་། །དཔལ་ལྡན་འདུས་རྗེས་ལམ་གྱིས་ནི། །རིམ་
པ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ལ། །དཔལ་ལྡན་འདུས་པ་ལྷག་ཡིད་འོང་། །རྒྱུད་རྣམས་
ཀུན་སོན་གཙོ་བོ་ཡིན། །ཞེས་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དཔལ་ལྡན་འདུས་པ་ལྷག་
པ་དང་། །རྒྱུད་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོར་གསུངས་སོ། །སྒྲོན་གསལ་ལས་རྒྱུད་སྡེ་
ཀུན་གྱི་ཙ་བ་དང་། །མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་སྡོད་དུ་གསུངས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །སྤྲེལ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྡེའི་
རིམ་པའི་སྒྲོན་ས་མཆོག་དམན་མེད་ཀྱང་། །བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོས་པའི་
མཆོག་དམན་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། །དཔེར་ན་རྒྱུད་སྡེ་གཅིག་གི་རིམ་གཉིས་
སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་ནང་ཆོད་ཀྱི་མཆོག་དམན་ཡོད་ཀྱང་། །དེ་གཉིས་ལ་རྒྱུད་
སྡེའི་རིམ་པའི་སྒྲོན་ས་མཆོག་དམན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་(དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་རིམ་པ་)ནི།

ཨིན་རྒྱུ་ཏི་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིར་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་། །ས་བདག་གི་སྒྲུ་ཀལ་

པས་གཞུང་མཛད་པ་ནི་འདི་ན་མི་སྣང་ལ།   དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་
པོས་ནི། འདུས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གསང་བ་གྲུབ་པ་མཛད་དོ། །

འདིས་འདུས་པའི་གཞུང་ནི་གཙོ་བོར་སྤངས་གཞི་གཏན་ལ་འབེབས་ལ་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི། དང་པོར་ཡི་གེ་འགོད་པའི་བསྐྱེད་རིམ། གཉིས་པ་ལས་
རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆོན་པར་བྱེད་པ། གསུམ་
པ་དེ་བརྟེན་པའི་དོན་དུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་པ། བཞི་པ་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྒྲོམ་པ་བཞི་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་
སྟོན་ནོ། །གསང་བ་གྲུབ་པ་འདི་ནི་གྲུབ་སྟོང་ཞེས་གྲགས་པའི་གྲུབ་པའི་སྡེ་
གཞན་དུག་པོ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་པ་གྲགས་ལ། སྟོང་པོའི་སྟོར་གྱི་བྲམ་བེ་ཆེན་པོའི་
རྟོ་ཏའི་ཡང་སྤྱོད་པོར་སྣང་སྟེ།   བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་
མེད་གྱི་རྒྱད་སྡེ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པོར་གོ་བ་ལ་ཤེས་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །
སྟོབ་དཔོན་ས་ར་ཏས་གསང་འདུས་ཀྱི་གཞུང་སྒྲོས་སུ་འགྲེལ་བའི་གཞུང་
མཛད་པ་ནི་མི་སྣང་དོ། །

དེ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱིས་འདུས་པའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་རྫོགས་རིམ་ལ་རིམ་ལྔ་དང་།   བསྐྱེད་རིམ་ལ་
མདོར་བྱས་དང་མདོ་བསྐྱེད་གཉིས་མཛད་དོ། །འདུས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
འཕགས་པས་མཛད་ཟེར་བ་ད་ལྟ་འདུག་པ་འདི་ནི།   བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་
པཎྜི་ཏ་གཅིག་གིས་བོད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ལ། འདི་ན་སྟོན་དང་གས་

མེ་ལོང་དང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་དང་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སོགས་
པ་བྲངས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་བདེར་གཤེགས་ཉིད་བསྒྲུབས་པས་ནི་
སད་བྱུང་པ། །བདག་གི་གནས་ན་རབ་གནས་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་
སོགས། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་ཡང་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་
དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྤང་བས་འཕགས་པ་ལ་ཁ་གཡར་བ་འབའ་ཞིག་གོ།
དེའི་ཕྱིར་སྒྲིན་གསལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཁ་ཅིག་ལས། འཕགས་པས་འདུས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མཛོད་ཟེར་བ་ནི་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་འོ། འཕགས་པ་
ལྷས་མཛོད་པ་ལ་རིམ་ལྡེའི་དོན་འགྲེལ་སྤྱོད་བསྐྱུས་སྒྲིན་མ་ནི་གྲགས་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་ལ། བདག་གིས་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཨ་བྱ་ཀ་ར་དང་
རྒྱ་རོ་པས་ཁུངས་སུ་བྲངས་སོ། །སེམས་ཀྱི་སྐྱབ་སྤྱོད་ནི་སེམས་དབེན་སྟོན་
པ་ཡིན་གསུང་ཡང་། སེམས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྤྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཡང་
གསང་འདུས་ཀྱི་སྒྲིས་ཀྱི་གཞུང་མིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཨ་བྱ་ཀ་རས་ཁུངས་སུ་
མཛོད་དོ། །མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་སློབ་དཔོན་འདིས་མཛོད་ཟེར་
བ་ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞིར་སྤང་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་
བསྐྱུས་དང་མི་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་སྤང་བས་ཁ་གཡར་རོ། །ལྷའི་སློ་འཕ་ལྷའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་མཛོད་པ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་ཆེ་ཞིང་རྫོགས་རིམ་ཡང་སྟོན་
པ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་ལ། དཀྱིལ་ཆོག་ཆོག་གི་ཤུ་པ་ནི་
སྤྱ་གཙན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉིན་དང་། ཨ་བྱ་ཀ་ར་དང་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་

ཞབས་དང་། ཐུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་པ་རྩི་ཏ་མང་པོས་ཁུངས་སུ་
མཛད་དོ། །སྟོང་པ་བཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལས་མཐའ་ནམ་འབྲེད་ནི་སྟོན་
གསལ་ལས་ཁུངས་སུ་མཛད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཤུག་བཤེས་གཉིན་གྱིས། རིམ་ལྡེའི་རིམ་པ་གཉིས་པ་
མཛད་པར་བཤད་པ་ལ། རིམ་པ་གཉིས་པའི་གཞུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
མཛད་མ་མཛད་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྣ་དང་སྟུ་བྱང་ལ་ཁ་
གཡར་བྱས་པའི་གཞུང་གཞན་མང་དུ་སྒྲུང་བ་ནམས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་རིམ་ལྡེ་
གསལ་སྟོན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ་ལ་སྟོན་གསལ་ནི་གྲགས་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་ལ། འདིས་མཛད་པའི་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ནི་ལེ་ཏུ་བཅུ་གཉིས་པའི་
སྟོན་གསལ་ནས་འབྱུང་བ་ལོགས་སུ་བཀོལ་བར་སྒྲུང་ངོ། །དོ་རྩེ་སེམས་
དཔའི་སྟུབ་ཐབས་ལ་ནི་ཏ་ཐུག་ཏ་རྟུ་ཏ་དང་། ལེ་ལ་བཟོ་གཉིས་གྱིས་
འབྲེལ་པ་མཛད་ཅིང་མ་ག་རྟའི་པ་རྩི་ཏ་ཐུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱང་
ལྷ་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་བཞེད་དོ། །འདུས་པའི་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་བ་རང་
འབྲེལ་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་ཟེར་བ་ལ། བོད་ཀྱི་
མཁས་པ་དག་བརྟག་པའི་གནས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །འདི་གཉིས་རྩི་མ་
མཁན་སྟོབ་དཔོན་དེ་དང་མིང་མཐུན་པ་ཙམ་ཡིན་ན་ནི་རུང་ལ། སྟོན་གསལ་
མཁན་པོ་ལ་གོར་རེ་ན་ནི་ཁ་གཡར་བ་འབའ་ཞིག་པར་སྒྲུང་ངོ། །དེ་ལ་

འཕགས་པ་ལྟ་དང་སྤྱ་བྱང་དང་ཤུག་བཞེས་གཉིན་གསུམ་འཕགས་པའི་སྒྲོབ་
མར་གྲགས་ཆེ་ལ། སྒྲ་བ་གྲགས་པ་ནི་རྗེ་འགོས་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་
ནམས་ནི་འཕགས་པའི་སྒྲོབ་མར་མཛད་དོ། །

བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ཆོག་གསལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་འཕགས་པས་
མཛད་པའི་གཞུང་དང་སྒྲོབ་མ་ནམས་དུས་མང་ཞིག་ན་ཉམས་པས་དེང་སང་
གཞུང་ལུགས་གསལ་པོ་མེད་ཅེས་གསུངས་པས། སྒྲ་བ་གྲགས་པས་
འཕགས་པ་མ་བེན་ནོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་མ་ངས་ཏེ་སྒྲ་བ་གྲགས་
པས་རིག་འཛིན་བརྟེན་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པར་དོ་རྗེ་གདན་པའི་
གསུང་ལས་བྱང་བ་པ་ཆ་བ་ལོ་རྒྱ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་
པས། དེའི་སྒྲ་ཆེའི་སྒྲུད་ལ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་སྒྲོབ་གཞུང་བཟང་པོ་ནམས་ཉམས་པ་
དང་། དེས་སྤྱ་སྤྱབ་ལ་བེན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་བྱིར་དོ། །

དེས་ན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤས། སྤྱ་སྤྱབ་སྒྲོབ་མ་
སྒྲ་གྲགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་སྒྲོབ་མ་ཡིན་ནོ་གསུང་བ་ལྟར་ཁས་
སྒྲུང་དོ། །སྒྲོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་རིམ་གཉིས་གནས་
གྱིས་རྒྱས་བཏབ་དེ་ནི་སྤྱ་སྤྱབ་ལས་ཉིད་པ། །བྱུང་བ་དག་དཔལ་ལྷན་དོ་རྗེ་
སེམས་དཔའ་བཏུད་དེ་སྒྲ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་འདུས་
པའི་དོན་ནམས་སྤྱ་སྤྱབ་ལས་ཉིད་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཐུགས་རྗེ་
ཞབས་གྱིས། སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་སྤྱབ་ཐབས་སུ་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབས་ཀྱི་ཞལ་

སྒྲ་ནས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ལས་འོངས་པ། ཞེས་བཤད་པས་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་
 ལས་ཉིད་པ་ཡིན་ཞེས་བེད་མོད་ཀྱང་། འཕགས་པ་ལ་བེན་པ་དང་འཕགས་
 པའི་དངོས་སྒྲོབ་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བས། པརྟེ་ཏ་ག་ཞན་གྱིས་དངོས་
 སྒྲོབ་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྐལ་ལྔན་གྲགས་པས། དེ་ནི་དཔལ་ལྔན་སྒྲ་སྒྲུབ་
 ལས་ཉིད་པ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེས་ནི་དཔལ་ལྔན་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་
 ཀྱི་དངོས་སྒྲོབ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་བསྟན་ཀྱི་བརྒྱུད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། བྲམ་བེ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ས་ར་ཏས་སྒྲ་སྒྲུབ་ལ་བཤད་
 ཅིང་། དེས་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ལ་བཤད་ཚུལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་
 ཡང་སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་ལས། ཀོང་ཀ་ན་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། །དཔལ་གྱི་རི་བོའི་
 ཅེ་མོར་ནི། །སྒྲེ་བོས་དབེན་པའི་གནས་ཉིད་དུ། །དང་པོར་དེ་ལ་གནས་བྱས་
 བས། །མི་དང་ལྟ་ཡི་བདག་པོར་མཚུངས། །མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་
 གསུངས་པ། །སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས། །ས་སྟེང་འདི་ལ་རྒྱལ་གྱུར་
 ཅིག །མཉེས་པ་དེ་ལས་དེ་ཉིད་ནི། །ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོབ་པས། །ས་
 ཐོབ་ག་ཞན་གྱི་དོན་ལ་བཅོན། །དཔལ་ལྔན་སྒྲ་སྒྲུབ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག ། དེ་ལས་དེ་
 ཉིད་རིན་ཆེན་ནི། །ཐོབ་པས་འཛིག་ཏེན་གསུམ་དུ་གྲགས། །འདུས་པའི་རྒྱ་
 མཆོའི་པ་རོལ་ཕྱིན། །ལྷ་གྲགས་གསལ་བྱེད་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་
 ལ། མཁས་པ་ལ་སྒྲོ་ཀ་རའི་སྒྲོབ་མ་པརྟེ་ཏ་ཀུ་སྒྲ་རས་ཀྱང་། འདི་དག་གིས་ནི་
 སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མན་ངག་དང་ལྔན་པ་

ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་དང་། ཐུགས་རྗེ་དཔལ་
 ཞབས་དང་། ཁ་ཆེ་ལ་སྒྲི་དང་། ཐུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། སྐལ་ལྷན་གྲགས་
 པ་དང་། ཀུ་སྒྲ་ར་དང་། ཀུ་ལ་རྟ་ར་དང་། ཏ་སྒྲ་ག་ཏ་ར་སྒྲི་ཏ་དང་། ལི་ལ་བརྩ་
 སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདུས་པ་བཤད་པ་
 ཀུན་གྱིས་ཀྱང་། རྩ་བའི་ཞབས་ལ་འཕགས་པ་དང་འདྲ་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་
 གནས་སུ་བྱེད་ཅིང་། ལྷ་རོ་པས་ཀྱང་། བྱི་མའི་རྒྱུད་གྱི་དོན་གསལ་འདི། །སྒྲོན་
 མ་གསལ་བའི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །སྒྲ་སྒྲུབ་མན་ངག་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲ་སྒྲུབ་འཕགས་པའི་ལྷ། །སྒྲ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཤུགས་
 བཤེས། །རྩ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི། །མན་ངག་རིམ་བཤེས་བཤེས་
 བཤེས། །བདག་གིས་བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་མཆོར་གྱི་སྒྲོབ་མ་
 ཁམས་པ་རོ་མཉམ་དོ་རྗེའི་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་ཀའི་ལུགས་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
 པ་མང་པོས། སྒྲོན་གསལ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་བཤད་པ་རྣམས་
 ལྷ་རོ་པའི་ལུགས་མཆོག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་
 ཞབས་ལུགས་ཞེས་གྲགས་པའི་ལམ་ལ། རིམ་བཤེས་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་པའི་
 རིམ་བཤེས་ལ། འཇམ་པའི་དོ་རྗེས་གཙོ་མཛད་པའི་སྒྲ་བཅུ་དགའི་དགྱིལ་འཁོར་
 ཏེ། སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པར་བཤད་པ་
 ལྷ་རོ་། །རྗོགས་པའི་རིམ་བཤེས་ལྷ་རོ་རྗེ་བཅུན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཞལ་ལུང་དང་།
 སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

སྒྲོ་བ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་སྒྲིང་པོས་བཞད་ཚུལ་ལ། འདུས་པའི་འགྲེལ་
 པ་ཆེན་མོ་འདིས་མཛད་པར་བྱས་པ་ནི། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལ་མ་བརྟགས་པར་
 སྒྲོ་བར་འདུག་པས་མི་འཐད་ལ། ལོ་ཆེན་གྱིས་བསྐྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཀྱན་
 སྒྲིང་གིས་མཛད་པར་བྱས་པ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་དེ་མེད་སྤྲས་པའི་འགྲེལ་པར་
 ཡང་དེའི་ལེ་ལྷ་ལྷ་པའི་བཞད་པ་བཞོད་ཅིང་ཁྱངས་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་
 ལས་རྒྱ་བསྟན་པར་བཞད་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་འཇུག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་པ་འདོད་ཡོན་གྱི་ཡུལ་སྒྲོང་མི་རྣམས་པའི་ཆགས་ཅན་རེ་ཞིག་དང་བའི་
 ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཅམ་གྱི་དོན་དང་། བཞད་གཅི་སོགས་ཀྱི་བཟའ་བའི་དམ་
 ཆོག་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། སྤྲ་མེན་མ་དང་འཆོལ་བའི་
 རྒྱུད་ལ་ཁྱུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་མཛད་པ་ཅམ་དུ་བཞད་ནས་གདུལ་བྱ་རབ་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་བཞད་པ་མིན་པར་བཞད་ལ། ནང་གི་ཅ་རྒྱང་
 ཐིག་ལེ་སྒྲིམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཞན་ནས་རྫོགས་རིམ་དུ་བཞད་པའི་
 རིགས་ཀྱང་མ་བཞད་པས་འདིའི་ལུགས་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ནས་
 བཞད་པའི་ལམ་ལས་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་གཞན་སྤྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མི་
 འདོད་པར་སྤངས་ཤིང་། ཀ་མ་རྟེ་རུ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དོ། །འདི་ནི་རྒྱ་གར་བའི་
 ཆེན་པོ་གཞན་དུ་མས་བཞད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྲ་མེད་ཀྱི་བཞད་སྒོལ་དུ་
 སྤང་དོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྷན་པས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ལྷ་དང་པོས་ཐབས་ལས་བྱང་
 བའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་བསྟན། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱུད་ལ་བཞི་ཡོད་

བ་ལྷག་མ་ལེ་འུ་བཅུ་དྲུག་གིས་འཆད་དེ། གསུམ་ལྷན་གྱི་ལེ་འུ་བཞིས་བསྟན་
བ་དང་གཉིས་ལྷན་གྱི་ལེ་འུ་བཞིས་ཉེར་སྐྱབ་དང་། རྫོགས་ལྷན་གྱི་ལེ་འུ་
བཞིས་སྐྱབ་བ་དང་། དགའ་བ་ཅན་གྱི་ལེ་འུ་བཞིས་སྐྱབ་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་ལ།
རྒྱུད་སྤྱི་མ་ནི་དེ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིས་རིམ་བ་
དང་པོ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་བཅུ་དགུ་དང་། བསྐྱོད་རིམ་བརྟན་
པའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཚུ་ལ་ནི། ཡེ་ཤེས་
ཞབས་ལུགས་དང་། འཕགས་ལུགས་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་གང་དང་
ཡང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལ་བརྟན་ནས་ལེ་འུ་བདུན་པའི་དོན་དུ་འཆད་
དོ། །

དྲུག་པ་(རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤའ་བ་རི་ལྟར་བྱང་བའི་ཚུ་ལ་)ནི།

བཙུམ་ལྷན་འདས་དོ་རྗེ་འཆད་། སྤྱད་པ་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ། ཡིན་ལྷ་ཉི་
ཆེན་པོ། ལྷ་ལས་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ། རྒྱལ་པོ་བེ་སུ་ཀལྷ། བམ་ཟེ་ཆེན་
པོ་ས་ར་ཏ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། དེས་འཕགས་པ་ལྷ། ལྷ་བྱང་། རྒྱུ་བཤེས་
གཉེན། རྩ་བ་གྲགས་པ་བཞི་ལ་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་དོ་རྗེ་ལ་
གསུངས། དེས་གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་སྐྱོད་པ་ལ། དེས་བྱི་མེད་སྒྲོ་གྲོས་དང་། ས་
འདྲེས་པ་གཉིས་ལ་གསུངས། དེས་རྩི་ཅུ་རྩ་ཉེ་མངོན་ཤེས་ཅན་དང་། དེ་བ་
ཨ་ཀ་ར་ཅན་འཇམ། རྒྱུ་དེ་བ་ཞེས་པ་བཅུན་མོ་ཅན་དང་། རད་ན་ཨ་ཀ་ར་

འཁྱི་དང་། དཔལ་སྤྲུལ་དང་། མར་མེ་མཛད་ལྷ་ལ་གདམས། རི་མེད་སྒོ་གོས་
 གྱིས་རྒྱབ་ལ་སྒྲེ་ཏའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཁས་པ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ལ་
 གདམས། དེ་ལ་སྒྲོ་བྲག་གི་མར་པས་གསན། སྒྲ་མ་མར་པ་ལ་གསང་འདུས་
 ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བཤའ་སྒོལ་བདུན་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། རྒྱ་རོ་པ་ལ་ཁ་
 ཆེ་ཨ་ཀ་ར་སིཾ་དང་མཉམ་དུ་སྒྲོན་གསལ་བསྐྱབས་སྤང་ནའང་། བོད་དུ་སྒྲོན་
 གསལ་ཀྱི་བཤའ་པ་མ་ཚུགས། རིམ་ལྡེའི་གདམས་ངག་གི་དར་རྒྱས་ཆེ་བར་
 བྱུང་ངོ་། །རྩི་འགོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དུ་ལན་བཅུ་གཉིས་བྱོན་ནས་སྤྱིར་པར་རྒྱེ་ཏའི་
 སྒྲ་མ་བདུན་ཅུ་དང་མཁའ་འགྲོ་མའི་སྒྲ་མ་གཉིས་བསྟེན་ཞིང་། བྱུང་པར་དུ་
 འཕགས་ལུགས་ཀྱི་འདུས་པ་རྩད་གཅོད་པ་ལ། ལྷ་ཁྲ་ལའི་མཁས་པ་མངོན་
 ཤེས་ཅན། ཟ་ཏོར་གྱི་མཁས་པ་བཅུན་མོ་ཅན། ཀོང་ཀ་ནའི་མཁས་པ་སྤྱིན་
 ཀྱི་ཤུགས་ཅན། ཁ་ཆེ་ཁྲི་བརྟན་གྱི་མཁས་པ་ཅ་རྒྱ་ཏ་རི། འཇམ་པའི་དབྱངས་
 ཀྱིས་བྱོན་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་རྒྱ་ན་ཀ་ར། བལ་པོ་མཐེལ་གྱི་ཅ་ཏ་དུ། བལ་པོ་
 རྫོང་གི་ན་ག་ཀོ་ལི། པརྒྱེ་ཏ་ས་ར་ཏ་པ། རྩི་ལྷེ་གདན་གྱི་མཁས་པ་ནག་པོ་དམ་
 ཆོག་རྩི་རྩི། སྤྱི་ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལའི་མཁས་པ་དྲཱི་པི་ཀ་ར་ཤྱི་རྒྱ་ན་རྣམས་བསྟེན་
 ཏེ་སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་བོད་དུ་གསན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལ་འཕགས་སྒྲོར་ལྡེའི་གཞུང་
 ལ་བརྟེན་པའི་གཞུང་བཤའ། དབང་མན་ངག་གི་སྒྲོར་རྣམས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་ལ། མངོན་ཤེས་ཅན་དང་བཅུན་མོ་ཅན་དང་
 ནག་པོ་པ་གསུམ་ལ་མཆོག་གི་སྒྲ་མར་མཛད་ཅིང་། གཞུང་བཤའ་དང་

གདམས་པ་ཡང་དེ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། །

སྒྲ་མ་འདི་ལ་འདུས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཁྱུགས་པས་སྐྱེ་ཆེ་སྟོང་དང་བར་
དང་སྦྲད་གྱི་མཁས་པ་བཞི་བཞི་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་། གཞུང་
བཤད་ལ་མཁས་པ་མང་ར་སེང་གོ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། འབྲེལ་སྦྲིག་ལ་མཁས་
པ་འགར་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ། རྣམ་གྲངས་ལ་མཁས་པ་རྫོག་དགེ་སེར། སྟོང་
མ་ཐུན་ལ་མཁས་པ་དབུས་པ་བ་ཟི་དགའ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱང་ཞིང་།
བཤད་རྒྱུན་ཡང་དེང་སང་གི་བར་དུ་གནས་སོ། །མང་ར་ལ་རྫོག་ཡེ་ཤེས་
སེང་གོས་གསན། དེ་ལ་རྫོག་ཐུ་ནེར་གྲགས་པ་ཉི་མ་སེང་གོས་གསན། དེ་ལ་
སྒྲ་ཉི་མ་ལུས་ཀྱི་གསན། དེ་ལ་ཐང་སྟེ་བ་འཕགས་པ་སྐྱབས་ཀྱིས་གསན།
དེ་ལ་གསེར་སྒྲིངས་པ་གཞོན་རུ་འོད་ཀྱིས་གསན། དེ་ལ་སྒྲ་མ་ཆོས་སྐྱེ་འོད་
ཟེར་གྱིས་གསན། དེ་ལ་སྒྲ་མ་འཕགས་པ་འོད་ཀྱིས་གསན། དེ་ལ་བརྗེ་ཏ་
ཆེན་པོ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་གསན། སྒྲ་མ་འདིས་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་
གཞུང་གཞན་དུ་མ་རྒྱས་པ་དང་། བྱུང་བར་དུ་འཕགས་སྒྲོར་གྱི་འདུས་པ་
རྒྱབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་སྟེ་བ་པའི་དུས་སྟེ། རྒྱུད་འགྲེལ་དབང་གདམས་ངག་
ཐུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོལ་རྣམས་གསོས་ཏེ་མི་རྒྱབ་པར་མཛད་
དོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་མཆོན་ཅན་
ཀྱིས་གསན། དེ་ལ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམ་མཁའ་བཟང་པོས་གསན། དེ་ལ་
གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རབ་འབྲུམས་ལ་སྟོའི་སྤང་བ་རྒྱས་

པའི་མཁུན་པ་དང་། བཙེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་མངོན་
པར་མཐོ་བའི་རྩི་བཙུན་དམ་པ། ཀྱུ་ལྷ་ར་མ་ཉིདེ་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱིས་གསན།
སྒྲ་མ་འདི་དང་གཞན་ཡང་བྱ་སྟོན་ཞབས་ཀྱི་སྟོབ་མ། གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་
ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མངའ་འབྱོར་བའི་རྩི་བཙུན་དམ་པ་ཁྱུང་པོ་ལྷས་པའི་
ཞལ་སྤྲ་ནས་དང་། རྩི་བཙུན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་གསུམ་ག་བསྟོམས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། འཕགས་སྟོར་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་རྣམས་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་
རྩི་གས་པར་མཐོས་སོ། །

རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་འཆད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཐོག་མར། འདུས་
པའི་རྒྱུད་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་མཆོད་པས་མཆོད་ནས་
བསྟོད་དེ་གསོལ་བ་གདབ་པ་བྲ། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་ལྷ་བཙུ་བ་ནས་གསུངས་པ་
ལྟར་ལན་གསུམ་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པོ། །ཆོས་ཐུན་རེ་རེ་བཞིན་ཀྱི་སྟོན་དུ་
རྩི་རྩི་སེམས་དཔའི་བསྟོམ་བསྐྱས་དང་གཏོར་མ་དང་མཆུལ་དབུལ་བ་དམ་པ་
སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ལ་འདུག་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ)་ལ་

བཞི་ཡོད་པའི་མཆོན་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་ཀྱི་
དོན་ལ་ནི། ཐོག་མའི་མཆོན་དང་། ལེ་བྱ་སོ་སོའི་མཆོམས་ཀྱི་མཆོན་དང་།
རྒྱུད་ཀྱི་མཆུག་གི་མཆོན་གསུམ་ལས། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དཔེ་རྣམས་པལ་
ཆེར་འདྲ་ལ།

དང་པོ་(ཐོག་མའི་མཚན)་ནི།

འགྲུར་རྟེན་གི་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལ། ལྷོ་གུ་ཐུ་ས་མ་ཇ་ཞེས་པ་ལ། ལྷ་མ་
ཡོད་མེད་གཉིས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ལ་ས་མ་ཇའི་མཐའ་མརྟ་ཏ་ན་ཏ་རྩ་ཇ་
ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། དེའི་མཐའ་ལྷ་མ་ཡོད་མེད་གཉིས་བྱུང་ལ། ཡང་དཔེ་ཁ་
ཅིག་ལས། བཙུམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུད་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲང་འབྲུང་མོད་གྲང་། བ་ཚ་བ་ཀྱི་འགྲུར་ལས། ལྷ་ལ་
འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་དག་སྟེ། ལྷ་རོ་
པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འབྲེལ་པ་ལས། རྒྱུད་འདིའི་མིང་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དཔལ་
གསང་བ་འདུས་པ་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཅེས་སྟོན་ཏེ། གསང་བ་དང་འདུས་པ་
དང་། དཔལ་གྱི་དོན་འབྲེལ་པ་དང་། རྒྱུད་དང་ལྷ་ལ་འབྱོར་ཞེས་ཐེ་ཆོམ་བཞི་
ཞུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་རྒྱུད་ཕྱི་མར་མཚན་དོན་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་
འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་དཔལ་གྱི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་འབྲེལ་པ་
ཞུས་པའི་དོན། དཔལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་དོན་ནི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་
ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པ། ལྷ་ལ་འབྱོར་ཞེས་ནི་བཤའ་པ་
ཡིན། །གང་ཞིག་དངོས་མེད་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཐབས་ནི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །ཞེས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཉམ་པར་སྐྱར་བའི་དོན་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་དོན་

དུ་གསུངས་པའོ། །དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་བ་དང་པོ་ནི་ཤེས་རབ་དང་།
 སྒྲུང་བ་མཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྟོང་བ་ནི་ཐབས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་
 མཉམ་པར་སྒྲུར་བའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་སྒྲུང་བ་ཉིར་ཐོབ་སྟོང་བ་ཆེན་
 པོ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྲས་དོན་གྱི་རྣལ་འབྱེད་རོ། །ལམ་གྱི་སྒྲུང་བ་དང་མཆེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་སྒྲུང་བ་དང་བཅས་པར་འབྲ་བ་
 ལ། སྒྲུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་པོ་མེད་
 པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་བ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་སྟོང་བ་ཤེས་རབ་
 འགས་ཆེ་ཞིང་བདེ་བ་འགས་ཆུང་བས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 མཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་པོ་ནི་བདེ་བ་
 ཡིན་ལ། འདིར་བདེ་བ་འགས་ཆེ་ཞིང་སྟོང་བ་འགས་ཆུང་བས་དངོས་པོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཉིར་ཐོབ་ནི་བདེ་སྟོང་ཆ་མཉམ་པོར་འཇུག་པས་ཐབས་ཤེས་
 གཉིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱེད་རོ། །ཡང་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་འོད་གསལ་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཁྱེད་པའི་
 དོན་དམ་ནི་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་འམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་ཤེས་རབ་
 དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་ཀུན་རྫོབ་ནི་དངོས་པོའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་
 ཐབས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུར་བའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་བྱང་འཇུག་ནི་བདེན་གཉིས་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པའི་མཐར་ཐུག་གི་རྣལ་འབྱེད་རོ། །ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱེད་སྒྲ་ན་མེད་

བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་བྱས་པའི་ཆེན་པོ་ཡིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
རྒྱུད་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲུ་མེད་གྱི་རྒྱུད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེ་རྗེ་ཅེ་
མོ་ལས་ཅེ་མོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྦྱོད་བསྐྱུས་
ལས་དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པས་
སོ། །རྒྱུད་ལ་རྗེ་དབྱེད་གཞུང་དང་། བརྗེད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་
ལ་རྒྱུད་གསུམ་དུ་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས་བཤའ་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུད་
གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་འབྲེལ་བ་ནི་གང་བཤའ་པས་རྒྱུད་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་
འབྲིག་ཆགས་སུ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་
དཔལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསང་བ་དང་འདུས་
པའི་དོན་ཡང་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། གསང་
བ་ཞེས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ། །ཆོགས་པ་
འདུས་པ་ཡིན་པར་བཤའ། །ཅེས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་ནི་
འདུ་རྒྱུ་དང་། དེ་གསུམ་ཆོགས་པ་ནི་འདུས་པར་གསུངས་སོ། །འོག་ནས་
གསང་བ་དང་འདུས་པ་ལ་ཚུལ་བཞིར་བཤའ་པའི་དོན་བསྟོམས་ཏེ། རྒྱུད་སྤྱི་
མའི་འབྲེལ་བར་རྗེ་རྗེ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་སྤང་བ་དེ་ཉིད། སངས་
རྒྱས་དང་པད་མ་དང་རྗེ་རྗེ་འཆང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། ཡིག་དོན་གྱི་གསང་
འདུས་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་ལས་རྗེ་རྗེ་འཆང་དུ་གྱུར་ནས་རིག་མ་དང་རྗེ་རྗེ་
དང་པར་གཉིས་འདུས་པ་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་གསང་འདུས་དང་། སྤང་བ་གསུམ་

སྐྱུང་གི་བཞུགས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
 སྐྱུར་གྱུར་པ་ནི། སྤྲུལ་དོན་གྱི་གསང་འདུས་དང་། བདེན་པ་གཉིས་བྱང་དུ་
 འཇུག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་གསང་བ་འདུས་པ་སྟེ། ཞེས་
 བཤད་དོ། ། དེར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་སྤྱི་སྤྱོད་པ། མཐར་ཐུག་
 གསུམ་གྱི་འདུ་རྒྱུ་ལ་བཤད་ལ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཛོན་བརྗོད་པའོ། །
 ཞེས་འདོན་ཞིང་། དེ་ཡང་གསང་བ་གསུམ་འདུས་པའི་ཚོགས་པ་ལ་འཆད་
 དོ། །

འདིར་བརྗོད་ཏེ་ཁ་ཅིག་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་འདུས་པར་བསྟན་པ་
 ལ། སྐྱུ་གསུམ་ཅེས་ཞིག་བསྐྱུས་པས། འདུས་པར་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་འབའ་
 ཞིག་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་བསྟན་ལ། གྱི་རྗེར་ལས། ཐབས་
 དང་ལྡན་ཞིང་དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། སྐྱུ་གསུམ་ལས་འདས་པ་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྤྱིང་པོ་སྟོན་པས། སྤྱིང་པོ་གྱི་རྗེ་རྩི་ཞེས་བྱ་བ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་
 གསུངས་པར་འཆད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཇི་
 མེད་འོད་ལས་ཀྱང་། དེ་བྱངས་ནས་འདུས་པས་ཐབས་རྒྱུད་པ་སྟོན་པ་བཀག་
 པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱིང་པོ་ཞེས་གསུངས་པས་འདུས་པ་ལས་སྤྱིང་པོའི་དོན་
 དམིགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྟོན་པར་མི་འབྱུང་སྟེ། འདུས་པ་ལ་ཡང་
 དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གསང་བ་བྱུང་བ་ལས། དཔལ་ལྡན་འདུས་

ལས་མཆོག་གཞན་མེད། །འཛིན་ཏེན་གསུམ་གྱི་རིན་ཆེན་འགྲུར། །སྙིང་པོ་
ལས་ནི་སྙིང་པོ་མཆོག་། རྒྱུད་ཀྱི་ནི་སྒྲ་མའི་སྒྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །

༥ དཔལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་ནི་འགྲུར་
མཛད་པའི་ཕྱག་ཡིན་ལ། ཕྱག་འཆའ་བའི་དོན་ནི་འདུད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ཞིང་། ཕྱག་འཆའ་བའི་ཡུལ་གྱི་དོན་ནི་འཆད་པར་འགྲུར་རོ།

༥ བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟ་
བསྟན་པ་ལ། ཐོག་མར་རིམ་པའི་གངས་ལ་འགལ་བར་འཛིན་པའི་དོགས་པ་
གསལ་ན། རིམ་ལྟའི་མདོར་བསྟན་དུ་དོ་རྩེ་བཞུས་པ་དང་། སེམས་དམིགས་
དང་། སྒྱུ་ལུས་དང་། འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་ལྟར་མཛད་ལ།
རྣམ་གཞག་རིམ་པར་ཡང་དོ་རྩེ་བཞུས་པའི་རིམ་པས་ཞེས་དེ་ལ་རིམ་པ་
གཅིག་ཏུ་མཛད་ཅིང་། སེམས་དམིགས་རིམ་པ་གཉིས་པར་གསུངས་པས།
རིམ་ལྟའི་གངས་འཕགས་པ་དང་འདྲ་བར་བཞེད་པར་མདོན་ནོ། །དེ་གཉིས་
དང་སྒྲོན་བསྐྱེད་སྒྱུ་ལུས་དབེན་བསྟན་ནས་རིམ་པ་དྲུག་ཏུ་མཛད་པ་གཉིས།
རིམ་པའི་གངས་མི་མཐུན་ནོ། །ཡང་རིམ་པ་ལྟ་དང་དྲུག་ཏུ་མཛད་པ་གཉིས་
དང་། སྒྲོན་གསལ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་རིམ་ལྟའི་རིམ་པ་གཅིག་ལ་བགངས་པ་
མ་མཐུན་ཞིང་། དོར་བཞུས་ཀྱི་རིམ་པ་བགང་དགོས་པ་ཆད་པས། མི་མཐུན་
པ་འདི་རྣམས་འགལ་མི་འགལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན།

འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། རོག་མར་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་བཤད་
 བ། ཙ་རྒྱུད་ལེ་འུ་རྩལ་པ་ལས། སྤྲལ་ས་ལ་དམིགས་པའི་ལུས་དང་ནི། །ཞེས་
 པའི་རྒྱུད་པ་བཞིའི་དོན། འགྲེལ་པས་བཤད་པ་དང་བསྐྱུན་ན་རྫོགས་རིམ་ལ་
 རིམ་པ་རྩལ་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩི་འབྲེང་བ་ལས། དོ་རྩི་བཞུས་
 པར་རབ་སྦྱོར་བས། །རྒྱུད་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་ནས་ནི། །རྣམ་རྟོག་རྒྱུད་རྣམས་
 རྣམ་པར་གཅོད། །སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བདག་ལ་བྱིན་
 བཞུབས་རིམ་པས་གྲང་། ། དངོས་གྲུབ་བརྒྱུད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྤང་བ་
 ལ་སོགས་དབྱེ་བ་ཤེས། །མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་འཐོབ། །བྱང་འཇུག་
 རིམ་པ་ལ་གནས་པ། །དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ནི། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་
 འགྱུབ་འགྱུར་བར། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་རྫོགས་རིམ་ལ་
 རིམ་ལྔ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན། རིམ་པ་ལྔར་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས།
 ཐབས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་རིམ་པ་
 གཉིས་རེ་རེ་ལ་བསྐྱེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་བཞིར་འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་དེ་
 རྒྱུད་དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཏུ་ཡོད་དོ། །དེའི་ལྟར་ན་རྫོགས་རིམ་ལ་བསྐྱེན་པ་
 དང་། ཉེར་སྦྱབ་དང་། སྦྱབ་པ་དང་། སྦྱབ་ཆེན་གྱི་རིམ་པ་བཞིར་འགྱུར་
 རོ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྩི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་འཆང་
 རྒྱ་བའི་ཚུལ་རྒྱུད་དང་སྤྲོད་གཞི་སོགས་བཞིར་བསྐྱུས་ཏེ། དེའི་ལྟར་ན་འདིའི་
 ལམ་ལ་རིམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་དབང་ཏུ་བྱས་

པའོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་དང་། རྫོགས་རིམ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
རིམ་པའི་གྲངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་དང་། རྫོགས་རིམ་ལ་ཡང་གྲངས་ཀྱི་རིམ་
པ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། ཡབ་སྲས་
རྣམས་ཀྱི་ཡང་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གྲངས་ལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་སྤྱང་ཡང་
དགོངས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འཕགས་པ་དང་སྤྱུ་བྱང་གིས་མཛད་པ་ནི།
རྫོ་རྩེ་འཕྲེང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ལ། སྤྱོད་བསྐྱུས་དང་ལེ་འུ་དུག་པའི་འགྲེལ་
པ་ལས་རིམ་པ་དུག་ཏུ་མཛད་པ་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་གྲངས་ལ་
བརྟེན་པའོ། །ཡང་སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། སྤྲགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
རིམ་པ་ལྟར་མཛད་པ་ནི་འཕགས་པས་མཛད་པའི་གྲངས་དང་མ་ཐུན་
ནོ། །རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། བསྐྱེད་རིམ་རིམ་པ་གཅིག་ལ་བགྲངས་པ་ནི། ཅ་རྒྱུད་
ཀྱི་དོན་ཀྱན་བསྐྱུ་བར་བཞེད་ནས་མཛད་དོ། །

རིམ་ལྔ་བཞིན་གྱི་རིམ་པའི་གྲངས་ལྟར་མཛད་པ་ན། ལུས་དབེན་རྫོ་
རྩེ་བརྒྱས་པའི་རིམ་པའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་
དུག་ཏུ་མཛད་པ་ན། ལུས་དབེན་སྤྱོད་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་རྫོགས་རིམ་ལ་
སེམས་དམིགས་སོགས་རིམ་པ་བཞིར་མཛད་པ་ན། དབེན་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་གཉིས་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡང་རྫོ་རྩེ་
འཕྲེང་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་སྤྲེང་གཞི་སྤྲས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུད་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲངས་འདྲེན་ལུགས་མི་

འབྲ་བ་ཙམ་དང་། ལམ་གྱི་གངས་གྱི་དབྱེ་བསྐྱུ་མི་འབྲ་བ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས།
དགོངས་པ་མི་མ་ཐུན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

རིམ་ལྡེའི་ལམ་རྣམས་སྐྱེ་ཞི་བར་དོའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེད་དགོས་པ་
འདི། ལུགས་འདི་ལ་ཞིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས། དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། རྣལ་
འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཀུན་གྱི་དགོངས་པས། རིམ་པ་དང་པོར་རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་འཁོར་ལོ་སྐྱེད་པ་སྒོ་ད་བཅུད་ཀྱི་སྤིད་པ་སྐྱེ་འཇིག་གི་རིམ་པ་དང་
མ་ཐུན་པ་ཞིག་མཛད་དེ་རྒྱད་སྡེ་འོག་མ་ལ་འདི་མེད་དོ། །དེ་ཡང་མར་གྱི་
སྐྱུང་གཞི་སྐྱེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་དང་། ཡར་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱུ་གསུམ་དང་རྣམ་
པ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་མཛད་
པ་ནི་ལམ་རྣམས་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་
གྱི་སྐྱབས་སུ་ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྐྱུད་པ་ནི་སྐྱུང་གཞི་ལ་འཆི་རིམ་དང་།
འབྲས་བུ་ལ་ཆོས་སྐྱུ་དང་མ་ཐུན་པར་སྒྲོམ་པས་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུར་ལམ་དུ་
འབྱེད་བའོ། །མདོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱེད་པ་ནི། སྐྱུང་གཞི་ལ་
བར་དོ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་འོངས་སྐྱུ་དང་མ་ཐུན་པར་སྒྲོམ་པས་བར་དོ་འོངས་
སྐྱུར་ལམ་དུ་འབྱེད་བའོ། །དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུར་བསྐྱུར་ནས་ལུས་
དཀྱིལ་སོགས་སྒྲོམ་པ་ནི་སྐྱུང་གཞི་ལ་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱུ་ལ་
སྐྱུ་དང་མ་ཐུན་པར་སྒྲོམ་པས་སྐྱེ་བ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུར་ལམ་དུ་འབྱེད་བའོ། །འདི་ཡང་
རིམ་པ་དང་པོར་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པས། མ་ཐུན་ཆབས་

ཆུང་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སློབ་ཆུང་རྒྱ་གསུམ་གནས་ཐིམ་གསུམ་
བྱེད་ཀྱས་པའི་མཆམས་ནས། ཡར་མར་གཉིས་དང་མཐུན་ཆབས་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་ཞིག་འབྱུང་ངོ། །རིམ་བ་དང་པོར་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་བ་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་
རྫོགས་བ་མཐུན་ཆབས་ཆེ་བ་སྐྱེད་པའི་དགེ་ཅ་སྒྲིན་བྱེད་ཡིན་པས། གཙུ་པོ་
ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རྒྱུ་མཐུན་ཆབས་ཅན་སྐྱེ་འཆིའི་རིམ་བ་དང་མཐུན་པར་
སྐྱེད་པའི་ཆེད་དོ། །ཚུ་ལ་འདི་གསལ་བར་ནི་འདུས་པའི་སྒྲོར་རྒྱུ་མཐུན་ནས་
བཤད་དེ། རྒྱུད་དོན་རྗེ་སྤེངས་པ་ལས། རི་ལྟར་མེས་བསྐྱེད་གསུང་དངོས་པོ་མེད། །རྒྱ་
མེད་པར་ནི་ཐིམ་ནས་འགྲོ། །སྒྲུར་ཡང་སློབ་གྲི་ཆུང་ཤར་ནས། །ལས་ཀྱི་ཆུང་
ནི་སྒྲུ་ཆོགས་པ། །དེ་ནི་ལྟན་ཅིག་རྒྱུ་ཤེས་དང་། །སྒྲུར་ཡང་འཛིན་ཏེན་
གསུམ་དུ་གནས། །དེ་ལས་ལས་དང་དེ་ལས་སྐྱེ། །དེ་ལས་ཆགས་སོགས་
བག་ཆགས་དང་། །དེ་ལས་སྒྲུར་ཡང་འཆི་དང་སྐྱེ། །དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་
བ་འདྲ། །སྒྲོན་བཞིན་དོན་རྗེ་བཞུགས་པ་སོགས། །རིམ་གྱིས་དེ་ཡི་དབྱེ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆུང་འཛིན་ཚུ་ལ་བྱིས་
པའི་ལན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རི་ལྟར་མེས་བསྐྱེད་གསུང་བ་ན་ཤིང་གི་དངོས་པོ་མེད་
པར་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ། འཆི་བའི་ཆེ་ཡང་ཆུང་རྒྱུ་མཐུན་སློབ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་
རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས་འཆི་ཞིང་། ཡང་ཤི་བའི་འོད་གསལ་ལས་ལས་ཀྱི་ཆུང་
ཤར་ཏེ། དེ་དང་རྒྱུ་ཤེས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཛིན་ཏེན་གསུམ་དུ་གནས་
པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ནོ། །ལས་ཀྱི་ཆུང་དེ་ལས་ཀྱང་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་

རྟོག་རྣམས་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་ལས་བཟང་ངན་གཉིས་བསགས་ནས་ཡང་འཆི་
ཞིང་ཡང་སྐྱེ་བ་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར། །སྒྲིན་དུ་བཤད་པའི་རྩོ་
རྩེ་བཟུངས་པ་སོགས་རིམ་པ་ལྟ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་འུ་རིམ་པ་དེའི་དབྱེ་
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འགྱུར་ཚུལ་ནི། རྒྱང་འབྱུང་འདུག་རྒྱན་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་ནི་གཞིའི་རྩོ་རྩེ་
བཟུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཡང་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་
རྣམས། །སྒོག་དང་ཙོལ་བ་ལ་བརྟེན་པ། །གསང་སྤགས་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོས་
བཞིན་དུ། །མི་ཤེས་བསམ་གཏན་སྒོག་པ་སྤངས། ། ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉིན་
མཚན་ཀྱན་དུ་རྒྱང་གི་བཟུངས་པ་བྱས་པའི་མཐར་འཆི་བ་ན་རྒྱང་སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱ་
བ་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐེམ་སྟེ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་
ཉམས་འཆར་བ་ནི་སེམས་དབེན་གྱི་རིམ་པའོ། །ཉིར་ཐོབ་ཀྱི་མཐར་འཆི་བའི་
འོད་གསལ་འཆར་བ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་སྟེ་གཞིའི་ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་
བྱའོ། །འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་མཐར་ལུང་པོ་རྟིང་པའི་ཁྲོད་ན་གནས་པའི་
རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས། ལུས་རྟིང་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེན་ས་བར་དོའི་ལུས་
གྲུབ་པ་ནི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟེ་གཞིའི་ལོངས་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །གཞི་ལ་དག་
མ་དག་གི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པ་སོ་སོ་བ་གཉིས་མེད་ཀྱང་། འདིས་ལམ་དུས་
ཀྱི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་མཚོན་རུས་སོ། །གཞིའི་བར་དོ་ལོངས་སྐྱེ་མིག་ཐ་
མལ་པ་ཤའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་མི་མཐོང་བ་དེ། སྐྱེ་སྤིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ན་

མིག་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་གཞིའི་སྒྲུལ་སྒྲུའོ། །ཚུལ་འདི་ལ་རིམ་ལྔ་ལས།
ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་སྒྲུ་མ་ཉིད། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་ཡང་དེ། །དེ་ཉིད་
དྲི་བའི་སེམས་ཅན་གྱུར། །དོ་རྗེའི་སྒྲུ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་རིམ་བཤུམ་
པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་དྲི་བའི་སེམས་ཅན་བར་དོར་བཤད་པས། ལམ་གྱི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་
ལ་བར་དོར་བཤད་པས་དང་། གཞིའི་བར་དོ་ལ་ལམ་གྱི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་
བཤད་པས་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མན་ངག་དང་བྲལ་བ་ལ་
བར་དོར་འོང་རྒྱའི་རྒྱང་སེམས་དེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་གྱི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་
ལ་སྒྲུ་མའི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་འཆར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་བསྐྱས་ལས། དེ་ལྟར་གྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་སྤྱིད་པ་བར་མ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་སྒྲུ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་གྱིས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མན་ངག་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི། །བདག་ལ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟར་ཅིག་པའམ་རས་རིས་མེ་ལོང་གི་
ནང་དུ་ཉེ་བར་སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། དོ་རྗེའི་སྒྲུའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བདག་ཉིད་
སྒྲུལ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པ་སྒྲུ་བལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་
པ། སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ལ་སོགས་པས་ལུས་ལ་
བརྒྱན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡབ་སྲས་གཉིས་གྱིས་བར་དོ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་གནད་གྱིས་འཆི་

བ་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་མན་ངག་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་འཆི་རང་དགའ་བ་འཁོར་བའི་
འཁོར་ལོ་སྐྱོར་བ་དེ་མན་ངག་དང་ལྷན་པ་ལ་འཆི་བར་འོང་རྒྱ་དེ་ཆོས་སྐྱེ་
དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་རང་དགའ་བར་འོང་རྒྱ་དེ་སྐྱེ་སྐྱེ་རུ་འཆར་བས། གཞི་
ལ་ལམ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་དང་། ལམ་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་ལ་གཞིའི་ཆོས་གཉིས་གྱི་མིང་
གིས་བསྟན་པ་ཡང་འཕྲོབ་པོ། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་ཡང་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་ལ་
གནས་ནས་སེམས་དམིགས་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། བསམ་
གཏན་གཉིས་གྱིས་འཆི་རིམ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་
བས། །རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་འཆི་བའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ལ་
སྐྱེད་དགོས་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

འགོས་ལུགས་པ་རྣམས་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱེད་གཞིར་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་
འཇིག་གི་རིམ་པ་འཆད་ཀྱང་གཞི་དུས་ལ་སྐྱེ་གསུམ་དང་རིམ་ལྔའི་རྣམ་
གཞག་མི་བྱེད་ལ། མར་ལུགས་པ་རྣམས་རིམ་ལྔ་བསྐྱེས་པ་ལས། སྤྱོད་པ་སྐྱེ་
དང་ཉིན་ཞག་གཅིག་། ལྷན་གཅིག་སྐྱེད་དུ་སྐྱར་ཏེ་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཤིང་བར་དོ་གསུམ་ལ་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། གཞི་དུས་གྱི་
རྫོང་བཟུངས་སོགས་རིམ་ལྔའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། དེ་ལྟར་
བྱེད་པ་ནི་གཞིའི་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་འཆིའི་རིམ་པ་རི་ལྔ་བ་བཞིན་དུ། ལམ་རྒྱུད་ལ་
སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་དེ་དགོས་སོ། །ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་དགོས་པ་དེ་
མ་ཤེས་པར་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེ་སོགས་གྱི་གདམས་ངག་རྣམས་འཆི་བའི་དུས་

དང་བར་དོའི་དུས་ཁོ་ནར་ཉམས་སྲུ་ལེན་རྒྱ་ལ་འཆད་པ་དང་། བཞིའི་རིམ་
ལྷའི་ཐ་སྙད་སྒྲར་བ་འདད་པ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ནི་ལེགས་པར་མི་སྒྲུང་ངོ་། །

ཞར་ལ་ཞག་གཅིག་ལ་རིམ་ལྷར་འཛོག་ཚུ་ལ་ནི། ཞག་གཅིག་གི་རྒྱང་
འབྲུང་འབྲུག་དོ་རྗེའི་བརྒྱས་པ། གཉིད་ཀྱི་མགོ་བཅམས་ནས་ཆི་ལམ་མ་འཁར་
བའི་བར་ལ་སྟོང་པ་བཞི་འཆར་བའི་དང་པོ་གསུམ་སེམས་དམིགས་དང་
བཞི་བ་འོད་གསལ་འདི་ལ་གཉིད་ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཆི་ལམ་འབྲུང་བ་
ཅམ་མིན་གྱི་ཆི་ལམ་གྱི་ལུས་བྱང་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པ་
ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཆི་ལམ་ལོངས་སྐྱེ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འདིས་རིམ་པ་གསུམ་པ་
དང་ལྷ་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ཡང་མཆོན་ཀླས་སོ། ། དེ་ནས་སད་པ་སྐྱེ་ལྷ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལ་འང་གཉིད་སད་པ་ཅམ་མིན་པའི་སད་ལུགས་བྱང་པར་བ་ཞིག་
ཡོད་དོ། །ཡབ་སྐས་ལྷའི་རྗེས་འབྲང་སྒྲར་བ་འདད་པའི་རྒྱ་གར་བ་གཞན་
རྣམས་ཀྱིས་སྤིང་བ་སྐྱེ་འཛོག་གི་རིམ་པ་ལྷ་དང་། བཞིའི་སྐྱེ་གསུམ་དང་།
ཞག་གཅིག་གོ་རིམ་ལྷ་མ་བ་འདད་ཀྱང་། ལྷ་རོ་པའི་མན་ངག་ལས་འབྲུང་སྟེ་
ལེགས་སོ། །

༥ ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་ཚུ་ལ་ནི། རིམ་ལྷར་རིམ་
གཉིས་སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྷར་གསུངས་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་ལྷ་ལ་འང་
འདྲ་སྟེ། དེར་དོར་བརྒྱས་ལ་གནས་པས་སེམས་དམིགས་འཕྲོལ་བ་དང་། སྐྱེ་
ལུས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འོད་གསལ་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། དེ་ལས་ལངས་

ནས་གཉིས་མེད་ཟུང་འཇུག་འཕྲོག་པར་གསུངས་ལ། དེས་ནི་སེམས་
 དམིགས་ལ་གནས་པས་སྒྱུ་ལུས་འཕྲོག་པ་ཡང་གོ་བར་རུས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་གོ་
 རིམ་སོ། །རིམ་ལྔར་མི་རྒྱས་པ་དེ་རྒྱས་པར་སྟོན་བསྟུས་ལས། སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཐེག་པའི་བསམས་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དང་། རགས་པའི་ལྷན་ལྷན་
 འབྱོར་བྱས་པ་གཅིག་པ་དང་། སྤོ་མོ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལུས་དབེན་
 རས་ཟུང་འཇུག་གི་བར་ལ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལ་ལོ་བས་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་སྟོན་
 པའི་རྒྱུ་མཉམ་པའི་གོ་རིམ་དང་། ལུས་དབེན་ནས་བཟུང་སྟེ་སྒྲ་མ་མེད་ན་ཕྱི་མ་
 མི་འབྱུང་བའི་སྟོག་པའི་གོ་རིམ་ཀྱང་གསུངས་པས་གོ་རིམ་ངེས་པ་འདོད་
 དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤའ་བ་ཅུ་མ་མ་གཏོགས་པ་ཙ་བཤའ་བྱི་རྒྱུད་དང་ཡབ་
 སྐུ་ལྷན་གཞུང་ནས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་མ་
 གསུངས་སོ། །

ཁ་ཆེ་ལུས་སྒྲིམ། དང་པོར་ཐ་མལ་པའི་ལུས་དག་པར་བྱ་དགོས་པས།
 དེ་ནི་དང་པོ་སྟོར་བ་ནས་རིགས་བརྒྱའི་ལུས་དབེན་གྱི་བར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་
 གྱིས་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དག་དག་པ་ལ་དག་དབེན་དང་། དེ་ནས་ཐ་མལ་པའི་
 སེམས་དག་པ་ལ་སེམས་དབེན་དང་། དེ་ནས་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་འབྲས་བྱ་
 དང་ལྡན་པར་བྱ་བ་དང་། དབང་ལྷན་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཆད་པའི་
 ཕྱོགས་སྤང་བ་དང་། བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་འགོ་དོན་མཛད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་

གྱི་བྱང་ཆུབ་བཞིན་དུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱུ་ལུས་དང་།
དེ་ལ་ཡང་ཆགས་ན་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བས་དེ་སྐྱུང་བའི་
དོན་དུ་འོད་གསལ་དང་། འོད་གསལ་གྱི་ཆད་མཐའ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་
འཇུག་བསྟན་ནི་ཞེས་འཆད་དོ། །

འདི་ལ་དབེན་གསུམ་སྡེ་མས་སྤྱི་མ་འདྲེན་ལུགས་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་
སྟོན་དགོས་པ་མི་འདུག་ཅིང་། ཆད་མཐའ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པའི་ལམ་
ཉག་ལྟ་ཅན་དུ་སྦྱེ་ལ། དེ་སྤྱོད་བའི་ལམ་ཆད་མཐའ་ཅན་དུ་སྦྱེ་ན་སྤང་པོ་ཆའི་
ཁྱུས་དང་འབྲ་བས་ལམ་ཡང་དག་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་བསྐྱུས་
ལས། གྱུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཉོགས་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་འོད་གསལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པ་ལ་སྤྱོན་དུ་སྐྱུ་ལུས་ཉོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་དགོས་པར་བསྟན་པས། འོད་བསལ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱུ་ལུས་སྤྱོན་དུ་སྦྱེ་དགོས་པའི་སྟོགས་ནས་རྒྱ་མཆན་
བསྟན་དགོས་ཀྱི། སྐྱུ་མར་ཞེན་པ་སྤྱོད་བ་ལ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་དགོས་
ཞེས་རྒྱ་མཆན་སྟོན་པ་ག་ལ་ཡིན། སེམས་དབེན་དང་སྐྱུ་མ་དང་འོད་གསལ་
དང་བྱང་འཇུག་གི་གོ་རིམ་གྱི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་དགོས་ཀྱི།
དེ་ལས་གཞན་སྟོན་པ་ལ་ནི་སྦྱིང་པོ་མ་མཐོང་དོ། །

༥ ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས།
ལམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོབ་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བཤད་ནས། བྱང་འཇུག་ཐོབ་ཕྱིན་

ཆད་གསར་དུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། རིམ་ལྔ་
 ལས་གྲང་། ཟུང་འཇུག་ཏིང་འཛིན་ལ་གནས་ནས། །སྤར་ཞིང་གང་ལའང་མི་
 སློབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་རྣམས་སུ་མི་འདུ་བ་མེད་པ་
 དང་། དེ་རྣམས་ལ་སློབ་དགོས་པར་གསུངས་པས། དེར་མ་འདུས་པའི་ལམ་
 གཞན་མི་དགོས་པའི་སྤར་གྲངས་མང་བ་སེལ་ལ། དེ་རྣམས་མེད་ན་མི་རུས་
 པས་གྲངས་ཉུང་བ་ཡང་སེལ་ལོ། །དེའི་སྤར་གྲངས་ངེས་འདོད་དགོས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ནའང་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བ་ནི་རྒྱད་གཉིས་དང་
 ཡབ་སྲས་གྱིས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ལསྒྲིམ་ནི། དབེན་པ་
 གསུམ་གྱིས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྣམ་པར་དབེན་པ་སྟེ་དག་པར་བྱེད་
 ཅིང་། འོད་གསལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པར་དབེན་
 པ་སྟེ་དག་པར་བྱེད་ལ། ཟུང་འཇུག་གིས་བདེན་གཉིས་རོ་གཅིག་པའི་རྩི་རྩེ་
 འཆང་འཐོབ་པས་དེ་པན་ཆད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པས་རིམ་པ་དུག་མི་
 དགོས་སོ། །སྤར་བཤད་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་འདོད་པའི་དོན་འབྱུང་པས་རིམ་
 པ་བཞི་ཡང་མ་ཡིན་པས་རིམ་པ་ལྔར་གྲངས་ངེས་སོ་ཞེས་བེར་ཡང་ལེགས་
 པར་མི་སྤང་ངོ། །

འོན་གང་ལ་སྟོས་ནས་གྲངས་ངེས་སྐྱབ་སྐྱམ་ན། བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཐུག་
 ལ་སྟོས་ནས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་འདི་རྣམས་དགོས་ལ་འདིར་མི་འདུ་བ་མི་
 དགོས་པའི་སྤར་རོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་།

དེའི་ཉེན་གཟུགས་སྐྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཆོགས་པའི་བྱང་འཇུག་གི་འབྲས་
བྱ་ནི་སྒྲར་བ་ཤད་ཅིང་འོག་ནས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་རོ། །དེ་འདྲ་
བའི་བྱང་འཇུག་འགྲུབ་པ་ལ་ནི། སྒྲོབ་ལམ་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཞུགས་པའི་དོན་དམ་འོད་གསལ་དང་། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྗེའི་རྒྱད་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཡོངས་སུ་
དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་ཆོགས་པའི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་
བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

བདེན་གཉིས་བྱང་འཇུག་དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་ཡ་གཉིས་སོ་སོར་བསྐྱབས་
དགོས་ཏེ། སྒྲོད་བསྐྱས་ལས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ནི་
བྱང་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་ལུས་སྒྲོན་དུ་མ་ཐོབ་པར་ཡང་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱ་མི་
རུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འོད་གསལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
འཇུག་པའི་ཉེན་ལ་སྒྲོན་དུ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། རིམ་པ་གསུམ་པའི་
སྐྱུ་ལུས་དང་། རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་དུས་ན་
མེད་པས། བྱང་འཇུག་གི་དུས་ཀྱི་ཡ་གཉིས་མིན་ཀྱང་། སྒྲིར་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མ་
དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་ཡར་འགོ་ཞིང་། སྒྲ་མ་
གཉིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །དེ་འདྲ་
བའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གང་ལས་སྐྱབ་པའི་གཞིའི་རྒྱང་དང་སེམས་ནི། ས་ཁྱུ་ལ་ཐེམ་

པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་རིམ་གྱིས་སྤྱིང་ཁར་བསྐྱུས་ཏེ། རང་བཞིན་བརྒྱུད་
 ཅུང་ཉོག་པ་གཡོ་བའི་རྒྱུད་ཐིམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཐིམ་རིམ་ལས། སེམས་དབེན་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་དང་། དེའི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་
 རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་སྒོན་དུ་སེམས་དབེན་འགོ་དགོས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་
 སྤྱིང་ཁར་རྒྱུད་རིམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་པ་ལ་ནི་སྤྱི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་དང་། སྦྱོར་བའི་སྒོག་ཚུལ་དང་། རང་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལེ་སོགས་སྒྲོམ་པའི་
 སྒོག་ཚུལ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་དགོས་པས། སེམས་དབེན་ཀྱི་སྒོན་དུ་ངག་དབེན་
 རྩི་རྩེ་བཟུངས་པའི་རིམ་པ་སྐྱབ་དགོས་སོ། །ངག་དབེན་དང་རྩི་རྩེ་བཟུངས་པ་
 ཞེས་པ་ནི་སྒོག་ཚུལ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་
 འདིའི་སྤྱིའི་མིང་ནི། རྒྱུད་སྤྱི་མར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་གསུམ་པ་སྒོག་ཚུལ་
 ཞེས་གསུངས་པའོ། །

དེ་ལ་ནི་འོག་གི་སྒྲ་ཆེར་རྩིས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་། སྤྱིང་ཁའི་སྒྲ་ཆེར་མི་
 ཤིགས་པ་སྐྱགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་། གདོང་གི་སྒྲ་ཆེར་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་
 པའི་སྒོག་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དོ། །སྤྱིང་ཁར་རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་རྒྱུད་རིམ་བྱུང་པར་
 ཅན་གྱི་སྒོག་ཚུལ་ཀྱི་ལམ་འགྲུབ་པ་ལ་སྒོན་དུ། ལུས་ཀྱི་གནད་གཞན་དུ་
 དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྒྲོམས་པས། སྦྱིར་རྒྱ་རྒྱུད་གཉིས་ཚུད་ནས་
 ཐིམ་པ་ལས་རྒྱུད་བའི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱངས་ཏེ་སྒྲོམ་པ་དང་། གང་ཤར་
 ཐམས་ཅད་དེའི་རྣམ་རྟོག་དུ་སྟོབ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱིའི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་ལུས་

དབེན་བསྒྲོམ་དགོས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་གནད་གཞན་ལ་ཅ་འཁོར་གྱི་
བྲག་པའི་ངེས་པ་མེད་ལ། འདིར་ནི་འོག་སྒྲོར་ཐིག་ལེ་བསྒྲོམས་ནས་སྤྱད་
དོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་དགོ་བའི་
ཅ་བ་སྒྲིན་པ་ལ་ནི། སྦྱེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱེ་གསུམ་དུ་འབྱེར་བའི་སྒྲོན་ས་
རྒྱུད་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བ་གཅིག་པ་
དང་། སྤ་མོའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བྱུང་བཞིན་སྒྲོམ་པ་སྒྲོན་དུ་
འགོ་དགོས་སོ། །

རིམ་གཉིས་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་རུང་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་ནི། དབང་རྫོགས་པ་རྣམ་
དག་ཅིག་ཐོབ་པ་དང་། ཁས་སྦྱངས་པའི་དམ་ཆིག་དང་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལེགས་
པར་བསྐྱང་བ་དགོས་སོ། །དབང་དང་དམ་ཆིག་བསྐྱང་བའི་སྒྲོན་གྱི་མཆན་
ཉིད་ཆང་བ་ལ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱོང་
བའི་ལམ་བྱུང་མོང་བའི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །འོགས་འདོན་པའི་
སྒྲོན་པ་ནི་ཕྱིའི་སྒོག་ཅོལ་གྱིས་མཆོན་ནས་སྒྲོན་པས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་ཐམས་
ཅད་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། རིམ་པ་གཉིས་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། རིམ་པ་གཉིས་
པའི་རིམ་པ་རྣམས་གྱི་གྲངས་ངེས་ཡིན་ནོ། །དེས་ནི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཡང་
ཞེས་ལ། གང་བྲག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཡང་དེ་དག་ཀྱང་དགོས་པས།
ལསྒྲི་དང་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས། གང་བྲག་གཅིག་གིས་ཀྱང་རིམ་
པ་ལྟ་ག་བསྒྲོམ་དགོས་པས། དེ་དེ་གང་བྲག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་དེ་དེའི་དབང་དུ་

བྱས་པ་མིན་ཞེས་འཆད་པ་ལེགས་གྱི། འབྲེལ་པ་སྒྲོའོད་ལས། གང་ཟག་རབ་
ལ་རིམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་འབྲིང་ལ་རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས། རྩུང་
དུ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྩོམ་བསྐྱེས་གཉིས། རྩུང་དུ་འེ་རྩུང་དུ་ལ་དེ་གཉིས་དང་
དག་གི་བསྐྱེས་པ་གསུམ་བཤད་ནས། རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ཡང་རྩུང་
གཅིག་གི་སྒྲོ་རིམ་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕོས་པའི་སྐབས་ལ་འཛོག་པ་
གཞན་ལུགས་དང་། རྩུང་ཐ་དད་ལ་བྱེད་པ་རང་ལུགས་སུ་མཛད་པ་ནི་
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་ཞིང་། རྣལ་
འབྱོར་རྩོགས་སྤེང་དང་ཡང་འགལ་བས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༥ བསྐྱེད་རིམ་རི་ཅམ་ཞིག་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ནི། ཅ་རྩུང་གི་ལེ་འུ་
བཅུ་གཉིས་པར་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིར་བཤད་པའི་དོན་
ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་སྒྲོམ་པ་ནས་ལས་རྩུང་མཆོག་གི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ལ་
སྒྲོན་གསལ་གྱིས་བཤད་དོ། །ཡང་ལེ་འུ་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་རྩོམ་བཞི་དག་
གིས། །བརྩལ་ཞུགས་བརྩན་པས་བསྐྱེན་པ་བྱ། །ཞེས་པས་བསྐྱེན་པའི་བསྐྱེད་
རིམ་དེ་བསྐྱེད་རིམ་མདོར་བསྐྱེས་སུ་སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་
རྩུང་བྱི་མ་ལས། དང་པོ་སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སྟེ། །གཉིས་པ་ས་བོན་བསྐྱེས་
པའོ། །གསུམ་པ་གཟུགས་ཉིད་རྩོགས་པ་སྟེ། །བཞི་པ་ཡི་གེ་དགོང་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །འདིའི་དོན་རྣམས་ལེ་ཤེས་
གྱི་ས་བསྒྲོམ་པ་ནས་དགྱེས་འཁོར་རྩུང་མཆོག་གི་བར་ལ་བཤད་པ་ནི། རྩོ

རྗེ་བཞིས་སྐྱེད་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ལ། མདོར་བསྡུས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ས་ནས་རྗེ་རྒྱུ་དང་པད་མའི་ཡི་གེ་དགོད་པའི་བར་རོ། །དེ་ཡང་དངོས་
སྒྲུ་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་པས་དེའི་རྗེས་སྒྲུ་ཕྱ་མོ་དང་བཞུས་པ་སོགས་ཀྱང་
སྦྱར་དགོས་སོ། །

ཡེ་འུ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་སྒྲོམ་པ་ནས་
སེམས་དཔའ་གསུམ་ཅེག་གི་བར་གྱི་རིགས་རྒྱག་གི་བྱ་བ་གཅིག་པ་
བཤད་ནས། དེ་ལ་ཐུན་བཞིར་བསྐྱབས་ན་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་
སྦྱབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས་འདི་དང་དོན་གཅིག་གོ། །སྦྱབ་ཐབས་ལ་རྒྱས་
བསྡུས་གཉིས་སྒྲུ་བྱེད་པ་འདི་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་
ནས་མ་བཤད་དོ། །མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་གཞན་མདོན་བྱང་ལྲས་
བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་། སྐྱེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱ་གསུམ་དུ་འབྱེད་བའི་ལམ་འབྱེད་
ཡོད་མོད་ཀྱང་། མདོན་བྱང་ལྲས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱེད་པའི་སྒྲོར་ལ། སྦྱང་
གཞི་དང་འབྲས་བུ་དང་རྗེས་སྒྲུ་མ་ཐུན་པའི་གནད་རྗོགས་པ་འབྲ་བ་གཞན་ལ་
མེད་པས། རིགས་རྒྱག་པ་རྗེ་རྒྱུ་འཆང་གི་སྒྲོན་ནས་དང་པོ་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་
མཆོག་ཏུ་གཟིགས་ནས། མདོར་བྱས་དང་། མདོ་བསྐྱེད་དང་། རྣམ་གཞག་རིམ་
པ་དང་། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་བཞི་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་
སྒྲུ་མེ་ཏོག་གང་ཕོག་གི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་མ་བྱས་པར་རྗེ་རྒྱུ་འཆང་གི་དང་
པོ་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་མཛད་པས། འདི་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་ལ་ཐུན་བཞིའི་

རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པའི་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་མར་ལུགས་པ་ཁ་
 ཅིག །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་ལས་ཆོགས་སྐྱབ་པ་ལ་དགོས།
 རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་ལ་སྒྲོང་པའི་ངང་ནས་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་དགྲོངས་སྐྱེད་
 ཅམ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲོམ་པས་ཆོག་ཟེར་བ་དང་། བསྐྱེད་པའི་
 རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །ཞེས་པས་ཀྱང་དེ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱར་བ་ཡིན་
 ཞེས་པ་ནི། འཕགས་སྒྲོར་གྱི་གཞུང་རྣམ་དག་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ལ།
 རྫོགས་རིམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་འགྲོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེད་ཅེས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་
 ནས་བརྩམས་ཏེ་སེམས་དབེན་གྱི་བར་ལ་ལྷའི་སྐྱ་མེད་པས་སྐྱ་ལུས་ནས་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེད་པར་སྐྱོད་བསྐྱས་ལས་གསུངས་པ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། བྱང་
 བར་དུ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་
 ལུགས་འདི་ལ་གནས་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པའོ། །མདོར་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཅི་
 ཅམ་ཞིག་བསྒྲོམས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱད་
 སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཤེས་ནས། བསྐྱེད་རིམ་མ་མཐའ་ཡན་ཆད་ཅིག་སྒྲོམ་
 པ་གལ་ཆེ་ལ། ལེའུ་བརྩུ་གསུམ་པ་རྩ་འབྲེལ་ལས་ལས་དང་པོ་པའི་སེམས་
 གཡེང་བ་སྤང་བ་ལ་སྤང་འཁོར་ཐུན་བཞིར་བསྒྲོམ་དགོས་པར་ཡང་
 གསུངས་སོ། །

༥ བསྐྱེད་རིམ་ལ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྒྲོབ་ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྒྲོབ་
 པའི་རིམ་པ་ནི། སྐྱོད་བསྐྱས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་

ལོབས་པའི་ཆོ། དྲན་པ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་སྟོབ། དེ་ལ་ལོབས་ནས་
ཉོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྟོབ་པོ། །དེ་ལ་ལོབས་པའི་ཆེ་ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་
རེ་འཇིན་ལ་གནས་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྟོད་བསྐྱུས་གྱི་
འགྲེལ་པར། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྟོབ་པ་དྲན་པ་གཅིག་
པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མང་པོས་སྟོབ་པ་ཉོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ནི་མི་
རིགས་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་
སྐྱེད་པ་དྲན་པ་གཅིག་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ལེ་ལུ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས། རྣམ་སྒྲུང་ལ་
སོགས་པ་རེ་རེ་སྐྱེད་པ་དྲན་པ་གཅིག་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐོག་
མར་ལྷ་གཅིག་ལ་སྟོབ་པ་དྲན་པ་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལ་ལོབས་ནས་སྐྱབ་
ཐབས་ཆང་བ་ལ་སྟོབ་པ་ཉོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྟོབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་ཡང་ལྷ་ག་
མོས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་དྲན་པ་
གཅིག་ཅེས་པ་ལྷ་དྲན་ཐེབས་གཅིག་གམ། ལྷ་གཅིག་ཅེས་དྲན་པ་ལ་མི་ཟེར་
གྱི་གཅིག་ཏུ་ལྷ་དྲན་པའམ། རང་དང་ལྷ་གཅིག་ཏུ་དྲན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྤྱིར་
ལྷ་སྤྲ་རགས་གཉིས་ཀ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
རགས་པའི་ལྷ་འཇི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟོད་བསྐྱུས་ལས་གསུངས་པ་
ལྷར། འཕོང་སྟོབ་པས་ཐོག་མར་འབེམ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོབ་ལ། དེ་ལ་བྱང་ནས་

ཆུང་བ་ལ་སློབ་པ་དང་འབྲ་བར་ལམ་འདི་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པས།
བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་པ་ན་ཐོག་མར་རགས་པ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡན་ཆད་དོ། །

དེ་ལ་ལོབས་པ་ན་ཐིག་ལེ་སྤྲ་མོའི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སློམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སློབ་བོ། །རྟོག་པའམ་བརྟགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་སྤྱི་མིང་སྤྲ་མོའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། ལེ་ཏུ་དུག་པའི་སྒྲོན་གསལ་དུ་སྤྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
སློམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སློབ་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ལས་
དང་པོ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
གནས་པ་ནི་དེ་བརྟན་པའམ་མཐར་ཕྱིན་པའོ། །བསྐྱེད་རིམ་ལ་ནི་རྫོགས་རིམ་
གྱི་རྟོགས་པ་རྣམས་སྤྱི་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་རེ་རེ་
ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་གྱིས་རྒྱུད་གྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ཅིང་ཆེ་རབས་
ཀུན་ཏུ་ལྷག་པའི་ལྷས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྟན་པ་
དང་མི་འབྲལ་ཞིང་མཆོད་བསྟོད་ལ་སོགས་པས་ཆོགས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པ་དང་། བགོགས་གྱི་གཞོད་པས་མི་ཚུགས་ཤིང་ཞི་བ་ལ་སོགས་
པའི་དངོས་གྲུབ་མང་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྐྱབ་རུས་པ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། རྟོན་དང་བརྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲ་རགས་གང་
གསལ་བཟབ་ཀྱང་། འདོད་པ་བཞིན་འཆར་ཞིང་མི་འདོད་པ་མི་འཆར་བ་

དང་། དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་བྱང་བྱང་གི་བར་དུ་
སྟོབ་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །སྤང་གཞི་དང་སྦྱོར་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་རྣམ་
གཞག་གི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བསྐྱེད་རིམ་སྤྱར་གསལ་ལ་སྦྱོར་བ་
འདོན་ལུགས་བསྐྱུས་པ་ནི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ལ། རྒྱས་པར་ནི་དོ་རྩེ་
འཆང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་འོ། །

༥ སེམས་དམིགས་གྱི་སྐབས་སུ། སེམས་དམིགས་གྱི་རིམ་པར་
བསྐྱུས་པའི་ལུས་དབེན་དང་དག་དབེན་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་འོ། །སྤང་བ་བཤད་པ་
ལ་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། སྦྱོང་བསྐྱུས་ལས། མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་དང་ཐུན་མོང་པའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། སྟོན་པས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་གསལ་བར་
བསྟན་པའི་ལུགས་གྱིས་མ་ནིང་གི་བརྟེ་མི་གསལ་བ་ཡང་འཕངས་ཏེ་དེ་
གསུམ་དང་། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་དང་། ཀུན་
བརྟགས་དང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་གསུམ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ལུག་གསུམ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ལ་ཐབས་ནི་མཆེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ནི་སྤང་བ་
དང་། མ་ནིང་དེ་གཉིས་འདུས་པ་ནི་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་ནི་བདེ་སྟོང་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོང་པའི་སྟོ་ཤས་ཆེ་ལ། མཆེད་པ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་
ཅིང་། ཉེར་ཐོབ་ནི་དེ་གཉིས་ཆ་མཉམ་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའི་ཐབས་ཤེས་དང་

དེ་གཉིས་འདུས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་དུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་ལམ་གྱི་སྒྲུང་བ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་སྟོན་ས་
 གཞིའི་སྒྲུང་བ་གསུམ་ལ་ཡང་ཐ་སྟད་དེ་ལྟར་བྱའོ། །སྒྲུང་བ་ལ་སེམས་དང་།
 མཆེད་པ་ལ་ཡིད་དང་། ཉེར་ཐོབ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ཡང་། སེམས་
 ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གང་ཡིན་དེ་གསུམ་དུ་སྟོན་པ་འང་མིན་ལ། སྒྲུང་བ་
 གསུམ་འགལ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འགལ་བར་བཞེད་
 པ་ཡང་མིན་ནོ། །གཞུང་གཞན་དུ་སེམས་ཀྱན་གཞི་དང་། ཡིད་ཉོན་ཡིད་དང་།
 རྣམ་ཤེས་འཇུག་ཤེས་ཏུག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲུང་བ་འཇུག་ཤེས་
 དང་། མཆེད་པ་ཉོན་ཡིད་དང་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱན་གཞིར་འཆད་པ་ཡང་སྒྲུང་མོད་
 གྲང་འཐད་བར་མ་མཐོང་སྟེ། མཆེད་ཐོབ་གཉིས་ཀྱན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཡིན་
 པར་འདོད་ན་ནི། ཆོག་ས་ཏུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀྱན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་
 གཉིས་སོ་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་དུ་ངེས་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲུང་བའི་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ་དང་དེ་གཉིས་གྱི་
 དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་མི་མཐུན་པ་དང་། སྒྲུང་བ་རྣམས་ཕྱི་ནང་གི་སྟོན་ཆོལ་
 གྱི་ལམ་གྱིས་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་བཤད་པར་མང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་དང་
 འགལ་བར་འགྱུར་ལ། ཀྱན་གཞི་སོགས་ཀྱི་མིང་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་རེ་
 ཡོད་པ་ལ་འདོད་ན་ནི། དེ་ཡང་མ་བཤད་པས་མི་འཐད་དོ། །

འོ་ན་ངི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། གསུང་རབ་ལས་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་

གསུམ་སྒྱིར་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཙུ་བར་གསུངས་པ་ལ། འདིར་ཀུན་
བྱང་གི་ཆོས་ཀུན་གྱི་ཙུ་བར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་བྱང་
པར་བ་ཞིག་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་སྒྲིང་བ་གསུམ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་
མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་སྒྱུ་བསྐྱུས་སུ་བྱངས་པ་
ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འོད་གསལ་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ཉིད་ནི་སེམས་
དང་ཡིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་ཙུ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་
འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། སྒྲིང་བ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅན། །གང་འདིར་རྣམ་
ཤེས་གསུམ་ཐོས་པ། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་མ་ལུས་པའི། །རང་བཞིན་ཙུ་
བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲིང་བ་གསུམ་ག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་
ནི། སེམས་དང་ཡིད་ལའང་འདྲ་བས་སྒྲིང་བ་གསུམ་རེ་རེ་ལའང་དེ་གསུམ་
གའི་ཐ་སྙད་འཛོལ་ལ། དེ་གསུམ་དང་སྒྲིང་བ་གསུམ་སོ་སོར་སྦྱར་བ་ནི་ཡིད་
གྱི་ཤེས་པའི་རིགས་འདྲ་སྒྲིར་འབྱུང་བ་གསུམ་ལ་བཞག་གོ། །སྒྲིའི་དོན་ནི་
བསགས་པས་ན་སེམས་དང་། ཉོན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་བཞེན་པར་གྱུར་
པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྒྲིང་བ་གསུམ་པོའི་སེམས་
རེ་རེ་ལའང་ཆང་ཞིང་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡང་མེད་པས། དེས་ཆིག་དེའི་སྒྲིན་ས་སོ་
སོར་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། །རིམ་ལྔ་ལས། སྒྲིང་བ་གཞན་དབང་དང་། མཆེད་
པ་ཀུན་བཟླགས་དང་། ཉེར་ཐོབ་ལ་ཡོངས་བྱུ་བ་ཏུ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་

པ་ནི་ག་ཟུང་འཛིན་གཉིས་རྒྱུངས་ཆད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་གཞི་ནི་ག་ཞན་དབང་
 དང་། དེ་སྒྲུང་སྒྲུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ག་ཟུང་འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་པར་སྒྲོ་བཏགས་
 པ་ཀུན་བཏགས་དང་། འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཡོངས་བྱུང་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་
 རོར་ཀུན་བཏགས་དང་གཉིས་སྒྲུང་གཉིས་ཀས་དབེན་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་གཞི་སྒྲུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆེད་པ་འབྱུང་བ་
 དང་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་སྒྲུ་མ་གཉིས་ཀ་ལོག་ནས་ཐབས་ཤེས་མཉམ་པར་
 འབྱུག་པའི་ཆོས་མཐུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ནམ་སྒྲུ་སྟེ། དབྱུང་པར་བྱའོ། །
 སྒྲུང་བ་ལ་ཞེ་སྒྲུང་དང་། མཆེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ཉེར་ཐོབ་ལ་གཉི་
 ཐུག་གི་མིང་གིས་གསུངས་པ་ནི། བདེ་བ་ཆུང་བ་དང་། ཆེ་བ་དང་། བར་མར་
 འབྱུག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ཏེ། ལམ་དང་གཞིའི་དུས་ནི་སྒྲུར་བཞིན་ནོ། །རོ་བོ་
 ཉིད་གསུམ་ཀྱི་མིང་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྒྲུར་བཤད་ཅེན་པས་དེ་མིན་
 ནོ། །དེས་ན་སྟོང་ཕྱོགས་དང་སྒྲུང་ཕྱོགས་དང་། གཉིས་ཀ་མཉམ་པའི་རོ་བོ་
 ཉིད་ཅེས་སྒྲུར་ལ་སྒྲུར་བཞིན་དུ་བྱའོ། །པར་བྱིན་ཀྱི་ཐོག་པ་ནས་སྒྲུང་བ་
 གསུམ་ལ་མིང་དེ་སྒྲུར་བཏགས་པ་མེད་པས། གདགས་བྱའི་མིང་ཐུན་མོང་བ་
 ཡིན་ཀྱི་མིང་གིས་སྒྲུང་བ་གསུམ་ལ་བཏགས་པ་ཐུན་མོང་བ་མིན་ནོ། །

༥ རོ་རྩེ་ཐོག་པ་ཉིད་ལ་གྲགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་
 གངས་ནི། སྒྲུང་བ་དང་སྒྲུང་བ་མཆེད་པ་དང་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་
 ཤེན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་

དང་མ་རིག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་འདོད་
ཆགས་བར་མ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཨི་ཞེས་པ་དག་གི་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་པའི་ས་
བོན་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྟེ། མོས་པ་རྒྱུད་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བས།
དེ་ལྷན་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་སོ་ཞེས་དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། བད་
མ་འཕ་བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སམ། གཡོན་པའི་མིང་ངམ་མཚན་མོའི་མིང་
དང་། འཇམ་པོའི་དངོས་པོར་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་གསལ་བའོ།
ཞེས་དང་། ལྷུང་ཞེས་པ་དག་གི་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་པའི་ས་བོན་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་
རྒྱ་སྟེ། མོས་པ་རྒྱུད་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བས། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་
བརྟེན་ནས་དམིགས་པར་བྱེད་ཅིང་། རྗེ་རྗེ་ཅེ་ལུ་བའམ། རིན་པོ་ཆེ་འམ། ཉིན་
མོ་འམ། སྐྱེས་པའི་གཟུགས་སམ། གཡས་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། རྩལ་པའི་རྣམ་
པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་དང་། དག་གི་
ས་བོན་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྣང་བ་ཐོབ་པ་
ཞེས་གསུངས་ལ། ཆག་འགྱུར་ལས། དག་གི་ས་བོན་ལྷན་བརྟེན་པའི་ཞེས་
འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་ཐེངས་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་གསུམ་ཡིན་
ཞེས་པ་དང་། སྟོང་བ་གསུམ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱས་ནས་སྣང་
བ་གསུམ་ལ་མི་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོང་བ་སྣང་བ་གསུམ་

ཉིད་སྟོང་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀུན་
 ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྣང་བ་གསུམ་ནི་ཀུན་
 རྟོག་གཡོ་བའི་སྤྱང་ཐིམ་ནས་སྒྲོ་འོད་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྟོན་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་
 ལ། དེ་ཉིད་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་སྤྱང་དང་བཅས་པས་སྟོང་བས་སྟོང་པ་དང་།
 ཉི་འོད་བཞིན་དུ་ཆེས་གསལ་བའི་སྟོན་སྣང་བ་མཆེད་པ་དང་། སྣང་བ་སྤྱང་
 དང་བཅས་པས་སྟོང་བས་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། ཐུན་མཚམས་ཀྱི་སྒྲག་བཞིན་
 དུ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་འོད་གསལ་དང་ཉེ་བས་སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ་
 དང་། མཆེད་པ་སྤྱང་དང་བཅས་པས་སྟོང་བས་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་མི་གསལ་
 བས་མ་རིག་པ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་ཏེ། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་མིང་རོ། །
 དག་གི་སྟོན་ནི་དག་འབྱུང་བའི་ལམ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ས་ཐོན་ནི་
 ཡི་གེ་གསུམ་མོ། །བརྟན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡེ་
 ཤེས་གསུམ་ངེས་པར་བྱེད་པའོ། །རིམ་ལྔ་ལས་ཀྱང་། གཡོན་པའི་མིང་ཡང་
 དེ་ཉིད་དེ། །སྤྱང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་པད་མ་ཅན། །བརྟན་པར་བྱ་བའི་རྒྱར་བྱར་
 པ། །དང་པོའི་ཡི་གེ་ཐེག་ལེར་བཅས། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་རྟོ་རྟེ་འི་
 མིང་། །ཐེག་ལེ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཡི། །ཆ་རུ་དེ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སྣང་བ་རྣམས་ཡི་གེ་དེ་དག་གི་མིང་གི་བདས་མཚོན་པའི་དོན་
 རོ། །མོས་པ་སྤྱང་བས་སྤྱི་ཉི་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ནི། སེམས་
 དབེན་ཐོབ་པའི་རྟོགས་རིམ་པས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལས་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་བྱེད་པ་

ལྷ་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་སྒྱེད་རིམ་པས། ལྷ་བའི་དོད་ལྷ་བ་དང་། མཆེད་པའི་
 དོད་དོ་རྩེ་སོགས་སྤྱག་མཆོན་དང་། ལྷ་མཆེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 གཉིས་མཉམ་པར་སྒྱུར་བའི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་དོད། ལྷ་བ་དང་དོ་རྩེ་སོགས་མཉམ་
 པར་སྒྱུར་བ་ལས་ལྷ་སྒྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། ཞེས་རབ་ངོ་
 བོ་འདི་ཉིད་ནི། །ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཏུ་བརྟགས། །སེམས་ཉིད་རང་
 གིས་མཐོང་བྱུང་ཏེ། །རང་ཉིད་ལྷ་བའི་གཟུགས་བཞིན་ནོ། །

དེ་ནས་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པ། དོ་རྩེ་མཆོན་མ་རབ་ཏུ་བརྟགས། །འདི་ནི་
 དོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡི་ཐབས་མཆོན་བྱེད། །ལྷ་བ་དོ་རྩེ་
 སོགས་མཉམ་སྒྱུར། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འདུས་པ་སྟེ། །ཞེས་རབ་
 ཐབས་སུ་འདུས་པ་ལས། །ལྷ་ཡི་གཟུགས་སུ་འབྱུང་པར་འགྱུར། ། ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་རྟེན་པ་ལྷ་བ་ལ་ཆག་འགྱུར་ལས། ལྷ་བ་རྩོགས་པ་དམིགས་དེ་
 ནས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་སོ། །སྣང་བ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ལྷ་ཉི་དང་ཉིན་
 མཆོན་གྱི་སྒྲིས་བསྟན་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་འོད་དང་ལྷ་འོད་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་
 བཞིན་དུ་སྣང་བའོ། །བརྒྱ་དང་དོ་རྩེ་དང་བྱེད་མེད་དང་། །སྒྲིས་པ་དང་། གཡོན་
 དང་གཡས་པས་བསྟན་པ་ནི་ཐབས་ཞེས་ཀྱི་ཆ་ནས་སོ། །འཇམ་པ་དང་རྩྭ་བ་
 པ་ཞེས་པ་ནི་བདེ་བ་དམན་མི་དམན་ནས། ཡུལ་སྣང་རྒྱས་མི་རྒྱས་སོ། །ཀྱུན་
 རྩོད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་པ་ནི་ཡེ་ཞེས་གཉིས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་སོགས་ནི་
 བཅོས་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའོ། །སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ་ནི་མ་ནིང་དང་ཉིན་

མཚན་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་དང་གཡས་གཡོན་གྱི་དབུས་དང་། འཇམ་རྩུབ་
གཉིས་ཀྱི་བར་མ་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་འདྲེས་པ་དང་། ཟླ་བ་དང་ཉིན་
མཚན་སོགས་འདུས་པའི་མིང་གིས་མཚན་ནོ། །

༥ ལྷང་བ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། ཡེ་ཤེས་
ནོ་རྩི་ཀུན་ལས་བདུས་ལས་ལྷང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྐྱུས་ནས་
གསུངས་པ་དེ། ཟླ་མའི་མན་ངག་གིས་བསྟན་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
ལྷང་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལུས་དང་ངག་
མེད་པ་སྟེ། རི་ལྟར་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་ངོ་མ་མེད་པ་ལ། ཟླ་བའི་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་ལྷང་བར་བྱེད་པས་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བའི་རྣམ་པར་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པས་ན། འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ལྷང་བ་སྟོང་པ་དང་པོ་སྟེ། ཞེས་དང་། ལྷང་བ་མཆེད་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་དང་བྲལ་བའི་གཟུགས་ཅན་ལུས་དང་ངག་
མེད་པ་སྟེ། རི་ལྟར་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྲབ་པ་བཞིན་དུ།
ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་ངོ་མ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ། དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་
དམིགས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གཉིས་པ་སྟེ། རིམ་པ་
གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ཞེས་དང་། ལྷང་བ་ཐོབ་པ་གང་
ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པའི་གཟུགས་ཅན།

ལུས་དང་དག་མེད་པ་སྟེ། །རི་ལྟར་མཆོམས་ཀྱི་སྒྲག་ལ་བབ་པའི་ངོ་བོར་བྱལ་
བ་སྒ་ཞིང་བདག་མེད་པ། སྒོག་དང་རྩོལ་བ་མི་རྒྱ་བས་རྒྱ་བ་མེད་པ་སྟེ།
སེམས་མེད་པ་དང་མི་གཡོ་བ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུགས་འདི་ལ་སྟོང་བ་
བཞི་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་རྩ་
རྒྱུད་དང་བཤའ་རྒྱུད་གཞན་བཞི་ལས་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཅམ་ལན་མང་དུ་
བྱུང་ཡང་། རོས་འཛིན་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ལ། ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་
ལས་མ་རིག་པ་ཐུན་པ་དང་། སེམས་བྱུང་ཉི་འོད་དང་། སེམས་ཟླ་འོད་བཞིན་
དུ་སྒྲུང་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་གཞན་རོས་འཛིན་མ་བྱུང་ངོ་། །ཡབ་སྲས་གཞན་
བཞིའི་གཞུང་དུ་ཡང་རོས་འཛིན་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བས། སྟོང་བསྐྱུས་ཉིད་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ནི་འཆི་
བའི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་སྟོག་གི་རིམ་པའི་སྟོང་བ་གསུམ་བཤའ་ལ།
སྟོང་བསྐྱུས་ཀྱིས་ནི་གཞི་དང་ལམ་དུས་ཀྱི་སྟོང་བ་རྣམས་ཐུན་མོང་དུ་བཤའ་
དོ། །

དེ་ལ་སྟོང་བ་བཞི་ནི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་གི་དཔེས་མཆོན་ནས་
སྟོན་པ་ལ། དབྱར་གྱི་ཆར་གྱིས་སའི་རྩལ་བར་སྒྲུང་ལ་ལྡང་བ་ལེགས་པར་
མནན་པ་དང་། སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ཆོགས་པ་མང་དུ་འབྱུང་
བ་སྟོན་གྱི་དུས་ཡིན་པས། སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་དཔེར་བཟུང་ངོ་། །དེའི་ནམ་
མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་ནི་ཉིན་པར་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱལ་བ་དང་། རྣམ་སྒོས་

ནས་སྔོན་གྱི་སྒྲག་འབྲུག་པོ་མ་སངས་གྱི་བར་གྱི་བྱན་མཆམས་ལ་སྒྲག་ནག་
 པོ་འབྲུག་པོས་བྱབ་པ་དང་། དེ་སངས་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲ་འོད་ཤར་ནས་ཐོ་རངས་
 ལ་མ་སྒྲིབ་པའི་བར་དུ་སྒྲ་འོད་གྱིས་བྱབ་པ་དང་།   སྒྲ་འོད་ཀྱང་ཡལ་ཉི་འོད་
 གྱིས་ཀྱང་མ་སྒྲིབ་པའི་ཐོ་རངས་གྱི་དུས་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་རི་བཞིན་དུ་
 མི་ཐོན་པའི་རྒྱ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་སྐབས་གཅིག་སྟེ་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་
 བྱི་མ་ནི་སྟོང་པ་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་དཔེ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་བཞག་
 ལ། དཔེ་སྒྲ་མ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི་མཆེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་།
 གསུམ་པ་ནི་སྒྲ་བ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་རྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ཤར་བའི་
 དུས་སུ་ནམ་མཁའ་གསུམ་པོ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཉམས་ཤིག་འཆར་བའོ། །

གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་གཟུགས་ཅན་ཞེས་པ་ལ་
 ཆག་འགྱུར་ལས།   ནམ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་དང་པོ་དང་མཐུན་པར་
 བསྒྱུར་བ་ལེགས་ལ།   དེ་ནི་བར་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།   དེ་ཡང་སྒྲར་བཤད་པའི་སྒྲ་ཚུལ་གསུམ་
 བཞིན་འཆར་བ་མ་གཏོགས་པ།   གཉིས་སྒྲར་རགས་པ་གཞན་ནམས་དེའི་
 རོར་བྱུང་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་ག་ལ་ལུས་དང་ངག་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། དེའི་
 ཆེ་ལུས་ཀྱི་གཡོ་འགྲུལ་དང་ངག་གི་སྒྲ་བརྗོད་ལོག་པའོ། །རི་ལྟར་ནས་བཞིན་
 དུའི་བར་ནི་བཤད་ཟིན་ལ།   ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་པ་སྒྲག་གིས་ནམ་
 མཁའ་ལ་བྱབ་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བའི་ནམ་

པར་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་སྤང་དེ་གསལ་པོར་བྱང་བ་ཡིན་ལ། འིན་ཏུ་
གསལ་ཞེས་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བའོ། །དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་
ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་སྤང་དེས་སྟོགས་མཆམས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་པའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ནི་ཅི་རིགས་སུ་འོང་ངོ་། །དོན་དམ་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དངོས་ནི་ལམ་དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་པའི་ལམ་དང་གཞི་དུས་ལའང་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་སོ། །
ཉེར་ཐོབ་དྲན་མེད་དུ་སོང་བ་ལ་ནི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བ་མི་འོང་ཡང་། སྦྱིར་ཉེར་
ཐོབ་ལ་དེ་མེད་པ་མིན་ནོ། །སྤྲ་བ་ནི་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ནི་
རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། སྟོག་ཚུལ་མི་རྒྱ་བ་ནི་རྒྱང་འབྱང་འཇུག་
མི་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་གསུམ་ག་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱང་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཤས་
ཆེ་བས་སྟོས་སོ། །སེམས་མེད་པ་ལ་ཆག་འབྱུར་དུ། དྲན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མི་གཡོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཞེས་འབྱུང་བ་བདེའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀྱན་རྟོག་གཡོ་
བའི་རྒྱང་ཐིམ་པ་ན་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་འཆར་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་
འཆར་བའི་སྤང་བ་ནི། སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པའི་ཆེ་མཆན་མོ་ཟླ་
བ་ཤར་བའི་འོད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ། འིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་
སྟོང་སང་ངེ་བ་ལ། འོད་ཀྱི་སྤང་བ་དཀར་པོའི་རྣམ་པ་གཅིག་འཆར་ལ། དེ་མ་
གཏོགས་པའི་གཉིས་སྤང་རགས་པ་གང་ཡང་མི་འཆར་རོ། །དཔེར་ན་ནམ་
མཁའ་ལ་ཟླ་འོད་ཀྱིས་བྱབ་ཀྱང་། དེས་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པར་མཐོང་བ་

བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་འོད་སྒྲུང་དཀར་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེས་ནམ་མཁའ་
དག་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོང་གསལ་དེ་མི་སྐྱེ་བ་པར་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྒྲུང་བ་
དེ་བསྐྱུས་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲུང་བ་མཆེད་པ་ཤར་བ་ན། སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་
དག་ལ་ཉི་འོད་གྱིས་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། སྤྲུལ་ལས་ཀྱང་ཆེས་དྲངས་པའི་སྒྲོང་
སང་ངེ་བ་ལ་དམར་པོ་འཇམ། དམར་སེར་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་ཏེ་ལྷག་མ་ནི་སྤྲུལ་
བཞིན་ནོ། །

དེ་ནས་སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་བསྐྱུས་པའི་འོག་ཏུ་ཉེར་ཐོབ་ཤར་བ་ན་སྒྲུང་
འགག་པ་ཆར་སོང་བས་ཡུལ་སྒྲུང་ནི། སྒྲོང་སྒྲུང་ལ་མཆོམས་གྱི་སྒྲག་གིས་
བྱུང་བ་འདྲ་བའི་ནག་པོའི་རྣམ་པ་འཆར་ལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་བྲན་པ་ཉམས་ནས་
བྲན་མེད་དུ་འགྲོ་སྟེ་སྟོན་ཅན་གྱི་བྲན་པ་ཉམས་པ་མིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ནི་འཆི་
བའི་དུས་སུ་རྫོགས་པར་འཆར་ལ། གཉིད་གྱི་དུས་སུ་སྒྲུབ་བྱུག་གི་རྒྱ་བ་མི་
སྟོག་པས་ཆ་འདྲ་ཅུ་འཆར་རོ། །ལམ་དུས་སུ་ནི་སྒྲོང་གའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱང་
བཅུད་ནས་ཐིམ་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཆང་བར་འཆར་ལ། གཞན་དུ་ཐིམ་
པ་ལ་དེའི་ཆོད་ཅུ་མི་འཆར་རོ། །དེ་གསུམ་ལ་ཡང་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་ཆུང་
དང་། ཆུང་འདྲ་ལུ་དང་ཐིམ་པ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་ཡུལ་སྒྲུང་རྒྱ་ཆེ་
ཆུང་དང་། སྤྲུལ་འཕྱུག་དང་། གནས་ཡུན་རིང་ཐུང་སོགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་
ཞིག་འབྱུང་རོ། ཆུང་སྟོམ་པ་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུང་བ་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་
དུ་མ་ཤར་བར་ནག་ཐུམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་བྲན་མེད་འོང་བ་ནི་ཉེར་ཐོབ་མིན་

ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་བ་གསུམ་ནི་སྒྲུ་ལུས་ཐོབ་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྗོགས་ཏུ་ཡངས་
པའི་སྐབས་དང་། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་མ་
ཐོབ་པའི་བར་དུ་ཡང་འབྱུང་མོད་ཀྱང་སེམས་དབེན་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
སེམས་དབེན་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་ཡང་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་
ཡིན་པས་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་བའི་ཡེ་
ཤེས་གྱི་བྱུང་ཆེ་ཆུང་རྣམས་བྱེད་པར་བྱའོ། །

བོད་སྤྲེལ་མ་འགའ་ཞིག་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་སྒྲིང་བ་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྒྲེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་
དང་པོར་བཟུང་བ་ནི་སྒྲིང་བ་དང་། དེ་ནས་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་མཐོང་བ་གསལ་
དུ་སོང་བ་མཆེད་པ་དང་། མཐར་མི་གསལ་བ་འགག་པ་ལ་སྒྲིགས་པ་ཉིར་
ཐོབ་ཏུ་འདོད་དོ། །འདི་ནི་རྩ་བ་དང་བཤད་པའི་རྒྱུད་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་
སྐུས་གྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ། སྟོན་བསྐྱུས་ལས། སྒྲིང་བ་གསུམ་
གྱི་མཆོན་ཉིད་སྤར་བཞིན་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བར་སྒྲིང་དོ། །དེ་ལ་
སྤར་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་
སྒྲིང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གངས་སུ་གསུངས་པ་ནི། སྒྲིང་བ་གསུམ་ལ་དེ་དག་གི་
སྒྲུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་རེ་ཡོད་པའི་སྒྲོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
སྒྲིང་བ་གསུམ་དུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ་ཡིན་ན་ནི། རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུ་ཡང་སྒྲིང་

བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་མང་ངོ། །གལ་ཏེ་ཉེར་ཐོབ་ཐུན་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་བློ་མེད་དེ་སངས་མ་ཐག །ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ལྟ་
བུའི་སྟོང་པ་འཆར་བ་དམའ་མོ་ནས་ཀྱང་འོང་བ་ཡིན་ན། སེམས་དབེན་གྱི་
སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་གྱི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མི་སྟོན་པ་ཅི་
ཡིན་སྟུང་ན། བདེན་ཏེ་དེ་ནི་སྐྱེ་ལུས་མན་ཆད་དུ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། སྟོང་པ་གསུམ་དུ་བཤད་གྱི་དབེའི་འོད་
གསལ་མི་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཡེ་ཤེས་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་དབེའི་འོད་
གསལ་གང་དུ་སྤྱད་སྟུང་ན། ཉེར་ཐོབ་དུ་སྤྱད་དེ་འདི་ལྟར་ཉེར་ཐོབ་གྱི་དང་
པོར་ཐུན་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་བློ་མེད་པ་མ་ཉམས་པ་གཅིག་དང་། བར་དུ་བློ་
མེད་དུ་སྟོང་བ་གཅིག་དང་། མཐར་བློ་མེད་སངས་ནས་སྟོན་བྱེད་གྱི་རྒྱན་
གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་འདྲ་བ་གཅིག་འོང་ངོ། །དབེའི་
འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་བྱས་ནས་སྟོང་པ་བཞི་བྱེད་ན་དང་པོ་
གཉིས་སྟོང་ཆེན་དུ་བྱའོ།

ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཚུལ་ནི། རིམ་ལྡེ་ལས། རྩི་རྩེ་བཞུས་གཞོས་
རྣལ་འབྱོར་པ། །སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རྩི་རྩེ་བཞུས་
གྱིས་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་འདྲེན་པར་གསུངས་ཀྱང་། རི་ལྟར་འདྲེན་མི་
གསལ་ལོ། །སྟོན་བསྟུས་ལས་ཀྱང་། ངག་དབེན་ལ་གནས་ནས་སེམས་
དབེན་འཐོབ་པ་དང་། ངག་དབེན་མེད་ན་སེམས་དབེན་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་

ཀྱང་། སྐབས་དེར་དེ་ལས་སེམས་དབེན་ངེ་ལྟར་སྐྱེ་མི་གསལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་
ངག་དབེན་རྒྱས་བཤའ་གྱི་སྐབས་སུ་གང་དུ་འདུག་པ་སོགས་གསུམ་བཤའ་
པ་དང་། མཐར་ཐུང་རྣམས་མི་ཤེགས་པར་ཁྱགས་ནས་འོད་གསལ་འཆར་
བར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་དཔྱོད་ཤེས་ན། རྟོག་བཞུགས་ཀྱིས་ཐུང་རྣམས་མི་
ཤེགས་པ་ལ་བསྐྱུས་ཏེ་ཐེམ་པ་ལས་སྟོང་པ་རྣམས་འཆར་བ་གོ་བུས་སོ། །

རྟོ་རྟེ་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། རྟོ་རྟེ་བཞུགས་པ་རབ་སྦྱོར་བས། །ཐུང་གི་
མཆན་ཉིད་ཤེས་ནས་ནི། །རྣམ་ཏོག་ཐུང་རྣམས་རྣམ་པར་གཅོད། །སེམས་ལ་
དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རྟོག་བཞུགས་ཀྱིས་ཐུང་གི་རྒྱ་བ་བཀག་
པའི་སྒྲོན་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་རྣམས་སྐྱེད་པ་གསལ་བར་མང་དུ་
གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་འདྲན་པའི་ནང་གི་རྒྱུ་ལོ། །ཕྱིའི་རྒྱུ་ནི་
རིམ་ལྔ་ལས། སྐྱེ་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། །བྱུང་མེད་སྐྱེ་མ་བྱུང་པར་
འཕགས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། །གསལ་བར་འདི་ལས་མཆོན་
པར་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་ཉིད་དང་ཆགས་བྲལ་དང་། །དེ་ཡི་བར་ཏེ་གསུམ་
པ་ནི། །དབང་པོ་གཉིས་ནི་མཉམ་སྦྱོར་བའི། །རྟོ་རྟེ་བཞུགས་འདུས་ལས་སོ། །
ཞེས་ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་
ནང་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བ་གསུམ་གའི་སྐབས་དང་། །བྱུང་པར་དུ་
ཉེར་ཐོབ་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ལྟ་བ་དང་།

སྐྱུར་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འདི་ནམས་ཀྱི་གནད་ཞིབ་པར་ནི་རིམ་ལྔ་གསལ་
སྐྱོན་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

༥ འདིར་སྐྱུ་ལུས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཐུན་མོང་བ་
དང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱུ་མའི་ནམ་གཞག་དང་། རིམ་གཉིས་
ཐུན་མོང་བའི་ལྷ་འུ་སྐྱུར་སྐྱུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ཞེས་ཐ་སྙད་
བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱུ་མའི་མན་ངག་འབའ་ཞིག་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་
པ་སྟེ། རིམ་ལྔ་ལས། བདག་བྱིན་བརྒྱབས་པའི་རིམ་ཞེས་པ། །ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པར་བསྟན་པ་སྟེ། །དེ་ནི་སྐྱུ་མའི་བྱིན་དག་གིས། །ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་
གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་དང་། བདག་བྱིན་བརྒྱབས་ལས་ཀྱང་། མི་ལམ་སྐྱུ་མ་
ལྟ་བུའི་ཆོས། །སངས་རྒྱས་པ་ཀྱན་སྐྱུ་བ་ནི། །བདེན་ཡང་དེས་ནི་ཤེས་པ་
མིན། །བདག་བྱིན་བརྒྱབས་ལས་ཁ་བྱིར་བལྟས། །ནམ་ཤེས་རྒྱུད་དང་ལྟན་
པ་ཡི། །ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གཞུ་འདྲ་བ། །རང་གི་ཡེ་ཤེས་དེས་མ་མཐོང་། །སྐྱུ་
མའི་དཔེ་ལ་སྐྱོངས་གྱུར་པས། །བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ནི། །ཐོས་པའི་
པ་རོལ་བྱིན་པས་ཀྱང་། །སྐྱུ་མའི་བཀའ་མེད་སྐྱུ་མ་ནི། །མདོན་སུམ་བྱ་བར་
མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་དང་། མ་རྟོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་
ཀྱང་རིམ་ལྔ་ལས། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ། །གང་གིས་རྟོན་
པར་མ་གྱུར་པ། །མདོ་སྡེ་རྒྱུད་དང་རྟོག་པ་ལ། །དེ་ཡི་ངལ་བ་དོན་མེད་

འགྱུར། །བདག་ལ་བྱེན་བརྒྱབ་རིམ་ཐོབ་པ། །གཙུག་པོ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་
བདག་ཉིད། །ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱལ་ནི། །ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་འདིའི་སྐྱབ་ཚུལ་སྒྲ་མ་ལས་མ་རྟེན་ན་གང་
གི་བྱིར་དུ་ངལ་བ་བྱས་པའི་དོན་སངས་རྒྱལ་མི་འགྱུར་བ་དང་། འདི་ཤེས་ཏེ་
བསྐྱབས་པས་བྱུང་ན་ཆེ་དེ་ལ་ངེས་པར་འཆང་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
ནོ། །ཆེ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱལ་འགྱུར་པའི་སྐྱར་བྱུང་མཆོག་ལ་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་གྱི་ལམ་དང་། སྐྱེ་མའི་སྐྱ་གཉིས་ལས་བྱེ་མ་ཆེས་རྟོགས་དཀའ་
ལ། དེ་ཡང་ལྷགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་འདི་ནས་ཅད་བཅད་ནས་གཞན་ལ་
འབྱེར་ཤེས་དགོས་ཏེ། མཁའ་འགྲོ་བྱ་མཆོ་ལས། ལྷ་ཡི་རྣམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
བདག །སྐྱེད་ཅིག་མདོན་སུམ་བྱེད་པ་པོ། །ལྷགས་མ་ལ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་
གྱིས། །རྣམ་པར་བྱས་པའི་དབྱེབས་སུ་འགྱུར། །སྟོང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་རང་
བཞིན་གཟུགས། །བདག་བྱེན་བརྒྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །བདག་བྱེན་བརྒྱབ་
བྲལ་རྣལ་འབྱོར་པ། །སྐྱེན་སྒྲོགས་དུམ་བུ་བཞིན་ཤེས་བྲ། །འདི་འདྲའི་མཆོན་
ཉིད་མཆོག་གྱུར་པ། །སྐྱེ་བོ་ལྷགས་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས། །དེ་བྱིར་སྐྱེ་འཕྱུལ་
འདི་བསྒྲོམས་ན། །སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག། །ཅེས་སྐས་དོན་གྱི་སྐྱེ་
ལུས་བདག་བྱེན་བརྒྱབས་ནི། རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱགས་སོ། །
འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་སྒྲུང་བས། ཞིབ་པར་རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན་དུ་
བཤད་ཐོབ་ལ། གོ་བ་རགས་པ་འཆགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།

༩ སྐྱུ་ལུས་སྐྱུ་བ་པ་ལ་འདི་སྐྱུ་བ་པའི་གཞི་གཞི་ལ་རི་ལྟར་གནས་པ་
ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རིམ་ལྔ་ལས། འགོ་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །རང་
དབང་དུ་ནི་འབྱུང་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་སྐྱུ་ནི་འོད་གསལ་བ། །འོད་གསལ་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པའོ། །སེམས་གང་གིས་ནི་བྱིས་པ་རྣམས། །འཁོར་བའི་འཆིང་བས་
བཅིངས་གྱུར་པ། །སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་པ། །བདེ་གཤེགས་གནས་
སུ་འགོ་བར་འབྱུར། །འདི་ནི་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད། །གང་ཡང་འཆི་བ་ཡོད་མ་
ཡིན། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་གནས་པ། །འཁོར་བ་ཉིད་ནི་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོགས་བཅད་དང་པོས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆི་
བའི་འོད་གསལ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་དབང་དུ་མི་འབྱུང་བས།
འོད་གསལ་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ལས་སྐྱེ་བར་བསྟན་ནོ། །ཆོགས་བཅད་
གཉིས་པས་ནི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཀྱི་རྒྱང་སེམས་གང་གི་དབང་གིས་
སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་སྤངས་ཏེ། འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྒྱང་སེམས་དེ་ཉིད་
ཐབས་མཁས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུར་ཤར་ནས་འཆོང་བྱ་བར་
བསྟན་ནོ། དེས་ན་དེ་རྩི་སྤང་བ་ལས། སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཇིག་པ་དང་། །སྤིད་
པ་བར་མར་གནས་པ་སྟེ། རི་སྤིད་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བརྟགས་པ། །སེམས་ཀྱི་
རྒྱང་གི་རྣམ་འབྱུང་ལོ། །ཞེས་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་གནས་གསུམ་དང་
བར་དོ་རྣམས་རྒྱང་སེམས་ཙམ་གྱི་རྣམ་འབྱུང་དུ་གསུངས་པ་དང་། དགོངས་
པ་ལུང་སྟོན་ལས་གྱུར། འདུ་ཤེས་ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་དུ་

བརྟགས་འདི་གནས་པ། །དེ་རྣམས་རྒྱང་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །རྒྱང་ལས་སྦྲར་ཡང་
འགག་པ་ཡིན། །མ་རྟོགས་པ་ཡི་སེམས་དེ་ནི། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་གནས་
གྱུར་གྱང་། །དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སོང་བས། །ཁྱི་དང་ཅེ་སྦྱང་སྦྱང་པོ་དང་། །
སེམས་དེ་རྟར་ཡང་འགོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱང་དང་སེམས་
གཉིས་འགོ་བ་སྣ་ཚོགས་པར་འགོ་བར་གསུངས་ཏེ། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱང་
སེམས་ཀྱི་ལུས་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི་གཉུག་མའི་ལུས་ནི། རྒྱང་སེམས་ཅམ་གྱི་ལུས་སུ་བྱེད་པས་
དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཉུག་མའི་ལུས་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་
མེད་པ་དང་། རྣམ་སྟོན་གྱི་ལུས་རགས་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་མིན་
ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ནི་གཉིས་ཏེ། གནས་
སྐབས་པ་དང་གཉུག་མ་བའི་ལུས་སོ། །

དེའི་དང་པོ་ནི། རྒྱང་སེམས་ཅམ་གྱི་ལུས་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་སྟོན་
གྱི་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་རྒྱང་སེམས་
ཅམ་ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་སོ། །ལུས་རགས་པ་ནི་དང་པོ་མངལ་དུ་ཉིང་
མཚམས་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་མ་སྐྱེས་གྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་
ལུས་མེད་པ་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་བའི་ཆེ་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་དོར་
ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་མི་ལྟོག་པས་གཉུག་མའི་ལུས་མིན་ཏེ། ལུ་ལ་ཆ་
བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱང་སེམས་ཀྱི་ལུས་ནི་གནས་སྐབས་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་

ཡང་མི་ལྟོག་པས་གཉུག་མའི་ལུས་ཏེ་ཚུ་ལ་གཤེར་བ་བཞིན་ནོ། །ད་ལྟ་
གཟུགས་ལུས་རགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཉུག་མའི་ལུས་ནི་རྒྱང་སེམས་
ཅམ་ཞིག་གི་ལུས་ཡིན་པས། ལུས་རགས་པ་ནི་དེའི་གནས་ཁང་དང་འབྲེལ། །
དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གཙུག་པོ་ནི་སྐྱེ་
མའི་ལྟ་སྐྱེ་གང་ལས་སྐྱབ་པའི་གཞི་གཉུག་མའི་ལུས་ངོས་འཛིན་པའི་བྱིར་
ཡིན་ནོ། །དེའི་སེམས་ནི་དབང་ཤེས་མིན་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཅམ་ཞིག་
དང་། རྒྱང་ཡང་ཅ་བའི་རྒྱང་གཞན་བཞི་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྔ་མིན་གྱི་
སྟོག་འཛིན་དང་། དེ་ལ་ཡང་སྤྲ་རགས་གཉིས་ལས་སྤྲ་བའོ། །དེ་ཅམ་ལས་
གྲུབ་པའི་གཞིའི་དུས་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་རྒྱང་ལག་ལ་སྟོགས་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་ནི་བར་དོ་དང་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལྟགས་སུ་སྤྲང་བ་རྣམས་སོ། །

༥ སྐྱེ་མའི་སྐྱའི་སྐྱབ་གཞི་གཞི་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལམ་
གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་གཞི་དེ་རིམ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་སྟམ་ན།
རིམ་ལྔ་ལས། དེ་ཉིད་རྒྱང་དང་ཡང་དག་ལྟར། རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་སྤྲང་ཡང་
ནི། རྣམ་འབྱོར་པ་ཡི་ལུས་སུ་འབྱུང་། སྐྱེ་མའི་ལུས་ཞེས་དེ་ལ་བཤད། །དེ་
བས་འདི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཀུན། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་འདིར་བཤད་དེ། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་
ཏིང་འཛིན་གནས། ཐམས་ཅད་དེ་དང་འབྲེལ་བར་མཐོང་། །ཞེས་སོ། །ཆག་
འགྱུར་ལས། རྒྱང་དང་ཡང་དག་ལྟར་པ་ཡིན། རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་
སྤྲ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེའོ། །དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་ནི་བྱི་ནང་གི་སྟོག་

ཚེལ་བསྐྱོམས་པའི་ཐབས་ལས། སྐྱབ་གཞིའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སེམས་དབེན་
གྱི་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་དང་དེའི་བཞེན་པའི་སྒྲུང་
གཉིས་ནལ་འབྱོར་པའི་ལུས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱུ་ལུས་སུ་གསུངས་ལ། སྐར་
ཡང་ཞེས་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་པ་དེ་དང་པོར་སྐྱེ་བ་སྒྲུངས་པའི་དུས་སུ་སྒྲུང་
སེམས་ཀྱི་ལུས་སྒྲུངས་པར་མ་བཟད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ནས་ཆིག་ཀང་
གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན། སྐར་མེད་
པའི་ཐེག་པ་འདིར་འགོ་བ་ཀུན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་ལ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་
པ་དང་། སྐྱུ་སྐྱེ་འོག་མ་དང་བསྐྱེད་རིམ་པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྐྱུ་
མའི་དོན་ཅིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནོ། །

སྐྱུ་མ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་ལས། མེ་ལོང་གི་ནི་གཟུགས་
བརྟན་དང་། །མི་ལམ་སྐྱུ་མ་ཚུ་བུར་དང་། །མིག་འཕྲུལ་མཚུངས་པར་གང་
གིས་མཐོང་། །དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་རིམ་ལྔར་
བཀོད་པ་འདྲ་བ་ནམས་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་སྐར་མེད་ཀྱི་སྐྱུ་གཞན་དུ་ཡང་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་
བྱ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཀང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྐྱུ་ལུས་བྱབ་པའི་
ནལ་འབྱོར་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་བ་ནི།
སྐར་བཤད་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་གཉུག་མའི་ལུས་ནམས་དེ་ལྟར་མཐོང་བའོ། །
རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་ལ་བྱི་ནང་གི་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་བཤད་པ་ནི་

ལེ་ལུ་བཙོ་ལྷ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

༩ བྱང་ཆུབ་པ་དེ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། རིམ་ལྡན་ལས། མན་ངག་ཐོབ་པའི་སྒོ་བ་མ་ཡིས། །དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་བསྐྱབ། །རིམ་པོར་འཛིན་པའི་རིམ་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རྗེས་སུ་གཞིག་པའོ། །མགོ་བོ་ནས་ནི་རྒྱ་པའི་བར། །རྗེ་སྤྱིང་སྤྱིང་ཁར་བྱིན་པའི་བར། །རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འཇུག། །རིམ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་རྒྱ་ཉིད། །དང་པོ་འོད་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། །བྱི་ནས་དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་བྱེད། །རྗེས་སུ་གཞིག་པའི་རིམ་པ་ཡིན། །དབུགས་ཀྱི་རྒྱུང་ནི་མེ་ལོང་ལ། །རྗེ་ལྷར་ཀུན་ཏུ་ཐེམ་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐའ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རིམ་འཛིན་ནི་རང་གི་མགོ་ནས་མར་སྐྱད་པ་དང་། །རྒྱ་བ་ནས་ཡར་སྐྱད་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་སྤྱིང་ཁ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱིང་ཁར་བྱིན་གྱི་བར་ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྷར་སྤྱིང་ཁར་བསྐྱུས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་གོ། །དེའི་དཔེ་ནི་དབུགས་ཀྱི་ཞེས་པ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། །མེ་ལོང་ལ་ཉས་བཏབ་པའི་ཁ་རྒྱངས་དེ་མཐའ་ཀུན་ནས་དེའི་དབུས་སུ་འདུ་བ་ལྷར། །རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱིང་འོག་དང་རྒྱ་བ་མདུན་དང་གཡས་གཡོན་ཀུན་ནས་སྤྱིང་ཁའི་དབུས་སུ་སྐྱད་པའོ། །རྗེས་གཞིག་ནི་དང་པོར་སྒོད་བཅུད་འོད་

གསལ་དུ་བསྐྱུས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་སྒྱུད་པའོ། །བདག་
 ཉིད་དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ནག་པོ་པས་རིལ་འཛིན་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་
 པ་ལེགས་སོ། །ཡང་དང་ཡང་ཞེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ལན་དུ་མར་དགོས་པའི་
 དོན་ཅོ། །རྗེས་གཞིག་གི་དཔེ་ནི་སྟངས་ཀའི་ཚུ་ལ་ཁ་བའི་གོང་བུ་ལྟ་བུ་གནས་
 པ་དེ་རིམ་གྱིས་ཞུ་བའོ། །རང་གི་སྤང་པོ་རིམ་གྱིས་འཛིག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་
 ཡོད་ཀྱང་། །སྒྲོན་དུ་སྒྲོད་བཅུད་གཞན་བསྐྱུས་པ་ཡོད་མེད་གྱི་བྱུང་པར་ཅམ་
 མོ། །རྗེས་གཞིག་གི་སྒྲོད་དོན་ནི་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རིལ་པོ་ནི་རང་གི་
 ལུས་དང་དེ་སྟངས་པ་ཉིད་གྱིས་འཛིན་པ་ནི་རིལ་འཛིན་གྱི་དོན་དུ་ཨ་བྱས་
 བཤད་དེ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་སྟེ་འཛིན་པའོ། །རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་
 གཞིག་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལའང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དོ་རྗེ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྒྲོམ་
 པའི་སྒྱུད་རིམ་གྱིས། ཡང་དང་ཡང་དུ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་སྒྲོད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས། སྐྱ་མའི་སྐྱ་འོད་གསལ་དུ་དག་ནས། དོན་
 གྱི་འོད་གསལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་ངོ། །དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྔག་རྩུ་རྒྱུ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་
 གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས།
 ཐེག་པ་གཞན་དང་། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མའི་ལམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲའོ། །ཞིབ་པར་རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན་དུ་
 བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

༥ རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་སྒར་གྱི་སྐྱུ་
 ལུས་ཀྱང་དག་ནས་མེད་པ་ལས། སྒར་ཡང་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱུར་ཕྱང་ཚུལ་རི་
 ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། རིམ་ལྔ་ལས། རང་བཞིན་བཅས་འོད་དེ་དང་དེ། །རྣམ་ཤེས་
 རྒྱང་དང་ཕྱན་པ་ཡི། །བདག་གིན་བརྒྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་
 དོན་དུ་འང་ལན་འགའ་འགྱུར། །རི་ལྟར་དང་བའི་ཚུ་སྒྲུང་ལས། །ཉ་དག་སྐྱུར་
 དུ་ཕྱང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་སྟོང་གསལ་ལས། ། སྐྱུ་འབྱུལ་བ་
 བ་འབྱུང་བར་བཤད། །ཅེས་སྐྱུ་འདི་ཡང་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་བདག་གིན་
 བརྒྱབས་གྱི་རིམ་པས་འབྱུང་བ་དང་། ཚུ་སྒྲུང་བྲངས་པ་དང་འབྲེ་བའི་འོད་
 གསལ་ལས། ཉ་སྟོ་བྱར་དུ་འཕར་བ་དང་འབྲེ་བའི་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་འབྱུང་
 བར་བཤད་པའི་དཔེ་དོན་ནི། འོད་གསལ་ལས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆད་
 བར་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱུ་བྱང་བ་ལ་འགྲིག་གོ། །སྟོང་བསྐྱུས་ལས། གཉིད་ལོག་
 པ་ལས་སྐྱུར་དུ་སད་པའི་དཔེ་གསུངས་པའི་གཉིད་ནི་འོད་གསལ་གྱི་དཔེ་
 དང་། སད་པ་ནི་དེ་ལས་བྱང་འཇུག་ལོངས་སྟོང་ཞོགས་པའི་སྐྱུ་འབྱུང་བའི་
 དཔེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་བར་མ་ཆད་པ་འགྲིག་ལ། སྐྱུང་གཞིའི་རིམ་པ་ལ་
 འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་ཉར་ཐོབ་གྲུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་བར་དོ་
 འགྲུབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་མ་ཐུན་པས། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་
 ལངས་མ་ཐག་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱུ་གྲུབ་མོད་ཀྱང་། འོད་གསལ་ལས་ཉར་ཐོབ་
 དང་དེ་ལས་མཆེད་པ་དང་། དེ་ལས་སྒྲུང་བ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འགལ་

བས། ཟུང་འཇུག་འགྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྟོང་བ་གསུམ་ཟུང་
 བར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལས་སྐྱ་དེ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །
 གལ་ཏེ་ཟུང་འཇུག་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཐུགས་དང་། དག་པའི་སྐྱ་མའི་
 སྐྱ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་
 གསལ་ལས་ལངས་མ་ཐག་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། དེའི་དུས་
 ན་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་མེད་པས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་རི་ལྟར་བཞག་
 ཅེ་ན། འདི་ལ་རིམ་ལྔར་ཟུང་འཇུག་ཉིར་གཅིག་བཤད་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་
 གཙོ་བོ་ནི། ཆག་འགྱུར་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་རིམ་པ་བཞིན། །རང་གིན་
 བརྒྱབ་དང་འོད་གསལ་ཤེས། །དེ་དག་ཁོ་ན་འདུས་པ་གང་། །འདི་ནི་ཟུང་
 འཇུག་རིམ་པའོ། །ཞེས་རང་གིན་བརྒྱབ་དང་འོད་གསལ་གཉིས་ཟུང་དང་།
 དེ་གཉིས་འདུས་པ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། གུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་
 གྱི། །རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ཤེས་ནས་ནི། །གང་དུ་ཡང་དག་འདེས་གྱུར་པ། །ཟུང་
 དུ་འཇུག་པ་དེ་བཤད་དོ། །ཞེས་གུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཟུང་དང་། དེ་
 གཉིས་འདེས་པ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྷ་ལས་
 བསྐྱབས་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་ཡོད་དུས་སུ། སེམས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རོ་
 གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་འོད་གསལ་མེད་ལ་ཟུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་བདེ་
 བའི་སེམས་དོན་དམ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་འོད་གསལ་ཡོད་དུས་སུ།

ལུས་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་སོང་བའི་ཀུན་རྫོབ་མེད་པས་རེས་འཛོག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་
 ཟུང་འཇུག་མེད་དོ། །ནམ་ཞིག་ལུས་རང་གྱིན་བརྒྱབ་ཅེས་པ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་
 མའི་སྐྱུ་མའི་མཐར་སོན་པ་དང་། སེམས་འོད་གསལ་ཞེས་པ་དོན་དམ་བདེན་
 བའི་མཐར་སོན་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཆོགས་པ་ནི་རེས་
 འཛོག་མེད་པར་མཉམ་དུ་འདུས་པས་ན་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པོ། །དེ་འདྲ་བའི་
 ཟུང་འཇུག་གི་གཙུག་པོ་དང་པོར་ཐོབ་པ་ན་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་
 དགོས་མེད་ཀྱང་། ཟུང་འཇུག་ཏུ་འཛོག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས། ཟུང་
 འཇུག་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ལ་འཛོག་ཚུལ་དེས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་གཞག་མི་དགོས་
 སོ། །ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱད་དོད་ཡུ་ག་ན་དུའི་ཡུ་ག་ནི་ཟུང་། ན་དུ་ནི་གཉིས་མ་
 ཡིན་པ་སྟེ་ཡ་གྲུལ་གཉིས་རེས་འཛོག་གི་ཚུལ་གྱིས་གཉིས་མིན་པར་དུས་
 གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ནི་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཟུང་འཇུག་གོ།

འདི་ནི་ལུགས་བརྒྱུག་གི་སྤར་བ་ཐ་མ་ལས་ལངས་པའི་འོག་ཏུ་སྤར་
 ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་འཐོབ་པོ། །འཁོར་འདས་ལ་སོགས་པའི་
 གཉིས་ཆོས་རྣམས་ལ། གཉིས་སུ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཀུན་རྟོག་སྤངས་ནས།
 རྟོག་པ་དེས་མི་སྐྱེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཟུང་འཇུག་རིམ་སྤར་
 མང་དུ་གསུངས་པ་ནི། སྤར་མ་ལས་འཛོག་ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་
 འཛོག་པའོ། །ཕྱི་མ་འདི་སྟོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་དང་པོར་བྱུང་བ་ནས་འཐོབ་
 པོ། །ཟུང་འཇུག་འདི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཞིང་། རྟོགས་དཀའ་

བར་ཡང་ཡོད་པའི་མཐའ་དཔྱད་རྒྱས་པར་ནི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དུ་བཤད་
ཟེན་པ་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ།

༥ དེ་ནི་མ་ལུས་ཐོས་གྱུར་ལ། །ཞེས་པ་ནས། རིན་ཆེན་ཞེས་བྱའི་གང་
ཟག་གོ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་གང་ཟག་ལྟའི་
དང་པོ་ནི་དབང་པོ་འབྱེད་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་རབ། བཞི་པ་
ནི་དབང་པོ་ཐ་མ་སྟེ་དེ་བཞི་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱེད་བ། ལྔ་པ་ནི་དབང་པོ་ཡང་
རབ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱེད་བར་ལ་སྒྲིམ་བཤད་དོ། །ལྔ་པ་བཞི་ཀ་དག་ཅ་མ་
སྒྲིན་པ་དམན་པ་ལ་མོས་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཟུང་ལ་
དང་པད་མ་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་ནི་ཉན་པ་པོར་རུང་སྟེ། ཐོས་པའི་དོན་བརྗེད་ཀྱང་།
སེམས་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པས་ཕྱིས་འབྲས་བུ་འབྱེད་བའི་བྱུང་རོ། །

འཆད་པ་པོ་དང་སྐྱབ་པ་པོར་མི་རུང་སྟེ། ཐོས་པའི་དོན་བརྗེད་པས་ད་
ལྟ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་སྒྲོམ་རྒྱ་མེད་པའི་བྱུང་རོ། །པད་མ་དང་ཅན་དན་ལྟ་
བུ་ནི་ཉན་པ་པོ་དང་སྐྱབ་པ་པོར་རུང་ལ། འཆད་པ་པོར་མི་རུང་སྟེ། ཆོག་གི་
ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་གཞན་གྱིས་གཟུང་བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱུང་རོ། །རིན་པོ་
ཆེ་ལྟ་བུ་ནི་འཆད་པ་པོར་རུང་ལ། དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ཉན་པ་པོ་དང་སྐྱབ་པ་པོར་
ཡང་རུང་ངོ་ཞེས་སྒྲོན་གྱི་འདུས་པ་པ་རྣམས་གསུང་སྟེ། རྗེས་སུ་བཟུང་བར་
མི་རྒྱས་པ་ནི་དེ་ལས་པ་རོལ་པོས་ཆོས་གཟུང་བར་མི་རྒྱས་པ་ལ་བྱས་པའི་
ལུགས་སོ། །ཟུང་ལ་དང་པསྒྲུ་ལྟ་བུས་ཉན་པའི་ཆེ་སྒྲ་མ་ལས་གང་ཐོས་པའི་

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆིག་དོན་མི་བརྟེན་པར་འཇིག་མི་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། ཆོས་
ཀྱི་གྲུང་གང་ཐོས་ཀྱིན་མི་བརྟེན་པར་འཇིག་མི་རྒྱས་ཀྱང་། སྐྱབ་པ་པོ་དང་
འཆད་པ་པོར་རུང་བ་མི་འགལ་ལོ།

༩ རྒྱན་ནི་དུག་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་པའི་རྟེན་པ་བཞེས་བཤད་
པའི་བདེན་གཉིས་ངེས་པའི་རྒྱན་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། འདུས་པའི་རྩ་
རྒྱུད་རྒྱན་བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། གདུལ་བྱ་ལ་བྱུང་
འདུག་གི་གོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པས། །དེའི་གནད་ཟིན་པ་ཤིན་ཏུ་གཤ་
ཆེའོ། །དེ་ཡང་སྒྲར་བཤད་པ་སྟར་གཉུག་མའི་ལུས་རྒྱུང་འོད་ཟེར་སྒྲ་ལས་
འཇའ་ལུས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱ་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་པ་དང་། སྟན་ཅིག་
སྐྱེས་པའི་བདེ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འོད་
གསལ་དོན་དམ་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གོ་འཕང་དོ། །
དེ་འདྲ་བའི་བདེན་གཉིས་བྱུང་འདུག་ངེས་པ་ལ་སྒྲོན་དུ། བདེན་གཉིས་རེ་རེ་
བ་ཀྱན་རྫོབ་སྐྱ་མའི་ལུས་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་གཉིས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་ངེས་དགོས་པས། སེམས་དབེན་གྱི་མཐར་རྒྱུང་སེམས་ཅམ་ལས་མ་
དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱར་ལངས་པའི་བདག་བྱིན་བརྒྱབས་དང་། རྟེན་དེ་ལ་
གནས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བ་གསུམ་དག་པའི་འོད་གསལ་
མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱ་མའི་སྐྱ་འདི་གང་
ལས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ནི། སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་དང་དེའི་བཞོན་པའི་

ཆུང་ཡིན་པས། རང་གི་རྒྱུ་རྗེ་རྗེ་བཟླས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོག་ཚེལ་སྒྲོམ་
པ་དང་། ཕྱི་རི་རྒྱུ་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱད་
རིམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྦྱེད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་
སོ། །

འདིར་ཡང་སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གནས་པ་དང་ལུས་ཆུང་
འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷན་གཉིས་ཆོགས་པར་ཡོད་པས། འོད་གསལ་དང་སྦྱ་མའི་སྦྱ་
གཉིས་ཀྱི་སོ་སོའི་རྒྱར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། བདེན་གཉིས་སོ་སོ་བའི་རྗེ་གསུམ་
རིམ་ཤེས་པ་ལ་སེམས་དབེན་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལེགས་
པར་ཤེས་ཤིང་ཉམས་སྦྱ་སྦྱོང་བ་ལ། དེ་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་སྒྲོག་ཚེལ་
གསུམ་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་པས། ངག་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ངག་དབེན་གྱིས་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆུང་སྦྱང་ཁའི་ཨ་བ་རྒྱ་ཁྲིའི་
དབུས་ཀྱི་མི་ཤེགས་པ་ལ་སྤྱད་པ་ལ། འོག་སྒྲོའི་སྤ་མོ་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་མཉམ་གཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གང་ཤར་
ཐམས་ཅད་དེའི་རྣམ་རྟེན་ཏུ་ལྷ་བ་དང་། དེ་ཡང་ལྷར་ལྷ་བའི་ལུས་དབེན་སྒྲོམ་
པ་སྒྲོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་སྒྲོམ་པ་དགོས་སོ། །དེ་འདྲ་
བའི་རྗེ་གསུམ་རིམ་ཡོངས་སྦྱ་རྗེ་གསུམ་བ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་སྦྱོན་པ་
ལ་ནི། སྦྱེ་ཤི་བར་ད་གསུམ་སྦྱ་གསུམ་ཏུ་འབྱེད་བའི་སྒྲོན་ས་རྒྱད་སྦྱོང་བའི་
རིམ་པ་དང་པོའི་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བླ་བ་གཅིག་པ་དང་། སྤ་མོའི་

དགྲིལ་འཁོར་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་བྱུན་བཞེར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཤེས་ནས་
 སྒོམ་པ་དགོས་སོ། །དེ་སྒོམ་པའི་སྣོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་དབང་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་ཞིག་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་དུས་སུ་ཁས་སྦངས་པའི་
 དམ་ཆེག་དང་སྒོམ་པ་རྣམས་ཚུལ་བཞེན་དུ་བསྐྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པས།
 རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་འཇུག་ལ་ངེས་པ་སྦྱེད་པའི་ཆེད་
 ཡིན་ལ། ལམ་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒོ་བ་མི་སྒོ་བ་ཀྱི་བྱང་འཇུག་རྒྱུད་ལ་
 སྦྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་བདུན་གྱི་བཤད་པས་དགའ་བ་སྦྱེད་
 པའི་གཙོ་བོ་ནི། བདེན་གཉིས་སོ་སོ་བ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་
 སྒོ་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སྦྱེ་ཞེ་བར་དོ་གསུམ་དུ་ཤར་ནས་
 འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ། ཐབས་མཁས་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་
 ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱ། བར་དོ་ཡོངས་སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྱ། སྦྱེ་བ་
 སྒྱལ་པའི་སྒྱར་འཆར་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་རྟེན་ནས། མད་
 དུ་བྱུང་བའི་དགའ་བདེ་ཡང་ཡང་དུ་འབྲེན་པ་ལ་བྱའོ།

༥ ལེ་ཏུ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་འདི་སྟོན་གྱི་བསྐུས་དོན་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་
 གསུངས་པ་ནི། བདུན་པ་དང་ནི་གསུམ་པ་དང་། །བརྟུ་གཅིག་པ་དང་བཙོ་ལྷ་
 པ། །དངོས་བྱུང་ཞིང་དང་ལྟས་དང་ནི། །བསྟེན་པ་སྐྱབ་པའི་སྒོམ་པའོ། །ཞེས་
 ལེ་ཏུ་བདུན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ། བསྟེན་པའི་ལེ་ཏུར་གསུངས་ལ།
 ལེ་ཏུ་བཞི་པོ་དེས། དེ་ཉིད་ལས། བསྦྱེད་པའི་རིམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། །བསྟེན་

པ་རྩེ་རྩེ་ཆོ་ག་བཞི། །ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་དང་འབྲེལ་བའི། །མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པའི་གཞུང་ཉིད་དོ། །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྩོགས་རིམ་གྱི་རྩེ་རྩེ་ཆོ་ག་བཞི་
བསྟན་པས། ཐུན་མོང་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་
དག་གི་གཞུང་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཞིང་ནི། ལེ་ཏུ་བཙོ་ལྷ་པའི་ལས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ལེ་ཏུ་
བཙུ་གཅིག་པའི་དངོས་གྲུབ་པོ། །ལྟས་ནི། ལེ་ཏུ་བཙོ་ལྷ་པའི་མི་ལམ་གྱི་ལྟས་
དང་། སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟས་སོ། །དུག་པ་དང་ནི་གཉིས་པ་དང་། །བཙུ་པ་དང་ནི་
བཙུ་བཞི་པ། །དུག་སྐྱོད་རྩེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། །ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་
པའོ། །ཞེས་དུག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་ལེ་ཏུར་གསུངས་ལ།
ལེ་ཏུ་བཞི་པོ་དེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་ལས། །ཆར་གཅོད་པན་
འདོགས་སྐྱོད་པ་དག །དུལ་དང་གདུལ་དཀའ་ཞི་བ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་གཞུག་པའོ། །ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཞི་
བ་དང་དུལ་བ་ལ་པན་འདོགས་པའི་སྐྱོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་
འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གདུལ་དཀའ་བ་རྣམས་ནི་ཆར་གཅོད་
པའི་སྐྱོད་པས་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་དག་པོར་
སྐྱོད་པ་ནི་ལེ་ཏུ་བཙུ་པ་དང་བཙུ་བཞི་པ་ལས་ཡིན་ལ། རྩེས་སུ་ཆགས་པ་ནི་
ལེ་ཏུ་དུག་པ་ལས་སོ། །བཞི་པ་དང་ནི་བཙུ་དུག་པ། །བརྒྱད་པ་དེ་བཞིན་བཙུ་
གཉིས་པ། །སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱིའི་ལས་དང་ནི། །དངོས་གྲུབ་བརྒྱལ་ཞུགས་སྒྲིམ་

པའོ། །ཞེས་ལེ་འུ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་སྐྱབ་པའི་ལེ་འུར་གསུངས་
 ལ། ལེ་འུ་བཞི་པོ་དེས། དགྲེལ་ལའོར་བརྟུལ་ཞུགས་འབྲེལ་བ་ཡི། །གཞུང་ནི་
 སློབ་དཔོན་ཕུན་ཆོགས་པའོ། །སླ་མས་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ནི། །སློབ་མ་
 ཡོངས་སུ་སློན་བྱ་བ། །ཞེས་དགྲེལ་ལའོར་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་
 པའི་ཆེ་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་དང་འབྲེལ་ལ། དགྲེལ་ལའོར་ལ་
 བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཆེ་སླ་མས་སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱ་
 བ་དང་འབྲེལ་བ་སྟོན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་སྦྱིའི་འབྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་ནི།
 དགྲེལ་ལའོར་གྱིས་ཏེ་དབང་བཞི་བསྐྱར་བའོ། །སྐབས་འདིར་སྐྱབ་པ་ཞེས་པ་
 མ་བྱུང་ཡང་། བསྟེན་པ་སྐྱབ་པའི་སྟོམ་པའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་
 ཞེས་པ་འདིར་སྒྲང་བ་དང་། སྟོམ་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གསང་བའི་དོན་དུ་
 །འཁྱེ་པས་བཤད་དོ། །ལྷ་པ་དང་ནི་དགྲུ་པ་དང་། །བཙུ་བདུན་པ་དང་བཙུ་
 གསུམ་པ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་ཀྱི། །བསྟན་པ་དག་ནི་སྐྱབ་
 ཆེན་ཡིན། །ཞེས་ལེ་འུ་ལྷ་པ་སོགས་བཞི་པོ་དེ་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ལེ་འུར་གསུངས་
 ལ། ལེ་འུ་བཞི་པོ་དེས། བརྟུལ་ཞུགས་བཟང་དང་དབང་བསྐྱར་བ། །རང་གི་
 སློབ་མ་བདག་ཉིད་ཆེ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་ཀྱི། །བསྟན་
 པས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་ཡིན། །ཞེས་དབང་བསྐྱར་བས་རང་གི་སློབ་མར་བྱུར་
 པ་དེས། རྣལ་འབྱོར་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟང་པོ་ལས་སློབ་པའི་སྦྱོང་པ་དང་།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་དང་།

མད་དུ་བྱུང་བ་དང་། དམ་ཆིག་དང་སྒོམ་པའི་སྒྲོད་པ་བསྟན་པའི་སྒོར་ཁྱུགས་
བས་རང་གི་སེམས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ཏེ་འོད་གསལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་སྟོན་ནོ། །ལེ་ལུ་དང་པོ་ནི་བཙུ་གཅིག་པ་ཞེས་པའི་བཙུ་མི་མངོན་པར་
བྱས་པའི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། བསྟེན་སྒྲུབ་བཞི་མདོར་བསྟན་པའི་ལེ་ལུ་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའོ།།

༥ ཡང་ལུང་གིས་བཤད་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཨེ་ཨྲི་ནས་བི་ཇ་རྩ་
རའི་བར་ལ་ཡི་གེ་མང་ཉུང་གི་ལུགས་གཉིས་སྒྲུབ་ཡང་། བཤད་རྒྱད་ལས་
ཡི་གེ་ཆེན་པ་བཞི་བཙུར་བཅད་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བཙུས་བཤད་པས་ན།
འདིར་ནི་ཡི་གེ་མང་བའི་སྒྲུགས་ཡིན་ནོ། །དོ་རྩེ་འབྲེང་བ་ལོགས་སུ་བསྒྱུར་
བ་ལས། ཆིགས་བཅད་ལ་མི་གཏོགས་པའི་ཡི་གེ་བཞི་བཙུ་མ་བྱུང་བ་ནི་རྒྱ་
དཔེ་མ་དག་པར་གསལ་ཞིང་། རྒྱད་འདི་ལ་རྒྱ་དཔེ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་
པར་སྒྲུབ་དོ། །འདི་འཆད་ཚུལ་ལ་སླ་མ་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱིས་ནི། གཞུང་
གོང་འོག་མི་དགྲུག་པར་འཆད་ཅིང་། བཙུན་མོ་ཅན་གྱིས་ནི་གཞུང་གོང་འོག་
དགྲུགས་ཏེ་འཆད་ཅེས་སྒྲ་མ་རྣམས་གསུང་ལ། བོད་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་
རྣམས་ཕྱི་མ་ལྟར་འཆད་ཀྱང་། གཞུང་གོང་འོག་དགྲུག་པ་བཤད་ཤིན་ཏུ་མི་
བདེ་བས། འདིར་ནི་གཞུང་མི་དགྲུག་པར་འཆད་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་ལྟར་
བྱའོ། །འོན་ཀྱང་དོན་ཆེན་གོང་འོག་འབྲུགས་བ་རྣམས་སྤྲས་པ་གསུམ་གྱི་
སྐབས་འདི་ཡིན་ཞེས་དོན་གྱི་འབྲུགས་སྤེལ་དགོས་པ་ནི་མཆན་དུ་གསལ་

ལོ། །སྒྲུལ་ལྷན་གྲགས་པ་དང་ཐུགས་རྩེ་ཞབས་ཀྱིས་ཡི་གེ་བསྒྲུན་པའི་ངེས་
 ཆིག་གི་བཤའ་པ་མི་བྱེད་ཀྱང་། རྩེ་འགོས་ཀྱི་བཞེད་པས་ཡི་གེ་བསྒྲུན་ནས་
 འཆད་པ་ནི་རྒྱད་དང་ཤིན་ཏུ་མ་ཐུན་ལ། བརྗེ་ཏ་ཀྱུ་ལ་རྩ་རའི་བཤའ་སྒྱུར་དུ་
 ཡང་ཡི་གེ་བསྒྲུན་པའི་བཤའ་པ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཨེ་ཨྱི་ནས། བེ་ཇ་རྩ་རའི་
 བར་ཀྱི་དོན་སྒྲུལ་དོན་དུ་བཤའ་པ་ལ། དོ་རྩེ་འབྲེང་བ་ལས། རྒྱད་དུ་ཐོག་མར་
 གསུངས་པ་ཡི། །འདི་སྐད་བདག་སོགས་ཅི་ལྟ་བུ། །འདི་སྐད་ཅེས་སོགས་
 དང་པོའི་ངག། །དོན་རྒྱས་པར་ནི་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱིས་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་དུ་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་སྒྲེང་གཞིའི་
 དོན་ཨེ་ཨྱི་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཨེ་ཨྱི་ཞེས་
 སོགས་རེ་རེ་ནས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤའ་ན་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་གཉིས་
 དེས་པའི་བྱི་མའི་ལན་དུ་ཡི་གེ་རེ་ཆིགས་བཅད་རེས་བཤའ་པ་ནི་འགྲེལ་
 བར་བྱངས་པ་རྣམས་སོ། །

༥ མ་བྱངས་པའི་དང་པོའི་ལན་དུ་ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་དོན་གསུམ་གསུངས་
 པ་ནི་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཨྱི་དང་། ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་དང་། དེ་འདྲིན་
 བྱེད་ཏྲགས་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་སོ། །དང་པོའི་ཨེའི་དོན་ནི་སྟོན་པ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་
 ཆོས་སྟོན་བར་མཛད་པའི་རྟེན་རྒྱུད་ལ་ལར་གསང་བ་ཞེས་དང་། ལ་ལར་
 མཁའ་དབྱིངས་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་ག་དང་ཆོས་འབྱུང་དང་། བརྗེ་དང་།
 སེང་གའི་གདན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །ཨྱི་ཀྱི་དོན་ནི། སྟོན་པ་ལ་དོ་རྩེ་

ཅན་དང་། རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔའ་དང་། རྫོང་ཆེ་འཇིགས་བྱེད་དང་། རྫོང་ཆེ་དབང་
ཕྱུག་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མཆོན་གྱིས་རྒྱུད་སོ་སོར་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། །ཨེ་ནི་
གསང་བ་མཁའ་དབྱིངས་དང་། །ཟླ་ག་ཆོས་འབྱུང་བད་མ་ལ། །རྣལ་འབྱོར་
སེང་གའི་གདན་ལ་བཞུགས། །མཆོག་ཏུ་མད་བྱུང་སྒྲིན་པར་མཛད། །རྫོང་ཆེ་
སེམས་དཔའ་མི་རྫོང་། །རྫོང་ཆེ་འཇིགས་བྱེད་དབང་ཕྱུག་དང་། །ཉེ་རུ་ཀ་དང་
དུས་འཁོར་ལོ། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་མཆོན། །ཞེས་སོ། །དེའི་
ཡང་གསང་བ་ལ་སོགས་པའི་ངས་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྫོང་ཆེ་སེམས་
དཔའ་ལ་སོགས་པའི་ངས་དོན་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་དང་
སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ་སྒྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། །ཨེ་མི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱ།
གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆོན་བྱེད་དང་། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ། །གང་
ལ་དེ་ཉིད་མཛོན་པར་བཛྲོད། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱ། །གཉིས་མེད་
ཡེ་ཤེས་མཆོན་པ་ནི། །རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་སྟོང་གཞིར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

༥ གཉིས་པའི་ཨེའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཛའ་དོན་ནི་
ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཐེག་ལའི་དོན་ནི་ཐབས་ཤེས་དེ་
གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང་ལ་བྱུང་པའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མདོར་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོའི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་གསུངས་ཏེ། རྫོང་ཆེ་སྟོང་བ་ལས། ཨེ་ནི་སྟོང་

བ་ཉིད་དུ་གསུངས། །དེ་བཞིན་མ་ཉི་ཐུགས་རྩི་དང་། །ཐིག་ལེ་དེ་གཉིས་སྒྲིབ་
 ལས་བྱུང་། །དེ་སྒྲིབ་བ་ཡི་མཛད་མཆོག་གོ། །ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
 ཁྲི་བ། །མདོར་བསྡུས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་
 ཉིད། །རྒྱད་རྣམས་སྤྱི་ཉི་ཐོག་མར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་གཉིས་
 སྤྱི་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྒྱད་གང་ལས་བརྗོད་བ་དེ་ལ་ཉི་དེ་ཉིད་མཆོག་ཡོད་
 ལ། དེ་མི་སྟོན་ན་མེད་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་ཀྱན་གྱི་ཉི་དོན་བསྡུས་པ། །སྟོང་ཉིད་
 སྟོང་རྩི་མི་བྱེད་པ། །གང་ལ་དེ་ཉིད་མདོན་པར་བརྗོད། །དེ་ཉི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རྒྱ། །ཞེ་མི་ཞེས་བྱའི་ཡི་གེ་གཉིས། །གང་ལ་འདི་གཉིས་མེད་
 བ་ཉི། །དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསང་བ་བྱུང་བ་ལས་
 གྲུང་། རྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་རྣམ་གནས་པ། །སྟོང་པོ་ལས་ཉི་སྟོང་པོ་མཆོག་ །དེ་
 ཉིད་བདེ་ཆེན་མགོན་པོ་ཡིས། །གསང་བ་དེ་ཉིད་ཅེས་བྱར་གསུངས། །སངས་
 རྒྱུ་སྤྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་དང་། །སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་བདེ་འབྱུང་
 བ། །གསང་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱད་རྒྱལ་པོ། །དཔལ་ལྷན་འདུས་པར་རྣམ་པར་
 གནས། །ཞེ་མི་རྣམ་དག་ཡི་གེ་ལ། །ཁམས་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྲུས་ཕྱག་
 འཆ་ལ། །ཞེས་དང་། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དེར། །ཉིལ་གྱི་གང་བྱ་
 བཞིན་དུ་མཐོང་། །གོ་གྲའི་སྤྱང་གི་བྱེ་སྟེད་ཀྱི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 ཡོངས་གང་བ། །ཡི་གེ་དེ་ཡི་དེ་ཁོ་ན། །བསྟེན་པར་བྱས་པའི་ཐབས་ཉིད་
 ཀྱི། །སངས་རྒྱུ་སྤྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །སྤྱི་མེད་གོ་འཕང་ཐོབ་

པར་འགྱུར། །ཞེས་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོར་
བསྐྱབས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ནི་ཡི་གེ་གཉིས་པོ་ནི། །རྒྱུད་ཀྱི་
དང་པོར་མེད་མི་འདོད། །ཅེས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱུན་གྱི་དང་པོ་སྤྱིང་གཞིའི་
སྐབས་སྤྱ་ཡི་གེ་གཉིས་ངེས་པར་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། ཞེ་ཨྲི་ཞེས་
པའི་ཡི་གེ་དངོས་སྤྱ་མེད་པ་ལ་ཡང་དེའི་ངེས་དོན་ཡོད་དགོས་པ་ལ་
དགོངས་སོ། །

༥ གསུམ་པའི་ཞེའི་དོན་ནི། ཡུམ་གྱི་ཟླ་ག་རྟེན་དང་། ཟའི་དོན་ནི་
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡབ་ཀྱི་རྩི་རྩེ་དང་བརྟེན་པ་རྩི་རྩེ་ལ་གནས་པའི་ཐེག་ལེ་ནི་སྤྱ་
ཆོགས་པའི་སྤྱལ་བ་སྒྲོན་པར་བྱེད་པའི་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པའི་བདེ་བ་ཀྱུན་གྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེ་ནི་ཟླ་གའི་མཆན་ཉིད་དེ། །པད་
མ་རྟེན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །བརྟེན་པ་རྩི་རྩེ་ཞེས་ནི་གསུངས། །བརྟེན་པ་རྩི་རྩེ་
འཆང་བ་ཡི། །དེ་ལ་གནས་པའི་ཐེག་ལེའི་གཟུགས། །སྤྱ་ཆོགས་སྤྱལ་བ་སྒྲོན་
པར་བྱེད། །བདེ་བ་ཀྱུན་གྱི་གཞི་ཡི་གནས། །རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་བདེ་བ་
ཆེ། །ཞེས་སོ། །དེས་ནི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཞེ་ཨྲི་གཉིས་སྤྱིར་བ་ལས་
ལམ་གྱི་ཞེ་ཨྲི་འདྲེན་པའི་ཐབས་བསྟན་ཏོ། །ནང་གི་རང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་
བསྐྱུན་པ་ལས་ལམ་གྱི་ཞེ་ཨྲི་འདྲེན་པའི་ཐབས་ལུས་ཀྱི་གནད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་
ཞེ་ཨྲི་ཡང་སྤྱ་ཏེ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་བོ་ལྟེ་བར་སོན་འཁོར་ལོ། །ཞེ་ཡིག་
རྣམ་པར་ཡང་དག་གནས། །སྤྱིང་ཁ་མགྱིན་པར་ཡང་དག་གནས། །ཨྲི་གྱི་ཡི་

གེ་འདྲ་བར་འདོད། །ཅེས་སྤྱི་བོ་དང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱིབས་ཞེ་གྲུ་
 གསུམ་གྱི་དབྱིབས་དང་། སྤྱིང་ཁ་དང་མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱིབས་མི་
 ཡིག་ལྷུམ་པའི་དབྱིབས་སུ་གནས་པ་ཞེ་མི་གྱི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །འདིར་
 ཏྲགས་ཞེས་པ་ནི་དབྱིབས་གྱི་མཆོན་མའི་ཏྲགས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་ཞེ་
 མི་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ན། དེའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཞེ་མི་
 གཉིས་གྱི་སྦྱོར་ཚུལ་རྒྱུད་གཉིས་ནས་བཤད་བཤྟར་ལེགས་པར་ཤེས་ཏེ།
 དེ་འདྲེན་པའི་ཐབས་སྤྱིའི་ཏྲགས་གྱི་ཞེ་མི་ཕྱག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་
 དང་། རང་གི་ཏྲགས་གྱི་ཞེ་མི་རྩ་འཁོར་གྱི་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་ལ་མཁས་
 པར་བྱས་ནས་ལམ་དེ་འདྲེན་ཐབས་བྱེད་པ་དེར་རྒྱུད་གཉིས་གྱི་གནད་མཐའ་
 དག་འདུ་བས། ཡི་གེ་གཉིས་གྱི་དོན་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྒྱུད་མཐའ་དག་
 འགོ་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ན། ཡི་གེ་གཉིས་གྱི་དོན་གནད་གྱི་དོན་ཡིན་པར་
 རྒྱུད་རྣམས་ལས་མང་དུ་བསྐྱབས་པ་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུད་ཀྱི་
 གྱི་གཙུག་པོའི་དོན་ནི་ཞེ་མི་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ངེས་དོན་ཡང་སྤྱིང་པ་དང་
 སྤྱིང་རྩེ་གཉིས་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་གྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་བཤད་དགོས་སོ་ཞེ་ན།
 ཞེ་ཡིག་དང་ཆོས་འབྱུང་གི་དབྱིབས་གྲུ་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་བདག་མེད་པའི་
 དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཆེ་གྲུ་གསུམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་
 པའི་སྒོ་གསུམ་ཡང་མཆོན་པས། ཆོས་རྣམས་གྱི་དོ་བོ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
 གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤྱིང་པའི་སྤྱིང་པ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་

པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པའི་དོན་ཨེ་ཡིག་གི་མཆོན་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྒྲོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྤྱ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་མེད་ན་ཨེ་ཡིག་གི་དོན་མ་ཆང་ངོ་། །དེ་ཡོད་
 །ཀྱང་སྤྱི་ནང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་མེད་ན། ཨ་ཡིག་གི་དོན་མ་ཆང་ངོ་། །དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་
 བ་ཁྱ་བདེའི་ངོ་བོར་སྐྱེད་པ་དང་། སྒྲོང་ཉིད་ཡུལ་དང་། བདེ་ཆེན་ཡུལ་ཅན་དུ་
 བྱས་ནས་དེས་དེ་སྤྱན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་བདེ་སྒྲོང་སྦྱོར་མི་ཤེས་ན།
 ཐེག་ལའི་དོན་མ་ཆང་བ་ཡིན་པས། བདེ་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་དོན་
 ཤེས་པར་འདོད་ན་དེ་རྣམས་ཤེས་དགོས་སོ། །བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
 ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་ཨེའི་དོན་ནི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཨ་ཡིག་གི་དོན་
 ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྤྱ་ལུས་སོ། །དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་སྤྱ་
 མ་ཐུགས་དང་སྤྱི་མ་སྦྱར་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐེག་ལའི་དོན་ཏེ། ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་
 དོན་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་མཐའ་ཐུག་གོ། །འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་རིམ་ལྔ་
 གསལ་སྒྲོན་དུ་བཤད་ཐེན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

༥ ལམ་གྱི་རིམ་པར་ཐིག་ཆགས་སུ་བསྐྱུ་བ་ན། སྤྱར་ལེའུ་དང་པོས་
 དོན་འདི་སྒྲོན་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་བ་
 ལ། རིམ་པ་དང་པོའི་སྒྲོར་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ན། ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་སྤྱང་བ་ནི་དབང་གི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གསུངས་པས་དེ་བཤད་པས་
 མཆོན་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལྷག་མ་ཁ་བསྐྱངས་ནས། དབང་གི་

དཀྱིལ་འཁོར་དུ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་བྱིན་པ་སྟོན་དུ་སྤང་ངོ། །དབང་
 བསྐྱར་བ་བཞི་བྱེད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱར་བར་མཛད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྗེས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཆེ་བ་
 འབྱུང་བའི་ཆེ་བ་གིས་ཞེས་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་བཤད་པ་སྟོན་ནོ། །དབང་གི་
 སྟོན་རུང་དུ་བསྐྱབས་པ་ལ། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྟན་དགོས་
 པས། དེ་ནི་སྤྱིང་གཞི་དང་། གཟུངས་དཀྱིལ་དང་། བསྐྱས་དཀྱིལ་གྱི་མདོར་
 བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལས་འབྱུང་ངོ། །རིམ་ལྔ་འབྱུང་ན།
 བསྐྱས་དཀྱིལ་གྱིས་རྟོག་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། བརྟོག་པའི་གཙོ་བོ་དོན་རྗེ་
 འཆང་དང་། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱབ་དང་། ཟེལ་གཞོན་དོན་རྗེ་སྤྱི་དོན་དུ་
 བཤད་པས་ལྷག་མོས་ཀྱི་སྤྱིང་ཚུལ་དང་། ལྷག་མོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆང་བ་
 བརྟོན་ནས། དེ་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པ་མཛད་ཚུལ་ནམས་སྟོན་ནོ། །དེ་ནས་
 སྤྱིང་གཞིའི་ཡི་གེའི་དོན་རྗེས་ཀྱི་འབྱུང་གི་ཉམས་ལེན་ལྔ་བཤད་པས་མདོར་
 བྱང་ལུ་ལས་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་སྤྱིང་བ་བསྟན་པ་ལ་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆན་
 གཉིས་ནི། དམ་ཆེ་བ་འབྱུང་བ་དོན་རྗེས་ཀྱི་འཛིན་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པའི་
 ཆེ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་དོན་རྗེ་ལས་སྤྱིང་བ་བྱང་བ་དེར་སྦྱར། དེ་ནས་དང་པོའི་
 མགོན་པོ་དོན་མཐས་སྦྱལ་སྦྱར་བསྐྱར་བ་ནི། ཟེལ་གཞོན་དོན་རྗེས་ཀྱི་ཡི་གེ་དོན་
 དང་། སྦྱས་བཤད་དང་སྦྱར། བསྐྱར་བ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་ཆང་བར་འགོད་པ་
 དང་། སྦྱ་གསུང་ཕྱགས་བྱིན་བསྐྱབ་དང་། སེམས་དབའ་གསུམ་བཅེག་ཏུ་བྱ་

བའི་བར་ནི་སྒྲེས་བུའི་གཟུགས་འདི་སྒྲགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་པར་བཤད་པ་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྟན། དེ་ནས་རིག་མ་དང་རྩོ་
 རྩོ་པར་འདུ་བྱ་བ་ནི་སྒྲེས་གཞི་སྒྲི་དོན་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་དང་། གཟུངས་
 དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་མོ་སྒྲུལ་པ་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྟན། སྒྲོམས་པར་ཞུགས་
 པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་ས་བོན་གྱི་སྒྲགས་ལས་ཡུམ་གྱི་བད་མར་ལྷ་
 རྩོགས་པར་སྐྱེད་པ་ཡང་། སྒྲེས་གཞི་སྒྲི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལས་བསྟན། ཡུམ་
 གྱི་བད་མར་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་སུ་
 བཙུན་མའི་ལྷ་ག་ལ་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུལ་བས་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་གཞག་
 གི་དགོངས་པའོ། །འཁོར་ཕུན་ཚོགས་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན། དངོས་
 སུ་སྒྲོས་པ་ཉིད་གཉིས་དང་མ་སྒྲོས་པ་བཙུ་མངལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཕྱིར་སྐྱུང་ནས་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གནས་སུ་འགོད་པ་སྟོན་ཏེ། ལྷ་བཙུ་གསུམ་སྐྱུང་བའི་སྐབས་
 གྱི་བྱང་དོན་ལ་བཤད་པའི་སྒྲེས་ནས་འཁོར་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་གསལ་དུ་
 བཏང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྷ་བཙུ་གསུམ་སྐྱུང་བ་ནི་དབང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
 སྐབས་པའི་སྐབས་ཁོ་ན་མིན་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཐུན་བཞིན་བྱེད་པའི་སྐབས་
 གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༥ རྩོགས་རིམ་སྟོན་ཚུལ་ལ་སྒྲེས་གཞིས་བསྟན་ཚུལ་ནི། སྒྲེས་གཞི་
 ཐམས་པའི་སྐབས་སུ་ཐུས་དབེན་དང་། དག་དབེན་ཅུང་ཟད་དང་། དེ་
 གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་རྟེན་ཐུག་རྒྱ་དང་སྒྲོར་བ་དང་།

ཐུག་ཏུ་བཤད་པས་སྟོང་པ་བཞི་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་དང་དམ་
ཆིག་འབྱུང་བ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པས་འོད་གསལ་ལས་འཁྱུངས་པའི་བྱང་
འཇུག་གི་སྐྱ་གཉིས་སྟོན་ནོ། །སྤར་གྱི་འཁོར་ཕུན་ཆོགས་རྗེས་འཇུག་ལ་
ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི་ལྷ་བཙུ་གསུམ་སྤང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ངེས་དོན་དུ་
བཤད་པས་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །ལེ་ཏུ་དང་པོའི་མཐའ་གཅོད་དོ། ། །

ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ བྱེད་གྱི་སེམས་ལུས་ལྷ་བྱ་དང་ཞེས་སོགས་གྱི་ཆིག་གསུམ་པོ་འདི།
སྟོན་བསྐྱུས་ལས་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་ལ་སྤར་རོ། །དེ་
ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱ་དངོས་མིན་ལ་འདིར་བཤད་པའི་བྱང་ངེས་གཉིས་གྱི་ནང་
ནས་བྱང་དོན་དུ་སྤྱད་པའམ་ཡང་ན་སྤྱགས་གྱི་སྐྱ་དང་བྱེད་པར་ཆེ་བས་འདིར་
བཤད་པའི་ངེས་དོན་དངོས་མིན་གྱང་དེར་བསྐྱར་རུང་རོ། །རྫོ་རྗེ་སེམས་
དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་བརྒྱབས་ལ་
སྤར་ཏེ། དེ་ལ་བྱེན་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་སོ་སོ་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་
པ་གཉིས་སུ་འབྱུང་རོ། །སྤ་མ་རྣམས་ལྷག་མོས་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སྤྱོར་མོད་གྱང་
ཁུངས་ཐུབ་གྱི་བཤད་པ་དོར་ནས་འོལ་ཆོད་གྱིས་འཆད་པའོ། །

༥ དངོས་པོ་མེད་པས་སྒྲོམ་པ་མེད། ཅས་པའི་རྐང་པ་བཞིས་སྟོན་

བཅུད་ཀྱན་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའམ་
 དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་མ་སྒྱུར་བ་མིན་གྱི་དོན་དམ་
 བར་ཡོད་པ་མིན་པར་མདོར་བྱས་ལས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་ས་བཅད་འདི་
 ཡིས་རྒྱ་མི་རྒྱུ་། །བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་སྟོང་པར་བསྒྲོམ། །ཞེས་དང་། དམ་
 པའི་དོན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས། །སྲིད་གསུམ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྒྲོམ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཅ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་མ་སྦྱེས་ཤིང་། །རང་བཞིན་དག་པ་དེ་ཉིད་ལ། །འབྲུལ་པའི་དོ་རྩེ་རབ་ཏུ་
 གསུངས། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་མ་སྦྱེས་པ་ཞེས་སྦྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་ཞེས་པའི་བྱུང་པར་སྒྱུར་བ་གསུངས་པ་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།
 རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བ་
 མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་དོ། །དེས་
 བ་ཅ་ཤེ་ལས། ཉེན་ཅིང་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཞི། ཞེས་
 དབུ་མ་ལས་གསུངས་པ་དང་སྒྲགས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བ་
 མེད་པས། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་འཇིན་པ་ནི་ཉག་ལྟ་དང་། བྱ་བྱེད་
 བཞག་ས་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ནི་ཆད་ལྟ་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་མི་ལམ་གྱི་དཔེས་དངོས་
 པའི་ཆོས་རྣམས་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་སྦྱེས་པར་ཉོག་པས་འབྲུལ་པའི་རི་བོ་
 འཇོམས་པ་ལ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །ལེ་བྱ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས་ཀྱང་།
 མ་སྦྱེས་པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་བཤམ།

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་འགྲེལ་བར་སྒྲར་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་ཤིང་
མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་ཅེས་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་འབྲས་བྱ་
འབྱུང་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མང་དུ་གསུངས་པ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེའོ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ངོ་མཆར་ཆེ་ལུགས་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་འཛོག་པ་འཐད་པ་ཡིན་པས་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་
ཆེའོ།

༥ དངོས་མེད་པ་ཞེས་སོགས་སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་
ངོལ་བཀག་ནས་སེམས་ཅེས་དུ་བཞག་པ་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་
སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་མ་རུས་ཤིང་།
སྤྱིར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་བཞེད་པ་དང་བྱུང་བར་དུ་འགྲེལ་བ་མཛད་
པའི་བཞེད་པས། ཐ་སྙད་དུ་སྤྱི་ངོལ་ཁས་ལེན་པའི་རྣམ་གཞག་མཐའ་ཆོད་
བར་མ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་ངོལ་ཁས་མི་ལེན་པ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་
ལུགས་སུ་སྤྱི་བ་བྱུང་སྒྲུང་ནའང་། དེ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་དང་ལྟ་བ་ལ་རྟག་ཆད་
ཀྱི་མཐའ་སྤོང་ལུགས་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྒྲོས་
སོ།

༥ ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བཤད་དང་མཐར་ཐུག་
གི་བཤད་པའི་སྐབས་ལས་རིམ་ལྔ་ནས་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཐ་མ་གསུམ་
གཞུང་གཞན་ནས་མི་གསལ་བ་ལུགས་འདིར་ཞིབ་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་

རྣམས་མཐའ་ཆེད་པར་རྟོགས་ན་ལུགས་འདིའི་བྱད་ཆོས་ཆེན་པོར་འགྱུར་
 ཞིང་། དེ་ལ་བཞུགས་ནས་ལུགས་གཞན་མང་པོའི་ལམ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་
 བའི་ཚུལ་ཡང་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་སོགས་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་
 དེར་ཞེས་པར་བྱའོ།།

༥ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུངས་པའི་
 འོག་ཆེད་བརྗོད་ཀྱི་གོང་གི་བར་འདིར་བཤད་རྒྱད་ཀྱིས་ཙ་རྒྱད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ལ་དོགས་པ་བཅད་ནས་གསུངས་པ་འདིར་ཞེས་དགོས་པས། དེ་
 བེ་ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་དོ་རྩི་འཛིན། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་
 རྩོས་པ་དང་། །དགོངས་པའི་དོན་ནི་རབ་བཤད་པར། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་
 ཆེ་ལ་ཞུས། །དངོས་པོ་མེད་ཅིང་དམིགས་མེད་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 མཁའ་དང་མཚུངས། །གསང་བའི་ཚུལ་ནི་འདི་རྩོས་ནས། །དང་པོ་པ་ཡི་རྟོག་
 པ་སྟེ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་སྦྱོར་བས། །སེམས་ནི་དེ་རྣམས་སྦྱེད་པར་
 བྱེད། །ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་དུ་མའི་མཐར། །འདི་ལ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་སྟེ། །ཐུབ་པའི་
 གསུང་ནི་དེ་རྣམས་ལ། །རང་གི་སྤྱོད་བཞིན་འཛིན་པར་བྱེད། །བསམ་པའི་
 དབང་ནི་རི་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བཀའ་སྟོལ་ཅིག །ཅེས་ཞུས་པའི་
 དོན་ནི། དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་
 པ་བསྦྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་འདི་རྩོས་པ་ན། ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ལ་
 རྟོག་པ་སྦྱེའོ། །རྟོག་པ་རི་འདྲ་བ་སྟུམ་ནི། ཐུབ་པའི་གསུང་ལ། གསུང་རབ་

རང་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲིན་ཇི་བཞིན་པར་བརྒྱུང་ནས། རང་རང་གི་བསམ་པའི་
དབང་ཇི་བཞིན་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་སྦྱེ་སྦྱོ། དེ་ཡང་ལུས་སྦྱོར་དེ་རྒྱུ་སྦྱང་
དང་། དག་གསུང་དེ་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་དང་། ཡིད་ཐུགས་དེ་རྒྱུ་མི་བསྦྱོད་
པར་སྦྱོར་བའི་བསྦྱོད་རིམ་པའི་དེ་རྒྱུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་བསྦྱོད་པ་ཅམ་གཅིག་དུ་འཇིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་འོད་
གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཇི་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པར་མི་མཐུན་པ་དུ་མའི་མཐར་
སྦྱོར། །དེས་ན་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྦྱོད་པར་བྱ་བར་
གསུངས་པའི་དོན་བཀའ་སྩལ་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

༥ དེའི་ལན་དུ། ལག་ན་དེ་རྒྱུ་ལ་འདི་གསུངས། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་དོན་
དེ་ཉིད། །རབ་དུ་སྦྱེ་སྦྱོ་བ་འད་པར་བྱ། །ཆོག་དུ་བརྗོད་དང་དམིགས་པར་
བཤད། །བརྗོད་དོན་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་
དང་། །མདོ་དང་གསང་སྔགས་སྦྱོད་རྣམས་ཀྱི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གསུངས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་སྒྲན་མེད། །དེ་བཞིན་ཡང་དག་སྦྱོར་
བ་འདི། །དགོངས་པའི་གསང་བ་སྒྲན་མེད། །གཉིས་མེད་དམ་ཆོག་དེ་རྒྱུ་
དང་། །པད་མ་དེ་ལས་སྦྱོད་པར་བྱེད། །ཆོག་དུ་བརྗོད་པ་ཐུན་མོང་
སྦྱོ། །སངས་རྒྱས་སྦྱོ་ནི་དམིགས་ཅན་ཡིན། །གསང་སྔགས་དེ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བཤ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་དོན་ནི་རྟོགས་རིམ་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་དོ། །རབ་དུ་

བྱེ་བ་ནི་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་བྱེ་བ་མིན་གྱི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སོ་སོར་མ་བྱེད་པ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་འཆད་ཅེས་པའོ། །ཀྱེན་
 དང་ཞེས་པ་ནི་རང་རྒྱལ་ལོ། །མདོ་དང་ཞེས་པ་ནི་པར་བྱེན་གྱི་ཐེག་ཆེན་
 པའོ། །དེ་བཞིའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 སེམས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོས་ནས་ནི་སྒྲགས་སུ་ཡང་དེ་ལས་སྒྲག་
 པ་མེད་པས་སྒྲ་ན་སྟེ་གོང་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིའི་དོན་དུ་གསུངས་
 པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ནི།
 གཞན་རྣམས་ལ་གསང་བར་བྱ་བ་རྗོགས་རིམ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲ་
 ན་མེད་པའོ། །དེ་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཟུང་འཇུག་དང་། དམ་ཆོག་ནི་ས་
 མ་ཡ་ལ་ས་མ་ཏའི་ངེས་ཆོག་གི་བཤད་ན་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་
 རོ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་ཞུགས་པའི་འོད་གསལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
 གཉིས་ཏེ། འདི་ནི་བསྐྱེད་བྱའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་
 རྣམས་སོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་
 བདེ་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་ན། དེ་ཐབས་གང་གིས་སྐྱེད་སྦྱུང་ན་རྟོ་རྟོ་
 དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་དེ་ལས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ཕྱག་
 རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ་ནང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཐབས་
 ལས་སྐྱེད་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་བརྗོད་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་

རོ། །བརྗོད་པའི་སྒྲགས་ནི་སྒྲེ་བོ་ཀུན་གྱི་ངག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་
དབྱངས་གསལ་ལས་བརྟམ་པའི་སྒྲལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲགས་རི་སྟེང་བ་ཀུན་
རྗེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་སྒྲགས་འབྲུ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པའོ། །བརྗོད་པའི་དེ་ཉིད་གསུམ་
གནས་པ། །རང་བཞིན་བཞུས་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་གསལ་དུ་
བཏང་སྟེ། བརྗོད་པའི་རྒྱུ་གི་དེ་ཉིད་ལྡང་འཇུག་གནས་པ་གསུམ་དུ་དང་པོ་
ནས་གནས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་བཞུས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་
བྱ་བར་བསྟན་པས་ནང་གི་སྒྲགས་གསུམ་གྱི་བརྗོད་པའི་དེ་ཉིད་གསུམ་གནས་
ཡིན་ལ། འཇུག་པའི་དེ་ཉིད་ནི་ཨོ་གྱི་བརྗོད་པའི་དེས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྗོར་བཞུས་གྱི་བཞུས་བྱའི་སྒྲགས་བརྟམ་པ་ན་ཡི་གེ་
གསུམ་བྱུང་བ་དེའི་མིང་གི་བརྗོད་པས་པ་ན། རྒྱུ་གི་གདངས་གྱི་ཡི་གེར་
ཤེས་ནས་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་རོ། །

སྒྲགས་གྱི་དོན་ནི་སྒྲུབ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་རྗོར་བཞུས་གྱི་ཡི་
གེ་གསུམ་གྱི་སྒྲགས་གྱི་དོན་བཤད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་
གདངས་ལ་བྱེད་པ་བཤད་ཅིན་པས་དེ་མིན་རོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། རྗོགས་རིམ་
པའི་སྒྲ་རྗེ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དགོངས་པ་ལྷང་སྟོན་ལས།
དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས། །ལྟ་རུ་ཉི་བར་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་དབྱེར་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་མའི་སྒྲ་སྟེང་ཅིག་ཅེས་གསུངས་

བའི་སྐྱེད་ཚུ་ལ་ངེས་པའི་ལན་ཡིན་པས་རྟེན་པ་གཉིས་པོ་དེས་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ
 སྐྱེད་པ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཞེས་པ་ནི་དངོས་མེད་དོ་བོ་སྟེ་འོད་གསལ་
 མི་ཞིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མེད་སོ། །དེ་ཡོངས་སུ་བྱུར་པ་ལས་སྟེ་
 གཟུགས་སུ་དམིགས་པ་ནི་རྒྱུ་མེད་སོ། །ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལངས་
 བའོ། །དེ་ཉིད་ནི་དོ་རྩི་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་སྟེ་འདི་ལ་སྐྱེ་
 མའི་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད་དོ། །སྒྲགས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི། འགག་མེད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་
 རྟེ། །རྟག་དང་ཆད་པ་ནམ་སྤངས་པ། །དུས་གསུམ་མཁའ་པས་མ་བྱས་པ། །
 རྟག་པ་ནམ་མཁའ་དབྱེར་མེད་མཆོན། །འདི་ཉིད་ཁོ་ན་དོན་དམ་སྟེ། །སོ་སོར་
 རང་རིག་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས་པ་དེ་དང་། རྟག་པ་སྟེ་ཞེས་པ་གཉིས་རོ་
 གཅིག་ཏུ་སོང་བ་དབྱེར་མེད་པའི་འོད་གསལ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་
 སྒྲགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་
 སྒྲགས་བཏུ་བའམ་བརྗོད་པའི་སྒྲགས་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་བརྟག་གཉིས་ཀྱིས་དོར་
 བཟུངས་བྱེད་ཚུ་ལ་བསྟན་ལ་དེ་བྱས་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་སྐྱེད་པ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་ནམ་སྒྲགས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། སྒྲགས་
 ཀྱི་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་བཞད་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཏུ་བྱངས་ཞིག
 ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི་མཐའ་གཅོད་དོ། ། །

ལེ་འུ་གསུམ་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ གཙོ་བོ་འཕོ་བའི་སྐབས་སུ། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ནི་དོ་རྗེ་ཡི། །ཞེས་
པའི་ཁྱད་པ་གཉིས་པ་ལ། དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། རྒྱག་རྒྱ་ཡང་ན་བསྒྲོམ་པར་
བྱ། ཞེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས། རྒྱག་རྒྱ་དེ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱ། ཞེས་པ་དང་།
ཡང་ཁ་ཅིག་ལས། རྒྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། ཞེས་འགྲུར་རྟོང་ལ་མི་
འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་ངོ་། །པ་ཆ་བ་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་ཐུག་རྒྱ་ཆེ། །སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཆོན་མའམ། །ཡང་ན་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་དོ་རྗེའི། །ཐུག་རྒྱ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་འགྲུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་
བྱུང་བ་ལ། འགྲུར་རྟོང་ལས་འགྲུང་བའི་གསུམ་པ་དག་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱད་པ་
གཉིས་པོ་དེ། གཟུགས་ནི་དབུས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་དོན་དོ་རྗེ་འཆང་སྒྲོམ་པ་ལ་འཆད་པར་སྤང་བས་ཡང་ནའི་སྐྱ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
དབུས་སུ་སྒྲོམ་པ་འདིར་མི་གསལ་ཡང་། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་རུང་བར་ལེ་འུ་བཅུ་
དྲུག་པའི་གཞུང་། དོ་རྗེ་འཇིན་མཆོག་གང་ཡིན་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་
བྲངས་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དོ་རྗེ་འཆང་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་གཙོ་བོར་
བཤད་པ་ནི་ལྟག་མོས་ཀྱི་སྐབས་དང་ལས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་
དགོངས་སོ། །ཆོགས་གཉིས་དང་ནི་ལྟན་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་པ་ཆ་བ་ཀྱི་འགྲུར་

ལ་མེད་པ་ལྟར་བྱ་བ་ལས། འགྱུར་རྟིང་ལྟར་ཡོད་པར་བྱེད་ན་རིགས་ལྷ་ཀ་ལ་
 སྦྱར་རོ། །དོ་རྩེ་འཛིན་མཆོག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་ལ་རྒྱ་དཔེ་ལ་རྟེན་
 པ་གསུམ་ལས་མེད་ཟེར་བ་ནི། པ་ཆོབ་ཀྱི་འགྱུར་ལས། དོ་རྩེ་འཛིན་མཆོག་
 གང་ཡིན་པའི། །སྦྱོའི་དབྱུས་སུ་ཡང་དག་གི། །དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཡི་དབྱུས་སུ་
 འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། ལེའུ་བཙུ་བྱག་པ་དང་མཐུན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཆོག་ཐ་མ་
 ལ། དེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་གནས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལོགས་སོ། །འདིར་
 གཙོ་བོ་འཕོ་ཚུལ་ལ། རྣམ་སྒྲུང་གཙོ་བོར་སོང་བའི་དུས་སུ། རྣམ་སྒྲུང་ཡུམ་
 བཅས་དབྱུས་སུ་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ཡུམ་མེད་ཤར་དུ་དགོད་པ་དང་། རྣང་
 མཐས་གཙོ་བོ་བྱེད་ན་ཡང་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དབྱུས་སུ་འགོད་པར་རྒྱུད་
 འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ། གཞན་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་མ་
 བཤད། སྟོམ་པའི་མེ་ཏོག་ལས། གལ་ཏེ་རྒྱལ་གཞན་དབྱུས་མར་གྱུར། །དེ་
 ཡི་གནས་ལ་མི་བསྐྱོད་འགྱུར། །གང་ཆེ་འཁོར་གཙོ་སངས་རྒྱས་གྱུར། །ལུང་
 བ་དེ་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་གཙོར་འགྱུར། །དེ་
 ཡི་རིགས་བདག་བསྟོམ་པར་བྱ། །རྒྱལ་བ་ལས་གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་
 པ། །གལ་ཏེ་འཁོར་ལོའི་གཙོ་བོར་བྱེད། །དབྱུས་མ་དེ་ཡང་གཞན་དེ་
 ཉིད། །རང་གནས་སུ་འང་གཞན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྟེན་པ་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི་གང་དབྱུས་
 སུ་སོང་བའི་གནས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་འགྲོ་བའོ། །དེ་ནས་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་པའི་འཁོར་ལྷན་གཙོ་བོར་སོང་ན་སངས་
རྒྱས་འཁོར་ནས་ཕྱང་བ་དེ་གཙོ་བོར་སོང་བ་དེར་ནི་བསྟེན་མོ། །དེ་ནས་
གཉིས་ཀྱིས་ནི། སྤྲ་མ་དེ་ལ་བསྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཡང་དེའི་རིགས་
བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲ་མ་གསལ་དུ་བཏང་བའོ། །དེ་ནས་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི།
སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་འཁོར་གཙོ་བོར་སོང་བ་ན། དེའི་གནས་སུ་
རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་བཞག་ཅེས་པའོ།

༥ རྩེ་འགོས་ཀྱིས་ནི། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི་སྟེན་ཏོག་
དང་འདྲ་བར་བཞེད། འདིར་གཙོ་བོ་ཡུམ་བཅས་དང་ལྷ་གཞན་རྣམས་རེ་རེ་
བ་ཡིན་པས། རྣམ་སྒྲུང་སོགས་བཞི་ལ་ནི་སྤྱན་སོགས་བཞི་ཡུམ་གང་དབུས་
སུ་སོང་བའི་གནས་སུ་རེག་དོ་རྩེ་མ་བཞག་གོ། །སངས་རྒྱས་སྤྱན་གྱིས་གཙོ་
བོ་བྱེད་ན་སྤྱོར་བ་དང་པོ་སྤྱན་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་མཚན་
བསྟུང། ཡུམ་ཡང་སྤྱན་མར་བསྐྱེད་ལ་རང་སྤྱན་མ་ལ་རྣམ་སྒྲུང་བཅུག་ལ།
སྤྱན་མའི་རྣམ་པ་ལ་རྣམ་སྒྲུང་གི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ལྷ་རྣམས་གདོན་ནོ། །རྣམ་སྒྲུང་
གི་གོ་སར་མི་བསྐྱོད་པ་བཞག་སྤྱན་གྱི་གོ་སར་སྤྱན་མ་གཉིས་པ་བཞག། །ལྷ་
མོ་གཞན་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་དོ་རྩེ་མས་གཙོ་བོ་བྱེད་ན་
སྤྱོར་བ་དང་པོ་གཟུགས་དོ་རྩེ་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་མཚན་
བསྟུང། ཡུམ་སྤྱན་མ་མདུན་དུ་བཞག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་རྣམ་
སྒྲུང་བསྐྱེད་ནས་རང་ལ་བཅུག་པས་རྣམ་སྒྲུང་གི་ང་རྒྱལ་ལས་གཟུགས་དོ་

རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ། མི་བསྐྱོད་པ་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སར་བཞག་།
 གཟུགས་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སར་བཞག་སེམས་མ་
 གཟུགས་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བྱམས་པ་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་དང་པོ་སྐྱོར་
 བའི་སྐབས་སུ་བྱམས་པ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡུམ་སྐྱོན་མར་བསྐྱོད་དེ་སྐྱོམས་
 པར་ཞུགས་པ་ལས་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུགས་ལ། ང་རྒྱལ་
 རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱེད་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་བྱམས་པ་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་བྱམས་པ་པ་ཆེན་པོ་
 གཟུགས་སུ་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་བཞག་། མི་བསྐྱོད་པ་འཇུག་དུ་བཞག་།
 སེམས་དཔའ་གཟུགས་བདུན་ལ་འདྲ་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་བཟང་
 གི་བར་གཙོ་བོར་སོང་བ་ལ་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་དབུ་རྒྱན་དུ་མཛད་
 རོ། །གཤེན་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་སྐྱོར་བ་དང་པོ་གཤེན་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་
 གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གཟུགས་པ་ལ་ཡུམ་སངས་རྒྱས་སྐྱོན་ཅིག་མཐུན་དུ་བཞག་
 རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་རང་ལ་བཅུག་སྟེ། རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཤེན་རྩི་
 གཤེན་གྱི་རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གཤེན་པར་བྱའོ། །རྩི་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལྷུ་དུ་མི་
 བསྐྱོད་པ་བཞག་ཅེས་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །

༥ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཟུགས་གཙོ་བོར་སོང་ན་འཁོར་དུ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་འོང་ས་མེད་པས། གཙོ་བོར་སོང་བ་དེའི་རིགས་
 བདག་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཡིན་པ་ཅིག་གཙོ་བོར་སོང་བ་དེ་ལ་
 བསྐྱེད། གཙོ་བོར་སོང་བ་དེའི་ལྷུ་དུ་སྐྱ་གཟུགས་ཅིག་མ་བཞག་ན་སྐྱ་སོ་

གཉིས་མི་ཆང་བས་གཞན་ཅིག་བཞག་གོ། །དེ་ཡང་ཡུམ་བཞི་གཙོ་བོར་སོང་
 བ་ན་རང་རང་གི་ཡབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི་གང་རུང་གིས་འབྱུང་བ་
 བྱས་ནས་ཡབ་བཞི་གང་རུང་གི་གནས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་བཞག། །ཡུམ་བཞི་
 གང་རུང་གི་གནས་སུ་རེག་བྱ་དོན་མ་བཞག། །རེག་བྱ་དོན་མ་གཙོ་བོར་
 སོང་ན། དེ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་གཙོ་བོར་
 སོང་བའི་སྐབས་དང་འདྲ། གཟུགས་དོན་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་གཙོ་བོར་
 སོང་ནས་སྙིང་སོགས་བཞིས་འབྱུང་བ་བྱས་ལ། རང་གི་རིགས་བདག་གི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བསྟེན་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མ་གཞན་
 བཞི་གང་དབུས་སུ་སོང་བའི་གནས་སུ་རེག་བྱ་དོན་མ་བཏང་། ས་སྙིང་
 སོགས་བཞིའི་གནས་སུ་རང་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་བཞག་གོ། །བྱམས་པ་དང་ས་
 སྙིང་གཉིས་གཙོ་བོར་སོང་ན། གཟུགས་དོན་མས་འབྱུང་བ་བྱ། དེ་གཉིས་
 གྱི་རིགས་བདག་རྣམ་སྒྲུང་དེ་གཉིས་ལ་བསྟེན། རྣམ་སྒྲུང་གི་གནས་སུ་མི་
 བསྐྱོད་པ་བཞག། །གཟུགས་དོན་མའི་གནས་སུ་རེག་བྱ་དོན་མ་དང་ས་སྙིང་
 དང་བྱམས་པའི་གནས་སུ་རང་འདྲ་རེ་བཏང་སྟེ། སྤྱོད་གས་གཞན་གསུམ་གྱི་
 སེམས་དཔའ་གཉིས་གཉིས་ལའང་དེའི་རིགས་པ་སྦྱར་རོ། །གཤེན་རྩེ་
 གཤེད་དང་མི་གཡོ་བ་གཉིས་གཙོ་བོར་སོང་ན་གཟུགས་དོན་མས་འབྱུང་བ་
 བྱ། རྣམ་སྒྲུང་དེ་གཉིས་ལ་བསྟེན་རྣམ་སྒྲུང་གི་གནས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་བཞག། །

གཟུགས་དོན་མེད་གནས་སུ་རེག་བྱ་དོན་མ་དང་གཤེན་མེད་གཤེད་དང་མི་
གཡོ་བའི་གནས་སུ་རང་འདྲ་རེ་བཞག་སྟེ། སྟོགས་གཞན་གསུམ་གྱི་ཁྱོ་བོ་
གཉིས་གཉིས་ལ་འང་དེའི་རིགས་པ་བསྟེ། སྟང་འོག་གི་ཁྱོ་བོ་གཉིས་གཙོ་བོར་
སོང་ན། དེ་གཉིས་ལ་རེག་བྱ་དོན་མས་འབྱུང་པ་བྱ། མི་བསྐྱེད་པ་དེ་གཉིས་
ལ་བསྟེ། ཁྱོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སུ་རང་འདྲ་རེ་བཞག་གོ། །ལྷ་མོ་རྣམས་
གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཆེ་མཆན་བསྐྱར་བ་དང་། ང་རྒྱལ་འཕོ་བ་བྱས་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་རྣམས་གཙོ་བོར་མ་སོང་འདུག་པས་
མི་འཐད་དམ་སྟུམ་པ་སྟང་ཞིང་། སྤར་བཤེད་པ་དེ་སྟེམ་པའི་མེ་ཉོག་དང་ཡང་
མཐུན་པར་སྟང་དོ།

༥ ཅ་རྒྱུད་ལས། རིན་ཆེན་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་པ་ཡུངས་ཀར་གྱི་འབྲུ་ཆད་
 ཅ་མ་སྣའི་ཅེ་མོར་སྒོམ་པར་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། སྣ་ཅེ་གསུམ་དང་
 དེར་བསྒོམ་རྒྱའི་ཐིག་ལེ་གསུམ་དོ་རྗེ་འབྲེང་བ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྣ་ཅེ་
 གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། ། གསང་བ་སྦྱང་ཁ་གདོང་སྣའི་མིང་། །ཞེས་དང་།
 རྒྱུད་དང་སྒྲགས་དང་རྣམ་རྒྱུས་ཀྱི། །ཐིག་ལེ་གསུམ་སྟེ་སྒྲ་ན་མེད། །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །གསང་བའི་སྣ་ཅེར་རྣམ་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྒོམ་པ་ནི། རྒྱུད་དེར་ཡབ་
 ཡུམ་གྱི་དོ་རྗེ་དང་པད་མའི་ཅེར་སྒོམ་པར་བཤམ་དེ། འབྲེལ་པ་འདིར་བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཡུངས་ཀར་གྱི་ཆད་ཅ་མ་དོ་རྗེའི་ཁར་སྒོམ་པར་བཤམ་པ་དང་
 འདྲའོ། །འདི་སྒོམ་པ་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒོམ་

ཚུལ་ནི། ཐེག་ལེ་ཡུམ་གྱི་པད་མར་དམིགས་པས་སྤྱང་བའི་ནང་དུ་དགྱེལ་
 འཁོར་སྒྲོམ་པར་ལེ་ཏུ་འདིར་བཤམ་པའོ། །རྫོགས་རིམ་པའི་ཐེག་ལེ་སྤྱ་མོ་
 སྒྲོམ་པ་ནི་ལེ་ཏུ་དུག་པའི་འགྲེལ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་
 ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །སྙིང་ཁའི་སྣ་ཅེར་སྤྲགས་གྱི་ཐེག་ལེ་སྒྲོམ་པ་ནི།
 སྙིང་ཁའི་བརྒྱའི་ལྟེ་བ་ལ། །དབུས་སུ་རྩྱུ་ནི་བཀོད་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་མཐའ། འདི་ན་སྤྲགས་གྱི་ཐེག་ལེར་བཤམ། །ཅེས་གསུངས་ལ།
 དེ་ཡང་སྤྱ་མོ་སྣ་ཅེར་སྒྲོམ་པ་འདིར་མཐར་ཐུག་དུ་བཤམ་པའི་སྐབས་ལས་
 འབྱུང་བ་ལྟར། སྙིང་ཁའི་བརྒྱའི་དབུས་སུ་མི་ཤེགས་པའི་ཐེག་ལེ་སྒྲོམ་
 པའོ། །གདོང་གི་སྣ་ཅེར་རྒྱུང་གི་ཐེག་ལེ་སྒྲོམ་པ་ཡང་། རྒྱུང་གི་ཐེག་ལེ་རྣལ་
 འབྱོར་མཆོག་ །ཁ་དོག་རྣམ་ལྡན་གསལ་བ་ཆེ། །སྣ་ཅེར་སྦྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་
 གྱིས། །ཀུན་ནས་ཀྱང་ནི་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །འདི་ལྟ་བུ་ཡི་སྤྲགས་གྱི་མཆོག་ །
 རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བཟུངས་པར་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །འོད་གྱི་ཐེག་ལེ་
 སྒྲོམ་པ་ནི་སྣ་ཅེར་རྒྱུང་འབྱོར་འོད་གི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། སྐབས་
 འདིར་འགྲེལ་པས་སྙིང་ཁའི་མི་ཤེགས་པ་ལས་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་
 རྫོང་བཟུངས་བྱ་བར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་པས་
 མཐར་ཐུག་གི་བཤམ་པར་གསུངས་པ་ལ། སྤྱ་མ་རྣམས་མཐར་ཐུག་བྱང་
 འཇུག་པའི་ཉེན་གྱིས་རྫོང་བཟུངས་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། རིན་
 ཆེན་ཁ་དོག་སྣ་ལྡན་ལ། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་བཞི་པོ་འདི་སྦྱོང་བསྐྱུས་སུ་ངེས་

དོན་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པས་རྩོགས་རིམ་པའི་དག་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་དགྱེལ་
 འཁོར་བཞིའི་རྒྱང་ལ་རྩོར་བཞུས་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེས་ན་ལེ་འུ་བཙུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པར་སྟོང་པ་གསུམ་མཐར་བྱག་ཏུ་
 བཤད་པ་བཞིན་དུ། རྩོར་བཞུས་འདིས་བྱང་འཇུག་སྐྱེད་པ་རྩོར་བཞུས་གྱི་
 ལས་སུ་བྱ་བའི་སྟོན་ས་མཐར་བྱག་ཏུ་གསུངས་པའམ། ཡང་ན་བྱང་འཇུག་
 གི་སྐབས་སུ་ཡང་དག་དབེན་གྱི་སྐབས་དང་འདྲ་བའི་རྩོར་བཞུས་བྱེད་པ་
 རྩོགས་གཅིག་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །རྩོམ་འབྲེང་བར་ཡི་གེ་མ་
 གཏོགས་པའི་ཐེག་ལེ་སྟོང་ཁར་སྟོམ་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་
 པར་མི་ཞིགས་པ་ཐེག་ལེའི་གཟུགས་ཅན་དུ་སྟོམ་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཐེག་ལེ་
 དེའི་ནང་དུ་སྒྲགས་གྱི་ཐེག་ལེ་རྩྱ་ངམ་ཨ་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོང་
 ཁར་སྒྲགས་གྱི་ཐེག་ལེ་སྟོམ་པ་དང་དེ་ལ་བཏེན་ནས་རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་
 གསུམ་གྱི་རྩོར་བཞུས་བྱེད་ཚུལ་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་འདི་དག་ལ་བཤད་
 རྒྱུ་དེ་རྩོམ་འབྲེང་བ་དང་ལྟ་མོ་བཞིས་ཁུས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་མང་པོ་དང་
 སྐྱར་ནས་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་པ་རྣམས། འདིའི་མན་དག་བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
 བཤད་པ་མང་པོར་རི་བཞིན་མ་ཐོན་པར་སྤང་བ་ནི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་དང་།
 ལྟ་མོ་བཞིས་ཁུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད་པ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ལེ་འུ་གསུམ་པའི་མཐའ་གཅིད་དོ། །

ལེ་བྲུ་ལྲ་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ རྣམ་པར་མི་རྟོག་དོན་ལས་བྱུང་། །ཞེས་པ་ནས། གསོད་དོན་དོན་གཉེར་སེམས་པ་རྣམས། །ཞེས་པའི་བར་འགྲེལ་པས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་བཤད་པ་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། མི་རྟོག་དོན་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །ཞེས་ལས་འཇུག་མཆན་ཉིད་ཡིན། །དངོས་མེད་ལ་གནས་གཏི་ཐུག་སྟེ། །འདོད་ཆགས་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བ། །འདོད་ཆགས་ལྡང་བའི་མིང་ཅན་ཡིན། །ཐེག་པ་མཆོག་ནི་སྤྲ་མེད་པ། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་སྟེ། །འདི་དག་རིགས་སུ་ཡང་དག་བཤད། །དངོས་བྱུང་དེ་ནི་འདིར་སྐྱབ་པའོ། །རིགས་ངན་སྐྱར་བར་ཤེས་པར་བྱ། །སྤྲིག་མ་མཁན་ནི་དལ་བ་ཡིན། །མཆོམས་མེད་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་སྟེ། །གསོད་པ་དོན་གཉེར་སེམས་པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྲ་མེད་པའི། །ཐེག་མཆོག་འདི་ལ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གཞུང་དེ་རྣམས་ལ་ངེས་དོན་དོར་བཞུས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་པ་དང་འགལ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ནི་དོན་གཉིས་པ་མེད་ལ། སྐྱས་ཟིན་གྱི་དོན་ལས་གཞན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཡོད་ན་དོན་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲུལ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། །ཐེག་པ་འདིར་རྟོག་གཞན་གྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་འགྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། །འདོད་ཆགས་ཞེས་སོགས་དང་རིགས་ངན་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའི་རྟོག་རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་འགྲུབ་བཅས་སྒྲུལ་པ་

དང་། ཡང་ཐེག་པ་འདིར། ཆོ་གཅིག་གིས་དངོས་གྲུབ་རབ་མཆོག་སྐྱབ་པར་
བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་སྐབས་
སྟོབས་ཀྱིས་དོན་དེ་མིན་པ་དུ་མ་ལ་འཆད་དགོས་པར་སྤང་བས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་
དུ་གཟུང་དུ་མི་རུང་ངོ་སྙམ་པ་མང་བས་དེ་རྣམས་དགག་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་ཇི་
བཞིན་པར་བཤད་ཀྱི་དོན་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་དགོངས་པ་
མིན་པའི་ཕྱིར་དང་སྐྱའི་དངོས་ཟེན་ལྟར་གཟུང་དུ་རུང་བ་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་
བཤད་པ་བྱེད་པ་ཡང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོ་ག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཞེ་སྤང་ལས་ཏེ་ནི་རྒྱང་ནང་དུ་འཇུག་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ་དངོས་མེད་དེ་མི་ཤེགས་པ་ལ་ནང་དུ་གནས་པ་
ནི་གཏི་ཐུག་གོ། །འདོད་ཆགས་ནི་རྒྱང་ཕྱིར་ལྡང་བའི་མིང་ཅན་ནོ། །དཔེ་ཁ་
ཅིག་ལས་ལྡན་པའི་མིང་ཅན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་སྤྲ་མ་དག་གོ། །འདོད་ཆགས་
ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི། རྟོག་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་དབེན་སྦྱེད་པའི་གྲོགས་ཕྱིའི་
ཐུག་རྒྱ་དང་སྦྱོར་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས་ལས་སེམས་དབེན་
འབྱུང་བར་སྟོན་པའོ། །ཁ་ཅིག་སྤྱར་བ་རྒྱང་ནང་དུ་སྤྱད་པ་དང་། དལ་བ་ཕྱིར་
འབྱུང་བ་དང་། མཆོམས་མེད་བྱེད་པ་ནང་དུ་གནས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་རིགས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། འཇུག་པ་ཡིས་ནི་སྤྱན་བྱངས་ཏེ། །སྤྱར་བ་
ཡིས་ནི་གཤེགས་སུ་གསོལ། །དལ་བ་ཡིས་ནི་དེ་བཞུགས་འགྱུར། །ཞེས་
སྤྱར་བ་རྒྱང་ཕྱིར་ལྡང་བ་དང་། དལ་བ་རྒྱང་ནང་དུ་གནས་པ་ལ་གསལ་བར་

བཤད་པའི་སྒྲིན་རོ། །དེས་ན་རིགས་ངན་དང་སྒྲིག་མ་མཁན་གཉིས་ཀྱི་དོན་
 དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མཆམས་མེད་བྱེད་པ་ནི་རྣམས་སྒྲིན་སོང་བ་དང་
 རང་དུ་གནས་པ་གཉིས་ཀའི་བར་ཏེ་རྣམས་རང་དུ་འཇུག་པའོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་
 ལས་གཉིས་པ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་ལྟང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གཉིས་
 པའོ། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲིང་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀའི་ངེས་དོན་
 རྟོར་བཞུས་ལ་བཤད་པ་ནི་རྟོན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་གཅིག་གིས་འབྱུང་བ་
 ཡང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམས་པའི་མཐུས་ཡིན་ལ།
 དེ་འདྲེན་པའི་ནང་གི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བྱུང་བར་
 ཅན་འདི་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་འདིར་ཆེ་
 གཅིག་གིས་མཆོག་འབྱུང་བ་ལ་འཕགས་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་མིན་ཏེ། རྟོན་
 དེས་མཆམས་མེད་དང་ཅ་ལྟང་བཞི་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་སྒྲིན་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

༥ སྒྲིང་ལ་གནས་པའི་ལྷ་མོ་ཆེ། ཞེས་པའི་རྟེན་པ་བཞི་ནི་ཐམས་ཅད་
 གསང་བའི་རྒྱུད་ལས་བྱངས་པ་ཡིན་ལ་རྒྱུད་འདི་སྟོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྒྲིང་
 པོས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་འདོད་དོ། །ཁོང་གི་ལུགས་ལ་སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར་
 ལུག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྒྱོར་བར་བཤད་པའི་རྒྱུད་རྣམས་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་
 རྒྱུད་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་སྟེ་གོང་མར་མི་འདོད་པར་སྒྲིང་བས་དེའི་
 ལུགས་ཡིན། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་རྟོ་རྟེ་དབྱིངས་ཀྱི་ཅ་བའི་ལྷ་ཆང་པའི་

མིང་བཤད་མོད་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་
གཉིས་ལ་ལྷན་མིང་ཐུན་མོང་བ་མང་དུ་བྱུང་བས་རྒྱ་མཚན་དེས་རྣལ་འབྱོར་
རྒྱུད་དུ་སྒྲུབ་མི་རུས་སོ། །རྒྱུད་འདི་ནི་འདུས་པའི་རྒྱུད་དང་གཞུང་ཐུན་མོང་
བ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ཡང་མང་དུ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་
འགྲེལ་བ་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་གང་ཟག་མཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། སྟོན་བསྐྱུས་སུ་རྒྱུད་འདི་ཁྱད་ས་སུ་བྱངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་དང་སྐྱར་
ན། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་བཞེད་པས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་
བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལེ་ཏུ་ལྷ་པའི་མཐའ་གཅོད་དོ།

ལེ་ཏུ་དུག་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ རྗེས་ཆགས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་རྒྱུད་མ་བྱངས་
པ་འདིར་བྱངས་ན། དེ་ནས་དགོན་མཆོག་དཔལ་འདི་ཡང་། །སྟོན་མ་དོ་རྗེ་
ཞེས་བྱ་བའི། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་ཏེ། །དེ་ནས་གསང་སྐྱགས་
འདི་གསུངས་སོ། །ཞོ་ནི་བྱང་གི་དང་པོར་ལྷན། །སཐ་ཏ་ཐུག་ཏ་བྱང་། །དེ་
བཞིན་ཉིད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོགས། །ཐམས་ཅད་མེ་མོང་མིང་ཅན་ནོ། །ཨ་རུ་རྩ་
ག་སྟེ་མེད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་པར་གསུངས། །རྒྱུན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་
གཞིག་དགའི། །བརྩ་ཡང་ནི་བཞི་པར་འགྱུར། །དངོས་མེད་བདག་ཉིད་ཅན་

ཡེ་ཤེས། །སྤྱ་བ་ཞུ་ག་ཞེས་བཤད། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་པོ་ཉིད་ཀྱི་མིང་། །ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཨ་ཏི་སོ་སོར་རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད། །དངོས་པོ་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་མིང་གྱུར་པ། །མཆོན་པ་དུག་
པའི་མིང་ཅན་ནོ། །དངོས་མེད་གནས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་ཡིས་རྗེས་སུ་
མཉེས་བྱ་མཆོག་དེ་ལྟའི་ཆགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མགོན་པོ་ཐམས་
ཅད་མཉེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱགས་འདི་སྒྲིན་བྱང་ལ་
དགོན་མཆོག་དཔལ་ཞེས་པ་རིན་འབྱུང་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་
འདྲུག་ལ་ཡང་རྗེས་ཆགས་རིན་འབྱུང་གི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱ་སྟེ། །མདོ་བསྟེ་
གཉིས་ལས་ཀྱང་རིན་འབྱུང་གི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །བྱང་གི་
དང་པོ་ནི་གཅིག་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མེ་ལོང་
ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་ནོ། །ཨ་རུ་རྩ་ག་སྟེ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པའི་དོན་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སོ་
སོར་རྫོགས་པའོ། །བཟླ་ཞེས་པ་དོ་རྗེ་ལྟར་རྒྱུན་རྫོགས་རང་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྒྲོས་འཕྲོགས་པར་དཀའ་བ་ནི་བཞི་པ་བྱ་བ་སྤྱོད་པའོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་
འོད་གསལ་གྱི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་
སྤྱ་བ་ཞུ་ག་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟ་ནི་བསམ་
གཏན་གཉིས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་

ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་སྒོ་བ་ལམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟར་བྱེ་བའོ། །ཨ་ཏི་ནི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་རྟོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་དག་པའི་རྒྱ་
མའི་སྤྱོད། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་བྱང་འཇུག་གི་སྐབས་ཀྱི་འོད་གསལ་
ལོ། །རང་བཞིན་ཅན་ནི་རྒྱ་མའི་རྒྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའོ། །དེ་ལ་ནི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཞེས་གྲང་གྲགས་སོ། །མཆོན་པ་དྲུག་པའི་མིང་ཅན་ནི། ཨ་ཏི་
གིས་མཆོན་པ་དྲུག་པ་དོན་རྩེ་འཆང་གི་མིང་ཅན་ནོ། །དྲུག་གི་མིང་ཅན་ཞེས་པ་
ལྟར་ན། ལྟགས་ཆོན་པ་དྲུག་གིས་མཆོན་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་དང་
བྱང་འཇུག་གི་མིང་ཅན་དྲུག་གོ། །དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་ནི་གང་ལ་རྒྱལ་བ་
རྣམས་གནས་པའི་འོད་གསལ་ལོ། །དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་བྱང་འཇུག་གི་
སྤྱོད། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་རྗེས་སུ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོག་གོ། །
འདིར་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་སྤྲུགས་འདི་ལ་ཆོན་པ་གསུམ་དུ་བཅད་པ་རྒྱད་ན་མི་
གསལ་ཡང་། ལྟགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་གཞན་བཞི་ལ་གསུམ་དུ་བཅད་པ་
འདི་ལའང་འདྲ་བས། གསུམ་དུ་བཅད་ལ་དེའི་དོན་བྱང་འཇུག་པའི་རྒྱ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྩེ་གསུམ་ལ་བྱའོ།

༥ མཆོད་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་འཛིན་པའི་ངེས་དོན་གྲང་ལྟར་སྟོན་
ལས། །ཞོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་པོར་ལྟན། །སྐྱ་ཏ་ལྟ་ག་ཏ་གཉིས། །དུ་རྩེ་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་མིང་། །བཟླ་སེམས་ནི་རྣམ་བསྐྱེམ་བ། །སྤྱ་སྤྱ་བ་ཨ་རྩ་ག་ཞེས་
བཤད། །ཨ་ཏི་པ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བྱ། །ལྟ་པོ་དྲུག་དང་གསུམ་དུ་

བཤད། །གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་བྱི་དང་རོ། །རེག་བྱ་དང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །
 དེ་དག་དངོས་མེད་གྱུར་བྱས་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་མཆོད་མཆོག་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲོན་བྱང་ལ་མཆོད་པའི་སྤྱ་གསལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་
 གསུངས་པ་བཞིན་དུ། རྗེས་འདྲུག་ལ་ཡང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱེད་པ་
 མདོ་བསྟེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་
 ཞེས་པས་གསུམ་པའི་མིང་རོ། །སེམས་ནི་རྣམ་བསྟོམས་ཞེས་པ་སྤང་མཆོད་
 ཐོབ་གསུམ་གྱི་སེམས་གསུམ་དང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བཞི་བསྟོམ་པར་
 གསུངས་པ་བཞིའི་གྲངས་སོ། །སྤྱ་བྱ་བ་ཞུས་ཀྱི་ཞེས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ཞེས་
 བསྟན་པས་གྲངས་ལྔ་པའོ། །ཨ་ཉི་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཅེས་པས་དུག་
 པའོ། །དུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་ཡུལ་དུག་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྒྲོག་པ་དུག་གོ། །ཡང་སྤྱ་གསལ་ཆོན་པ་གསུམ་དུ་བཅད་པ་སྟར་ན་འོད་གསལ་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་རྗེ་རྗེ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའོ། །ཡང་དུག་ཏུ་འཆད་ཚུལ་ལ་
 འགྲེལ་པར་དངས་པའི་དོན་བཤད་པ་སྟར་འོད་གསལ་ལས་ལངས་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལྟས་ཡུལ་ལྟ་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་སྟེང་དུ། ཡིད་ཀྱི་
 ཤེས་པས་ཡུལ་དུག་པ་ཆོས་ལ་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་ནས་ལོངས་སྟོང་
 པ་བསྟན་ནོ།

༥ སྤྱ་གསལ་ལ་དམིགས་པའི་ལུས་དང་ནི། ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞི་པོ་འདི་
 སྟོང་བསྟན་སྤྱ་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་དངས་ནས་དེའི་

དོན་སྐྱོད་རྩི་རྒྱུ་རྒྱུ་ནས། ཀློང་དང་ལྷོ་དང་མཚུ་ཆོག་ས་པ་ལས་གསུང་རྩི་རྩི་
ལ་འཇུག་ལ། ཐུག་ས་རྩི་རྩི་དེ་ལ་སྐྱུ་ལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུམ་
ཆོག་ས་པ་ལས་ཡིད་དག་འཁོར་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། འདིར་རིམ་པ་དུག་ལ་བཤད་པ་གཉིས་མི་འགལ་
ཏེ་རྩི་རྩི་ཆོག་རེ་ལ་བཤད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་འཇུག་ཏུ་རུང་བར་སྐྱར་ཡང་
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

༥ འདིར་ངག་དབེན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་གསུངས་པའི་ལུས་དབེན་ནི་རིམ་
གཉིས་གང་ཏུ་འཛོག་པ་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཨ་མུ་དང་། ཐུབ་པ་དཔལ་
དང་། ལུགྱི་དང་། སྐལ་ལྡན་གྲགས་པ་སོགས་མང་པོས་ལུས་དབེན་བསྐྱེད་
རིམ་ཏུ་བཤད་ལ། སྐྱེ་བ་བཅུན་པོ་ཅན་དང་མངོན་ཤེས་ཅན་གཉིས་རྩི་གས་
རིམ་ཏུ་བཞེད་ཅིང་། ཅན་པོ་དམ་ཆོག་རྩི་རྩི་རིགས་བརྒྱ་དང་། རིགས་ལྔ་
དང་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རིགས་གཅིག་གི་ལུས་
དབེན་རྩི་གས་རིམ་ཏུ་བཞེད་ཅིས་རྩི་འགོས་ཀྱིས་སྦྱང་ཐུན་ལས་བཤད་
དོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པ་འོང་བ་ནི། སྦྱོང་བསྐྱས་ལས། དུན་པ་གཅིག་པ་དང་
རྩི་ག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ལོ་བས་པ་ན་ལས་དང་པོ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་
གནས་པ་དང་། དེ་ལ་གནས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ལུས་དབེན་ལ་སྦྱོབ་པར་
གསུངས་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལུས་རྣམ་པར་དབེན་
པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ཏུ་ཞེས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་རྫོགས་རིམ་དུ་འཛོག་གོ། །ལས་དང་པོ་པ་ནི་འདི་པའི་ལྷ་གསལ་གྱིས་
བསྐྱེད་རིམ་ཐོག་མར་སྒྲོམ་པ་ནས་དེ་མཐའ་བྱིན་པའི་བར་ལ་བཤད་དེ། རིམ་
ལྔར། དང་པོ་ལས་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡིས། །ས་བརྒྱད་པ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། སྒྲོད་བསྐྱེད་ལས། རྫོག་ཐོག་པ་འདི་ལ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་
ལ་བསྐྱེད་པས་ནས་ས་བརྒྱད་པ་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་
སྒྲོད་བསྐྱེད་ལས། ལྷ་པོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བཤད་མ་
ཐག་པ་ནི་ལྷ་ས་རྣམ་པར་དབེན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ལྷ་རྣམ་པར་དགོད་པ་ནི་ཐམས་
ཅད་གྱི་ཐུན་མོང་སྟེ་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་སྒྲོར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེའི་འཕྲོ་ནས་དག་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་ལ་མིན་ཏེ་ཤིན་
ཏུ་སྒྲོ་བའི་སྒྲོར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ལྷ་གསལ་གྱིས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུན་མོང་
ཞེས་པ་རིམ་གཉིས་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པ་གཉིས་
ཀའི་ཆར་མཛད་དོ། །བསྐྱེད་རིམ་དུ་འཛོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྷ་སོགས་
ལྷར་བསྒྲོམ་ཚུལ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་སོ་སོའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་པ་དང་དོན་
གཅིག་ཏུ་འདུག་སྟམ་དུ་བསམས་པ་འདྲའོ། །

འོན་ལྷས་དབེན་བསྐྱེད་རིམ་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་སྐབས་གང་
དུ་ལྷས་དབེན་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཅེ་ན། ཨ་བྱ་ནི། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པས་བྱུ་
པའི་རྫོག་འཆང་གི་སྐྱ་ལྷག་པར་མོས་པ་ཅམ་ལྷས་དབེན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
སྐབས་སུ་གསུངས་པར་བཞེད་པས་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད་

དོ། །གཞན་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་གཞན་ལུས་ལ་བཞོད་
 བ་ན་མུང་སོགས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་དགོས་པས་དེ་ནམས་ལུས་དབེན་
 དུ་བྱེད་པ་འདྲོ། །ལྷག་པར་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྦྱེད་པར་བཤད་པས་ས་བོན་
 ལས་བསྦྱེད་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ལུས་དབེན་དུ་མི་འདོད་པ་འདྲོ། །ཐུབ་པ་
 དཔལ་གྱིས་ཀྱང་མདོར་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་བསྦྱེད་རིམ་གྱིས་ལུས་དབེན་
 བསྟན་ཞེས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་ལུས་དབེན་བསྟན་ཚུལ་མི་གསལ་
 ལོ། །པརྩ་ཏ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མདོར་བྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ལ་
 བསྐྱབས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་ལུས་དབེན་ལ་སྦྱོབ་པར་བཤད་པས་དེ་བསྦྱེད་
 རིམ་དུ་འདོད་ཀྱང་། མདོར་བྱས་སུ་བཤད་པའི་བསྦྱེད་རིམ་དུ་མི་འདོད་
 དོ། །བོད་ཀྱི་འགོས་ལུགས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ལུས་དབེན་རྩོགས་རིམ་དུ་འདོད་
 ལ། སྤུན་གྱིས་མུང་པོ་སོགས་ལ་ལྷ་ལྷར་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱེ་བའི་རགས་པའི་ལུས་
 དབེན་ཏོག་པ་དང་། རིགས་བརྒྱ་ནས་གཅིག་གི་བར་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པའི་ལུས་
 དབེན་དཔྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྲ་མ་བསྦྱེད་རིམ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལུས་དབེན་
 ཡིན་ཏེ། བསྦྱེད་རིམ་པས་ཀྱང་ཤེན་ཏུ་ནལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་སྒོམ་
 པར་བཤད་པས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི་རྩོགས་རིམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུས་
 དབེན་དུ་འདོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ལུགས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་གང་གཟུང་ཞེ་ན། ལུས་དབེན་
 རིམ་པོ་མདོར་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་བསྦྱེད་རིམ་དུ་འདོད་ན། སྦྱོད་བསྐྱབས་

ལས། ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ལུས་
 དབེན་ལ་སྒྲོབ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་མི་རུས་ལ། ལུས་དབེན་
 མདོར་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གསུམ་དུ་མི་འདུ་བར་བསྐྱེད་
 རིམ་འོགས་པར་བྱེད་པ་ཞིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། མདོར་བྱས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
 གྱིས་ལས་སྐྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ། རྫོགས་
 རིམ་གྱི་སྒྲིན་དུ་བཏང་དགོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། མདོར་བྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྲ་རགས་གཉིས་ཀ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་
 སུ་སྤྲ་མར་སྒྲོང་བ་མི་ཐོན་པ་ལུས་དབེན་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱི་རྣམ་པ་
 འཆར་བ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྤྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལས་གཞན་པའི་ལུས་དབེན་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡང་དེ་
 དག་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དབེན་རིམ་པོ་རྫོགས་རིམ་དུ་འཛོག་པ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུས་དབེན་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
 ཞིང་ངག་དབེན་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡུལ་མིན་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རགས་པ་
 དང་སྤྲ་བར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལ་སྤྱ་འགོད་པ་
 བྱི་ཞེས་པ་ཕྱང་སོགས་ལ་སྤྱ་དགོད་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་དུ་སྒྲིན་
 པ་ཡིན་གྱི་ལུས་དབེན་ཐུན་མོང་བར་སྒྲིན་པ་མིན་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པར་མི་
 རུས་པས་ལུས་དབེན་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་དབེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་

བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་དམ་ཚིག་དོ་རྩི་ལྟར་ནི་མི་བྱེད་དེ་རིགས་བརྒྱ་ནས་
གསུམ་གྱི་བར་གྱི་ལུས་དབེན་རྣམས་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་དུ་སྦྱད་
པར་སྦྱོད་བསྐྱས་ལས་གསུངས་པས། བསྐྱ་རྒྱ་བསྐྱེད་རིམ་དང་དེ་རྣམས་
བསྐྱས་པ་རྩོགས་རིམ་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་དོ། །ལུས་དབེན་གྱི་ཕུང་སོགས་
ལྟར་སྒྲོམ་པ་འདི་ལྟའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཡུངས་
འབྲུ་ཅ་མ་གྱི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱེལ་འཁོར་རྩོགས་པ་ལ་གསལ་
སྒྲུང་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་རྟེན་ནས། དེ་ནས་འདི་སྒྲོམ་པར་བཤད་པས་སྒྲ་མར་
སྦྱོང་བ་མ་ཐོན་པ་འདིར་གདོན་རྒྱ་མི་འདུག་པས། དེ་ལ་ལོབས་ནས་འདི་ལ་
སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཕུང་སོགས་སྒྲ་
ལྟར་སྦྱེ་བ་འདིའི་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་
བསྐྱེད་རིམ་སྒྲ་རགས་མཐར་སྦྱིན་པ་ན་གང་ཤར་ཤར་ལ་ཡིད་གཏད་པས་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་ལྟར་འཆར་བའི་གསལ་སྒྲུང་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་རུས་པས། ཞིབ་ཏུ་སྦྱེ་
བ་ལ་སྦྱོད་མི་རུས་ཞེས་སྒྲ་མི་རུས་པས། སྒྲན་གྱིས་ལུས་དབེན་ལ་རིམ་པ་
གཉིས་གྱི་འབྱེད་ཚུལ་བྱས་པ་ཡང་འཐད་པར་མ་མཐོང་དོ། །

ཁ་ཅིག་བསྐྱེད་རིམ་པས་ནི་གསར་དུ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ཡིན་ལ་ལུས་
དབེན་གྱི་ཕུང་སོགས་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ནི་གདོད་མ་ནས་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་
སྒྲམ་དུ་ལྟ་བའི་རྩོགས་རིམ་པའི་སྒྲ་སྒྲོམ་ལུགས་སོ་ཞེས་བེར་བ་ནི་རིམ་པ་
གཉིས་ལ་སྒྲགས་གྱི་སྦྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྦྱའི་སྒྲ་སྦྱོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་

ལེགས་པར་མ་སྐྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྒྲུབ་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
 ཐེག་ལེ་དང་ཡི་གེ་སོགས་སྒྲོས་དམིགས་པ་ལྟར་མེད་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་
 ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་དམིགས་པ་རིགས་མི་མཐུན་གཞན་བར་དུ་
 རྒྱད་མི་དགོས་པར་མ་བཅོས་པའི་རྫོགས་རིམ་སྐྱེད་པས་རྫོགས་རིམ་དུ་
 སྐྱེད་པ་ལྟར། སྤང་སོགས་གདོད་མ་ནས་ལྷ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་པས་ནི་དེ་
 ལྟར་ཡང་མི་རུས་ལ། ལྟར་སྒྲོམ་ལུགས་དེ་ནི་སྒྲོས་བཅོས་པ་དང་བཏགས་
 ལུགས་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བར་སྒྲུབ་བས། དེ་འདྲ་བའི་ལྟར་ལྟ་
 ལུགས་གཉིས་པོ་དེས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་དབྱེ་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་སྟོང་པ་ཉིད་རྫོགས་པའི་སྒྲོ་གཟུང་རྣམ་ལྟར་འཆར་བ་ལ་བྱས་ནའང་། དེས་
 བསྐྱེད་རིམ་ལས་དབྱེ་བར་མི་རུས་ཏེ་དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ནས་ཀྱང་
 འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་སྐྱེད་པའི་སྤྲ་རོལ་དུ་ལྷུ་རྒྱ་རྒྱ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པར་
 སྐྱེད་བར་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལེགས་པར་མ་གོ་
 བའི་སྒྲུབ་བ་བསྐྱུས་པ་ཅམ་ལ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

༥ འོ་ན་ལུས་དབེན་ལ་རིམ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་
 བ། སྤང་སོགས་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ལུས་དབེན་འདི་ལ་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་
 གཟུང་རྣམ་ལྟར་ཤར་མ་ཤར་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་དང་། ཤར་བ་ལ་ཡང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་། བདེ་
 བས་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གཉིས་རྒྱ་རྒྱར་བཅུད་ནས་

ཐེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་
 བྱི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་དང་ཁྱ་བདེས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པ་མིན་པའི་སྟོང་
 ཉིད་ཉོགས་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་པའི་སྟོན་ས་ཕྱང་སོགས་ལྟར་
 སྟོམ་པའི་ལུས་དབེན་ཡོད་ལ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་སྟོན་ས་ཕྱང་སོགས་
 ལྟར་སྟོམ་པའི་ལུས་དབེན་ནི་རྫོགས་རིམ་ཉིད་ལ་འཛོག་གོ། །ཕྱང་སོགས་
 ལྟར་སྟོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་ལུས་དབེན་ནི་ལྷག་མོས་དང་ལུས་དཀྱིལ་དང་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཉི་བར་བསྐྱ་བའི་སྐབས་དང་ཡུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་རྟོ་རྟེ་འཆང་
 ཏུ་ལྟ་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ལུས་དབེན་ལ་སྟོབ་པ་
 བྱི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྟོབ་པའི་སྐབས་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་བས་ལས་དང་པོ་བའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ལ་བསྐྱབས་བེན་པའི་འོད་ཏུ་ལུས་དབེན་ལ་སྟོབ་པར་གསུངས་པ་
 བྱི་རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་ནོ། །འདི་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཉོགས་
 དཀའ་ཞིང་གལ་ཆེ་བར་ཡོད་པས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་
 བེན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༥ དེ་དག་གིས་ནི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པའི་པན་ཡོན་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
པའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། བ་ཚབ་གྱི་འགྱུར་ལས། སྒྲགས་ལ་ངེས་རྟོག་
ལུས་དང་ནི། །དག་གིས་ཡིད་ལ་བསྐྱུལ་གྱུར་པས། །བསྐྱུལ་བྱ། ཞེས་ལུས་
དབེན་གྱིས་བསྐྱུལ་པའི་སྒྲགས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་དག་དབེན་གྱིས་ཡིད་
ལ་སྟེ་སྟེང་ཁའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གྲགས་པའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་

ལ་བསྐྱལ་བས། རིམ་པ་ལྷག་མ་བཞི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་རྒྱད་
གྱི་ཆིག་འདི་དག་གིས་ནི་རིམ་པ་ལྷག་མ་བཞི་རྩེ་རྩེ་བཞུས་པའི་པན་ཡོན་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་བཤད་པས། ལུས་དབེན་ནི་དག་དབེན་གྱི་སྒྲོན་
དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་དག་དབེན་ཉིད་རྩེ་གསུམ་
རིམ་གྱི་ལམ་ལྷག་མའི་ཐབས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ལུས་
དབེན་དག་དབེན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། རྩེ་རྩེ་འཕྲེང་བ་ལས་དབྱུ་མའི་
ཅ་མདུད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྙིང་ཁའི་ཅ་མདུད་ཤིན་ཏུ་དབྱེ་བར་དཀའ་བར་
གསུངས་པས་རྩོམ་བཞུས་གྱིས་སྙིང་ཁའི་ཅ་མདུད་འགྲོལ་བ་ལ་དེའི་སྒྲོན་དུ་
སྦྱང་གྱི་འཁོར་ལོ་གཞན་གཅིག་གི་དབྱུས་སུ་སེམས་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས།
གནས་དེར་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་སྐྱུད་རུས་པ་ཞིག་བྱས་ན་སྙིང་ཁའི་རྩོམ་བཞུས་
གནད་དུ་འགྲོ་ཆ་བས་ཆེ་བར་སྦྱ་བ་ཞིག་འོང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་འོག་སྒྲོའི་རྩེ་རྩེ་
ནོར་བུའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་འཕམ་དེའི་ཅེ་མོ་རྒྱ་ཁྲིའི་མར་སྒྲར་རྩེས་གྱི་ཐིག་
ལེ་མན་དག་བཞིན་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོམ་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་
སྦྱེད་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་དག་དབེན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལུས་དབེན་གྱིས་དག་
དབེན་སྐྱབ་ལུགས་ཡིན་ཏེ་རྒྱས་པར་རིམ་ལྷ་གསལ་སྒྲོན་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

དེ་ནས་རྩེ་རྩེ་བཞུས་པ་ཉིད་ཐབས་དམ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
ནི་བྱང་འཇུག་འབྱུང་བ་ལ་རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་སྒྲོན་དུ་བཏང་

དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རིམ་བ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་
མིན་པའི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཞུགས་པའི་འོད་གསལ་
གྱིས་བྱང་འཇུག་མི་འགྲུབ་ཅིང་། རིམ་བ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གང་ལས་
སྐྱུ་བ་པའི་བསྐྱུ་བ་གཞི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་སེམས་དབེན་གྱི་རིམ་བ་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་འདྲིན་པའི་ཐབས་ལ་ཡང་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱུན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་
བོ་ནི། སྤྱིང་ཁའི་དོ་རྩེ་སེམས་དབེན་ཞེས་པ་མི་ཞེགས་པ་ལ་ལྷང་འཇུག་
གནས་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུ་བ་པའི་དོ་རྩེ་བཞུས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རིམ་
བ་ལྷག་མ་བཞི་ཀ་དོ་རྩེ་བཞུས་པའི་པན་ཡོན་དུ་གསུངས་པ་འདི་ཞེགས་པར་
ཞེས་པར་བྱའོ། །

༥ ཡེ་ཞེས་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱུ་ལ་གནས་པ་མི་དམིགས་ཀྱང་། ཞེས་
སོགས་གྱི་དོགས་པ་སྐྱེ་ལུགས་ནི་མཆན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་
ལན་ནི། ལྷགས་གྱི་ལུས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ། །བྱང་ཆུབ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་དང་། ལྷར་ལྷགས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་མཆམས་སྦྱོར་དུ་
རྫོགས་རིམ་དང་བྲལ་བས་བྱང་ཆུབ་སྦྱར་དུ་མི་འཐོབ་བོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་པའི་སྟོན་བྱེད་ནི་ལྷགས་གྱི་ལུས་སུ་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཉིས་པོ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དོགས་པ་དེ་དང་དེ་སེལ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་བ་
སྤྱར་གསུམ་གཉིས་བརྟན་པ་ན་རེག་མཐོང་གི་མཆན་མ་མ་རྟེན་ཀྱང་། དོ་རྩེའི་

ཅེའི་ཨོ་ཡིག་དང་པཎ་ཡིག་ལ་སོགས་པ་བསྒྲོམས་པའི་སྒྲུང་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་
པོ་འོང་བའི་གནད་ཀྱིས་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཡང་བྱང་སེམས་སྤྱིར་འཕོ་བ་
འགོག་བྱས་ན། སྤྱི་མཐོང་སྒྲུབས་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་མཆན་མ་སྤྱི་ལ་རེག་
མཐོང་གི་མཆན་མ་བརྟན་པོ་ཉིད་ན། བྱང་སེམས་སྤྱིར་འཕོ་བ་དམིགས་པ་
དེས་ངས་ཅན་ཏུ་འགོག་བྱས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
མཁའ་འགོ་མའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱང་པར་ཅན་མང་པོ་ལས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་ནས་
བཤད་པ་ལྟར་དངོས་སུ་འགྲུགས་པར་བྱས་སོ། །དེའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་རྗེ་རྗེས་བྱའི་ཅེར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་པབ་པ་སྤྱིར་མི་འཕོ་བར་
གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིས་པའི་ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལྟ་ཐག་ཆོད་པ་གཉིས་སྤྱར་ནས་སྒྲོམ་པའི་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཆང་
ཞིང་། སྤྱིར་བསྒྲོམས་པའི་འུགས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ཉོག་པས་ལན་ཏུ་མར་བརྟགས་
ནས་མ་བསྒྲོམས་ཀྱང་། ཡིད་གཏད་བ་ཅམ་གྱིས་མཆན་དཔེའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཀྱི་ལྟའི་སྤྱི་ཡིད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་པོའི་མིག་གིས་
མཐོང་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་རེག་ཏུ་རུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་
སྤྱོད་པར་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ཆང་བས་དེ་ཉིད་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་
ཞེས་པ་སྤྱི་མཐོང་སྤྱི་མ་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཅེའི་སྤྱིར་འཆང་རྒྱ་བར་མི་བྱས་སྟམ་

པའོ། །

༥ དོགས་པ་དེ་སེལ་ཚུལ་ནི། བདེ་སྟོང་སྒྱུར་བས་ཆེ་འདིར་མཆོག་
འབྲུག་པའི་བདེ་བ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་འཕོ་བ་ཙམ་
གྱི་བདེ་བས་མི་ཆོག་གི་སྟོག་རྩུ་རྩེར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་
ལས་བྱང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་ཆེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་
རིམ་སྒྲོར་བཙས་རྒྱང་པའི་ལམ་གྱིས་སྒྲུབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་
ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་འདྲེན་པ་ལ་ཐབས་དེ་ལྟ་བུ་དགོས་ན། དེའི་ཆེ་ཆོས་སྐྱེའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་རྒྱང་རིམ་གྱིས་རྩུ་རྩེར་ཐེམ་པའི་ཐེམ་རིམ་ལ་
བརྟེན་ནས། འཆི་རིམ་རིམ་ལ་བཞུགས་ཏུ་ཞུགས་པའི་བདེ་སྟོང་སྒྱུར་བ་དགོས་
པས། གཟུགས་སྐྱེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལ་ཡང་འཆི་བའི་
འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ཙམ་ལས། དབང་པོ་ཀུན་ཆང་གི་བར་དོ་འབྲུག་
པ་རིམ་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་མཆོན་
དཔེས་བརྒྱན་པ་བྱུང་བ་དགོས་པས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷའི་སྒྱུ་བྱང་པར་བས་
མི་ཆོག་པས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྱུ་ཞེས་པ་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་དགོས་
སོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ་ཤིན་ཏུ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་སྟོག་ཙམ་ཏུ་འགོ་
བའི་གནད་རིམ་བཞུགས་ཏུ་ཤེས་པ་འོང་བ་ཡང་མི་འགལ་བས། དེ་འདྲ་བ་དེ་
ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བྱང་པར་བ་ལ་བརྟེན་པ་ན། དེའི་མཐུས་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱང་དབྱ་
མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་སྟོང་པ་བཞི་འདྲེན་

རུས་པས། བསྐྱེད་རིམ་ཙམ་གོམས་པས་མཆོག་ཆེ་འདིར་འབྱུང་བ་རུས་སོ་
སྟམ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཙམ་
ལ་གོམས་པས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འབྱུང་མི་འབྱུང་དགྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དུག་རྒྱ་སྟོག་ཚེ་ལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོན་ས་སྟོང་པ་བཞི་འདྲན་པ་ནི། སྐབས་
བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་དུ་ཚུགས་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། རང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཐབས་ཐབས་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོག་
རྒྱ་ཁྲིར་ཁྱེད་ལ་གནས་ཐེམ་གསུམ་གྱི་དཔར་རུས་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པར་ཕྱིར་
དུག་རྒྱ་སྟོག་ཚེ་ལ་དུ་འབྱུང་བ་ཙམ་གྱི་རྒྱུར་གི་སྤྱད་རིམ་ལ་བརྟེན་ཀྱང་ཆེ་
འདིར་མཆོག་འབྱུང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཀྱི་གཞི་
རགས་པ་ཤེས་གྱིད་དང་བཅས་པ་ཞིག་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དུ་བཤད་པ་
ལས་ཤེས་པར་གྱུ་ལོ། །རྒྱུར་རྒྱ་ཁྲིར་སྤྱད་པའི་སྤྱད་རིམ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་
ཆེན་བླ་མ་ནས་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་དང་། དེའི་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ནས་སྐྱེ་མའི་
སྤྱར་ལྔ་བ་གཉིས་ཀྱི་གནད་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལས་ཅུང་ཐད་ཀྱང་མི་
སྟོན་པས། ད་ལྟའི་ཆེ་གཅིག་གིས་མཆོག་འབྱུང་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཉིད་
དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱུད་དེའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་བྱེད་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་
གྱུ་ལོ།

༥ རམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྫོང་བཟླས་བཤད་པའི་དོན་ཅུང་

ཟད་བཤད་ན། རྩི་རྩི་བཟུངས་པ་ལ་བཟུངས་བྱའི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱེ་ན་ཡི་གེ་
གསུམ་ཀྱི་རྩི་རྩི་བཟུངས་དང་། རྩི་རྩི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་རྩི་རྩི་བཟུངས་གཉིས་སུ་
བཤད་རྒྱུ་རྩི་རྩི་འབྲེང་བ་ལས་གསུངས་ཏེ་རྒྱུ་དེར་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་རྩི་རྩི་
བཟུངས་གཙོ་བོར་གསུངས་སོ། །དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དང་། རྒྱུ་སྤྱི་མ་དང་།
སྤྱི་མོ་བཞིས་ཁུས་ལས་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་རྩི་རྩི་བཟུངས་ཉིད་གསུངས་པ་ལ་
འཕགས་པ་ཡབ་སྤྲུལ་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་རྩི་རྩི་བཟུངས་ཉིད་
བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་བཟུངས་པ་མཆོད་ཉིད་
པར་མི་བཞེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །

དམིགས་ལུལ་རྒྱུ་གི་སྒོ་ནས་སྤྱེ་ན་རྩི་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་གི་
རྩི་རྩི་བཟུངས་གཉིས་ཡོད་ལ་སྤྱི་མ་ལ་སྤྱེ་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རྩི་རྩི་བཟུངས་
བཞི་དང་། སྤྱི་མ་ལ་སྤྱེ་ན་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩི་རྩི་བཟུངས་ལྟོ། །དེ་ལ་
རྩི་གས་རིམ་པས་ནི་རྒྱས་དབང་དག་གི་ལས་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྩི་རྩི་བཟུངས་
བྱེད་པ་ན་རྩི་བའི་རྒྱུ་བཞི་ལ་བྱེད་ལ། ཡང་རྩི་གས་རིམ་པས་མིག་གི་མངོན་
ཤེས་སོགས་སྤྱི་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྩི་རྩི་བཟུངས་བྱེད་པ་ན་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་སྤྱི་
ལ་བྱེད་ཅིང་ལུས་དབེན་སྟོན་དུ་སོང་ནས་སེམས་དབེན་ཀྱི་སྟོང་པ་རྣམས་
བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་རྩི་རྩི་བཟུངས་བྱེད་པ་ན་ཐོག་མར་རྩི་བའི་རྒྱུ་བཞི་དང་། དེ་
ལ་རུས་པ་རྩི་བའི་མཆོམས་ཤིག་ནས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་སྤྱི་ལ་བྱེད་དེ། རྩི་རྩི་
བཟུངས་བྱེད་པའི་སྐབས་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་འདིར་ནི་སྤྱི་མའོ། །རྒྱུ་

གང་ལ་རྫོང་བཟླས་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལུས་ཀྱི་གནད་ཀྱི་གནས་
འདི་ནས་བྱེད་ཅེས་པའི་གནས་ངེས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་པལ་མོ་
ཆེས་ལུས་ཀྱི་ཁོང་པ་ནས་སྒྲ་བྲག་ཏུ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
པ་ལུས་ཀྱི་ཙ་འཁོར་གྱི་གནས་འདི་ནས་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་མི་བྱེད་པ་དང་།
ཡང་ཁ་ཅིག་ཙ་བའི་རླུང་བཞིའི་གནས་མགྱོན་པ་སོགས་བཞི་ནས་དཀྱིལ་
འཁོར་བཞི་སོ་སོ་ལ་བྱེད་ཟེར་རོ། །དེའི་དང་པོ་ལ་ནི་རླུང་གི་ལྷང་འཇུག་
གནས་གསུམ་ཡི་གོ་གསུམ་དང་སྒྱར་བ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། ལུས་ཀྱི་ཙ་
འཁོར་གྱི་གནད་འདིར་བྱེད་ཅེས་པའི་མན་ངག་དང་བྲལ་བས། རི་ཅམ་འབད་
ཀྱང་རླུང་ཏྲེར་རླུང་ཚུད་ནས་ཐེམ་པ་ལས་སྟོང་པ་བཞི་འདྲེན་པ་མི་འོང་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་ཉན་སར་བཤད་པའི་རླུང་འབྱུང་འཇུག་བགྱངས་པས་ཀྱང་། དེ་
ལྟར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་བསྒྲིག་མི་རུས་སོ། །སྤྱོད་གས་གཉིས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཙ་
འཁོར་གྱི་གནད་དུ་བསྒྱུན་པ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ལུགས་འདིའི་རྫོང་བཟླས་
ཀྱིས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྒྱུན་པའི་གནད་ཀྱི་དོན་རྟེན་པ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །སྐབས་འདིར་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་ན་གནས་པར་ཉི་མ་དང་།
གསལ་བ་དང་། རིན་ཆེན་དང་། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་བསྐྱོམ་པར་
གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་པར། ནམ་མཁའི་དབྱིངས་མི་ཞིགས་པ་དང་།
དབྱུས་ན་གནས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རླུང་ལ་བཤད་ནས། དེ་ནམས་ལ་ཡི་གོ་གསུམ་གྱི་

འཕྲེང་བ་ལས། སྒྲོག་མ་སྙིང་ཁ་ལྟེ་བ་དང་། །གསང་བའི་བརྒྱར་འགྲོ་འོང་
སྟོན། །ཞེས་རྒྱུང་བཞི་གནས་དེ་བཞི་ནས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལ་
དོགས་པ་བཅད་ནས། སྙིང་ཁའི་མི་ཤེགས་པ་ལས་རྒྱུང་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་
ཚུལ་ལྟ་མོ་བཞིས་ཁྲུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ནི་དེའི་རྣམ་བཤའ་དུ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ལ་རྩ་བཤའ་ལེགས་པར་
སྒྲོར་བ་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་དང་། ཡབ་སྲས་གཞན་གྱི་གཞུང་དང་ལེགས་པར་
སྒྱར་ཏེ་མན་ངག་ཏུ་གནད་རྣམས་ལེགས་པར་ཐོན་པ་མ་རྒྱུང་འདུག་པས་
འདིར་བཤའ་བ་དང་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དུ་རྒྱས་པར་བཤའ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༥ ལྷན་ལ་མཐིང་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས། རྣལ་འབྱོར་བ་མོ་མོ་
གཉིས་ཀའི་གསང་བའི་སྒྲ་ཅེར་ཕྱག་མཆན་སྤྲོ་མོ་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཡེ་ཤེས་གསུམ་བསྐྱེད་དེ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་
པ་ནི། ཁོར་བུའི་དབུས་ན་རྩ་འཁོར་ཡོད་པའི་དབུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུའི་ནང་དང་དོ་རྩེ་
དང་བརྒྱའི་ཅེ་ན་དབུ་མའི་མར་སྒྲ་ཡོད་པས་དེར་མན་ངག་བཞིན་བསྒྲོམས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱུང་དབུ་མར་ཁྲུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྟོང་བ་བཞི་འདྲན་པ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། འདི་ཡང་རྩོགས་རིམ་གྱི་ལུས་
དབེན་དངོས་གཞི་འདྲན་པའི་ཐབས་སུ་མོང་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་
ཤེག། །དོན་འདི་ཉིད་དོ་རྩེ་གུར་ལས་ཀྱང་ཤེན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།

མཁའ་འགོ་མ་ཡི་སྒྲ་ཅེར་ནི། །ཡུངས་ཀར་གནས་པར་རྣམ་པར་བསྒྲུམ། །
 ཁམས་གསུམ་རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་བའི། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཡུངས་ཀར་དུ་འོ། །དེ་ལྟ་
 བུར་ནི་བསྒྲུམས་བྱུར་ན། །རང་གི་རྩོམ་པ་རབ་ཏུ་འབྱུག། །གཟུགས་དང་སྒྲ་
 དང་དེ་བཞིན་ནི། །རོ་དང་རེག་བྱར་མཛོན་ལྡན་ཞིང་། །རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ཀྱིས་
 དེར་བསམས་ན། །དེ་ནས་བདག་དང་གཞན་མེད་པར། །དོ་རྩེ་པར་ལས་བྱུང་
 བཞིན། །ཡང་དག་བདེ་བ་དངོས་མཆོག་དེ། །རྩ་རྒྱལ་མེད་ཅིང་སྤང་བ་
 མེད། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་འབྱུར་བ་མེད། །ཅུང་ཟད་ཆང་ལ་རབ་ཞུགས་
 ཏེ། །བདག་མེད་མ་ལ་རང་རིག་བཞག །བྲལ་བའི་དགའ་བ་དག་གི་མཐའ། །
 རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བྲལ་ཞིང་། །མི་གཡོ་རྣམ་པར་འབྱུང་མེད་པ། །དགྲེས་
 རོར་ཞེས་བྱའི་དངོས་པོར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁའ་འགོ་མ་ནི་
 མཁའ་འགོ་གདོང་ཞེས་གྲགས་པ་ཅུ་དབུ་མའོ། །དེའི་སྒྲ་ཅེ་ནི་མར་སྒྲ་སྟེ།
 འགྲོག་འབྱུར་ལས། མཁའ་འགོ་སྒྲ་ཡི་མཐར་གནས་པ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །
 ཡུངས་ཀར་ཞེས་པ་གཅིག་གིས་ནི་གནས་དེར་རྩས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སོགས་སྒྲུམ་
 པ་བསྟན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་རྟེན་
 བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྒྲུམ་པ་བསྟན་ཏེ་འདི་ལ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་
 ཡོད་ངོ། །དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དངོས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
 བདེ་བ་དང་། བརྒྱད་ནས་རང་གི་བརྒྱུ་ལུས་འབྱུག་པར་བསྟན་ནོ། །
 གཟུགས་དང་ཞེས་པ་གསུམ་ཀྱིས་ནི། འདོད་ཡོན་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་མ་

བྲལ་བར་རྫས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་པ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་ན་ཉམས་སྤྱོད་
 རི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་ནས་བདག་དང་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞིས་རྟོ་རྟེ་དང་
 བསྐྱ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་འདྲེན་པ་
 བཞིན་དུ། ཡང་དག་པའི་བདེ་བའི་དངོས་པོ་མཆོག་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་
 འདྲེན་ཞིང་། དེའི་ཆེ་བདག་དང་གཞན་དུ་སྤྱང་བའི་སྒྲོས་པའི་རྩ་རྒྱལ་མེད་
 ཅིང་། རྣམ་པར་རྟོག་པས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །
 ཉུང་ཟད་ཅེས་པ་གཅིག་གིས་ནི་སྤྲ་མོ་ལ་དམིགས་པའི་མཐུས། ཆང་སྟེ་བདེ་
 བའི་རྟོན་ཀྱང་ལྟ་བུའི་སྒྲོས་བྱེད་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པར་བསྟན་ནོ། །བདག་མེད་
 མ་ཞེས་པ་གཅིག་གིས་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་དངས་པ་ན་བདག་མེད་
 པའི་དོན་ལ་རང་གིས་རིག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བཞག་སྟེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
 མེད་དུ་བསྐྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །སྤྱར་བཤའ་པའི་ཡང་དག་བདེ་བ་ཞེས་པ་དེ་
 གང་ཡིན་སྟུམ་པ་ལ། བྲལ་བའི་ཞེས་པ་གཅིག་གིས་བྱད་པར་གྱི་དགའ་བའི་
 མཐའ་སྐྱེས་པའི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དགའ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །རྟོག་པའི་བྲ་བ་
 ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་སྟོན་ཏེ་གོ་སྤྲོད། །དབྱེས་རྟོར་
 ཞེས་པ་གཅིག་གིས་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྤྱར་བའི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་
 དགའ་དེ་ཉིད་ཏེ་ཡིག་གི་དོན་སྟོང་རྟོ་རྟེ་དང་། བཟླ་འཛིན་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏེ་ངས་དོན་གྱི་ཏེ་བཟླ་འཛིན། །ལེ་ལུ་དུག་པའི་མཐའ་
 གཅོད་དོ། །

ལེ་འུ་བདུན་པའི་མཐའ་གཙུག་པོ།

༩ འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་
 གསུམ་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱོད་པའི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་
 བ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གངས་དང་དབྱེ་བ་ནི། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་འུ་ལྔ་པ་དང་། བདུན་
 པའི་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མཆོག་དང་། སྤྱགས་
 སྤྱོད་པ་མཆོག་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་རྒྱུད་འབྲེལ་ལས། རང་གཞན་གྱི་དོན་
 ཀྱན་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་པ་ལྷུ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། སྤྱགས་སྦྱོར་པ་པོའི་སྤྱོད་པ་
 གསུམ་ལ་བཤད་དོ། །སྤྱི་མ་ཡང་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་མིང་དོ། །ལེ་འུ་དགུ་
 པ་ལས། བྱང་སེམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་གསུངས་
 པའི་དོན་རྒྱུད་འབྲེལ་ལས། །འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཡང་རུང་།
 གང་དང་གང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་དེ་
 དང་དེས་སྤྱགས་པ་རྣམས་ཅི་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་དང་པོ་དང་། རིན་
 པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སྤྱགས་བས་རྫོགས་རིམ་རྟོགས་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་
 སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པས། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་བཟུང་བའི་སྤྱོད་པ་ནི་གཉིས་
 པར་བཤད་དོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང་། གཉིས་པ་ནི་
 རྫོགས་རིམ་ལ་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
 ཟག་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པས། ལྷ་མེད་ཀྱི་འདོད་ཡོན་ལ་སྤྱོད་པའི་

སྒྲོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །ལེ་ཏུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། རིག་པའི་
བརྒྱལ་ཁྱུགས་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སྒྲོད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་
རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། རང་དང་རིག་མ་ལྟའི་འདྲ་འབག་ཏུ་ཆ་ལུགས་བསྐྱར་ནས་
སྒྲོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དོ། །ལེ་ཏུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པར་སྒྲོད་པ་གསུམ་གྱི་
མཆོག་ནི། ལོངས་སྒྲོད་པ་དང་གོལ་བའི་སྒྲོད་པར་འགྱུར་རྟེན་གཉིས་དང་པ་
ཆ་བ་གྱི་འགྱུར་ལས་འབྱུང་ཡང་། ཆག་འགྱུར་ལས་སྒྲོད་པ་དེ་རྣམས་གྱི་
མཆོག་ནི་སྒྲུ་སྒྲུ་ཀུའི་སྒྲོད་པའི་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་ལེགས་པས་སྒྲོད་པ་
གཞན་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །རྒྱུད་བྱི་མ་ལས་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པ་དང་ལྷགས་གྱི་སྒྲོད་
པ་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་སྒྲོད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲི་མིང་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི་ལེ་ཏུ་བཅུ་བདུན་པར་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་བསྐྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་
བའི་བྱང་མེས་གྱི་སྒྲོད་པ་ལ་སྒྲོས་བཅས་དང་སྒྲོས་མེད་དང་ཤེན་ཏུ་སྒྲོས་
མེད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྒྲོད་བསྐྱུས་ལས་གསུངས་ཏེ། རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་
རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་བྱུང་གསུམ་ཏུ་བཤད་དོ། །གང་ལ་སྒྲོད་པའི་འདོད་ཡོན་གྱི་
གཙོ་བོ་ནི་རིག་པའི་འདོད་ཡོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་དངོས་གྱི་རིག་མ་དང་
བསྐྱོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རིག་མ་གཉིས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ལ་སྒྲོད་
པ་ལ་སྒྲོད་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྒྲོད་པ་ལ་སྒྲོད་པ་གསུམ་པ་
བཞག་གོ། །དེ་ལ་ཡང་སྒྲོད་བསྐྱུས་དང་རིམ་པ་གཉིས་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་

པའི་སྐྱོད་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས། རིམ་གཉིས་རེ་
 རེ་ལའང་སྐྱོད་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པ་ལེ་ཏུ་བཅུ་པ་ལས་འཆད་པར་འགྱུར་
 རོ། །ལེ་ཏུ་འདིའི་འགྲེལ་པར་སྐྱེ་དོན་གྱི་སྐྱོད་པ་སྒྲོས་བཅས་དང་། སྒྲོས་དོན་
 གྱི་སྐྱོད་པ་སྒྲོས་མེད་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་དུ་
 གསུངས་པ་ནི་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བསྒྲོམ་བསམ་ལ་དགོངས་གྱི། སྐྱེ་དོན་
 གྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོད་པ་གཞན་མི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ་ལེ་ཏུ་བཙུག་པའི་འགྲེལ་
 པར། བསྐྱེད་རིམ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟའི་སྒྲོས་མེད་གྱི་སྐྱོད་པ་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱང་བསྒྲོམ་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་མི་འཇོག་ཀྱང་། བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་
 གཞན་ཏུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

༥ སྐྱོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། སྤྱིར་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་
 ལམ་བྱེད་གྱི་སྐྱོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིམ་པ་གཉིས་སྒྲོམ་པའི་སྐྱོད་རུང་དུ་བྱེད་
 པའི་དབང་གི་དུས་དང་། སྐྱོད་རུང་ནས་ལམ་སྒྲོམ་པའི་དུས་གྱི་སྐྱོད་
 པའོ། །སྤྱི་མ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ལམ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར་དུ་སྐྱོད་པ་
 དང་། སྐྱེས་ཟིན་གྱི་ལམ་ལ་སོགས་འབྱེན་པའི་སྐྱོད་པའོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་
 ལམ་སྐྱོག་མར་སྒྲོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སྒྲོབ་པའི་གོ་འཕང་མ་སྐྱོབ་གྱི་བར་དུ་
 འཇུག་སྟེ། མདོར་བྱས་ལས། འདོད་པ་ལྟ་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། །དཀའ་ཐུབ་
 གྱིས་ཀྱང་མ་གདུངས་པས། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་རྗེས་འབྲངས་ལ། །བདེ་

བས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་འཇུག་པ་ནས་དེ་ལྟར་བྱ་
བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ནག་པོ་དམ་ཆིག་དོ་རྗེས་ནི་བསྐྱེད་
རིམ་སྤྱ་རགས་མཐའ་བྱིན་ནས་བྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་བོགས་
འབྲིན་པ་དང་། དབེན་པ་གསུམ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དང་བཅས་
པ་གྲུབ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པ་ལ་བོགས་འབྲིན་པའི་སྐབས་
གཉིས་ལས་མེད་པས་དུས་གཉིས་སུ་སྐྱོད་པ་བྱེད་ཟེར་རོ། །བཙུན་མོ་ཅན་
ནི། རང་བཞིན་སྒྲུང་བའི་དབྱེ་ཤེས་ནས། ཞེས་སོགས་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱུ་ལུས་
ཐོབ་ནས་དང་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ནས་སྐྱོད་པ་བྱེད་པས་རྫོགས་
རིམ་ལ་སྐྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་གཉིས་ཏེ་སྤྱིར་གསུམ་དུ་བཞེད་དོ། །

རང་གི་ལུགས་ནི་རིམ་གཉིས་ལ་བོགས་འབྲིན་པའི་སྐྱོད་པ་བྱེད་པའི་
སྐབས་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སྤྱར་ལྟར་དང་། རྫོགས་རིམ་
ལ་སེམས་དབེན་ཐོབ་ནས་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྐྱོད་པ་བྱེད་དགོས་པ་
ནི་གཞན་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་ཏོ། །སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ནས་ནི་ཐོབ་བྱ་སྒྲོབ་པའི་བྱང་
འཇུག་ཐོབ་པའི་བྱིར་དང་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་བྱང་པའི་བྱིར་དུ་སྐྱོད་པ་བྱ་
དགོས་པ་ནི། ལེ་ལུ་བཙུ་བྱག་པར་རིགས་གསུམ་གྱི་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་
སྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། །སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ནས་
སྐྱོད་པ་བྱེད་པ་ནི། རིམ་ལྡེ་ལས། བྱང་འཇུག་གོ་འཕང་ལ་གནས་པའི། །སྒྲོབ་
བཞིན་པ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་ཆེ། །བྱང་དུ་འཇུག་པ་བསྒྲོམས་གྱུར་པས། །སྐྱོད་

པའང་དེ་དང་གཉིས་སུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། གློད་
བསྐྱུས་ལས་གློད་པ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་གཏོགས་
པར་བཤད་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་ཀུན་རྫོབ་
སྐྱ་མའི་སྐྱའི་རྟེན་གཉིས་ཀ་དང་སྦྱར་རོ། །གཞན་ཡང་སྦྱད་བསྐྱུས་ལས། ཡང་
བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་གློད་པ་མེད་པར་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་
ཆགས་བྱད་པར་བྱ་བར་ནི་མི་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
བག་ཆགས་དངོས་ཤེས་སྐྱབ་མ་ལུས་པ་ནི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་གློད་པ་མེད་
པར་བྱད་མི་བྱས་ལ། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དེ་བྱད་པ་ཡང་གློད་པ་དེ་མེད་པར་མི་
བྱས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་བག་ཆགས་སུ་བཏགས་པ་ཆོས་སྦྱར་
བར་བྱད་པ་ཡང་དེ་ལ་རག་ལས་པས། སྐྱོབ་པ་དང་མི་སྐྱོབ་པའི་བྱང་འཇུག་
གི་དོན་དུ་གློད་པ་གཉིས་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་སོ། །

༥ གློད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་གི་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ།
འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཡོད་ན། གློད་པ་གསུམ་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡང་
དེ་ཙམ་དུ་བྱད་པས་དེ་རྣམས་ལས་ལོགས་སུ་གློད་པ་སྦྱད་ཀྱང་ཅི་དགོས་
སྟུང་ན། དེ་ལ་རྫོགས་རིམ་པའི་བོགས་འབྱེན་ཀྱི་གློད་པ་ནི་ཆེ་འདིར་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་གཉིས་པ་ལས། རང་བཞིན་སྤང་བའི་
དབྱེ་ཤེས་ཤིང་། །དེ་ཉིད་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ལ། །གང་ཞིག་རྣམ་གསུམ་ལ་མི་
སྐྱོབ། །དེ་ནི་འབྲས་བུ་སྦྱར་ཐོབ་མིན། །རི་ལྟར་ཤིང་ལ་མེ་གནས་པ། །མ་

གཙུག་པ་བར་དུ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་བྲལ་བས། །ཆེ་
འདི་ཉིད་ལ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོན་བསྐྱབ་དང་སྒྲོན་
གསལ་ལས་ཀྱང་། སྒྲོན་པ་བྱས་པས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་མཆོག་འབྱུབ་པར་
བཤད་དོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་ཡེ་
ཤེས་གསུམ་སྐྱེད་རྒྱས་པ་ན། ཕྱིའི་བྱག་རྒྱ་གྲོགས་སུ་མེད་ན་སེམས་དབེན་
གྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེད་མི་རྒྱས་པས་དེའི་དོན་དུ་བསྟེན་དགོས་
སོ། །དེ་ལྟར་ནང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟེན་པའི་མཐུས་རྒྱང་སྐྱད་པ་དང་།
གདུམ་མོ་འབར་ནས་བྱང་སེམས་བཞུ་བའི་རྒྱས་པ་མཐར་སོན་ཀྱང་། དེ་འབྲ་
བ་ལ་ད་དུང་བྱག་རྒྱའི་སྒྲོན་ས་དེ་རྣམས་ལ་བྱང་པར་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་
ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་རབ་དུ་གྱུར་པར་བསྐྱོད་པའི་རིམ་པ་ཡོད་པར་
གསལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་ནང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟེན་པའི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱས་པ་
མཐར་སོན་པ་ན་བྱག་རྒྱའི་འདོད་ཡོན་ལོངས་སྒྲོན་པ་ཡན་ལག་དང་བཅས་
བ་ཉིད་ལ་ཐེལ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ནི། རྟོགས་རིམ་གྱི་ཐོགས་འབྱིན་
གྱི་སྒྲོན་པ་ལ་སྒྲོན་པའི་དོན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ནང་གི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ལ་གནད་དུ་
བསྟེན་པ་ལས་བདེ་བའི་བྱང་པར་དུ་མ་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱག་རྒྱའི་ངོ་ཐོ་དང་
གངས་དང་འགོ་བའི་བྱང་པར་དང་རྒྱས་པ་ཆེ་རྒྱང་གི་བྱེ་བྲག་ལས་ཀྱང་རྣལ་
འབྱོར་པ་ལ་བདེ་བའི་བྱང་པར་སྣ་ཆོགས་སྐྱེ་ལ། དེའི་ཆེ་དེས་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་
པའི་རྟོགས་པ་བྱང་བྲགས་པར་འགོ་ཚུལ་ཡང་དུ་མར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གལ་

ཉེ་འདིའི་སྐྱོད་པ་མ་གྲུས་པར་བྱན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མི་འགྲུབ་ན། རྒྱུད་སྡེ་
 འོག་མ་གསུམ་ལས་བྱན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་དེ་ལས་
 བསྟན་པའི་ལམ་གྱིས་སྐྱབ་པར་བཤུད་པ་དང་འགལ་ལ། བྱན་མོང་གི་དངོས་
 གྲུབ་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྐྱོད་པས་དེ་འགྲུབ་པ་ལ་ཕན་ལུགས་ཇི་
 ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན་བྱན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྤྲོ་ཆེགས་མང་པོ་འགྲུབ་པ་ལ་
 སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མི་དགོས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མར་བྱུང་བའི་དངོས་གྲུབ་
 རྒྱུད་པར་ཅན་མང་པོ་འགྲུབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་དགོས་པར་བཤུད་དེ། ཁ་
 ཅིག་ནི་དེ་མེད་ན་མི་འགྲུབ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་དེའི་རྟོགས་པ་ཡོད་ན་འགྲུབ་སྟེ་
 བཟོ། །སྤྲོ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་པས་བྱན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་ལ་ནི། སྤྲོ་
 མས་མི་འགྲུབ་པ་མང་པོ་ཡོད་ལ་བྱན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་
 རྣམས་དང་། གཞན་མང་པོ་ཡང་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་རིམ་པས་ཞག་བདུན་
 དང་སྟེ་ཕྱེད་དང་། སྟེ་བ་གཅིག་གམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཚུན་ལ་འགྲུབ་པར་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དུས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་ལ་བདེ་སྟག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་
 སྐྱོད་པ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་
 མ་རྟེན་པས། གསང་གནས་ཀྱི་སྒྲོར་པར་ཡིག་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་
 སེམས་འཕོ་བ་དགག་རུས་ལ། ཕྱག་རྒྱ་དང་སྒྱུར་བ་ལས་བདེ་བ་བསྐྱེད་དེ་
 དེས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམས་པས། རུས་པ་འབྱུང་པར་ཅན་སྟེ་སྤྲོ་ན་དངོས་གྲུབ་
 འགྲུབ་པར་སྟོལ། །དེ་ཙམ་གྱི་བདེ་སྟོང་བསྒྲོམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་ལའང་

༥ སྟོང་པ་རྣམས་རྒྱུད་གང་ལས་གསུངས་པ་དང་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་
 བོ། སྟོང་བསྐྱུས་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དབྱུགས་
 དབྱུང་རི་རྒྱུད་བསྟེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཨ་ར་ལི་རྒྱས་
 པ་ནི་སྟོས་བཅས་དང་། ཏྲ་ཏུ་བྱུང་པ་ལས་དགོས་པའི་དབང་དུ་འགའ་ཞིག་
 ལ་རོལ་བ་ནི་སྟོས་མེད་དང་། འདུ་འཇི་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་བསམ་གཏན་
 ཀྱི་ཟས་འབའ་ཞིག་གིས་གནས་པ་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་
 འབྱུག་པས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་དང་། ཤིང་
 དང་ཏ་ལའི་ལོ་མ་དང་རས་བལ་གསུམ་ཆིག་པས་ཐལ་བར་འགོ་བ་ལ་བྱུང་།

པར་མེད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱོད་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་རྩི་ཆོས་འཆང་གི་གོ་
འཕང་འབྲུག་པ་དང་། རྩི་ཆོས་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་དང་། རྩི་ཆོས་དང་མཐུན་
པར་སྐྱོད་པ་གསུམ་ལ་སྐྱོད་པར་བཞུགས་པོ། །ཨ་ར་ལི་ནི་ཅེད་མོའམ་རོལ་
བར་བསྐྱར་རོ། །དེ་ནི་སྐྱོད་བསྐྱར་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་དེའི་ལན་
ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོད་པ་ཆེན་གྱི་སྐྱོད་པ་ནི་སྐྱོད་བཏང་ལ་བྱ་བ་དེ་རྣམས་
རྟག་ཏུ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་རེས་འགའ་དེ་རྣམས་
བཞག་ནས་བྱེད་པའོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ལ་གནས་ཁང་བྱེད་པར་ཅན་གཞན་དང་
བཅས་པ་དང་ཆོ་ག་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་དང་། དེ་དག་གི་ཆས་འབག་དང་བཟའ་
བཏང་སོགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྐྱོད་པ་ཆེད་
པ་ལ་འཇོག་པས་དེ་ལ་ནི་བྱ་བའི་སྐྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ངོ། །

དཔེ་གསུམ་གྱིས་ནི་སྐྱོད་པ་གསུམ་གྱི་རེ་རེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྲུག་
པས་གསུམ་ག་ལ་སྐྱོད་མི་དགོས་པ་བསྟན་ནོ། །རྩི་ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་འཆང་
ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཡོ་བྱེད་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་ཤེས་རབ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་འཆང་ལ། ལ་ལ་འདོད་ཆགས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ལ་
འཆང་ཀྱང་ཡོ་བྱེད་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་། རྩི་ཆོས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
དང་སྐྱོད་པ་ལ་དགའ་བའི་བསམ་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །དེ་ལ་སྐྱོད་པ་དང་པོ་ནི་མཉམ་སྐྱོད་ལས་གསུངས་ལ། འདུས་པ་ལས་
སྐྱོད་པ་སྐྱེ་མ་གཉིས་འབྲའ་ཞིག་གསུངས་པར་ནི་སྐྱོད་བསྐྱར་ལས་བཞུགས་

དོ། །སྒྲར་བ་ཤད་པའི་བྱ་བའི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་པ་རྣམས་འདུས་པར་མ་གསུངས་
 བ་ལ་དགོངས་ནས། འདུས་པ་ལས་སྦྱོད་པ་ཐ་མ་གཉིས་འབའ་ཞིག་བསྟན་པ་
 གསུངས་ལ། སྒྲོན་གསལ་ལས་འདུས་པའི་གཞུང་གིས་སྦྱོད་པ་དང་པོ་བསྟན་
 བར་གསུངས་པ་ནི། སྒྲོས་བཅས་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་འདོད་པ་ལ་
 སྦྱོད་པ་དང་བསྦྱེད་རིམ་པས་སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བསྒྲོམ་
 བསམ་ཅ་མ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །འདིར་སྒྲ་མ་རྣམས་
 འགྲེལ་བར་འདོད་པའི་ལོངས་སྦྱོད་ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དང་པོའི་ཀླང་པ་
 དང་པོ་གཉིས་སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་། ཆོགས་བཅད་གཉིས་པ་སྒྲོས་
 མེད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་སྒྲོངས་མོ་བཞི་མི་བཟླ་སྟེ། ཞེས་པ་བཞི་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་
 མེད་ཀྱི་སྐབས་ལ་སྒྲར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོད་པ་གསུམ་གྱི་འདོད་ཡོན་ལ་
 ལོངས་སྦྱོད་པའི་འཇུག་བསམ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱ་དགོས་པར་བཟུང་ཞིང་།
 དང་པོའི་སྐབས་སུ། དབང་པོ་དང་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པར་ལོངས་སྦྱོད་
 པས་སྟོན་པར་བྱེད། ཅེས་དང་། གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་ལྟའི་ཉིང་རེ་
 འཇིན་གྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོད་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་
 བཀའ་ཆགས་ཤས་ཆེ་བས་དབང་པོ་ཁོ་ནའི་ངོར་དང་། གཉིས་པའི་སྐབས་
 སུ་དེ་དང་ཉིང་རེ་འཇིན་གཉིས་ཀའི་ངོར་དང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཉིང་རེ་
 འཇིན་འབའ་ཞིག་གི་ངོར་བྱས་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་སྦྱོད་པའི་བསམ་བས་
 འཇུག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་འདིར་གཙོ་བོར་གཉིས་མེད་བྱང་འཇུག་

བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་
 བྱི་སྟོང་པ་གསུམ་ག་ལ་འདྲ་བར་སྒར་བ་ཤད་ཅིང་ཅ་བའི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་།
 ཆགས་ཅན་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟེན། །
 ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་པས་དབང་པོ་ཁོ་ན་དང་དེ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཁོ་ནའི་ངོར་སྟོང་པ་མིན་ནོ། །གང་ལ་སྟུང་པས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒར་
 མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། མི་ཉམས་པར་གནས་པ་དང་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་
 ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཡོན་ཡིན་ན་ནི། འདོད་བཞིན་དུ་འགོག་པ་མིན་
 པར་དབང་པོ་དང་རང་གི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་ལོངས་སྟོང་པ་བྱི་སྟོང་པ་
 གསུམ་ག་ལ་འདྲ་བས། འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྐང་པ་གཉིས་གཉིས་དང་
 འདོད་པ་ཀྱན་ལ་ལོངས་སྟོང་ཅིང་ཞེས་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་ནའང་
 རྫོས་པར་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཚུལ་དེས་སྟོང་པ་གསུམ་ལ་སྟོང་
 པ་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །ལུས་གནས་པར་འགྱུར་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་
 པས་ཞེས་པ་ནི། ཁམས་རྒྱས་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ལུས་གནས་པ་ཡིན་གྱི་
 སྟོག་འཆོ་བ་ཅམ་ལ་བེར་བ་མིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་སྟོང་པ་གསུམ་པའི་བྱང་ཆོས་
 མིན་པ་ནི་ལེ་ཏུ་བཅུ་དྲུག་པའི་སྟོས་མེད་ཀྱི་ཁ་བས་བསྟེན་པའི་སྐབས་ལས་
 ཀྱང་ཤེས་ལ་སྟོག་འཆོ་བ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི། འདོད་པའི་ལོངས་སྟོང་
 ཐམས་ཅད་ལ། །བསྟེན་ན་སྒྱུར་དུ་འགྱུར་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདོད་པ་
 ཀྱན་ལ་ལོངས་སྟོང་ཅིང་། །ཞེས་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཞེས་པ་གཉིས་

དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་དུག་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་མཉེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་རྐང་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་
ཞིག་ལས་ཤེས་སོ། །སྟོན་པའི་ཆོ་ག་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པའི་གནད་
རྒྱས་པར་ནི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

༥ གཟུགས་ལ་རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱས་ནས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སྟེ་དང་སྤྱོད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གསུམ་དུ་བཤད་པ་སྟོན་པ་གསུམ་
དང་སྦྱར་བ་ནི། སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་བསམ་གསུམ་སྟོན་པའི་དོན་ཅུང་
ཟད་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟེ་དོན་གྱི་བསྒྲོམ་བསམ་ནི། རྒྱུད་འགྲེལ་
ལས། དུལ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་དེ་ལ་ཉོན་མཆོན་རྟག་དུ་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ཐབས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་བཤད་
པས་དུལ་ལྟར་སྒྲོམ་བསྒྲོམས་ནས། ལྟ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བ་སོགས་བྱེད་
པ་ལ་དགོས་སུ་རྒྱན་ལྟར་དུ་བསྒྲོམས་ནས་སྟོང་བ་བརྟན་པ་ཅིག་སྟོན་དུ་
བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་ནང་གི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། གཟུགས་དོ་རྗེ་མ་ལག་པའི་བད་མ་འཇམ་པས་མེ་
ལོང་བཟུང་ནས་ཞི་བའི་མིག་གིས་ལྟ་ཞིང་ལྟ་ཉིག་གི་ཚུན་པོ་འཆང་བ། ལུ་མ་
རྒྱས་ཤིང་འབྱར་ལ་བར་དོག་པ། གོས་ཅུང་ཟད་གྲོལ་ཞིང་རོ་སྤྲད་མཛེས་པ་

སྟོན་པ་བསམས་ནས་དེའི་གཟུགས་ལ་རྒྱན་དུ་བལྟས་པ་ལས་བདེ་བ་ཆེན་
 པོ་བྱང་བར་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་ཆམས་སྤྲོ་དོ་རྩི་མ་གྲུ་སྟོན་པ་ལེན་ཅིང་
 བེ་ཨོ་གི་སྤྲོ་སྤྲོགས་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། རི་ཆམས་རི་དོ་རྩི་མ་གར་བྱེད་ཅིང་
 ཁོར་བུའི་སྤྲོད་དུ་གྱུར་ཀྱམ་དང་། ཨ་ཀ་རུ་དང་། ཅན་དན་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲོང་པོ་
 དང་། ག་ཤུར་ལ་སོགས་པའི་རིས་བཀའ་བ་སྤྲོགས་བཅུར་རི་བཟང་པོས་
 བྱུག་པར་བྱེད་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། རོ་ཆམས་རོ་དོ་རྩི་མ་གསེར་དངུལ་ལ་
 སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲོད་རོ་སྤྲོ་ཆོགས་པས་གང་བ་དང་། ལྷའི་བདུད་ཅིས་
 བཀའ་བ་བཟུང་བར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེག་བྱ་ཆམས་དེག་དོ་རྩི་མ་མཆན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། བྲེམ་གཉེར་གསུམ་གྱིས་མཛེས་པ། རྟེན་པ་ཤིན་
 ཏུ་སྤྲོ་བ་ལྟེ་བ་ཡངས་ཤིང་གཡས་སུ་འབྲེལ་པ། རོ་སྤྲོད་དང་འདོམས་སྤྲུག་པ།
 འགོས་དལ་ཞིང་སྤྲོག་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཞིན་འཇུག་ཞིང་ཆགས་པའི་
 མིག་གིས་བལྟ་བར་བསྐྱེད་ནས། སྤྲོ་རི་ལ་ལོངས་སྤྲོད་པ་དང་པན་ཚུན་
 འབྱུང་དེ་དེག་བྱ་ལ་སྤྲུད་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བསམ་མོ། །སྟོམ་
 ཚུལ་དེ་ཆམས་ནི་སྤྲུན་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྤྲུར་ལ་ཆམ་སྤྲང་ལ་ནི་
 གཟུགས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་དང་། བར་པ་གསུམ་ལའང་བྱུག་མཆན་སྤྲ་མ་
 ལྟར་དང་། ལྷ་པས་གོས་མཆོག་གི་དེག་བྱ་བཟུང་བར་བསྟོམ་དགོས་སམ་
 དཔུང་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཡུལ་ལྷ་ལྟར་བསྟོམས་ནས་དེགས་མཐུན་མང་
 པོར་སྟོམ་པ་ཡང་རུང་ངོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པ་ན་ཐོག་མར་ཡིད་ལ་བདེ་བ་སྤྲོ་

ལ་དེ་རིམ་གྱིས་བརྒྱད་ནས་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་གྱི་ལུས་ཀྱང་རྒྱས་པར་
འགྱུར་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གིས། འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་། །
འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཤིན་ཏུ་བདེ་
བ་ན་ལུས་མདངས་བཟང་བར་མཐོང་ཞིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལུས་གྱི་འགྱུར་བ་
རྒྱས་པའི་རྒྱས་བྱུང་གི་རྒྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བས་ལུས་རྒྱས་
ན་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱན་ད་ལྟ་བུ་འཕེལ་ནས་ཁྱ་བདེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་
པ་མཆོག་རྣམས་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཅ་སྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲ་
བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་ན་དབང་པོས་ཡུལ་ལྷ་ལ་དངོས་སུ་ལོངས་སྟོན་པའི་
ཆེ་སྒར་བསྒྲོམས་པ་ལྟར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མདོན་དུ་འགྱུར་བས། བདེ་ཆེན་
གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་གྱི་ཐ་མལ་གྱི་ཡིད་བྱེད་སྟོམ་པས་ལམ་འདིའི་ལུགས་
གྱི་དབང་པོའི་སྟོ་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཐོག་
མར་ལམ་སྟོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་བསྒྲོམས་སྟོབས་
གྱིས་རྒྱང་རྒྱ་རྒྱུར་ཐིམ་པས་སྟོང་པ་རྣམས་འདྲེན་མི་བྱས་ཚུན་ཆད་གྱི་འདོད་
ཡོན་ལ་སྟོན་པའི་བསྒྲོམ་བསམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྒྲོམས་སྟོབས་གྱིས་རྒྱང་
རྒྱ་རྒྱུར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་སྐྱར་བས། མཆོན་འཛིན་གྱི་སྟོས་པ་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལྟར་མི་བྱས་པས་སྟོས་བཅས་གྱི་བསམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །
བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་བསྒྲོམ་བསམ་གྱི་སྟོན་སྟོན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་མེད་ཀྱང་།

ཡུལ་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོད་པ་གསུམ་
ཡོད་དོ། །

༥ སྒྲོས་དོན་གྱི་བསྒྲོམ་བསམ་ནི། བསྒྲོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཐེམ་པའི་
སྟོང་པ་ནམས་འདྲེན་རྒྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་མ་
ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་སྒར་མཉམ་གཞག་གི་སྟོང་པ་ནམས་བྲན་ནས་རྗེས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་རང་དོན་རྗེ་འཆར་དུ་བསྒྱེད་པ་དང་། འདོད་ཡོན་ལ་སྒྲོད་པ་གཉིས་
ཀ་ལ་སྟོང་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་དོན་རྗེ་འཆར་ལ་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་ལོངས་སྒྲོད་པ་ནི། སྒྲ་མ་ལ་སྟོས་ན་མཆན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཆུང་ལ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མིན་པས་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ལ་སྒྲོབ་
པའི་བསྒྲོམ་བསམ་མོ། །དེ་ལ་ཡང་བསྒྲོམ་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོས་བཅས་དང་
ཤེན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོད་པ་གཉིས་མེད་ཀྱང་། བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཡོད་པས་སྒྲོད་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། །

༥ མཐར་ཐུག་གི་བསྒྲོམ་བསམ་ནི། སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
འདོད་ཡོན་ལ་སྒྲོད་པ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བྲན་ནས་རྒྱས་
བཏབ་སྟེ་སྒྲོད་པ་ནི་བདེན་ཞེན་གྱི་མཆན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པའི་ས་བོན་ལས་
གྲོལ་བས་ཤེན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་པའི་བསྒྲོམ་བསམ་མོ། །འདི་དང་སྒྲ་མ་གཉིས་
ལའང་འདོད་ཡོན་སྒྲར་འཆར་བའི་བསྒྲོམ་བསམ་ནི་ཡོད་དོ། །འདི་ལ་བསྒྲོམ་

བསམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྒྲོད་པ་སྒྲུ་མ་གཉིས་མེད་ཀྱང་། བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་
ནས་འཛོག་པ་ནི་སྒྲར་དང་འབྲེལ།

༥ བདག་གི་དོ་ཚུལ་པད་མར་ལྟན། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྡེ་
ཆུང་བའི་བདུད་ཅི་འབྱུང་བ་ལ། རོ་རངས་རས་སྒྲུབ་མོ་ཆུང་བཅུག་པས་སྡེ་
དེལ་ཏེ་དལ་བྱས་རིམ་གྱིས་འཐེན་པ་མང་དུ་བྱ་ལ། སྡེ་ཅིས་སྒྲུབ་ཅི་མོར་སྒྲེབ་
སྒྲེབ་གྱི་བར་དུ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྡེ་ཅི་གྲེན་དུ་བསྒྲོག་སྟེ་སྡེ་ཆུང་བ་
དལ་བྱས་བསྒྲོད་པ་མང་དུ་བྱ་ཞིང་། རང་གི་ཁྲད་ཀྱི་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
གྱི་བདུད་ཅི་འཛོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྡེ་ཆུང་བ་ལ་བརྒྱད་ནས་སྡེ་གཞུང་དུ་
འབབ་པར་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསམས་པས་ཁྲད་ཀྱི་ནས་འཛོགས་པའི་བྱང་
སེམས་སྡེ་ཆུང་གི་ལམ་ནས་སྡེ་ཅི་གཞུང་དུ་འབབ་པར་བཤད་པ་དེའི་སྟོབས་
ཀྱས་ནས་ཁའི་ནང་མེར་གྱིས་ཁེངས་པ་འབྱུང་། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་འབྱུངས་
པས་ལེ་ཏུ་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་ལུས་དང་སེམས་སེམས་བྱང་
རྣམས་ཆོམ་ནས་བདེ་བར་གནས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ལེ་ཏུ་བཅུ་བདུན་པར་
གསུངས་པ་ལྟར། ཆུང་ལ་སོགས་པའི་ནད་གཞི་རྣམས་འབྱུགས་པས་ཐེལ་
གྱིས་མི་ལོན་པ་དང་དེའི་འགྲེལ་པར་ཤེས་རབ་གྱི་མདོ་བྱངས་པ་ལས་འབྱུང་
བ་ལྟར་གྲ་བ་དང་འཆི་བ་འཛིག་པ་དང་སྟོབས་ཆེན་པོས་འཆོ་བར་གསུངས་
པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ནི་རང་གི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱས་པར་
བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྲེན་པའི་བཅུད་ལེན་གྱི་

མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འོ། །འདི་ལ་རྒྱུད་གཞན་དང་བསམ་མི་བྱུང་གི་རིམ་པར་
ཡང་བསྐྱབས་པ་ཆེན་པོ། །བདུད་རྩི་དེ་དང་པོར་འཕྱང་བ་ན་རོ་མི་ཞིམ་ཡང་དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ཞིན་ཏུ་ཞིམ་པར་འགྱུར་བེད་རོ།

༥ དམ་ཆོག་ཁུ་ཕྱང་ཆོ་ག་བཞིན། །ཞེས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་ཀྱི་རྩི་རྩི་
ཆོག་གི་གཞུང་གཅིག་ཀྱང་མདོར་བྱས་དང་མདོ་བསྐྱེད་དང་སྐྱུད་བསྐྱུས་དང་
རྣམ་གཞག་རིམ་པར་སྐབས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ལ་བྱངས་པ་ནི་མཆན་དུ་
བྲིས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དེས་མཆོན་ནས་རྩི་རྩི་ཆོག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡབ་སྐུས་
ཀྱི་གཞུང་སོ་སོ་ལས་དོན་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་བཤད་པ་རྣམས་འགལ་བ་མེད་
ལ། འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་ས་བཅད་དེ་རྩི་རྩི་
སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྐྱུད་པ་ལ་སྐྱུར་ཞིང་
འདིར་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩི་རྩི་འཕྲེང་བ་
ལས། གཟུགས་ཕྱང་གཏོགས་དང་མེ་ལོང་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
རྣམས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྐྱུར་ཞིང་། ལེའུ་བཅུ་
གཅིག་པའི་འགྲེལ་པར། ཆེ་འདིར་སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་
ལ་སྐྱུར་ལ། མདོར་བྱས་དང་མདོ་བསྐྱེད་ལས་ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྐྱུད་
པའི་སྐབས་ལ་སྐྱུར་བ་དང་། རྣམ་གཞག་ལས་གཞིའི་འཆི་རིམ་གྱི་སྐབས་
དང་རྩི་གས་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱུར་རོ།

༥ རྩི་རྩི་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་

འཇུག་པའི་ཆོ་གས་རང་བཞིན་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྔ་ཡི་རིམ་གྱིས་གཞུག་པ་ནི། ཞེས་
འགྲེལ་བར་གསུངས་པའི་དོན་རྒྱས་བར་བཤད་ན། རྡོ་རྗེ་འབྲེང་བ་ལས།
གཞུགས་པུང་གཏོགས་དང་མེ་ལོང་དང་། །ས་ཁམས་མིག་གི་དབང་པོ་
དང་། །གཞུགས་དང་རྣམ་ལྟར་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྱོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་
ལྟ། །ཆོར་བའི་པུང་པོ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཁུ་ཁམས་རྣ་བའི་དབང་པོ་
དང་། །སྒྲི་དང་རྣམ་ལྟར་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྱོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། །འདུ་
ཤེས་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། །བྱིན་བ་སྒྲ་ཡི་དབང་པོ་དང་། །འདྲི་དང་རྣམ་ལྟར་
གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྱོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། །འདུ་བྱེད་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་། །
རྒྱུང་ཁམས་ལྗེའི་དབང་པོ་དང་། །རོ་དང་རྣམ་ལྟར་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྱོ་བོ་གཉིས་
དང་ཡང་དག་ལྟ། །སྟེང་འོག་ཁྱོ་བོར་ཤིན་ཏུ་བཅས། །རང་བཞིན་གྱི་ནི་སྒྲ་
བ་ཉིད། །རྣམ་ཤེས་པུང་པོར་ཞུགས་པ་སྟེ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ནི་འོད་གསལ་
བར། །སྒྲ་ངན་འདས་བཅས་ཀུན་སྟོང་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲུར་ཡང་བཤད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཞུགས་པུང་གཏོགས་ཞེས་པ་ནི། འདི་
རྣམས་རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། གཞན་ལ་ཡང་ཆོར་པུང་
གཏོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུར་རོ། །དེ་ཡང་གཞུགས་པུང་གིས་བ་ན་
ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་སྒྲར་ལས་སྒྲ་རུ་སོང་བ་དང་ལུས་ཉམ་རྒྱུང་བ་དང་རྒྱས་
པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ནི་མེ་ལོང་ལ་གཞུགས་བརྟན་ཤར་
བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་རྣམས་ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བ་ལ་སྟོན་བསྐྱས་སུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ཐེམ་པ་ན་མི་གསལ་བར་རབ་རིབ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སའི་ཁམས་ཐེམ་པ་ན་
 ལུས་ཐམས་ཅད་སྐྱམ་པར་འགྱུར་རོ། །མིག་དབང་ཐེམ་པ་ན་མིག་འབྱེད་
 འཇུ་མས་མི་ཤེས་སོ། །ཡུལ་གཟུགས་ནི་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བེན་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་
 གཟུགས་མིན་གྱི། རང་གི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ་དེ་ཐེམ་པ་ན་ལུས་ཀྱི་
 མདངས་ཡལ་བ་དང་ཉམས་སྟོབས་བཅད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་ལྔ་ནི་སྤང་བོ་
 དང་ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ཡེ་ཤེས་རེ་རེ་བགྱངས་པ་སྟེ་ཐམས་
 ཅད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ཙམ་དུ་བཅད་དམ་སྦྲམ་ན་ལག་པ་དང་དཔུང་
 པ་གཡས་པ་ལ་བཀོད་པའི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་སྟེ་དེ་དག་
 དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ཅན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་ཏུ་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་སོགས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལ་
 གནས་པ་དེ་དག་གི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་རྒྱད་འདིར་གསལ་བར་མེད་
 ། །རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་གཞན་རྣམས་བསྟན་པའི་ཆེ་སྟོབས་
 ཀྱིས་དེ་དག་གྱང་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོར་བའི་སྤང་
 བོ་ཐེམ་པ་ན་རྒྱང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་དང་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 བརྟེན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མཉམ་
 ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི་རྟེན་མེད་དང་རྟེན་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཉོགས་པ་ལ་སྦྱོད་བསྐྱུས་ལས་
 གསུངས་ལ། དེ་ཐེམ་པ་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་བ་གསུམ་བཅད་པར་མི་འགྱུར་

རོ། །ཆུའི་ཁམས་ཐེམ་པ་ན་རང་གི་ལུས་ལ་ཁ་ཆུ་དང་རྩལ་དང་གཅིན་དང་
ཁྲག་དང་ཁུ་བ་སོགས་སྐྱམས་པར་འགྱུར་རོ། །ན་བའི་དབང་པོ་ཐེམ་པ་ན་སྤྱི་
དང་ནང་དུ་བཅས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་སྒྲ་ཐེམ་པ་ན་རང་གི་
ལུས་ཀྱི་ན་བའི་ནང་གི་ཁུར་སྒྲ་གྲག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྐང་གཉིས་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྣམས་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་བསྐྱས་སུ་
འདུ་ཤེས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་ཐེམ་པ་ན་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་བྲན་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །སོར་རྟོག་ཀྱང་མིང་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་སོགས་ལ་བྱེད་ལ་དེ་ཐེམ་
པ་ན་མིང་མི་བྲན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་མི་ཐེམ་པ་ན་བཟའ་བཏུང་འཇུ་བའི་རུས་པ་
ཉམས་སོ། །སྤྱི་དབང་པོ་ཐེམ་པ་ན་སྤྱི་རྒྱུ་དང་དུ་སྤྱད་པ་ཞན་ཅིང་ཕྱིར་
བྲག་ལ་རིང་དུ་འགྲོའོ། །དེ་ཐེམ་པ་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་དེ་མི་ཆོར་རོ། །འདིར་
འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་
ཆད་ལ་སྒྲ་ནམ་སྒྲིང་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་སྟག་གོ་སྟམ་ན། གཟུགས་ནས་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་བར་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རགས་
ཤིང་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱ་བས་རགས་རིམ་ནས་འགག་གོ། །དེས་ན་ཕྱང་པོ་རེ་རེ་
ཐེམ་པ་ན་ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་གང་ཐེམ་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་
སྤྱོགས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་ན། ཆོར་བ་ཐེམ་པ་ན་སྤྱི་དབང་མི་ཐེམ་ཞིང་འདུ་
ཤེས་ཐེམ་པ་ན། དེ་ཐེམ་པར་འགྱུར་བས་ནམ་སྒྲིང་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་
ཡིན་ཡང་། ཐེམ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བད་མའི་རིགས་སུ་གསུངས་

ཏེ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །འདྲུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་ཐེམ་པ་ན་ལུས་གྱི་
བྱ་བ་བསྐྱུལ་བསྐྱོད་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱ་བ་
སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཞི་དུས་གྱི་རང་གི་དགོས་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཐེམ་
པ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱི་བྱ་བ་དང་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱུང་
གི་ཁམས་ཐེམ་པ་ན་སློག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུང་བཅུ་རང་གི་གནས་ནས་
འཕྲོལ། །

འདིར་ལུས་དབང་ཐེམ་དགོས་ཤིང་རེག་བྱའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ངེས་
པར་རྒྱ་བའི་རྒྱུང་ཐེམ་པར་གསུངས་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཐེམ་པའི་
དུས་དེར་ཡུལ་བཞི་ཐེམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རེག་བྱ་ཡང་ཐེམ་དགོས་
སོ། །ལྟེན་དབང་པོ་ཐེམ་པ་ན་ལྟེ་སློམ་པ་དང་ཕུང་བ་དང་ལྟེན་ཅ་བ་སྟོན་པོར་
འགྱུར་རོ། །རྩི་ཡུལ་ཐེམ་པ་ན་རོ་དྲུག་ཉམས་སྤྲི་མི་སྟོང་རོ། །སྟོང་འོག་
ཅས་སོགས་གྱིས་རྩི་རིགས་རྣམས་ཤེས་གྱི་ཕུང་པོའི་འོད་གསལ་དུ་
འཇུག་ཚུལ་སྟོན་ལ། སྟོང་འོག་གི་ཁོ་བོ་ནི་སྤྱི་གཙུག་དང་རྒྱུང་མཐིལ་ལ་
བཀོད་པ་གཉིས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དང་བཅས་པ་གཉིས་ནི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་
དག་པ་དང་ལྷན་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་བཅས་པའི་སྐྱེས་
རེག་རྩི་རྩི་མ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱི་ནི་སྤྲང་བཞིན་ཅས་པ་ནི་རྩིག་པ་
རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུ་དང་རྩིག་མེད་ཀྱན་ཏུ་སྤྲང་བ་གསུམ་མོ། །རྣམས་ཤེས་ཕུང་
པོར་བྱགས་པ་ནི་རང་བཞིན་སྤྲང་བ་ལ་ཐེམ་ཞིང་སྤྲང་བ་གསུམ་ཡང་རིམ་པ་

བཞིན་སྒྲ་མ་སྒྱི་མ་ལ་ཐེམ་པའོ། །དེར་མ་ཟད་ནམ་ཤེས་ཉེར་ཐོབ་ཀྱང་འོད་
གསལ་བར་འཇུག་གོ། །དེའི་མིང་གི་ནམ་གྲངས་སྟོན་པ་ནི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་
པ་དང་ཀུན་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་ཡང་རྒྱད་ལས་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །བཅས་པའི་སྐྱས་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཅམ་གྱི་སྤྱ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་
པར་སྟོན་པའོ། །འོ་ན་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སྐྱབས་གཞན་བཞིན་དུ་སྤྱང་པོ་
ལ་སོགས་པ་ལྷ་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་ལ་གཉིས་ལས་བྱ་ག་ནམ་
མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་ལྷ་ཆེན་དང་པོའི་སྐྱབས་ཡིན་ལ་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ནི་ཐེམ་ནས་འགོ་རྒྱུའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་
པས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བར་པ་གསུམ་ནི་
སྐྱབས་གོང་མར་བཤད་ཟིན་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ནི་
སྤྱར་བཤད་པ་ལྷར་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པར་
འགྱུར་བའི་ཁོངས་སུ་མ་བགྲངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོ་
གསུམ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དག་ཅིང་ལས་ཉོན་ལས་གོལ་ཏེ་དག་མི་དགའི་ནམ་ཉོག་
གི་བག་ཆགས་སྤྱངས་པ་ལ་སྟོན་བསྐྱུས་སུ་གསུངས་པ་ཆང་བ་སྐྱབས་
འདིར་མེད་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་ནམ་ཤེས་ཡོད་
པས་ཆང་ལ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་འདིར་སྤང་བ་གསུམ་པོའོ། །

འདིར་གཞིའི་འཆི་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་
ཚུལ་གཉིས་སུ་མོང་དུ་བཤད་པ་ནི། རེ་རེ་བྱང་རེ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་

སེམས་ཅན་ཐ་མལ་པས་འཆི་བའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 འཆི་རིམ་རྩི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བ་གཅིག་ནས་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་
 བྱས་པའི་སྐབས་སུ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 ཡིན་ལ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་ཆོས་སྐད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ།
 དེའི་གནད་ཀྱིས་སྐྱེ་མའི་ལོངས་སྐྱེ་སྐྱབ་པ་ཡང་བར་དོ་རྩི་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་དག་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྐྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་
 གསུངས་པས། རྩོགས་རིམ་གྱི་རྒྱས་པ་སྟོབས་ཅན་མ་ཐོབ་པས་ཀྱང་སྐྱབ་
 ཐབས་ཐུན་བཞིར་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཐེམ་རིམ་
 རྣམས་བྱང་བའི་ཆེ་དེ་རྣམས་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་
 དུ་སྐྱད་པའི་གདམས་ངག་གོམས་པར་བྱས་ནའང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་
 ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ལེ་ཏུ་བདུན་པའི་མཐའ་གཅོད་དོ། །

ལེ་ཏུ་བརྒྱད་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། གྲོལ་སོང་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བརྟག།
 ཅེས་པ་མི་འབྱུང་བར། རྟེན་ནས་མི་ཡི་སྐྱེ་གནས་བརྟག། ཅེས་འབྱུང་བ་ནི་
 འདི་ལ་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བསྐྱར་བའི་འབྱུར་སྟོན་མང་དུ་ཡོད་པས་མ་
 དག་པ་འདྲའོ།

༥ འགྲེལ་པར་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལས་འབྱུང་བའི་རིམ་གྱིས་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་འབྱོར་དང་པོ་གསུམ་དང་ཕྱག་རྒྱ་འདུ་བྱས་ནས་
 སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ཏེ། དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེད་པ་མཆོད་པ་དང་
 བཅས་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། སྤར་དགྱིལ་འཁོར་དངོས་སུ་བྱི་བར་གསུང་
 པའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་སྒྲིན་དུ་སྐྱབས་ཐབས་རྗེ་ཙམ་ཞིག་
 བསྒྲུལ་པར་བྱ་བ་སྒྲིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡན་
 ཆད་མཆོད་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་བྱས་ནས་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པའོ། །འདི་
 ལྟར་བཤད་པ་འདི་འགྲེལ་པའི་སྐབས་གཞན་དང་འདི་སྐོར་གྱི་གཞུང་ཁུངས་
 ཐུབ་གཞན་དུ་ཡང་གསལ་བར་མི་འབྱུང་བས་རྩལ་ཆོན་དང་བསམ་གཏན་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༥ འཕགས་པའི་མདོ་བསྐྱེད་ལས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་
 གནས་ན། ཞེས་པ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱུས་པ་ལ་སྐྱར་ཞིང་། ཡེ་
 ཤེས་རྒྱ་མཆོ་བསྒྲུལ་པར་བྱ། ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོའི་གཟུགས་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་པ་ལས། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྒྲུལ་པར་བྱ་བ་ལ་སྐྱར་བ་དང་།
 ཡང་བསྐྱུ་བ་དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱ། ཞེས་པ་འབྱུང་བཞིའི་དགྱིལ་འཁོར་འདྲེས་
 པ་ལས་རྗེ་རྗེའི་ས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། གཞུང་དེ་རྣམས་འགྲེལ་པའི་
 བཤད་པ་གཉིས་སྐྱར་ས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྗེ་རྗེའི་ཆོག་རེ་ལ་དོན་མི་
 འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པས་མི་འགལ་ལོ། །ས་སྤྱོགས་གཙང་ཞིང་ཞེས་པ་ནས་

ཁུ་བ་སྒྲངས་ནས་བཟའ་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་ལུང་སྟོན་ལས་ངེས་དོན་
 གྱི་བཤའ་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ། གང་ཞིག་རྒྱུ་ནི་བཅུར་སྒྲགས་
 ལ། ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་མ་གཏོགས་ལ། གཞན་རྣམས་ཀྱི་ངེས་དོན་གྱི་
 བཤའ་པ་འགྲེལ་བར་མ་མཛད་པ་ནི་ཁ་ཅིག་གོ་སླ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་ཆིག་
 དངོས་སུ་མ་བྲངས་ཀྱང་དོན་བཤའ་འདུག་པ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ངེས་དོན་གྱི་
 བཤའ་པ་བྲངས་པའི་ནང་དུ་གཞན་མང་པོ་ཞིག་འདུས་སྒྲུང་བ་ལ་དགོངས་
 རྣམ་མ་བྲངས་ཤིང་ལོགས་སུ་མ་བཤའ་དོ། །ལེ་ཏུ་བརྒྱད་པའི་མཐའ་གཙུག་
 དོ། །

ལེ་ཏུ་དགུ་པའི་མཐའ་གཙུག་།

༥ གཙུབ་ཤིང་དང་གཙུབ་སྟོན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲགས་སུ་བཤའ་བྱུང་
 ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ནས་མེ་ཡང་འབྱུང་མོད་ཀྱི། །གཙུབ་ཤིང་ལ་སོགས་རེ་རེ་
 རྣམ། །འདི་ལྟར་སོ་སོར་བརྟགས་ན་གོ། མེ་དེ་གང་ནའང་མི་གནས་སོ། །བྲག་
 ཆ་དང་ནི་གཟུགས་བརྟན་དང་། །སྒྱུ་མ་དང་ནི་སྒྲིག་རྒྱུ་དང་། །དེ་བཞིན་ཅུ་ཟླ་
 མི་ལམ་སྟེ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ། །མགོན་པོ་བེ་མཆོང་སྒྲ་ལྟ་
 བུར། །རྒྱུན་དོན་ལས་གཅིག་ཡང་དག་བྱུང་། །དེ་བཞིན་འགྲོ་འོང་གནས་པ་
 རྣམས། །རྒྱུང་བཤའ་ཅམ་ཡང་ཡོང་མ་ཡིན། །གནས་མེད་གནས་པའི་སྒྲོར་བ་

ཡིས། །གནས་པ་ནམ་མཁའ་འཛིན་མཆོན་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་མེད། །
 དམ་ཆོག་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་དངོས་མེད་ཅེས། །
 གསང་བའི་དེ་ཉིད་དོན་མཁའ་པས། །རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྒྲོག་བྱའི་ཕྱིར། །ཕྱང་
 བོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གསུངས། །ཞེས་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ལ་
 བཏེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གང་ལ་བཏེན་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་
 བཏེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱོད་པའི་རིགས་པས་
 དབྱུང་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟོག་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་མགོན་པོ་ཞེས་པའི་
 ཀླང་བ་བཞིས། བེ་མང་གི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་
 བཏེན་ནས་འབྱུང་བའི་གཏོན་ཆོགས་དང་། སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ལ་
 བཏེན་ནས་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་གནས་པ་རྣམས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་ངོ་མོ་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བསྟན་ནོ། །གནས་མེད་གནས་པ་
 ཞེས་པའི་ཀླང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་ཀྱི་
 ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་མཆོན་མེད་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ།
 གནས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 ཆོས་རྣམས་ཞེས་པའི་ཀླང་བ་བཞིས་ནི་ཐེག་པ་སློན་མེད་པའི་གསང་བའི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཁའ་པས་ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་འོད་གསལ་སྒྲོམ་པ་ནི། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལུས་ཐ་མལ་པ་ལོག་ནས་
 རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུང་བའི་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱུ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་

ལ། སྤང་པོ་ལྔ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྔར་གསུངས་པའི་ངེས་དོན་གྱང་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏེ། འདིས་ནི་འགྲེལ་བར་ཐེག་པ་གཞན་
དང་། ཐུན་མོང་དུ་མ་གྱུར་པའི་དོ་རྗེའི་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་ཐབས། གཙུ་བ་ཤིང་དང་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པར་གསུངས་པ་གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །ལེ་ཏུ་དགྲ་
པའི་མཐའ་གཅོད་དོ། །

ལེ་ཏུ་བརྟེན་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ སྐྱབ་པ་མཆོག་དང་ཐ་མལ་པ་ལ་གནས་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ།
རྫོགས་རིམ་པས་སྦྱོད་པ་བྱས་གྱང་དངོས་གྲུབ་མ་རྟེན་སྟོང་པོ་བསྐྱེད་པའི་
ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་པས་སྦྱོད་པ་བྱས་
གྱང་དངོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་
རྣམས་ན་རེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ནང་དང་། སྒྲགས་ལ་མཆོག་ཏུ་གཞོལ་བའི་
འབྲུ་གསུམ་ངག་ཏུ་སྒྲོས་པའི་དོར་བཞུས་བྱེད་པ་ལ་དངོས་གྲུབ་མི་འབྲུབ་པ་
མི་སྤིད་པས་སྟོང་པོ་བསྐྱེད་པ་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་བློ་བཟང་གཅིག་པའི་ཉིང་
ངེ་འཇིན་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཉོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འབྲེང་སྒྲགས་སམ།
མཆོན་སྒྲགས་ཀྱི་བཞུས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཤིང་། སྦྱོད་པ་གསུམ་གང་
རུང་ལ་གོམས་པ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཚུད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཞི་སོགས་ཀྱི་

དངོས་གྲུབ་དབང་པོ་རྣམས་ཞག་བདུན་དང་། འབྲིང་པོས་སྒྲུབ་ཕྱིད་དང་། བ་
མས་སྒྲུབ་ཕྱིད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་བསྐྱབས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མ་གྱུར་ན། ཆོ་
ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་བདུན་དུ་སྒྲོགས་པའི་ཆོ་ག་བྲ། དེས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་སྙིང་
པོ་བསྐྱལ་བ་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མཆོན་ན་རྣམ་སྒྲུང་གི་རྣལ་
འབྱོར་པས་བྱན་པ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ།
མཆོན་སྒྲགས་སམ་རུ་རུ་སྐྱ་རུ་ལ་སོགས་པའི་སྤངས་སྒྲགས་འབྲུམ་སྒྲག་
གཅིག་སྒྲུབ་ཞིང་། སྒྲགས་དེས་སྦྱིན་སྤྲེག་ཁྲི་སྒྲག་གཅིག་བྱས་པས་ལྷ་མཉེས་
ཤིང་ཆོམ་པར་བྱས་ནས། སྒྲུབ་བྱུག་ཏུ་སྦྱོད་པ་བྱས་པའི་མཐའ་རྣམ་སྒྲུང་གི་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ལེ་ཏུ་བཅུ་བཞི་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱོན་མའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་ནད་
ཞི་བའི་ལས་བསྐྱབ། དེས་མ་གྲུབ་ན་ཆོ་ག་དེ་ཉིད་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་
བསྐྱར་བའི་སྒྲོགས་ཆོ་ག་བྲ། དེས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བ་བྱ་བེད་རོ། །

༥ རང་གི་ལུགས་ནི་ཆུད་འགྲེལ་དུ་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་ནང་ལ་གཞོལ་བ་
དང་། སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བའི་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། ཨ་བ་ཏ་ར་
ལས། དེ་བས་ན་བྱད་པར་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་གྲུབ་འདོད་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོར་རྫོ་རྩེ་སྤ་མོ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བར་དེས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱིའི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ནང་གི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་འགྲུབ་པ་ནི་རགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་
འབྱོར་མཐའ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་དུ་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་མཐའ་ཕྱིན་པ་ལ་ལྟོས་སོ། །

དེས་ན་སྤྱི་མོའི་རྣམ་འབྱོར་མཐར་མ་བྱིན་ཞིང་རགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་
 མཐར་བྱིན་པས་དངོས་གྲུབ་སྦྱབ་པ་ལ།   སྤྲུགས་ལ་གཞིལ་བའི་སྒོ་ནས་
 དངོས་གྲུབ་སྦྱབ་པ་བཞག་གོ། །དེ་ལ་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་པས་སྦྱོང་བ་ཉམས་
 འོག་ཏུ་ཆུད་པར་བྱས་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ན་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི་
 རྣམ་འབྱོར་པ་སྤྱི་མ་མིན་གྱི་ཕྱི་མ་སྤྲུགས་ལ་གཞིལ་བ་ཡིན་ལ།   དེ་ཡང་དེ་
 ཐམས་ཅད་ལ་མིན་གྱི་དེའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་དགོངས་ཏེ།   ལེ་ཏུ་འདི་
 ཉིད་གྱི་འབྲེལ་པར་ཡང་། སྙིང་པོ་བསྐྱེད་པ་དེ་སྤྲུགས་ལ་གཞིལ་བ་ལ་གསལ་
 བར་གསུངས་སོ། །ལེ་ཏུ་བཙུ་བཞི་པ་ལས།   འགོག་པ་དོ་རྒྱལ་པོ་ནི།
 ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལ་བཞིས་སྤྲུགས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཡི་གེ་
 གསུམ་བཞུགས་པས་འབྱུང་ཅེས་པ་ནི་དག་གི་བཞུགས་པ་མིན་ཞིང་ཆུང་གི་དོར་
 བཞུགས་ལ་འབྲེལ་པར་ཞེན་ཏུ་གསལ་ཞིང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དོར་བཞུགས་ཀྱང་
 དག་བཞུགས་མིན་གྱི་དོ་རྒྱལ་ཆོག་སྤྲུགས་པའི་ཡིད་བཞུགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་
 བོ། །དེས་ནས་སྤྱི་མ་ཉམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་པས་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་དགོས་མི་
 དགོས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །

༥ སྦྱོང་བ་བྱས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཆུད་ཕྱི་མ་ལས། རི་སྤྱོད་
 མཐོང་བ་དེ་སྤྱོད་དུ། །རྣམ་གཉིས་ཟླ་བ་དུག་ཏུ་བསྒྲིམ། །འདོད་པ་ཀྱན་ལ་
 ལོངས་སྦྱོང་པས། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཉག་ཏུ་བྱ། །གལ་ཏེ་ཟླ་བ་དུག་གིས་ནི། །
 རི་སྤྱོད་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ན། །རི་སྤྱོད་བཤའ་པའི་ཆོག་དང་། །སྒྲིམ་པ་

ལན་གསུམ་བཅུ་པར་བྲ། །དེ་ལྟར་བྲས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་པོས། །མཐོང་བ་འབྱུང་
བར་མ་གྱུར་ཅིག། །གང་ཆེ་བྱང་ཚུབ་མ་གྱུབ་ན། །དྲག་ཤུལ་སྒྱུར་བས་
བསྐྱབ་པར་བྲ། །དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ནི། །འབྱུབ་པ་ངེས་པར་ཉེ་བར་འབྱུར། །
རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒྱུར་བས་ནི། །དོན་ལྡན་བྲས་བྲས་བྲ་གདག། ། དེ་ནས་
དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །བསྐྱུང་བའི་སྒྱུར་བ་དག་ཀྱང་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །

དེ་ལ་ངེས་མིན་ནམ་གཉིས་མཐོང་བ་དེ་མིན་དུ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། རྣམ་
གཉིས་ནི་རིམ་གཉིས་སོ་སོའི་དངོས་གྱུབ་པོ། །འདོད་པ་ཀུན་ལ་ཞེས་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་བ་དྲག་ཏུ་སྒྱུད་པ་བྲ་བར་བསྟན་ནོ། །ངེས་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི་
རྒྱུད་ནས་བཤུད་པའི་དངོས་གྱུབ་གཉིས་སོ། །ངེས་ཀྱང་བཤུད་པའི་ཆོ་ག་ནི་
སྒྱུད་པ་བྱེད་ཚུལ་ངེས་ཀྱང་བཤུད་པའོ། །སྒྲོམ་པ་ཞེས་པ་ནི་དེའི་སྐྱེད་དོད་སྤྱི་
བ་རའི་སྤྱི་མི་ཤི་བདེ་བ་དང་། བ་ར་མཆོག་གོ། །དེ་ཆོ་ག་ཞེས་པའི་བྱུང་བར་
དུ་སྒྱུར་བ་ནི་སྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྟོང་སྒྲོམ་པའོ། །ལན་གསུམ་བཅུ་པ་
པར་བྲ་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་དྲག་པ་ལན་གསུམ་དུ་བྲ་ཞེས་པའོ། །སྒྲུབ་སྒྱུད་པ་ལྷ་བ་
དྲག་བྲས་པའི་ངེས་སུ་སྒྲོགས་ཆོག་ལྷ་བ་དྲག་པ་གཉིས་ཏེ། སྒྱུད་པ་ལྷ་བ་
བཅོ་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པས་ན། རིམ་པ་གཉིས་
ཀ་ལ་རྒྱུད་བྱི་མའི་འགྲེལ་པས་སྒྱུར་བ་ལྟར་བྲ་དགོས་ལ། འགྲེལ་པས་ལེ་ཏུ་
འདིའི་མཆོམས་སྒྱུར་དུ་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱུད་འདིའི་དགོངས་པའོ། །སྒྲོགས་

ཆོག་གེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་སྤྲ་མ་རྣམས་ནད་ཞི་བ་སོགས་སྐྱབ་པའི་
ཆོ་ག་དེ་ཉིད་ལན་བདུན་དུ་སྒྲོར་བ་སྒྲོགས་ཆོག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་དོན་མ་གོ་
བའི་བཤའ་བའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་མཐོང་བ་བྱང་བར་མ་གྱུར་
པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཡིན་ལ། བྱང་ཚུབ་མ་གྲུབ་ན་ཞེས་པའི་བྱང་
ཚུབ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཚུབ་གཉིས་ཡོད་དོ། །སྒྲོད་པ་
གེད་ཐེབས་གསུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དག་ཤུལ་གྱི་སྒྲོར་བ་བྱས་ན། དེའི་ཆེ་
སྐྱབ་པ་པོ་དེའི་དངོས་གྲུབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་འགྲུབ་པ་ངེས་པར་ཉེ་བར་འགྱུར་
རོ། །

དག་ཤུལ་གྱི་སྒྲོར་བ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་རིགས་གྱི་ཞེས་པའི་རྐང་པ་
གཉིས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་ལེ་ཏུ་བཅུ་བཞི་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐུག་ཀྱང་
གསུམ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤར་གདབ་བྱ་བར་གསུངས་པ་
ལྟར། ལྟ་ལ་གེད་པ་ཡིན་པར་བཤའ་དོ། །རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པར་དག་ཤུལ་
གྱི་སྒྲོར་བ་དེ་ཙམ་གཅིག་ལས་མ་བཤའ་ཀྱང་ལེ་ཏུ་འདིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའ་རྣམས་གྱི་ཐུགས་ཀར་ལྷགས་ཀྱས་བརྟུན་ནས་དེ་དག་གི་རུས་པ་
འགྲུགས་པ་ཡང་དག་ཤུལ་གྱི་སྒྲོར་བར་བྱས་ན་སྟོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་
དང་མཐུན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །

དེ་ནས་དབང་དུ་ཞེས་པ་གཉིས་གྱིས་ནི་སྟོང་པོ་བསྐྱུལ་བའི་འོག་ཏུ་
ལས་ཆོགས་རྣམས་བྱ་བར་བསྟན་ནོ། །བསྐྱེད་རིམ་པའི་དངོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་

པའི་ཚུལ་ནི་ནད་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཕྱན་ཆེགས་
ལ་མི་བྱའི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་དབང་པོའི་རིམ་པས་ཞག་
བདུན་ལ་སོགས་པར་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱའོ།

༩ སྒྲིན་རས་ཀྱིས་མི་འཆོ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་
པའི་སྒྲིན་རས་ཀྱིས་འཆོ་མི་འཆོ་ནི། ལྷ་མདོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། རྒྱབ་ཀྱིས་
སྟོགས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་དངོས་གྲུབ་བྱད་
པར་ཅན་རྣམས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲུབ་པར་རང་གི་ལྷས་མདོན་སུམ་
དུ་བྱེན་ཀྱིས་རྒྱུ་བ་པ་དང་མི་རྒྱུ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ལྷས་ཐུགས་
བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་མི་དགོངས་པ་མིན་མོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་དུ་བྱེན་ཀྱིས་རྒྱུ་བ་
པའི་རྒྱར་གྱུར་བའི་རང་གི་རྒྱད་ལ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེས་པ་
དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་རག་ལས་སོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པ་ལས་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོང་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཆོས་རྟོགས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཕྱིར་བྱུང་བར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་སྒྲིན་
རས་ཀྱིས་མི་འཆོ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཕྱིར་བྱུང་
བར་གསུངས་ལ། གྱེ་མ་དཔའ་བོ་བཙུང་ལྟར་འདས། །རང་གཙོ་གསང་
སྒྲགས་སྟོང་ཚུལ་མཆོག། ཆོས་བདག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན། །འདི་དག་
རྟོགས་པར་གྱུར་སྟུང་ནས། །སྒྲིན་རས་ཀྱིས་ནི་འཆོ་མི་མཛད། །ཅེས་ལུང་
སྟོན་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་གསུངས་སོ། །དེ་
ལས་ཕྱིར་བྱུང་ཚུལ་ནི། འདུས་པ་བ་མང་པོས་བདག་དང་ལྷ་དང་སྒྲགས་དང་

དུ་ཞེན་པས། མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་དམིགས་པས་མ་ཟིན་པར་དངོས་
 གྲུབ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འདི་སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ་བྱས་
 གྲུང་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུངས་པའི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་དོན་མ་ཞེས་པར་སྤང་སྟེ།
 སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱངས་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་
 དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཉིས་གཅིག་དེ་ལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་པར་མ་ཟད་རྒྱུད་སྒྲེའི་དགོངས་པ་བཞེན་དུ་
 ཞེས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་གཅིག་ཡིན་ན། བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 དང་པོར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ནས་གྲུང་། ལྷའི་སྤྱ་སྤང་ལ་རང་བཞེན་
 མེད་པ་སྤྱ་མ་ལྟ་བུར་ལན་དུ་མར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་བསྐྱས་
 ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྒྲོམ་པ་པོ་རྣམས་གྲུང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྤྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཞེས་དཔེར་
 བརྗོད་ཅིང་ལྷག་པར་མོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་སྒྲོམ་པའི་སྤྱ་
 རོལ་དུ། སྤྱ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་ཡང་། དངོས་པོ་མེད་པས་
 བསྒྲོམ་པ་མེད། །ཅེས་པའི་རྟེན་པ་བཞེད་དོན་ཡིག་དོན་དང་སྤྱི་དོན་དུ་བཞུགས་
 པ་ལྟར་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པའི་དོན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་
 ཀྱི། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་ཐམས་ཀྱི་སྤང་བ་དག་པར་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་པ་
 མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱིར་བསྟེན་པའི་དུས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་པ་དང་།
 ཁྱད་པར་དུ་སྤྱོད་པའི་དུས་སུ་བདེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མང་དུ་བསྒྲོམས་གྲུང་གང་

ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་རྒྱས་པ་ཆུང་བའི་སྟོན་གྱིས་རང་གི་ལྷས་དངོས་བྱུང་ཁྱད་
པར་ཅན་རྣམས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་འབྱུང་བར་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་སྟོན་པའི་རྒྱད་
ཆོད་དུ་སྟེན་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ཕྱིར་བྱུང་བ་ལ་བྱའི་སྟོན་སྟེ་
དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲུང་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅམ་
ལས་ཕྱིར་བྱུང་བ་གཏན་མིན་ནོ། །སྟུན་རས་གྱིས་གཟིགས་མི་གཟིགས་འདི་
ལ་ལུང་སྟོན་ལས། མི་བསྐྱོད་ལ་སོགས་པར་བརྟགས་རྣམས། །དངོས་མེད་
གནས་ལ་གནས་པས་ན། །སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་གཟིགས་མི་འབྱུང་། །གསང་
སྒྲགས་རྒྱུན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །དེ་ནི་རྫོགས་ལོངས་སྦྱོད་གཟིགས་འབྱུང་། །
ཞེས་རིགས་སྤེལ་དོ་བོར་བརྟགས་པའི་ལུང་པོ་རྣམས་དངོས་མེད་གྱི་གནས་
འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་དེར་གནས་པ་ན་མི་གཟིགས་པ་དང་། གསང་
སྒྲགས་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་འཇུག་ལོངས་སྦྱོར་བཞེངས་པ་སྟུན་
རས་གྱིས་གཟིགས་པར་བཤད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་གསུངས་ཀྱང་
འདིར་མ་བྱངས་པ་ནི་ཅ་བཤད་སྦྱོར་བ་སྦྱ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །

༥ སྟོང་པོ་བསྐྱུལ་བའི་སྒྲགས་ཡི་གེ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། དེ་
གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱན་འདར་ཞིང་བརྒྱལ་བར་
གྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ལུང་སྟོན་ལས། རྩྱུ་ཨོ་ཨྱུཾ དང་སྤྱ་རྩྱ་ཞེས། །དེ་
ནས་འདི་ནི་གསུངས་གྱུར་པས། །སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་ཀྱན། །དེ་
ནས་རབ་འདར་བརྒྱལ་གྱུར་ཅིང་། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྩེས་སུ་བྱུང་། །ཐུབ་

ཆེན་འདིར་དེ་ཇི་ལྟ་བུ། །ཞེས་དེའི་ངེས་དོན་དེས་བའི་ལན་དུ། བདག་ཉིད་
 རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་། རང་བཞིན་དེ་མ་མེད་བྱས་ལ། །དལ་དང་སྦྱར་
 དང་གནས་པ་ཡི། །སྒྲ་ཆོག་ས་དེ་གཅིག་དག་ལ་བཞུགས། །ཞེས་དང་། གང་
 ཕྱིར་རང་ནི་རྫོས་གྱུར་པ། །ཡི་གེ་རྩྱ་གི་གསང་སྒྲགས་ལ། །དེ་ཆེ་སྦྱང་ལས་
 འདིར་སྦྱེས་ཤིང་། །དབང་པོ་ཐམས་ཅད་བརྒྱལ་བར་གྱུར། །གང་ཡང་སྤང་
 སོགས་ཡན་ལག་ནི། །སྤྲས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཉིད་གྱིས་
 བྱི་གངས་མཉམ་པའི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ལུས་ལ་འདར། །ཞེས་ཡི་གེ་གསུམ་
 གྱི་བཞུས་པ་ནི། །དལ་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་རྒྱང་འདྲུག་གནས་ལྡང་གསུམ་
 གྱི་བཞུས་པ་ལ་བཞག་ཅིང་། ཅ་རྒྱུད་ལས་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་།
 སྤྱད་དང་སྤྱ་གཉིས་བསྒྲན་ནས་སྒྲགས་གྱི་ཡི་གེ་ལྟ་གསུངས་ལ། གསང་སྒྲགས་
 ལྟ་བཞུས་ཞེས་པ་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་བཞུས་པ་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་དོན་ཡོད་
 པའི་བཞུས་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་བསྒྲན་ནས་རྫོར་བཞུས་
 བྱེད་པ་མིན་ནོ། །རྩྱ་གིས་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་ལྟ་གང་ཕྱིར་ཉེ་གང་གི་ཆེ་རང་
 ཉིད་རྫོས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་སྦྱང་ལས་འདར་བ་སྦྱེ་བ་ནི་རྒྱང་དེར་བསྐྱུས་
 པའི་མཐུས་འདར་བའོ། །དབང་པོ་ཐམས་ཅད་བརྒྱལ་བ་ནི་རྣམ་ཉིག་འགག་
 པའི་འོད་གསལ་ཐོབ་པའོ། །དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ལྟའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
 སྤང་པོ་དང་། སྤྲས་བྱང་སེམས་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་མིག་སོགས་གྱི་
 དབང་པོ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་འདར་བ་དང་འོད་གསལ་དུ་

ཞུགས་ཏེ་བརྒྱལ་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །སྤྱི་རིན་འབྱུང་གི་ས་བོན་ཡིན་ལ་ཡི་
 གོ་གསུམ་གྱི་དྲོར་བཞེས་དེ་ཉིད་ལེ་ཏུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་
 བཞེས་པར་བཤད་དེ་མི་ཞེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 རྒྱུ་བ་དང་འདོད་པའི་དོན་སྟེར་བའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་དོན་གྲུབ་གྱི་ས་བོན་ཏེ་དེ་
 ཡང་བཅུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་རྗེ་བཞེས་པ་ནི་དོན་ཡོད་པའི་བཞེས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་གི་དོན་དུ་བཞེས་པའི་དོན་དེ་དེས་འབྲུབ་
 པར་བྱེད་པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱི་ཞེས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་པར་སྟོང་པོ་
 བསྐྱལ་བའི་སྤྲུགས་གསུམ་དྲོར་བཞེས་ཡིན་མིན་གསལ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་
 དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དང་། རིམ་ལྡར་ཡི་གོ་གསུམ་པོ་འདི་དྲོར་བཞེས་གྱི་ཡི་
 གོ་གསུམ་ལ་བཤད་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱལ་བའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་ཡི་གོ་གསུམ་རྒྱ་བ་དྲོར་བཞེས་ལ་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ། འགོག་པ་དེ་རྗེའི་
 རྒྱལ་པོ་ནི། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཡི་གོ་གསུམ་གྱི་དྲོར་བཞེས་གྱིས་སྤྱན་མ་
 དང་། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་དངོས་གྲུབ་
 སྐྱབ་པ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འབྲུབ་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལེ་ཏུ་
 བཅུ་གསུམ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་རྗེ་བཞེས་པའི་སྤྱིར་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་
 ཀུན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དག་གིས་སྤྲུགས་བཞེས་
 པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བོགས་འདོན་པའི་མཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

༥ འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་མདོ་བསྐྱེད་ལས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་གྱི་

དབུས་གནས་པ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་། འཕགས་པའི་མདོ་བསྐྱེད་ལས།
ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། ཞེས་པ་ནས། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན། ཞེས་པའི་བར་ནམས་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་མཁུག་ཏུ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་འཛིན་དུ་བྱས་པ་རང་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱུ་བ་ལ་སྐྱར་བ་དང་།
འགྲེལ་པའི་བཤའ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་ཡང་མི་འགལ་བ་ནི་སྒྲར་
སྒྲར་ཞེས་པར་བྱའོ།

༥ རྩོགས་རིམ་པས་སྦྱོད་པ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པར་བྱས་ཀྱང་དངོས་
གྲུབ་མ་གྲུབ་ན་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལ་སྙིང་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་
རྩོགས་རིམ་པ་གང་ཡིན། སྦྱོད་པ་བྱས་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་རི་
སྒྲར་ཡིན་སྙམ་ན། རྩོགས་རིམ་པའི་སྦྱོད་པ་བྱེད་པ་འདི་ལ་སྐྱབས་གསུམ་
ཡོད་པ་ལས། སེམས་དབེན་ཐོབ་ནས་སྐྱུ་ལུས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་སྙིང་པོ་
བསྐྱེད་པ་མིན་ལ། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ནས་སྦྱོབ་པའི་བྱུང་
འཁུག་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་སྦྱོད་པ་བྱས་ཀྱང་བྱུང་འཁུག་མ་གྲུབ་ན་སྙིང་པོ་
བསྐྱེད་པ་ནི་ལེ་ཅུ་འདིའི་སྐྱབས་སུ་གསལ་ལ་ཆུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པར་རྒྱ་རོ་
པས་སྒྲོམ་པ་ལན་གསུམ་བཅུ་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཁྲ་བ་བཙོ་བཙུད་དུ་སྦྱོས་
པ་གསུམ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱད་པར་བྱའོ། དེས་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པའི་བྱུང་ཆུབ་མ་
གྲུབ་ན་འགྲེལ་གྱི་ཆོ་ག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཆུད་ཕྱི་མ་
ཉིད་ལས་ཀྱང་། གང་ཆེ་བྱུང་ཆུབ་མ་གྲུབ་ན། འགྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་བསྐྱབ་

པར་བྲ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས། སྒྲོན་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ནས་མི་སྒྲོན་
པའི་བྱང་འཇུག་གི་དོན་དུ་སྦྱོད་པ་བྱས་ཀྱང་མཆོག་མ་གྲུབ་ན་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་
བ་ཡིན་ནོ།།

༥ དངོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། སྦྱོད་བསྐྱུས་ལས། སྦྱོད་པ་ནམ་པ་
གསུམ་ཟླ་བ་བྱེད་དམ། ཟླ་བ་གཅིག་གམ། ཟླ་བ་དྲུག་བསྐྱབས་པར་གྱུར་
པས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་མཆོན་མ་ཉི་ལྔ་འབྱུང་བར་
འབྱུར་ཉི་ཞེས་དབང་པོའི་རིམ་པས་དུས་ཚིགས་གསུམ་པོ་དེར་སྦྱོད་པ་
བྱས་པས་གཟུགས་སྤྲོད་པ་དང་། རགས་པ་ཡང་བ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཕྱག་གི་
ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན་མ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་ན་
སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྦྱུ་ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ཟླ་བ་དྲུག་བྱས་ཀྱང་སྒྲོན་པའི་བྱང་འཇུག་མ་གྲུབ་ན་
སྙིང་པོ་བསྐྱལ་དགོས་སོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་སྒྲོགས་ཆོག་ཟླ་བ་དྲུག་ཆོན་གཅིག་
གམ་ཡང་ན་དྲུག་ཆོན་གཉིས་སུ་སྦྱོད་པ་ལ་བཏེན་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་
ཀྱིས་སྦྱུ་མའི་སྦྱུ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་ལ་
དག་ཤུལ་གྱི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ཉིད་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བར་མངོན་ནོ། །འདི་ལ་ནི་
བྱང་འཇུག་མ་གྲུབ་པས་བྱང་འཇུག་སྒྲོམ་པའི་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བ་འོང་དོན་
མེད་པས། སྒྲགས་ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་རི་སྙིད་པ། ཞེས་པའི་རྐང་བ་བཞིས། གང་གི་
དོན་དུ་སྙིང་པོ་བསྐྱལ་བའི་སྒྲོན་པའི་བྱང་འཇུག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེ་ཏུ་འདི་

ཉིད་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ནས་བྱུང་བར་གྱུར་ན་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་
 ལན་དུ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་འོག་དུ། བདེན་པ་གཉིས་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ལ། ཞེས་པ་དང་། རྩི་རྩི་
 གསུམ་པོ་མཁའ་འདྲ་པའི། །བྱང་ཆུབ་འདི་ཡིས་འཕྲོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 པའི་འགྲེལ་པར་བྱང་འཇུག་གི་སྦྱོར་བ་འདི་ཡིས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་
 བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པ་ལས། རིག་མའི་དབང་ཕྱག་
 ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་དབང་པོ་གཉིས་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཐབས་གསུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པས།
 བྱང་སོགས་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་འདི་ཉིད་བྱང་འཇུག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སུ་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྒྲོགས་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ་དེ་ཉིད་སྦྱོང་བོ་བསྐྱེད་པར་བཞག་པའི་སྤྱིར་དོ། །རྒྱུད་བྱི་མའི་འགྲེལ་པ་
 ལས། སེམས་དེ་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ཞེས་པ་ནི་རྫོགས་པའི་རིམ་པས་རང་གི་
 ལྟ་བསྐྱེད་པ་སྦྱོར་ནོ། །བྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་
 བྱིན་པས་མི་སྣང་བར་བྱས་ནས་ཐ་མར་ཀུན་རྫོག་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པས་གཅིག་དུ་བྱས་ལ་བྱང་དུ་འཇུག་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་
 རྩི་ལེ་ཏུ་བཅུ་པའི་དོན་སྦྱོར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་རང་གི་
 ལྟ་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་བྱས་པའི་མཐར་བྱང་འཇུག་བསྐྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བར་བསྟན་ནོ། །

སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ནས་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་ཚུལ་ནི། ཟླ་བ་དྲུག་
ཆོན་གཅིག་གསལ་ཡང་དྲུག་ཆོན་གཉིས་སུ་སྒྲོད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་
གསལ་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་པ་ཡང་ཡང་བྱངས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དག་པའི་སྒྲུ་
མའི་སྒྲུ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པས་གསར་དུ་བསྐྱེད་མི་དགོས་ལ། འོད་
གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་ལུས་སྒྲུ་མའི་སྒྲུར་སོང་བ་དང་། ཐུགས་དོན་དམ་
བདེན་པ་ལ་མངོན་གསུམ་དུ་ཞུགས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་རོ་
བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲེ་བས་བྱང་འཇུག་ལོགས་སུ་སྒྲོམ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེར་མ་བཟད་སྟེ་ལ་དྲུག་ལྷུ་གྲུ་གྱི་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་ཡང་འདྲིར་སྒྲིང་པོ་
བསྐྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བོད་ཁ་ཅིག་རྫོགས་རིམ་པ་ལ་དངོས་གྲུབ་
བསྐྱབས་ན་མི་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་པ་
དང་། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་བཞག་ནས་རྫོགས་རིམ་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱལ་བ་བྱང་
འཇུག་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀས་གྲང་། ཟུང་ཕྱི་མ་དང་། ལེའུ་
འདྲིའི་འགྲེལ་པའི་དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པར་སྒྲུང་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་མདོ་བསྟེ་ལས། ཐུགས་ཀྱི་སྒྲེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ། ཞེས་
པའི་རྟེན་པ་བཞི་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་སྐྱབས་སུ་རྩོམ་རྩོམ་
པ་དང་མ་ཡང་དག་པར་སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་དང་
འགྲེལ་པའི་བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་མ་བྱང་ཡང་མི་འགལ་བ་ནི་སྒྲུར་
བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་པས་ཆོགས་བཅད་དེ་ལ་དགོངས་བཤད་མཛད་

པ་ནི་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་རྟེ། །ལེ་ཏུ་བཅུ་པའི་མཐའ་གཙོད་
དོ། །

ལེ་ཏུ་བཅུ་གཅིག་པའི་མཐའ་གཙོད།

༥ རྩི་རྩི་གསུམ་ཡིག་སྒྲགས་གྱི་མཆོག་། རྩུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནམ་བསྐྱེམས་
པ། །བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩི་དག་གིས་བྱ། །ཞེས་
ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་སྟེང་སྟེང་རྩུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེམ་པ་སྐྱབ་པ་པོས་
བྱ་བར་གསུངས་པ་ལ། རིམ་པ་གཉིས་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
པས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲགས་གྱི་སྐྱེད་ཚུལ་ནི་དགྲུས་ན་གསལ་ལོ། །
རྩི་གས་རིམ་པས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེད་རྩུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་
ཚུལ་ནི། ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ནི་འབྲུག་སོགས་གནས་ཉིད་དང་། །ལྡང་བ་དག་
ཏུ་རབ་བཤད་པ། །ཉི་ཤུ་ལྟ་སོགས་མིང་ཅན་གྱི། །སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་སུ་
འདི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་རེ་རེ་འང་གསུམ་ཉིད་དེ། །རྩི་རྩི་གསུམ་སྒྲགས་ཉིད་
དུ་འགྱུར། །བརྩོད་མེད་ས་བོན་བརྒྱད་པ་ལས། །དེ་ཡི་ནམ་མཁའ་ལས་
བརྒྱུར་འགྱུར། །བརྒྱ་ཕྱེད་རྒྱུད་ནི་གཅིག་ལུ་ལས། །དེ་ལས་ངས་པར་ཉི་ཤུ་
ལྟ། །སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ནི། །མགྲིན་བཅུ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དང་། །སྐྱ་
སྐྱོགས་གསོད་པ་དགའ་བྱེད་འགྱུར། །དེ་ནས་ཆངས་པ་གཅིག་ཉིད་ལྟར། །

ཆངས་པ་ཁྱབ་འཇུག་དག་པོ་སྟེ། །འཇུག་པ་ལ་སོགས་རིམ་དུ་བཤད། །འདི་
 དག་བསྐྱེདས་མེད་དེ་གཅིག་ལྟ། །དེ་ནི་ཞི་བ་དངོས་མེད་ཉིད། །དེ་ལས་གྲང་
 བྱི་ཡང་དག་བྱུང་། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱོད་མ་པའོ། །དེ་ལས་སྤྲུགས་གཅིག་
 སྤྱུལ་པ་ལས། །འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་བྱ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་
 གསལ་བར་སྒྲོན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་ལྷའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་
 དང་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་ཐོབ་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་
 པོ་དེའི་ངེས་དོན་ནི། རྒྱང་གི་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པར་བཤད་པའོ། །སོགས་ལ་བསྐྱུ་
 རྒྱ་གཞན་མེད་ཅིང་། དེའི་སྐད་དོད་དང་པོ་ལའང་བསྐྱུར་དུ་བྱང་བས། དང་
 པོར་རྒྱང་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཨོ་གྱི་གདངས་སྒྲོན་ནོ། །དེ་ནས་གཉིས་ཀྱི་དོན་
 ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །དེ་བས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་རྡོར་
 བཟླས་ལ་སྤྱར་བ་དེ་བས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རྒྱང་རེ་རེ་ལའང་ལྷང་
 འཇུག་གནས་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་དེ་ནི། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་སྤྲུགས་ཡི་གེ་
 གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་བརྗོད་མེད་ནི་སྟོང་ཁའི་
 མི་ཞེགས་པའོ། །ས་བོན་བརྒྱད་པ་ནི་ཡ་ནས་བགྲངས་པའི་ཏ་སྟེ་དེ་ནི་མི་
 ཞེགས་པའི་མཆོན་བྱེད་དོ། །སྟོང་ཁའི་མི་ཞེགས་པ་དེ་ལས་བརྒྱར་འགྱུར་
 བ་ནི་རྒྱང་དང་ཡི་གེ་རྣམས་དེ་ལས་སྤྱོད་བ་སྟེ། རྒྱང་བཅུ་ལ་འོད་ཟེར་ལྷ་ལྷ་དང་
 ལྷན་པས་ལྷ་བཅུ་དང་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ལྷ་བཅུ་འོ། །དེའི་ནམ་མཁའ་
 ལས་ཞེས་པའི་མི་ཞེགས་པ་དེ་གནས་པའི་རྩའི་ཁོང་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་

ལས་འབྲུང་བའོ། །བརྒྱ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་གཅིག་ཕུ་ལས། །ཞེས་པ་ནི་ཡི་གེ་ལྔ་
 བཅུ་དྲེས་བའི་རྒྱུ་གཅིག་ཕུ་འཛིན་པ་སྟེ། གང་ལ་དྲོར་བཞུས་བྱ་བའི་ཡུལ་
 གྱི་རྒྱུ་ཤེས་པའི་དོན་ཏེ། བྱེད་ལ་ཡང་རྒྱུ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྐབས་
 དང་། འཆི་བ་ལ་ཉི་བར་སྟོགས་པའི་ཆེ་མན་ངག་དང་ལྡན་པས་དྲོར་བཞུས་
 བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དྲོར་བཞུས་བྱས་པ་དེ་ལས་སྐྱེས་བྱ་ཉིད་དུ་འབྲུང་བ་ནི་ལྟའི་
 སྐྱེ་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱའི་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཀྱི་ལེ་ཏུ་འདིའི་འབྲེལ་པའི་
 མཆམས་སྐྱོར་དུ་ལྟའི་སྐྱེ་ནམ་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེས་སྐྱེས་
 བྱའོ། །ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞེས་པ་ནི་གངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆེན་ཉི་ཤུ་གངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་
 བྱ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བྱས་པའི་ཙམ་པ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་
 མཛད་པའོ། །དེས་ན་ཙམ་རྒྱུད་ལས། སྐྱེས་བྱ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ། རྒྱུད་འདིར་ཉི་ཤུ་ཙམ་མཆོག་ཅེས་བྱའི།
 ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས་ནས། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཉི་ཤུ་ལྔ་
 སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི་མགྱེན་བཅུ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་
 སྐྱོགས་སམ་འབོད་སྐྱོགས་ཞེས་པ་བསོད་པའི་དགའ་བྱེད་རམ་ཞེས་པ་དང་།
 ཆངས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱུང་འདུག་གི་
 སྐྱེས་བྱ་ཉིད་ལ་དེ་དག་གི་མིང་གིས་གསུངས་པའོ། །ཆངས་པ་དང་བྱེད་
 འདུག་དང་བྱག་པོའི་མིང་ཅན་གྱི་ངེས་དོན་ཡང་འདུག་པ་པ་སོགས་ཀྱི་དྲོར་
 བཞུས་ཀྱི་བཤའ་པ་འདི་དག་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། བསྐྱེདས་པ་མེད་པ་

སྟེ་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱ་སྟེ་གཅིག་ཕུ་
 འབྱུང་ཅིང་། དེའི་འབྱུང་ཚུལ་ནི་ཐོག་མར་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་དངོས་
 མེད་འོད་གསལ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ནི་བྱང་འཇུག་གི་འོངས་སྐྱ་དམ་པ་
 ཡང་དག་པར་འབྱུང་ངོ་། །འོངས་སྐྱ་དེ་ལས་སྒྲགས་ཏེ་ཡིད་སྦྱོབ་པ་གཅིག་
 དུའི་སྐྱལ་སྐྱ་འབྱུང་བ་ལས་འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་
 སྒྲགས་གྱི་ཡི་གེ་ལས་སྟེ་སྐྱ་སྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ངེས་དོན་མཐར་
 གཏུགས་ན། སྟོང་གའི་མི་ཞིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ཟབ་མོ་
 རྫོ་རྫོའི་བཟུངས་པ་བྱས་པས་སྐྱ་མའི་སྐྱ་སྐྱེད་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཡང་རྒྱད་དེའི་
 ལེ་ཏུ་འདི་ཉིད་ལས། གསེར་འབྱུང་ཅི་ཡི་རྣམ་པ་ཡིས། །ལྷགས་ནི་གསེར་དུ་
 བྱེད་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་སྒྲགས་གྱི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །མི་ནི་བདེ་གཤེགས་བྱེད་
 པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་མར་རྫོ་རྫོ་བཟུངས་པ་ལ་ཞིན་ཏུ་བསྒྲགས་ཏེ།
 སྒྲགས་གྱི་དེ་ཉིད་ནི་རྫོར་བཟུངས་སོ། །

༥ གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ། དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱན་པ་ཞེས་
 བཤད་པ། །ཡི་གེ་སྐྱོ་ནི་དེར་བསམ་མོ། །རྫོ་རྫོ་སྐྱོ་ནི་འཕྲོ་སྐྱེད་པའི། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དུག་གི་སྐྱ། །དེ་དབུས་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །
 བསྐྱོམ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་བསྐྱོམ། །ཞེས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དུག་ལྷག་མོས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སྐྱོམ་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི་རྒྱད་
 འབྲེལ་ལས། སྐྱོ་ཡིག་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོགས་འཕྲོ་བར་བསྐྱོམ་

བར་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུག་འོད་ཟེར་ལས་འསྐྱོ་བར་
 སེམས་པའི་དོན་ནོ། །དོ་རྩེ་འཆང་གི་བྱན་པ་གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་ཅ་བཤད་
 གྱི་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ལས། བྱང་ཚུབ་ཚུལ་མཆོག་འདི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་
 བ་ལ། འགྲེལ་བར་མདོན་བྱང་ལས་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི་རིགས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་
 རྣམས་ཀྱིས་ལས་དང་པོ་བས་ཐོག་མར་བྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པའི་
 སྐབས་ཐབས་ཀྱི་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ། མདོན་བྱང་ལས་ལྟའི་སྦྱར་སྦྱེད་
 བ་ཡང་འོངས་སྦྱོར་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་མཛད་ལ། དེ་སྦྱལ་སྦྱར་བསྦྱར་བ་ཡང་སྦྱལ་
 སྦྱོར་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། མེ་
 ཏོག་གང་ལ་ཐོག་པའི་ལྟ་མདོན་བྱང་ལས་སྦྱེད་པ་མ་མཛད་དོ། །ལེ་ཏུ་འདིར་
 རྒྱུད་ལས། དོ་རྩེ་འཆང་དང་རྣམ་སྒྲུང་དང་སྒྲུང་མཐའ་དང་མི་བསྐྱེད་པ་བཞིའི་
 མདོན་བྱང་ལས་སྦྱེད་པ་གསལ་བར་གསུངས་ལ། རིན་འབྱུང་དང་དོན་བྱུབ་
 མདོན་བྱང་ལས་སྦྱེད་པ་ནི་མི་གསལ་བར། ཆོག་གི་དམ་ཆོག་ལྷ་ཡི་མཆོག་
 ཅས་པ་དང་། དམ་ཆོག་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏི་ཞེས་པའི་སྐབས་
 གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་མདོན་བྱང་ལས་སྦྱེད་པའི་སྐབས་
 ཐབས་ལྟར་ན་སྦྱོ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་སྦྱང་གཞི་དང་སྦྱོར་ཚུལ་རྣམ་གཞག་
 རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཞེས་པར་བྱ་ལ། རྣམ་
 ལྟངས་སོགས་པ་མདོན་བྱང་ལས་སྦྱེད་པའི་སྐབས་ཐབས་ལྟར་ན། འཆི་བ་

ཆོས་སྐྱུར་འབྱེད་བའི་ལམ་འབྱེད་ནི་སྤྲ་མ་དང་འདྲ། སྐྱུར་གཞི་བར་དོ་དང་
སྐྱུར་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཉི་མ་ཟླ་བ་
པད་མ་གསུམ་སྐྱེད་པ་ནི། འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ལྷ་གསུམ་
ལྷོག་གི་སྐྱུར་བ་གསུམ་འཆར་བ་དང་འདྲ། དེ་གསུམ་སྐྱེད་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་
ནི་སྐྱུར་བ་གསུམ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་འདྲ། པད་མའི་སྤྱིང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་
ནི་བར་དོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མཆོན་བྱེད་ལ་བྱ་དགོས་པས། བར་དོ་
མཆོན་པའི་ལོངས་སྐྱུ་དངོས་སུ་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས། བར་དོ་སྣ་
བུའི་སྐྱུ་མའི་ལོངས་སྐྱུའི་རྫོགས་རིམ་སྐྱེད་པའི་དགེ་ཅ་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགོ་བ་
ལ། རིགས་དུག་པའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་སྐྱབ་ཐབས་གཞན་གཉིས་བྱང་པར་
ཆེའོ། ཉི་ཟླ་པ་ཟླ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་བཅས་པ་གཅིག་དུ་འདྲེས་ནས་ཟླ་བར་
གྱུར་པ་ནི། བར་དོས་མངལ་དུ་ཉིད་མཆོམས་སྐྱུར་བའི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་དང་
འདྲ་སྟེ། རིགས་དུག་པའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་པོའི་མགོན་པོ་ལོངས་སྐྱུ་སྐྱལ་སྐྱུར་
བསྐྱུར་བའི་དོད་དོ། །འདི་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་གཉིས་ལ་བྱང་པར་ཆེའོ། །ཟླ་བས་
ཡི་གེ་གསུམ་སྐྱེད་ཅིང་། དེས་ཕྱག་མཆོན་ཡི་གས་མཆོན་པ་དང་དེ་ལས་
འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱུ་དང་། དེ་ནས་སྐྱུ་རྫོགས་པ་རྣམས་ནི་བར་དོས་ཉིང་
མཆོམས་སྐྱུར་བའི་རྒྱང་སེམས་ཀྱིས་མངལ་དུ་ངག་ཡིད་ལུས་རྣམས་བྱང་
པར་ཅན་དུ་སྐྱེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་དང་དམ་ཆོག་དང་ལས་དང་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་བཞིས། ཐ་མལ་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བཞི་

སྒྲོང་བའོ། །འདིར་འགྲེལ་བར་རིགས་སྟག་མ་ལྔ་མངོན་བྱང་ལས་སྐྱེད་བར་
གསུངས་པ་ནི་མེ་ཉོག་གང་པོ་གི་སྟེང་མཆོན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པས་སྟ་སྟག་
མ་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རིགས་གཞན་གྱི་སྟེང་སྐྱོ་རྩོགས་པ་ནི་སྐྱུ་
སྐྱུ་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱུ་སྐྱུ་བསྐྱུ་མི་དགོས་ལ། ལུས་དཀྱིལ་འགོད་པའི་
གཞི་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །འདི་དག་གི་སྐྱུང་གཞི་དང་སྐྱོར་ཚུལ་བཤད་དགོས་
པར་སྒྲུང་ན་ཡང་སྟ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བར་མ་བཤད་འདུག་པས་འདིར་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ལེ་ལུའི་འདི་ལ་བཤད་རྒྱུ་དཀྱིས་ངེས་དོན་མང་དུ་
གསུངས་པའི་དཀའ་གནས་འགའ་ཞིག་ནི་བཤད་ཅིན་ལ། དཀའ་གནས་
གཞན་འགའ་ཞིག་ནི་རྣམ་གཞག་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །

༥ རྩི་ཙཱ་ཁོད་ཟེར་བའོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉོ་ཞེས་པའི་འོག་
དང་། ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པའི་གོང་གི་བར་གྱི་སྐྱབས་དང་། རྩིན་པ་
རྩི་ཙཱ་ཁོད་ཐུགས་འདྲ་བ། །ཞེས་པའི་རྒྱང་པ་བཞིའི་མཇུག་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་འགའ་ཞིག་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉོགས་དཀའ་བར་
སྒྲུང་བས་བཤད་རྒྱུ་དཀྱི་གནད་འཆོལ་བའི་རྣམ་དཔྱེད་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཅུང་
ཟད་བཤད་ན་སྐྱབས་གོང་མར། ཨ་དང་ཀུ་ནི་སྒྲོག་མའི་དབུས། །རྒྱ་དང་ལྷ་གཉིས་གཡས་
གི་མིང་ཅན་ནོ། །ཨི་དང་ཅ་ནི་ལག་གཡོན་ཉིད། །ལྷ་དང་ལྷ་གཉིས་གཡས་
པར་བརྟག། །རི་རྩ་གཉིས་ནི་གཡས་པར་བརྟག། །ལི་ཏ་རྒྱང་པ་ཅིག་ཤེས་
ལ། །དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་ལས་རྒྱལ་གྱུར་བ།

ཏ་ནི་ལུས་སྐྱེས་གཙུག་ཏྲར་དང་། །གཅོད་ནི་གསུམ་པའི་ཅོད་པན་
ཅན། །ཡོན་ཏན་བཞི་ཡི་བཞི་པོ་དེ། །ལྷ་པོའི་ལྷ་པར་དེ་འགྱུར་རོ། །ནམ་
མཁའ་རྫོ་རྗེ་གཅིག་ཕྱེད་སྦྱོར། །དེ་ནི་འོད་ཟེར་ལྷ་ར་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་དང་། སྐབས་སྤྱི་མར། སྒྲིག་མ་ཁན་དང་དེ་བཞིན་མཆུ། སྤྱི་པོ་སོ་
ཡི་མིང་ཅན་ཏེ། །རྫོ་རྗེ་གསུམ་ཐུགས་གསང་བ་གཅིག་ །དེ་ནི་ཏྲ་ལ་བཞུགས་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤད་པ་འདི་འོད་བའི་འགྲེལ་ནི། །ལེ་བྱུ་འདིར་
རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྱེལ་འཁོར་ལྷ་བཤད་པའི་
ངེས་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགྱེལ་འཁོར་གཅིག་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
པས་ཡི་གེ་ཆན་པ་ལྷ་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་དགྱེལ་འཁོར་ལྷ་བཤད་པ་དེ་
ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །ཨ་དང་ཀུ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དུས་འཁོར་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། །ཨ་ཀུ་ཏ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ནི་མགྱིན་པ་ལས་སོ་ཞེས་
གསུངས་ལྟར་ཡིན་ལ། ཅ་རྒྱུ་པ་ལས། །ཟུ་ཏས་སྡེ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་
གསུངས་པས། ཀུའི་ཁོང་གི་ཟུས་ཀ་སྡེ་མཆོན་པས་ཨ་དང་ཀ་སྡེའི་ཡི་གེ་ལྷ་
དང་། རྫོ་བའི་སྡེ་ཆན་གྱི་མཐའི་ཡི་གེ་ཏ་དང་རྣམ་བཅད་ཆོག་དྲག་རྣམས་
མགྱིན་པ་ནས་འབྱུང་བར་སྒྲོན་ཏེ། དེ་ནི་ཁམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཡིན་ལ། དེས་ནི་བྱབ་བྱེད་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་སྒྲུང་གི་རྒྱུང་
མཆོན་ནོ། །ཨི་ཅ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། །ཨི་ཅུ་ཡ་ཤ་ནི་ཁན་ལས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་སྤྲ་མ་ལ་ཨ་ཀུ་ཞེས་འབྱུང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཅུ་འོད་རྒྱུར་སྒྲུང་

ངོ། །ཕུས་རང་གི་སྒྲེ་པ་ཅ་སྒྲེ་མཆོན་པ་ནི་སྒྲུང་དང་འབྲུ་ལ། ཡི་གེ་དེ་ནམས་
 སྒྲེང་གི་རྟེན་ལས་འབྲུང་བ་རྟེན་པ་གཉིས་པས་སྒྲོན་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། མིང་ཅན་
 རོ་ཞེས་ཡར་ལ་བཅད་པ་ནི་དཔེ་གཉིས་གང་རུང་མ་དག་པའོ། །འདི་རྒྱུང་གི་
 ཁམས་ཡིན་ལ་དེས་རྒྱུང་གི་རྒྱུང་མཉམ་གནས་དོན་གྱུ་གྱི་རྒྱུང་མཆོན་
 རོ། །ཟུ་དང་ཟུ་ནི་ཟུ་ཕུ་མ་མ་ནི་མཆུ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་
 ཞེས་འོང་རྒྱུར་སྒྲུང་བ་ལ་ཟུ་ཞེས་པ་མ་དག་པའམ། ཡང་ན་པ་སྒྲེ་དེ་ཐ་མ་ལ་
 ཟུ་ཡིག་གི་ཕྱིན་པས་རང་གི་སྒྲེ་པ་པ་སྒྲེ་མཆོན་རོ། །དེ་ནི་ཆུ་འཛིན་ཁམས་ཡིན་ལ།
 དེས་ནི་ཆུ་རྒྱུང་སྒྲོག་འཛིན་མི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུང་མཆོན་རོ། །གཡས་པར་
 བརྟག་ཅེས་པ་ནི་ལག་པའོ། །རི་རྩ་ནི། རི་རྩ་ར་པ་པ་ནི་སྒྲེ་པོ་ལས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་འོང་རྒྱུ་ལ་རྩ་ཞེས་པའི་རི་ནི་རྩ་སྒྲེ་དེ་སྒྲེ་ཆན་གྱི་ཡི་གེ་གང་
 ཡང་མིན་པས་མ་དག་པར་མཛོན་རོ། །དེ་ནི་མེ་འཛིན་ཁམས་ཡིན་ལ་དེས་མེ་རྒྱུང་
 གྱེན་རྒྱུ་སྒྲུང་མཐའི་རྒྱུང་མཆོན་རོ། །གཡས་པར་བརྟག་ཅེས་པ་ནི་རྟེན་
 པའོ། །ཡི་ཏ་ཡང་། ཡི་ཏུ་ལ་ས་ནི་སོ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོང་
 རྒྱུར་སྒྲུང་བ་ལ་མ་བྱུང་ཡང་། ཏ་ཞེས་པས་རང་གི་སྒྲེ་པ་མཆོན་ལ། དེ་ནི་སའི་
 ཁམས་ཡིན་ཅིང་དེས་ས་རྒྱུང་ཐུར་སེལ་རིན་འབྲུང་གི་རྒྱུང་མཆོན་རོ། །ཅིག་
 ཞོས་ལ་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་པ་གཡོན་པའོ། །སྒྲེ་མ་གསུམ་ལའང་ཁོང་ན་ཡོད་
 པའི་ཟུ་ཡིག་གིས་རང་གི་སྒྲེ་པ་མཆོན་པ་ནི་སྒྲུང་དང་འབྲུ་འོ། །ཡི་གེ་ཆན་པ་
 སྒྲེ་མ་གསུམ་གྱི་འབྲུང་བའི་གནས་གསུམ་གོང་དུ་མ་བྱུང་ཡང་འོག་དུ། དེ་

བཞིན་མཆུ། །སྒྱི་བོ་སོ་ཡི་མིང་ཅན་ཏེ་ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་
 ལས། རི་རྩ་འདི་ནི་གསང་བར་དགོད། ཅེས་འབྱུང་བ་ནི། དེར་ཡང་། ལི་ཏ་
 ཁྱང་པ་ཅིག་ཞོས་ལ་ཞེས་བསྟུར་བས། ལི་ཏ་ཞེས་པའི་གོང་དུ་ཁྱང་པ་གཉིས་
 གང་རུང་གཅིག་མ་རྩུང་ན་ཅིག་ཞོས་ཞེས་པ་མི་འགྲིག་པས། རི་རྩ་འདི་ནི་
 གཡས་པར་བརྟག་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཁྱང་ལག་གཡས་གཡོན་
 ནི་ལེ་ཏུ་བརྩ་གསུམ་པ་ལས་ལག་པ་གཡས་པས་འདི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
 འགྲེལ་པར་ལག་པ་གཡས་པ་སྟེ་གཡས་ལོགས་སུ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཁྱང་
 ལག་གི་སྒྲིགས་དེའི་ལུས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་ནོ། །དེ་ཡང་མཉམ་གནས་ཀྱི་
 རྒྱང་གིས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་ན་སྒྲ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་དང་། གྲེན་རྒྱས་
 གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་ན་སྒྲ་བྱག་གཡས་པ་ནས་རྒྱ་སྟེ། གཡས་གཡོན་གྱི་སྒྲ་
 བྱག་རྒྱང་པ་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་བའོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཨི་ཙ་ལག་གཡོན་དང་།
 རི་རྩ་གཡས་པར་བརྟག་ཅེས་གསུངས་སོ། །སྒོག་འཛིན་དང་ཐུར་སེལ་གྱིས་
 གཙོ་བོ་བྱས་ནས་རྒྱ་ན་སྒྲ་བྱག་གཉིས་ཀ་ལས་རྒྱ་བས། ལུ་ལུ་ལག་པ་
 གཡས་པར་བརྟག་པ་དང་། ལི་ཏ་ཁྱང་པ་གཡོན་པར་བརྟག་པ་ནི་སྒྲིགས་
 གཅིག་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཡས་རྒྱང་པ་དང་གཡོན་རྒྱང་པ་ལས་རྒྱ་བ་
 མིན་ནོ། །ཁྱབ་བྱེད་མ་བཤད་པ་ནི། ད་ལྟ་དེ་ལ་དོར་བཞུས་མི་བྱེད་པ་ལ་
 དགོངས་སོ། །ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱང་མཆོན་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཁོང་པའི་ནང་
 གི་རྒྱང་རྣམས་རྩ་འཁོར་གྱི་གནས་སོ་སོ་དང་ཐུད་པ་ན། དབྱངས་གསལ་གྱི་

ཡི་གེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གདངས་མི་གསལ་བར་སྒྲིག་ལ། ཟུང་ཀན་གྱི་ཙཱ་
 བས་བསྐྱོད་པ་ནི་ཡི་གེའི་གདངས་གསལ་པོར་སྒྲིག་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་ཞེས་པར་བྱའོ། ། གཙོད་ཅེས་པ་ནི། ཟུང་ཀུ་ཏ་པར་བཅད་པ་ནི། ཞེས་
 པའི་རྣམ་བཅད་ལ་བྱས་ན་མི་འགྲིག་པར་སྤང་བས་འདིར་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་རྣམ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཙཱ་པན་རྣམ་ཙཱ་པན་གྱི་རིགས་
 བདག་གིས་དབུ་བརྒྱན་པ་ནི་དགྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རྣམ་རེ་རེའི་ལྷང་འཇུག་
 གནས་གསུམ་ལ་སྒྲགས་གསུམ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་པའོ། །འདིའི་དཔེ་ཁ་
 ཅིག་ལས། གཙོད་ནི་གཏུམ་པོའི་མིང་ཅན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་ཡང་སྤར་བྲངས་
 པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཡོན་ཏན་བཞི་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་བཞི་པོ་དེ་
 ནི་དགྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རྣམ་རྟོ། །རྣམ་དེ་རིགས་ལྷ་པོའི་ལྷ་པ་མི་བསྐྱོད་པར་
 འབྱུང་རྟོ། །ཞེས་པ་ནི་དོ་རྩེ་གསུམ་བྱགས་ཞེས་པ་གཉིས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དོ་
 རྩེ་གསུམ་གྱི་སྒྲགས་དང་དབྱེར་མེད་པར་བྱས་པའི་རྣམ་དེ་ནི་མི་བསྐྱོད་པས་
 མཆོན་པའི་བྱགས་ཀྱི་གསང་བ་གཅིག་ཕུ་ཏྱི་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་སྟོང་
 ཁའི་མི་ཞེགས་པ་དེ་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ་དེར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁའི་
 དོ་རྩེ་ནི་སྟོང་ཁའི་མི་ཞེགས་པའོ། །ཕྱེད་ཅེས་པ་ནི་སྒྲིག་མེད་གྱི་ཡི་གེ་ཡི་གེ་
 ཕྱེད་དུ་བཤད་ལ་དོ་རྩེ་འབྲང་བ་ལས། དེ་རྣམ་དབྱངས་མེད་ཡི་གེ་ཏ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། དབྱངས་སྒྲིག་ཏུ་མེད་པའི་ཡི་གེ་ཏའམ་ཨ་ཐུང་རྟོ། །དེ་
 དང་གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་པ་ནི་དོར་བཞུས་ཀྱི་མཐུས་མཐར་རྣམ་རྣམས་དེར་བེམ་

པའོ། །དེ་ནི་འོད་ཟེར་ལྷ་ལ་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་རྫོང་བཟླས་བྱེད་པ་ན་མི་ཞིགས་
པ་དེ་ལས་ནི་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལྷང་བ་དང་འཇུག་པ་དང་གནས་
པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྷ་ན་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷ་བསྐྱོམས་པས་རྣམ་སྤང་
དང་རྫོ་རྩེ་ཆོས་དང་རྫོ་རྩེ་ཐུགས་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ངེས་
དོན་ནི་རྫོང་བཟླས་བྱ་བའི་ཡུལ་རྒྱུད་བཞི་དང་། གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོང་
བཟླས་བྱེད་པ་སྤྱིང་ཁའི་མི་ཞིགས་པ་དང་རི་ལྷ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡི་གེ་
གསུམ་དང་སྦྱར་ཏེ་བྱས་པའི་མཐུས། མཐར་རྒྱུད་རྣམས་མི་ཞིགས་པ་ལ་
སྦྱད་པར་གསུངས་པས་ཐབ་མོ་རྫོ་རྩེའི་བཟླས་པ་ལ་ངེས་པ་ཞིན་ཏུ་བརྟེན་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ཞེས་པར་གྱིས་ཞིག །

༥ འོད་ཟེར་འབར་བའི་ཡི་གེ་སྒྲིམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་
རིམ་པས་མངོན་ཞེས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་
རགས་གཉིས་ཀ་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྦྱོད་པ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ལས་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ནོ། །འདི་རྒྱས་པའི་ལས་སུ་བྱ་དགོས་པར་མངོན་པས་ལས་དེའི་སྐྱབ་ཚུལ་
དང་པལ་ཆར་མཐུན་པར་བྱ་ལ། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རང་གི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་
ལ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱབ་པ་འབྲེལ་བའི་
དགོངས་པའོ། །ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི། མངོན་ཅ་
འབྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་དང་། དང་པོའི་དངོས་
གཞི་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣལ་པོས་མངོན་ཞེས་སྐྱབ་ན་

ལམ་ཡང་དགའ་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱང་བྱལ་བ་དང་། ཡང་ས་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་དབང་པོ་རྣམས་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་ན་ལམ་དགའ་ལ་མངོན་ཤེས་སྐྱར་
བ་དང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་དང་། བསམ་གཏན་གཞན་གསུམ་གྱི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྩལ་པོས་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་ན་ལམ་སྦྲེལ་
མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་དང་། ཡང་ས་དེ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་
མངོན་ཤེས་སྐྱབ་ན་ལམ་ཡང་སྦྲེལ་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱང་སྐྱར་བའི་ཐུ་བཞི་
བཤམ་ཅིང་། མངོན་ཤེས་ཀྱང་མངོན་པ་ནས་སྦྲེལ་ལུས་ཀྱི་ཤེས་བས་ཐུང་
ནས་ཡུལ་འཛིན་བས་དེ་གསུམ་ལ་མངོན་ཤེས་མི་སྐྱབ་བས། མིག་ནིའི་ཤེས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་པར་བཤམ་དོ། །སྒྲགས་
ཀྱི་གཞུང་ཆོད་ལྡན་དུ་མ་ནས་དབང་ཤེས་ལྟ་གཤི་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་པར་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པ་གཉིས་འོང་བ་ནི་ལམ་འདྲིར་བསྐྱེད་རིམ་
མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། སྦྱོང་བ་བྱས་པའི་མཐུས་ལྟ་རྟེན་གྱིས་ལས་དེ་ལྟར་
འགྲུབ་པའི་རྣམས་ལྟན་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ཡོད་ལ། མངོན་པ་བ་སོགས་ལ་དེ་
མེད་བས་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་ཆོང་མ་ཆོང་གི་དབང་གིས་མི་མཐུན་པར་བྱུང་
དོ། །རྫོགས་རིམ་ལ་ཡང་རྒྱང་འབྱོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་མངོན་
ཤེས་ལྟ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་ལོ། །སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ན་
འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཞི་རགས་གྱི་

ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་པ་མེད་ན་མི་འགྲུབ་པ་ནི་འདིར་ཡང་འབྲ་ལ། རྒྱུད་
 སྡེ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་ཞི་རགས་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྒྲོམས་ནས་འདོད་
 ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་མ་བཤད་ལ། བྱད་པར་དུ་དབང་
 པོ་གཉིས་སྦྱོར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་སྒྲ་མེད་གྱི་སྐབས་འདིར་ཞི་
 རགས་གྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་པ་གོལ་ས་ཡིན་པས་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་
 ནའང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་མངོན་ཤེས་མཆོན་ཉིད་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པ་ལ། སྒྲོན་དུ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིད་བསྒྲུགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་
 ཆང་བ་ཅིག་ཐོབ་དགོས་མོད་ཀྱང་། དེ་ནི་ལམ་འདིའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཉིད་རེ་
 འཛིན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱེ་བས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་
 ཤེས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ཉིད་བསྒྲུགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་གྱི་
 ཉིད་རེ་འཛིན་རྫོགས་པར་སྦྱེད་ཚུལ་དང་། ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་ཆད་ནམས་
 ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཐིན་ཏོ། །མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་ལས། རི་ལྟར་ནམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། །མཐུ་འགྲུབ་པ་ཡི་དམ་
 པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་མཐུ་སྟེ་མངོན་ཤེས་འགྲུབ་པ་ལ་རང་རང་གི་ནམ་
 གནས་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། བསྦྱེད་རིམ་པའི་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་པ་དང་
 རྫོགས་རིམ་པས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གི་དོར་བཞུས་གྱིས་མངོན་ཤེས་སྐྱབ་པ་
 གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་མཆོན་དུ་བཤད་ཐིན་ནོ། །

༥ རྗེ་ཆེན་པོ་ཅེ་ལྟ་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་རྫོགས་རིམ་པས་

དབང་པོ་སྒོ་ལཱ་མཛོན་ཤེས་ལྷ་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་གི་དོར་བཟུང་གིས་སྐྱབ་
 བར་བཤད་པའི་སྐབས་ནི་ཁ་ཅིག་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་འཆད་
 མོད་ཀྱང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་
 གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱེད་ས་པ་ལ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་མཛོན་ཤེས་ལྷ་
 འདྲེན་པར་གཞུང་ཆད་ལྷན་མང་པོ་ནས་གསུངས་པ་ནི་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་
 མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པས། ལམ་
 འདྲིའི་ས་ཐོབ་པ་དེས་མཛོན་ཤེས་ལྷ་ལོགས་སུ་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་སེམས་
 སོ། །དེས་ན་སྐྱེ་ལུས་ཐོབ་པ་ནས་རྒྱུ་གི་བཟུང་པའི་མཐུས་མཛོན་ཤེས་
 རྣམས་སྐྱབ་ཀྱས་པར་མཛོན་ནོ། །

༥ དོར་སེམས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། སངས་རྒྱུས་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་
 གནས་པར། །དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །སྤྱིང་ཁར་ཡི་གེ་རྩུ་བསྐྱོམས་
 རས། །སེམས་ནི་ཐིག་ལེར་གྱུར་པར་བཞག །ཅེས་པ་བཞི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་
 སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལ་
 སྐྱར་བ་དང་། འཕགས་པའི་མདོ་བསྐྱེ་ལས། ཀྱང་བ་སྤྱི་མ་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་
 པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། འགྲེལ་པར་ཆོགས་བཅད་
 དེ་རྩོགས་རིམ་པའི་རིལ་འཛིན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་དང་། རྩུ་ཡི་ཡིག་
 ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་། དེའི་ཐིག་ལེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དང་། དེའི་
 ཆེ་རང་མི་བསྐྱོད་པར་སྐྱོམ་པར་བཤད་ཅིང་། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་

གསུམ་བཅེག་གི་སྐབས་སུ་རང་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་
འགལ་བ་ནི་སྤར་མང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཀླང་བ་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་རང་དང་ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དབྱེར་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
མི་འགལ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་དེ། མི་བསྐྱེད་པ་ཞལ་བྲག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
སྒྲོམ་པ་མིན་ཡང་། དེའི་མཆོན་དོན་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་རྗེ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་
དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །ལེ་ཏུ་བཅུ་གཅིག་པའི་མཐའ་གཅོད་དོ། །

ལེ་ཏུ་བཅུ་གཉིས་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་དག་པ་ལས། །རོལ་མོ་འདི་དག་རབ་ཏུ་
བསྒྲོམ། །ཞེས་པའི་འོག་ཏུ། ལྷང་སྟོན་ལས། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྒྱད་དོན་མ་
རྟོགས་པར་རྒྱད་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་སྐྱོད་མང་དུ་
ཁྱེས་པའི་ལན་དུ། དོན་རྗེ་ཐལ་མོ་ལས་བརྩམས་པའི་ངེས་དོན་མང་དུ་གསུངས་
པའི་གཙུག་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་གཞག་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་
ཏོ། །དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ལས་བརྩམས་པའི་དགོངས་བཤད་དང་ངེས་
དོན་གྱི་བཤད་པ་མང་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཁ་ཅིག་གོ་སླ་ཞིང་ཁ་ཅིག་ཞིབ་ཏུ་
མ་བཤད་ན་མི་རྟོགས་ལ། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་ཆིག་ཏུ་ཅང་མངས་པས་འཇིགས་

ནས་མ་གྲིས་སོ། །

༩ རྒྱུད་འདིར་འོད་གསལ་འདྲེན་པའི་ནང་གི་ཐབས་ལ་ལེ་ཏུ་འགའ་
 ཟུང་མ་གཏོགས་པ། ལེ་ཏུ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་
 འིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་པའི་གནད་རྣམས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ལེ་ཏུ་
 འདིར་རྒྱུད་འགྲེལ་དུ་ཡང་བཤད་རྒྱུད་འདི་ཆེར་མ་བྱངས་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མའི་
 སྒྲོར་བྱུག་གི་སྒྲོར་རྣམས་མང་དུ་བྱངས་འིང་བཤད་པ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་མཛད་
 པའི་སྐབས་སུ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བསྐྱེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞི་དང་རྫོགས་རིམ་
 གྱི་བསྐྱེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞི། བསྐྱེན་པ་མ་གཏོགས་པ་གསལ་བར་མ་
 གསུངས་འིང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཉིད་ལས་ཀྱང་རྫོགས་དཀའ་བར་ཡོད་པ་གནད་
 ཆེ་བར་མཐོང་ནས་རྒྱ་རོ་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མཆན་དུ་གསལ་བར་
 བཤད་དོ། །འཕགས་ལུགས་ལ་དོ་རྩེ་འཕྲེང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རིམ་ལྔ་དང་
 ལུས་དབེན་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནི་གཞུང་ཐུན་རྣམས་ལས་གསལ་བར་འཆད་
 པས་རྫོགས་སྒྲུབ་སྒྲུང་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་པའི་རྫོགས་རིམ་སྒྲོར་བ་
 ཡན་ལག་བྱུག་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་པ། ཡབ་སྐུས་གྱི་
 གཞུང་གཞན་ནས་མི་འབྱུང་ཞིང་། ལུས་དབེན་སོགས་རིམ་པ་བྱུག་ཏུ་སྒྲོར་
 བ་ཡན་ལག་བྱུག་འདུ་ཚུལ་ཡང་རྫོགས་དཀའ་བར་ཡོད་པས་འདིར་ཟུང་བྱད་
 ཅིག་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྐྱད་བྱེད་ནི་ལུས་དབེན་དང་བཅས་པའི་རིམ་པ་བྱུག་གོ། །བསྐྱུ་

བྱ་ནི་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཡིན་ལ།   དེ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 འགྲེལ་བ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་ལྷགས་དང་།   འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷུང་རྗེས་འབྱང་
 དང་བཅས་པའི་ལྷགས་དང་།   སྙིམ་པའི་མེ་ཉླ་གི་ལྷགས་དང་མན་ངག་སྙེ་
 མའི་ལྷགས་དང་།   བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དོ་རྗེས་བཤད་པའི་སྒྲོར་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ནི་མིང་འདྲ་ཡང་
 རོན་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཅིག་ཡོད་པས་འདིར་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་ཚུལ་སྟོན་པ་
 མིན་གྱི། སྤྱད་ཕྱི་མའི་གཞུང་གི་རོན་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད་པའི་ཡན་ལག་
 དྲུག་གི་སྤྱད་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་བ་ལྷ་འོད་ལས་མདོར་
 བསྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སོར་བསམ་གཉིས་བསྐྱས་པའི་སོར་
 སྤྱད་ནི་ལྷ་བསྒྲོམ་པ་སྟེ། དེ་ཀུན་རྫོབ་དང་རོན་དམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟག་པ་
 ལ་ཉླ་དཔྱོད་དང་། དེ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ལ་མདོན་བར་སྤྲེགས་
 པས་དགའ་བདེ་དང་། སྟོང་ཉིད་གཅིག་ལུ་ལ་སེམས་གཏད་པ་ནི་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་པ་སྟེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལྟོ། །གཞོན་དུ་མེད་པ་ལ་སྐྱང་
 བསྐྱས་པ་སྒོག་ཅོལ་དུ་བཤད་ནས་རིམ་ལྡེའི་འདིས་བསྐྱས་མ་བཤད་ཀྱང་
 རོར་བཞུས་སུ་བསྐྱེད། །སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་དོ་རྗེ་འཇིན་པའི་སྐྱུ་འོད་གསལ་
 གྱི་བདག་ཉིད་ནི་འཇིན་པའོ་ཞེས་བཤད་པས་འཇིན་པ་ནི་སྐྱུ་ལུས་དང་འོད་
 གསལ་དུ་བསྐྱེད། །འོད་གསལ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེད་ཅིག་གིས་དོ་རྗེ་འཇིན་པའི་
 སྐྱར་རྫོགས་པ་ནི་རྗེས་བྲན་དང་། དེ་ཉིད་བྱང་འཇུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པ་

ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཉེ་ཡན་ལག་ཐ་མ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་བཤད་དོ། །འདི་ནི་
 སྒྲོན་གསལ་གྱི་རྩིས་སུ་འབྲང་བ་བསྐྱུས་ཤིང་སྒྲིང་པོར་གྱུར་བའི་བཤད་བ་
 ཡིན་ཞེས་གསུང་དོ། །སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་ལས། སོར་བསམ་གཉིས་སེམས་
 དབེན་དང་སྒྲོག་ཚེ་ལ་རྟོག་བཞུགས་དང་། འཇིན་བ་འོད་གསལ་དང་། རྩིས་བྱན་
 དང་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཟུང་འཇུག་ཏུ་འདུས་པར་བཤད་དེ། སྒྲིང་གི་མེ་ལོང་ཡང་
 དེ་དང་འབྲལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོན་གསལ་གྱིས་བཤད་བའི་སྒྲོར་བྱག་རིམ་ལྟར་
 སྐྱད་ལུགས་སོ། །

༥ སྒྲོན་གྱི་འགོས་ལུགས་བ་མཁས་བ་སྒྲུན་གྱིས། ཡན་ལག་བྱག་ནི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་དེ་དང་རྩིས་སུ་མ་བྱུན་བའི་སྒྲོད་བ་གཉིས་སུ་
 འདུ་ལ། སོར་སྐྱད་གྱིས་སྐྱུ་ལུས་གྱི་སྐབས་གྱི་སྒྲོད་བ་དང་། ཡན་ལག་ལྟག་
 མ་ལྟས་ཉིང་ངེ་འཇིན་སྒྲོན་ནོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏུན་གྱི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱད་
 གཉིས་གྱིས་ལུས་དབེན་དང་། དགའ་བས་ལུས་དབེན་གྱི་པན་ཡོན་དང་།
 སྒྲོག་ཚེ་ལ་གྱིས་ངག་དབེན་དང་། བདེ་བས་དེའི་པན་ཡོན་དང་། སེམས་ཅེ་
 གཅིག་པས་སེམས་དབེན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱང་དངོས་ཞེས་བ་བསམ་
 གཏུན་གྱི་པན་ཡོན་གྱིས་སྐྱུ་ལུས་དང་། འཇིན་བས་འོད་གསལ་དང་། རྩིས་
 བྱན་དང་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱིས་ཟུང་འཇུག་བསྐྱུན་པར་འདོད་དེ། འདི་ཡང་སྒྲོན་
 གསལ་གྱིས་བཤད་བའི་སྒྲོར་བྱག་གི་བསྐྱུ་ལུགས་སོ། །འོད་གྱི་ཕྱིས་གྱི་
 མཁས་བ་ཁ་ཅིག །ཨ་བྱས་སོར་བསམ་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་དུ་བཤད་བ་མི་

འཐད་དེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། བསྐྱེད་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེན་པ་རྫོང་ཆེ་བཞི་
 ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཤད་ལ། ཡན་ལག་དྲུག་གིས་
 བསྐྱབས་པ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱབས་ན་མཆོག་མི་འབྱུང་ཅེས་གསུངས་པས།
 ཡན་ལག་དྲུག་མཆོག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེན་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།
 བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །སྒྲན་
 གྱིས། སོར་སྐྱུད་ཀྱིས་སྐྱོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱིས་ལུས་དབེན་བསྐྱན་
 ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། མཆོག་སྐྱབ་པའི་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱོད་པ་འོང་བ་
 གོ་རིམ་འགལ་བའི་སྤྱིར་དང་། ལུས་དབེན་ལ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་བཅད་ཀྱི་
 བན་ཡོན་མི་འོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་མེད་འོད་ལས། བདག་གིན་བརྒྱབ་
 པ་དག་ནི་སྟོང་པ་ལ། །ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་
 མཆོན། །ཞེས་དང་། ཕྱག་རྫོང་སྟོད་འབྲེལ་ལས། འདིར་རང་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སོར་སྐྱུད་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
 མཐོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སོར་བསམ་གཏིས་སྐྱུ་ལུས་སྐྱུ་འདུ། སྟོག་
 རྩལ་ནི་རྫོང་ཆེ་བསྐྱས་པ། འདྲིན་པ་ནི་འོད་གསལ། རྫོང་ཐུན་ནི་སྤར་སོར་སྐྱུད་
 ཀྱི་སྐྱབས་སྐྱུ་མཐོང་བ་དང་འདྲ་བར་དག་པའི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བའི་ཆ་
 རས་སྐྱུ་ལུས། དེའི་དུས་སྐྱུ་ཁུ་བ་དེ་ཉམས་སྐྱུ་སྟོང་བའི་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་
 སེམས་དབེན་ཏེ། སེམས་དབེན་ནི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ནི་དགའ་བ་གསུམ་དང་ནམ་གངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཉིང་ངེ་

འཛིན་ནི་ཟུང་འཇུག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིས་ནི་དུས་འཁོར་བའི་སྒྲོར་དུག་
རིམ་ལྔར་སྐྱུང་ལུགས་བཤད་དོ། །

༥ ལུགས་དེ་དག་གི་འཐད་མི་འཐད་དབྱུང་བ་ལ། འབྲེལ་བྱེད་ནམས་
གྱི་ལུགས་འཐད་མི་འཐད་དབྱུང་ན། རྩི་འོད་ལས་སོར་བསམ་གཉིས་བསྐྱེད་
རིམ་དུ་བསྐྱུས་བཤད་གོ་བ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་དང་
ཡན་ལག་དུག་མཆོག་གི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པས་མི་གཞོད་དོ། །གཞོད་ན་
ལམ་གཅིག་གིས་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་བཤད་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
ན་རྩི་གས་རིམ་གྱི་ལམ་གྱིས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མི་འགྲུབ་བར་འགྱུར་
དོ། །ཡན་ལག་དུག་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱབས་ན་མཆོག་མི་
འགྲུབ་ཅེས་བསམ་ནི། ཡན་ལག་དུག་མཆོག་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་གཞན་དུ་
སྟེ་དེས་མ་བསྐྱབས་ན་མཆོག་མི་འགྲུབ་བར་སྟོན་བཤད་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་དུག་
ལས་གཞན་བའི་ལམ་མཆོག་སྐྱབ་བྱེད་མིན་བར་སྟོན་བཤད་གཏན་མིན་
ནོ། །བསྐྱེད་རིམ་གཅིག་དུས་བསྐྱབས་པས་མཆོག་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། བསྐྱེད་
རིམ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ཅི་ཞེས་འགལ་ཏེ་གཞན་དུ་ན་
རྩི་གས་རིམ་ལའང་མཚུངས་བཤད་། རྩི་གས་རིམ་གྱི་ཡན་ལག་དུག་རེ་རེས་
ཀྱང་མི་འགྲུབ་པས། དེ་ནམས་ཀྱང་མཆོག་སྐྱབ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་བར་འགྱུར་
དོ། །

བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གཏན་མི་རུང་ན་བསྟེན་བཤད་ལ་ཐུན་

མོང་དང་མཆོག་གི་བསྟེན་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཐུན་མོང་གི་དོན་ལ་རྒྱ་
ཐུན་མོང་བ་དངོས་བྱུང་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་རང་གིས་བཤའ་བ་དང་ཡང་ངེ་
ལྟར་མི་འགལ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་
སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཤའ་བའི་དོན་ཀྱང་མ་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་
བསྐྱོམས་པའི་པན་ཡོན་གྱི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བའི་ཐབས་སུ་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་ལམ་གཉིས་ཀ་དངོས་བྱུང་གཉིས་ཀའི་ཐབས་ཡིན་ན། དེ་
གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དང་མཆོག་སྐྱབ་བྱེད་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་
ན། རྫོགས་རིམ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་
བྱུང་འབྱུང་པས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་བྱེད་དང་། བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་
རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཅ་སྟེན་བྱེད་ཡིན་གྱི་མཆོག་སྐྱབ་པའི་ལམ་གྱི་
གཙུག་པོ་རྫོགས་རིམ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མཆོག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་སྐྱབ་
བྱེད་གཉིས་འགལ་བ་མིན་ནོ། །སོར་བསམ་ནི་ཆོད་ལྡན་གཞན་གྱིས་རྫོགས་
རིམ་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤའ་ལ། ཞལ་ལུང་གི་དགོངས་པས་བསྐྱེད་རིམ་ལའང་
བཤའ་དགོས་པར་སྒྲུང་བས། སྤྱིར་སོར་བསམ་རིམ་པོ་བསྐྱེད་རིམ་མམ་
རྫོགས་རིམ་དུ་མི་བྱའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲུང་རོ། །བྱེ་བྲག་དུ་རང་གི་གཞུང་
གང་ནས་རིམ་གཉིས་གང་གི་ཆ་བཤའ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
འཕགས་ལུགས་ལྟར་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་བཤའ་བར་བྱས་ན་ལེགས་པས།

ལུགས་འདི་ལ་སོར་བསམ་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་དུ་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །འཛིན་
བས་སྐྱེ་ལུས་བསྐྱེན་པ་དང་འོད་གསལ་གྱི་རྩིས་སྐྱེད་ཅིག་གིས་རྩི་
འཛིན་པའི་སྐྱེ་ལོགས་པ་རྩིས་བྱས་དང་། རྩིས་བྱས་དེ་ཉིད་ཟུང་འཇུག་གི་
བདག་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པ་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཆད་པ་ནི་སྒྲོན་གསལ་
དང་མི་མཐུན་ནོ། །

སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་ལས། ཡུལ་ལ་སྐྱོད་པའི་དུས་སྐྱེད་བར་པོ་སོགས་
གསུམ་རིགས་ལྗེའི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་རྟོག་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཡེ་
ཤེས་ལྗེའི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་དཔྱེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་
དུ་གྱུར་པ་ནི་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསམས་པས་དགའ་བའི་བྱེད་པར་སྐྱེས་པ་
དགའ་བ་དང་། སེམས་གྱི་བདེ་བ་དེ་ཐོབ་ནས་ལུས་ཤིན་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་
བདེ་བར་བཞག་ཅིང་། རྟོག་དཔྱེད་གཉིས་སྒྲུབ་བ་དང་། དགའ་བ་མཆེད་པ་
དང་། བདེ་བ་ཉེར་ཐོབ་ཏུ་བཞག་དེ་སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལ་
འདོད་པར་སྒྲུབ་དོ། །འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩི་ཀྱན་ལས་བཅུས་
ལས་གསུངས་པའི་དོན་སྐྱོད་བསྐྱེས་སྐྱེས་སེམས་དབེན་གྱི་སྐྱབས་སྐྱེད་བཞག་
པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་འཛིན་སྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྩི་འབྲེལ་གྱིས་
བཟུང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སྐྱེ་
དབྱངས་བཅུ་གཅིག་པས། སོར་སྐྱེད་ལུས་དབེན་གྱི་གཞིར་བཞག་པ་ནི།
སྒྲོན་གསལ་ལས། སོར་སྐྱེད་སྐྱེད་བྱ་དང་བསམ་གཏན་དེ་སྐྱོང་བྱེད་དུ་

བཤད་པའི་དོན་དུ་བསམས་སོ། །རང་དབང་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
འཛིན་པ་སེམས་དབེན་དང་། སོ་སོར་སྤང་བ་ཞེས་པས་སྐྱུ་ལུས་དང་ཡན་
ལག་ཐ་མ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལས་གསུམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་དང་། ཟུང་
འཇུག་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ལས་ཟུར་དུ་འཆད་ཅིང་། ཟུང་འཇུག་ལས་
ལོགས་སུ་སྐྱུ་ལུས་གྲུབ་ཀྱི་ལམ་རྒྱུ་ལས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་
རྣམས་མི་རིགས་པ་ནི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་
པའི་དོན་མཆན་དུ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་
སྟོན་གསལ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པར་སྤང་ངོ།

༥ བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་ཚུལ་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་ན། མཁས་
པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲུལ་གྱིས་སོར་སྤྱད་ཀྱིས་སྟོད་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་
འགོག་པ་ན། མཆོག་སྐྱབ་པའི་ཐོག་མ་སྟོད་པ་འོང་བ་གོ་རིམ་འགལ་ཞེས་པ་
ནི་རང་ལུགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སོར་བསམ་གཉིས་སྐྱུ་
ལུས་སུ་སྟོན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཆོག་སྐྱབ་པའི་ཐོག་མར་སྐྱུ་ལུས་འོང་བ་
དེ་ལས་ཀྱང་འགལ་བའི་སྤྱིར་ངོ། །ཐོག་མར་བཤད་པས་ཐོག་མར་འོང་མི་
དགོས་ཞེས་སྤྲུལ་ནི་སྟོད་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །གོ་རིམ་འགལ་བའི་སྟོན་
སྟོན་ནི་སྟོར་དུག་དང་རིམ་ལྔ་གཉིས་འབྲ་བས། སྟོག་ཅི་ལ་དོ་མེ་བཟུངས་
པའི་སྟོན་དུ་སོར་བསམ་སྐྱུ་ལུས་སྟེ་བ་དང་། འཛིན་པ་འོད་གསལ་གྱི་མཇུག་
ཏུ་ཇེས་བྱས་ཀྱི་སེམས་དབེན་དང་། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་སྟེ་བ་ཤིན་

ཏུ་ཡང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རིམ་ལུ་ལ་སྟོག་ཅུ་ལ་གྱི་ལམ་དང་སེམས་
 དབེན་དང་སྐྱུ་ལུས་སྒྲ་སྒྲི་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པས་དུས་འཁོར་གྱི་
 ལུགས་ལའང་སྟོག་ཅུ་ལ་གྱི་དོར་བཞུས་དང་། རྩིས་བྲན་གྱི་སེམས་དབེན་
 གཉིས་སོར་བསམ་གྱི་སྐྱུ་ལུས་གྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 རྩིས་བྲན་གྱི་ཆ་གཅིག་འཛིན་པའི་སྟོན་དུ་སྐྱེ་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནམས་
 དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་འདྲ་བའི་སྟོན་ནི་དོན་གཅིག་ཏུ་
 བཤད་དུ་མི་རུང་བ་ནམས་ནན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་སྟོན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་སྐྱུ་ལུས་ས་བཅུ་གཅིག་པ། འོད་གསལ་ས་བཅུ་གཉིས་པ། དེ་ཉིད་
 མོས་སྟོད་གྱི་ས་ནས་བབྱངས་བས་བཅུ་གསུམ་པར་རང་ཉིད་བཞེད་པས་ས་
 བཅུ་གཉིས་འཕགས་པའི་ས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་འཕགས་པའི་ས་བཅུ་
 གཅིག་པའི་སྐྱུ་ལུས་མཆོག་སྐྱབ་པའི་ཐོག་མར་སོར་སྤྱད་ནས་འཐོབ་པ་
 སོགས་དང་། དུས་འཁོར་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སོ་སྐྱེའི་ས་ནས་
 གྲང་འཐོབ་པ་དང་དེ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་མཛད་པ་སོགས་གྲང་འགལ་བར་མཐོང་
 རོ། །བསམ་གཏན་གྱིས་ལུས་དབེན་བསྟན་པ་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ།
 ལུས་དབེན་ལ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱང་ཟད་གྱི་ཕན་ཡོན་མི་འོང་བའི་སྤྱིར་རོ་
 ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྟོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་བས་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱང་ཟད་གྱི་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སེམས་དབེན་དུ་འདོད་པར་སྒྲང་བས་དེ་ལ་སྟོན་དེ་མི་
 འཇུག་གོ། །དེའི་སྤྱིར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་བཤད་པ་དང་། དུས་འཁོར་

གྱི་སྒྲོར་ནས་བཤད་པའི་བདག་གིས་བརྒྱབས་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་
པ་གཉིས་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། དཔེར་ན་བྲིལ་བྱ་ཞབས་གྱི་
རིམ་ལྔར་སྟོང་ཁར་ཐེག་ལེ་བསྒྲོམ་པ་བདག་གིས་བརྒྱབས་སུ་བཤད་པ་
བཞིན་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་མང་ངོ། །དེས་ན་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་སྒྲོར་བྲུག་གི་གཞུང་རྣམས་
རྒྱ་རོ་པས་ཀྱང་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པར་སྒྲོན་གསལ་ཇི་བཞིན་དུ་བཤད་ལ།
དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་དུས་འཁོར་བཞིན་དུ་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་
དོན་གཅིག་དུ་བཤད་དུ་མི་རུང་ཡང་དེའི་དོན་ཐུབ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་ན་ནི་
ལེགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྲས་ན་རྒྱུད་སོ་སོའི་མན་ངག་གི་མཐའ་ཆོད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལ་ཡང་དུས་འཁོར་གྱི་ཡན་ལག་བྲུག་གི་གནད་ཞིབ་དུ་བཤད་
དགོས་པར་སྤང་ན་ཡང་ཆོག་མངས་པས་འཇིགས་ཤིང་དོན་རགས་པ་
བཤད་ནའང་རྒྱུད་སྟེ་མང་པོ་ལ་གོ་བ་ཆེ་བར་སྤང་བས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།
དུས་འཁོར་བའི་ལུགས་གྱི་སོར་བསམ་ནི་རྒྱུད་གཉིས་དབུ་མར་འཇུག་པའི་
སློག་ཚུལ་བྲམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅ་དབུ་མ་སྒྲོང་བྱེད་
ཡིན་པས་དེ་ནས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་མི་སྒྲོམ་ཡང་ཅ་དབུ་མ་སྒྲོང་
བྱེད་དུ་འགྲོ་བར་སྤང་ན་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་འཁོར་བའི་སློག་
ཚུལ་བྲམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི། རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་རྒྱུད་གི་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སློག་དབུ་མར་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ལ། བཅུད་པ་དེ་འཁོར་ལོ་

རྣམས་ཀྱི་ལྷོ་བར་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་པ་ཡིན་པས། དེ་ནས་
 བཤད་པ་རིམ་རིམ་བཞིན་ཀྱི་སློབ་ཚུལ་དང་འཛིན་པ་སློམ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་།
 དགོས་པ་དེ་སྐབས་པའི་ཐབས་སུ་སྤང་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོད་དང་དེ་བཞིན་དུ་
 ཐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སློམ་པའི་ཐབས་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་སྤར་ཏེ་བྱང་
 སེམས་བཞུས་པས་གསང་གནས་ཀྱི་ཅེའི་བར་དུ་འབེབས་པའི་དགའ་བ་
 མྱོང་བ་ནི་རྗེས་བྲན་དང་། བྱང་སེམས་འཕོ་མེད་དུ་བཟུང་བའི་འགྱུར་མེད་ཀྱི་
 བདེ་བ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པས། དེ་ནས་བཤད་པ་རིམ་རིམ་བཞིན་དུ་མི་
 སློམ་ཡང་དགོས་པ་དེ་སྐབས་རུས་པའི་ལམ་དུ་འདུག་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོད་
 ཐུབ་ཏུ་འོང་ངོ་། །དེས་ན་དགོས་པ་དེ་སྐབས་རུས་ཀྱི་ངོས་ནས་རིམ་ལྔ་སོགས་
 ལམ་གཞན་ལ་དབྱུད་དེ་ལམ་པན་ཚུན་དུ་སྤྱད་ཚུལ་བྱེད་ན་ནི་དེ་རྣམས་དོན་
 གཅིག་ཏུ་མ་བཤད་ཀྱང་སྐབས་དོན་འགྲུབ་པས། རྒྱུད་སོ་སོའི་ལམ་ཀྱི་
 གནས་གང་དུ་སོང་ལ་མི་འཛིགས་པ་འཛོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་རིགས་པ་དེ་ལམ་
 གཞན་ལ་ཡང་ཞེས་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེད་
 ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བྱངས་ཞེག། །ཐུན་གྱིས་སོར་སྤྱད་སྤྱོད་པ་ལ་
 སྤྱར་བ་ནི་མཆན་ཉིད་མཚུངས་པ་ཅུ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་ཡན་ལག་
 དུག་ལས་ལོགས་སུ་སྤྱོད་པ་གསུངས་པས་མི་འགྲིག་ཅིང་། སངས་རྒྱས་
 ཀུན་དངོས་ཞེས་པའི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟོན་པར་
 འགྲེལ་བ་ལས་གསལ་བས། དེ་དག་གིས་རིམ་པ་སོ་སོའི་ལམ་སྟོན་པར་

འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །

༥ རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱག་ལ་ཡན་ལག་རྒྱག་
 སྒྲོར་ན། སོར་བསམ་གཉིས་ལུས་དབེན་ལ་སྒྲོར་བ་སྤྱད་བྱངས་བཅུ་གཅིག་
 པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །སྒྲོན་གསལ་ནས་བཤའ་བ་ལ་སྒྲ་ཅེ་གསུམ་དུ་སྒྲོམ་པའི་
 སྒོག་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པས། ངག་དབེན་དང་དོར་བཞེས་དངོས་མིན་པའི་
 སྒོག་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་སྒོག་ཚུལ་གྱི་གཙོ་བོའི་སྒྲོན་སྒྲོམ་གྱི་མིང་
 འདོགས་སུ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །སེམས་དབེན་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
 ཅེ་གཅིག་པ་དང་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོང་བ་གསུམ་དང་
 མཆན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྒྲོན་སྒྲོམ་གོ་ས་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་པ་ཆིག་ཟེན་ལ་
 མེད་དོ། །འཛིན་པ་ནི་འོད་གསལ་དང་དོན་གཅིག་དུ་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤའ་
 པས་དེས་སེམས་དབེན་དང་སྤྱུ་ལུས་སྒྲོན་པ་མི་འགྲིག་གོ། །རྗེས་བྲན་ནི་འོད་
 གསལ་ལས་ལུགས་བསྒྲོག་དུ་ལངས་པའི་སྒྲོང་བ་རྣམས་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་དང་།
 ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བྱང་འཇུག་ཡིན་པ་སྒྲོན་གསལ་ལས་ཤིན་དུ་གསལ་བས་དེ་
 ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། །རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྤྱུ་ལུས་ནི་བྱང་
 འཇུག་གི་སྤྱུ་མའི་སྤྱུ་དང་མཆན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྒྲོན་སྒྲོམ་གོ་ས་ཡོད་པ་མ་
 གཏོགས་པ་ཡན་ལག་རྒྱག་གི་གཞུང་འགྲེལ་པས་བཤའ་པའི་དངོས་ཀྱི་ཆིག་
 ཟེན་ལ་མེད་དོ། །ཡན་ལག་རྒྱག་པོ་དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤའ་ན་སྤྱུ་
 ལུས་དང་སེམས་དབེན་ཡང་ཐོན་པར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་རྒྱག་གི་ལམ་དུ་

རྩི་གས་རིམ་གྱི་མཆོག་སྐྱབ་པའི་ལམ་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་
 ཡང་མེད་དོ། །མདོར་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་པལ་མོ་ཆེ་དང་པོ་སྐྱོར་
 བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པར་འདྲ་མོད་ཀྱང་། དེ་
 གསུམ་གྱི་དོན་དུ་རྩི་ཅོང་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་མི་མ་ཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་
 དུ། རྩི་གས་རིམ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་དུག་གི་རྣམ་གཞག་བྱ་དགོས་པར་
 མཆུངས་ཀྱང་། དོན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་འོང་བས་སོར་སྐྱད་ལ་སོགས་པའི་
 མིང་འདྲ་བས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིང་གཅིག་ལ་དོན་དུ་
 མ་དང་དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་འདྲུག་པ་ནི་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྣམས་
 ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་སྒྲུང་བའི་བྱིར་དོ། །དེས་ན་ཁུངས་བྱབ་ཀྱི་ལུགས་མི་
 འདྲ་བ་དུ་མ་རྒྱང་བ་ལ་བཤད་པ་གཅིག་ཆོད་མར་བརྒྱང་ནས་གཞན་རྣམས་
 འདོར་བ་དང་མི་འགྲིག་བཞིན་དུ་དེ་དག་གི་དོན་གཅིག་ཏུ་འཆད་པ་ནི་
 ལུགས་སོ་སོའི་གནད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་རྣམས་སློའི་
 རུས་པས་མ་ཉོགས་ཤིང་། རྒྱུད་སྤེལ་དུ་མ་ལ་སྐྱངས་པ་ཆུངས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་
 པས་རྣམ་དཔྱེད་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་དེ་གཉིས་ཀ་སྐྱང་བར་བྱའོ། །ལེ་ལུ་
 བཅུ་གཉིས་པའི་མཐའ་གཅོད་དོ། །

ལེ་ཏུ་བརྩ་གསུམ་པའི་མཐའ་གཅོད།

བརྗོད་ནས་རྗོ་རྗོ་སྒྲོ་བ་ནི། །རྗོགས་ནས་རབ་ཏུ་བསྐྱ་བར་བྱ། །ཞེས་
པ་འདི་འཕགས་པའི་མདོ་བསྐྱེ་ལས། རག་གི་བཞུས་བརྗོད་རྗོགས་པའི་
མཐུག་ཏུ། བསྐྱ་བ་ལ་སྐྱར་བ་དང་འབྲེལ་པའི་བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་
མ་བྱུང་ཡང་མི་འགལ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །

རིག་པ་ཆེན་མོ་སྐྱུན་ལ་སོགས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་པད་མ་ཅན་ལ་
སོགས་པའི་བྱད་མེད་རིགས་བཞིས་འདོད་པའི་ཡོངས་སྒྲོད་རི་ལྟར་བདེ་
བར་བཏྲེན་ན་རྗོ་རྗོ་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་འབྲུབ་པ་དང་། བཤད་པ་དེ་ཡང་
སྐྱ་རི་བཞིན་པར་གསུངས་པས་ཆེ་འདི་ལ་མཆོག་འབྲུབ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
བུའི་གང་ཟག་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་མ་བཟད་བྱད་མེད་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །འོ་ན་
བསྐྱེད་རྗོགས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་གཞུང་ཆོད་ལྡན་ནམས་སུ་སྐྱེས་
པའི་ཏྲེན་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱབ་པ་པོ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཏྲེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཀྱང་རིམ་པ་དང་པོ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཏྲིང་རེ་འཛིན་རྗོགས་པར་
སྐྱེད་ཚུལ་གསལ་བར་མི་འཆད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་ལ་ནམ་དཔྱོད་
ཅན་ལ་དོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །འདི་ལ་ལེ་ཏུ་བརྩ་ག་པ་
ཅ་འབྲེལ་དུ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཏྲེན་གྱིས་བསྐྱེད་སྒྲུ་ཅེར་སྤོ་སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་
ལྟ་བུ་ལམ་གྱི་ཆ་སྤྱོད་པ་རེ་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་།

གཞུང་ནམས་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟོན་གྱིས་མཆོག་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་
 རྩོགས་པར་སྐྱེ་ཚུལ་པལ་ཆེར་མི་གསལ་བའི་དགོངས་པ་ནི། བྱབ་ཆེན་མཆོ་
 སྐྱེས་ཀྱི་ཀྱི་རྟོན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། དབྱེས་པའི་རྩོ་རྩེ་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་
 རིག་མ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དྲུང་ཁྲོད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སུ་
 འདུག་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱབ་པ་པོ་གཞུང་ནས་བཤའ་བའི་མཆོན་
 ཉིད་ཆང་བས་ནི། རིམ་པ་དང་པོ་ལ་སློབ་པ་ནས་ཀྱང་རིག་མའི་གྲོགས་དང་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་སློབ་ལ། བྱད་མེད་ལམ་སྐྱབ་པའི་རྟོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བས་
 ཀྱང་། ཐབས་ཀྱི་གྲོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་
 ལ་དམིགས་གསལ་ཅན་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་མཚུངས་པར་སློབ་
 པོ། །དེའི་སྤྱིར་ཐབས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ལ་སྐྱོང་ཚུལ་
 ཉིད་ཤེས་རབ་མའི་ཡང་སྐྱོང་ཚུལ་དུ་འགྱུར་བས་ལམ་བསྐྱབ་ཚུལ་རྒྱས་པ་
 ལོགས་སུ་མ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཐབས་རང་
 གི་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་གནད་ཆེ་ས་ནམས་སུ་ཐིག་ལེ་ལ་སོགས་པ་སློམ་པ་
 ནམས་ལ་རྩོ་རྩེའི་སྣ་ཅེར་སློམ་པར་བཤའ་བ་ལྟ་བུ། བད་མའི་སྣ་ཅེ་ལ་འདོན་
 པ་སློབ་ལ་སོགས་པ་འགའ་བྱང་མ་གཏོགས་པ་ཐབས་ཀྱིས་སློམ་པ་དང་འདྲ་
 ལ། རྩོ་རྩེ་བཟླས་པ་དང་བུམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་སྐྱོར་སློམ་པ་ཡང་
 ཐབས་དང་འདྲ་ལོ། །རང་ཉིད་མི་བསྐྱོད་རྩོ་རྩེ་དང་བདེ་དབྱེས་སོགས་སུ་
 བསློམས་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པ་ཡང་

འབྲེལ། །འདི་ལ་གྱི་དོ་རྩེ་ལས། བདག་མེད་ནལ་འབྱོར་ལྡན་པ་ཡིས། །ཕྱག་
 རྒྱ་ཉིད་ཅེས་ཇི་ལྟར་བརྗོད། །ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་དག་གིས། །ཕྱག་རྒྱའི་
 དངོས་གྲུབ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་ཏེན་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་བདག་མེད་
 མས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ནལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་ཡིས། ལམ་
 དེ་བསྐྱོམས་པས་ཕྱག་རྒྱའི་དངོས་གྲུབ་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོགས་
 གཙོད་རྒྱས་པ་ལུ་ཨི་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་གྱི་འགྲེལ་པར་གཏན་ལ་པབ་ཟིན་པས་
 འདིར་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །སྦྱེས་པའི་ཏེན་གྱིས་ལས་རྒྱ་
 ལ་བཏེན་ནས་དགའ་བ་བཞི་སྦྱེད་པའི་དོད་ནི། བྱད་མེད་གྱི་ཏེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་
 པོས་རང་གི་ཡབ་ལ་བཏེན་ནས་དགའ་བ་བཞི་སྦྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་
 ཡས་བབས་དང་མས་བཏེན་གྱི་དགའ་བཞི་དང་། ལྷགས་མཐུན་དང་ལྷགས་
 ལྷོག་གི་སྟོང་པ་བཞི་ནམས་སྦྱེད་ཚུལ་དང་། དགའ་བ་བཞི་པ་དང་ལྷགས་
 མཐུན་གྱི་སྟོང་པ་བཞི་པའི་དུས་སུ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ་སོགས་
 ཀྱང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།

༥ ལུམ་ལ་བཏེན་ནས་ཡབ་གྱི་རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་བཞི་སྦྱེད་པ་བཞིན་དུ།
 ཡབ་ལ་བཏེན་ནས་ཀྱང་ལུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་དགའ་བཞི་སྦྱེ་བ་ལ་ཁུངས་ཅི་ཞིག་
 ཡོད་སྟུང་ན། འདི་ནི་དཔལ་གྱི་དོ་རྩེ་ལས། དོ་རྩེ་དང་པར་བྲིན་གྱིས་སྒྲོལ་པའི་
 ལྷགས་གསུངས་པ་ལས་ཤེན་ཏུ་གསལ་བར་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་བཞུག་
 པར་བྱའོ། །དེ་ལ་པར་བྲིན་གྱིས་སྒྲོལ་པའི་ལྷགས་ནི། ཨོ་པར་སུ་ཁ་རྩ་ར་

མཐུ་རྒྱ་ག་སུ་ཁ་ད་རྒྱ། ཅ་ཏུར་ཨྲ་ནུ་རྒྱ་ག་བེ་ཤ་ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་ཀ་ཅི་ཀུ་རུ་ཤ་མེ།
 ཞེས་པའོ། །སྒྲགས་གྱི་དོན་ནི་པར་ནི་ཡུམ་གྱི་པར་དང་། སུ་ཁ་ནི་བདེ་བ་
 དང་། རྒྱ་ར་ནི་འཇིན་པ་དང་། མཐུ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་ག་ནི་ཆགས་པ་དང་། སུ་
 ཁ་ནི་བདེ་བ་དང་། ད་རྒྱ་ནི་སྟེར་བའམ་སྦྱིན་པ་དང་། ཅ་ཏུར་ནི་བཞི་དང་། ཨྲ་
 རྒྱ་ནི་དགའ་བ་དང་། རྒྱ་ག་ནི་ཡུམ་གྱི་པར་དང་། བེ་ཤ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་།
 ཀུ་ཅི་ནི་བྱ་བ་དང་། ཀུ་རུ་ནི་མཛོད་ཅིག་པ་དང་། ཤ་མེ་ནི་བདག་གི་ཞེས་
 པའོ། །དེ་ལ་ཀ་ཅི་ཀུ་རུ་ཤ་མེ་ཞེས་བདག་གི་བྱ་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའི་བྱ་
 བ་ནི་དགའ་བཞི་སྦྱིད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཅ་ཏུར་ཨྲ་ནུ་ནས་བསྟན་ནོ། །དེ་
 ཡང་མཐུ་རྒྱ་ག་སུ་ཁ་ད་རྒྱ་ཞེས་ཆགས་པ་ཆེན་པོས་བདེ་བ་སྦྱིན་པའི་ཚུ་ལ་
 གྱིས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །པར་སུ་ཁ་རྒྱ་རའི་པར་དང་རྒྱ་ག་ནི་དོན་གཅིག་
 ལ། དེས་བདེ་བ་འཇིན་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞིའི་པར་འཇིན་པར་གྱིས།
 བདེ་བའི་རྟེན་ཡབ་གྱི་བྱང་སེམས་མི་འཕོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་མཁའ་
 འགོ་ལས། རྒྱ་བ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བ་ལང་གི་ལྷ་ལྟར་རྒྱ་བ་པའོ། །འཇམ་པ་ནི་པར་
 ཅན་ཞེས་བྱ་བའོ། །སྒྲ་བ་ནི་སྒྲ་བ་སྒྲ་བ་སྒྲ་བ་གང་གི་སྒྲ་བ་འཐས་པར་གྱུར་
 པའོ། །འཇོར་པ་ཅན་ནི་དྲང་ཅན་མ་སྟེ་པར་ལ་ཤ་འཇོར་ཡོད་པའོ། །བྱང་མེད་
 འདི་དག་ནི་བརྟུང་བཅིང་པ་ལ་དབང་བར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་ཤེས་ཏེ། བརྟུང་ནི་ཡབ་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷ་བྱུང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 རྒྱ་པོ་དེ་དག་ནི་སྐལ་བཟང་མ་སྟེ་སུ་རྒྱ་ག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་སྒྲ་བ་པོ་ལ་

མཆོག་སྟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རུས་སྤལ་གྱི་རྒྱབ་ལྗར་མཐོ་བ་སོགས་གྱི་
མཆོན་ཉིད་དུག་ཆང་བའི་ལྷ་ག་དང་ལྷན་པ་ནི་སྤལ་བཟང་མ་སྟེ།   དེ་དང་
འདུས་པས་སྤྱབ་པ་པོ་ལ་མཆོག་སྟེར་བས།   ལུ་ལྷ་ག་ཞེས་པ་སྤལ་བཟང་
མཐའ་ལྷ་ག་བཟང་པོ་མ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བི་ལུ་ནི་ལྷ་གར་ཚུལ་བའི་བྱ་བ་
སྤྲོ་ཆོགས་པ་དགའ་བའི་བསྟན་ཆོས་ལས་བཤད་པ་སྟེ་ཐབས་དེས་སོ། །རྩྱ་
རྒྱལ་ས་ནི་དོན་དེ་ལ་སྤྱལ་བར་བྱེད་པའོ། །བདག་གི་བྱ་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
པའི་སྤྱབ་པ་པོ་ནི་ཡབ་ཡིན་ལ་སྤྱབ་པའི་ཡུལ་ནི་ཡུལ་མོ། །དོ་རྩེ་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་
པའི་ལྷགས་ནི།   ཞོ་བཟླ་མཐུ་དྲེ་ཁ་ཅ་རྩར་ལྷ་ནུ་ད་ཡ་ཀ་ཀུ་ལྷ་ཁ་ཨེ་ཀ་ར་
སོ་རྒྱ་ཐ།   རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ་ཀའྲི་ཀུ་རུ་ལུ་མེ་ཞེས་པའོ། །འདི་ལ་ཡང་ཀའྲི་ཀུ་རུ་ལུ་མེ་
ནི་བདག་གི་བྱ་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །བྱ་བ་ནི་ཅ་རྩར་ལྷ་ནུ་ད་ཡ་སྟེ་
དགའ་བ་བཞི་སྟེན་པའི་བྱ་བའོ། །གང་གིས་ན་བཟླ་མཐུ་དྲེ་ཁ་ནི་ཞེ་སྤང་ཆེན་
པོའི་དོ་རྩེ་སྟེ། ཡབ་ཏེ་རུ་ཀར་བྱས་པའི་གསང་བའི་དོ་རྩེ་ས་སོ། །དེ་ལྷར་ཡུལ་
གྱིས་ཡབ་ལ་དགའ་བ་བཞི་སྟེར་བ་དང་། ཡབ་གྱིས་ཡུལ་ལ་དགའ་བཞི་སྟེར་
བའི་ཚུལ་ནི།   ཀ་ཀུ་ལྷ་ཁ་ཨེ་ཀ་ར་སོ་རྒྱ་ཐ་ཞེས་པས་སྟོན་པའི་ཀ་ཀུ་ནི་བྱ་
རོག་གོ། །ལྷ་ཁ་ནི་གདོང་སྟེ་བྱ་རོག་གདོང་དང་། བྱ་གདོང་མ་དང་མཁའ་འགོ་
གདོང་ཞེས་བྲགས་པ་སྟེ་གཉིས་ཀའི་དབུ་མའི་མར་སྤྲོ། །ཨེ་ཀ་ནི་གཅིག་པ་
སྟེ་དེ་ཡང་ར་སོའམ་ར་ས་ཞེས་པས་རོ་གཅིག་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་ཅ་གཉིས་
པོ་པན་ཚུན་སྤང་པས་དམ་དུ་བཅིངས་ཏེ་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་མཐུ་ལས།   རྒྱ་

ཐ་སྟེ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའོ། །སྤྱི་མ་འདིར་བདག་གི་བྱ་བ་
མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་བ་པོ་ནི་ཡུམ་ཡིན་ལ། གང་ལ་སྒྲ་བའི་ཡུལ་ནི་ཡབ་
པོ། །དེའི་སྤྱིར་རྩི་བཅུན་མར་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ཡབ་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་
བད་མ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཅིང་། ཡུམ་གྱིས་ཡབ་ཀྱི་རྩི་རྩི་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ཡིན་
ཞེས་སྒྲ་བ་ཡང་འཐད་པར་སྤང་དོ། །འདིར་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དངོས་ནི་
སྤྲུགས་སྤྱི་མའོ། །འདི་ལེགས་པར་ཞོད་པ་ཉུང་བར་བྱུང་སྤང་བས་ཞིབ་ཏུ་
བཤད་དེ། འདི་ནི་ཕྱག་རྒྱ་སྟོག་ཅོལ་དུ་འགོ་བའི་གནད་ལེགས་པར་ཤེས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །རྩི་རྩི་མཁའ་འགོ་ལས་ཀྱང་། བྱུང་
མེད་ཀྱིན་གྱི་སྒྲ་མའི་རྒྱ། །འདི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ །རྟེན་དང་བདེ་
བ་ཀྱིན་མོས་པས། །ངན་པར་སྦྱོད་པའང་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ངན་པར་སྦྱོད་པ་སྟེ་སྒྲ་བ་པོ་གང་གི་རང་བཞིན་ཉོན་
མོངས་པ་བདོ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱིས། དོན་དམ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བར་འགྱུར་བའོ། །འདི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་
རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེར་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བཏྲ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་སྟེར་ན་ལམ་འདིས་སྦྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་
དག་ཀྱང་ཆེགས་མེད་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་
སོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

༥ ཁྱོ་བོ་ཆེན་པོ་གཤེན་རྩི་གཤེད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེགས་སུ་

བཅད་པ་བཅུ་གོ་སྟེ་བཞག་པ་རྣམས་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་བཤད་ན། དག་
 པོའི་འོད་བཟང་བ་ནི་འོད་ཟེར་གྱི་འཕྲེང་བ་ཅན་ནོ། །རབ་ཏུ་གཏུམ་པས་ན་
 རྒྱུ་པོའོ། །འཇིགས་པའང་ནི་གཤེན་རྗེའོ། །འོད་ཟེར་མང་པོ་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བ་
 ནི་གཟེ་བརྗིད་དང་ལྡན་པའོ། །སྒྲིར་བ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་ཏྲག་ཏུ་བསྐྱོམ་
 མོ། །རྗོ་རྗོ་མི་འཆི་ནི་བདུད་ཅི་ཐབས་སྒྲིར་རོ། །འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་རབ་ཏུ་
 འཁྲུག་དག་པོ་ཞེས་པ་ནི་བགེགས་འཛོམས་པ་སྐྱུར་བའི་དཔེ་སྟེ། དག་པོའི་
 འཁོར་ལོ་འབར་བ་འདྲ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱོར་བའོ། །འཇིགས་པ་དག་
 གྱང་ཞེས་པ་ནི་གཞོན་སྦྱིན་དང་ལོག་འདྲེན་གྱི་གདོན་ནོ། །འགྲི་ནི་འདོད་པའི་
 དོན་ཡིན་ལ། དེ་འགྲུགས་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོའོ། །དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཡིད་གྱིས་འཇིན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འགྱུར་རྙིང་ལས་ཞལ་གསུམ་
 པ་ནི་འཇིགས་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལ་བ་ཆབ་གྱི་འགྱུར་ལས། ཞལ་གསུམ་
 འཇིགས་པ་གསུམ་སྟེར་བ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའི་ལྷ་རྣ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
 གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གདུག་པ་རྣམས་ལ་འཇིགས་པ་གསུམ་སྟེར་བའོ། །ཕྱག་
 བཞི་པ་ལ་ཤུཾ་པའི་འགྲེལ་བར། ལོངས་སྦྱོད་བཞི་དང་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་
 འབྱུང་ལ། རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་ཡུམ་ལ་འབྱུད་པའི་ཕྱག་གཉིས་མ་གཏོགས་
 པ་ལ་བཤད། ཅི་ལུ་བས་ཕྱག་མཆོན་འཇིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་
 མོད་གྱང་། འདིར་ནི་ཅ་ཕྱག་གཉིས་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 མཛད་པ་དོར་བའི་ཕྱག་ལྷག་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱག་བཞི་ཞེས་

གསུངས་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་བདེན་བྲལ་གྱི་གདོན་འཇིགས་པར་བྱེད་པའི་
 མཆོག་གོ། །ཁྱོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དོ་རྩི་ཆེའོ། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མི་
 ཞེས་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བ་དང་གདུག་པ་དབང་ལྡན་གྱི་གདོན་ལ་སོགས་པ་
 གདོན་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་པའོ། །ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྒྲའི་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་རྒྱང་སྟེང་གདོན་ལ་སོགས་པ་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རོ་རྩི་
 གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་རོ་རྩི་འཆང་ལས་བྱུང་བ་དང་། འོད་ཟེར་རྣམས་པོ་
 འབར་བས་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བའོ། །ཁྱོ་བོ་ཡིན་པས་ན་དོ་རྩི་དང་། ཐུགས་རིན་
 པོ་ཆེ་མི་གཡོ་བར་འཇིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་མི་
 གཡོ་བའོ། །རོ་རྩི་སེམས་དཔའ་ལས་བྱུང་བས་ན་དོ་རྩི་ལས་བྱུང་བའོ། །མི་
 གཡོ་བ་ཞེས་པ་གཉིས་པ་ལ་ལྷན་པའི་འགྲེལ་པར་བྱུང་གྱིས་བཟླ། ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཞེན་ཏུ་ཆགས་པས་ཡོན་པོར་བཟླ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ཡང་།
 འདིར་ནི་སྤྲུལ་གཡོ་བ་ཞེས་པ་ཆབ་གྱིས་བསྐྱར་བ་ལྟར་བྱའོ། །ཞི་བ་ནི་རྒྱལ་
 བས་བྱིན་ལ་སོགས་པས་འདི་སྐྱེག་པའི་ཁྱོ་བོར་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་
 ཐུགས་ལ་ཁྱོ་བོ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་མི་སྤྲུག་པའི་ཁྱོ་བོ་ཡིན་པས་ཞེན་ཏུ་
 གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །གཙུག་རྟོར་ཆེན་པོ་ནི་གཙུག་
 རྟོར་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་གཅིག་ནི་ཅི་ལུ་པ་ལ་སོགས་
 པས་རྒྱུ་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་རྒྱུ་ཡིག་གི་ངོ་བོར་བཤད་
 པ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །འཁོར་ལོ་ཅན་ཞེས་པ་ནི་ཐུགས་གཞན་ལས་བྱུག་ན་

འཁོར་ལོ་བསྐྱམས་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བ་ཞེས་པའི་
མཚན་ཅན་ལ་བྱའོ། །གཞོན་མཛེས་ནི་ཡེ་ཤེས་མཚོག་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་
བདག་ཉིད་གྱི་རྩི་རྩེ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །པ་ཚབ་གྱི་འགྱུར་ལས། གཞོན་
མཛེས་ཡེ་ཤེས་འཛིན་བྲག་པོ། །འཛིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་མཚུངས་འོད་ཅན། །
ཞེས་པ་ལྟར་ན་ཤེན་ཏུ་འཛིགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་དོག་ལྟར་མཐིང་ནག་གི་
འོད་ཅན་ནོ། །འདི་དང་གཙུར་ཏྲོར་གཉིས་ཀའི་མཐའ། །བསམ་གཏན་དགྱིལ་
འཁོར་ལ་བསྒྲོམ་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

༥ གཟེ་བཟིན་ཕྱང་པོ་གཙུག་ཏྲོར་རྒྱལ། །ཞེས་པའི་རྒྱང་པ་བཞིའི་དོན་
གསང་འདུས་ལུགས་གཞན་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། །ལྷུན་པ་དང་རྒྱལ་བས་
བྱིན་གྱིས་རྒྱུད་གཞན་ལས་གསུངས་པའི་ལྷ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདིར་
བསྒྲོམས་ན་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཏྲིང་ངེ་འཛིན་རྒྱང་པ་བཞི་པོ་འདིས་
སྟོན་པར་བཤད་ངོ། །དེ་ཡང་སྒྲིམ་པའི་མེ་ཏྲོག་ལས། གང་གཞན་ནི་འདིར་
གསུངས་པ་ལས་གཞན་པའོ། །སྒྲགས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲགས་ནི་
དཔའ་བོ་གཅིག་ལྟའོ། །འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་རྣམས་
ཏེ། དེ་ཡང་གཙུར་ཏྲོར་བྱེན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཆེར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཁོ་བོ་རྣམས་དང་སྒྲོ་བྱོས་མི་བད་པ་དང་། སྒྲོབས་པ་བཅེགས་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། འོད་ཟེར་ཅན་དང་རི་ཁྲོད་ལོ་མ་
ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམ་ཆོག་

ཡོངས་སྤྱོད་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་
 དུག་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བས། ཆོས་འབྱུང་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
 དུ་རྫོ་རྩེ་འཆང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །སོ་སོ་དག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་རིམ་རིགས་པ་
 དང་། གང་ཞིག་གང་གི་སྤྲུགས་དང་མཆོན་མ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྒྱུད་
 དང་འགལ་བ་མེད་པར་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་རྒྱུད་སྤྲོ་ཆོགས་ལས་གསུངས་པ་
 རྣམས་དང་། ཉེ་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་འདིར་མ་གསུངས་པ་འགལ་བ་
 མེད་པ་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་འདུས་པ་འདིར་མ་བཤད་
 པ་རྒྱུད་གཞན་ནས་གསུངས་པའི་ཁྲོ་བོ་དང་བྱང་སེམས་དང་། ལྷ་མོ་རྣམས་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་
 དུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱ་བ་དང་། སྤྲུགས་དང་ཕྱག་མཆོན་ལ་སོགས་པ་
 རྒྱུད་གཞན་ལས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་བར་བྱ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཙོ་
 བོར་བྱས་པའི་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་ཅན་དུ་བྱ་དགོས་ལ། མཆོན་མའི་སོགས་ཁོངས་
 ནས་སྤྱོ་མདོག་འདོན་པ་འདྲའོ། །འདིར་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། རྒྱུད་གཞན་དུ་
 གསུངས་པའི་ཁྲོ་བོ་རྣམས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ལྷག་མ་རྣམས་རང་
 རང་གི་རིགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་ཕྱག་མཆོན་བསྐྱམས་པའི་སྟོན་ནས་སོ་སོ་ཐ་དད་
 དུ་བསྐྱོམ་པར་གསུང་ཏེ། བྱམས་པ་ནི་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་མིན་པའི་གཞན་
 དུ་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་ལ་བྱ་དགོས་པར་མདོན་ཏེ་དེས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་

མཆོན་ནོ། །འདིར་བཤད་པའི་ཆོ་གས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཡང་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་
དང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་བདག་པོ་དང་འཁོར་དུ་སྒྲོམ་པ་གང་ཡིན་
མི་གསལ་ཡང་། དཔའ་བོ་གཅིག་པ་དང་བདག་པོར་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ལ་བྱ་
དགོས་པ་འདྲའོ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགོ་ཚུལ་ནི་
ཁྲོ་བོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བྲན་པོ་མོ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་གྱིས་སྤྱོད་བ་ལ་བཤད་
དོ། །དེས་ན་ཁྲོ་བོ་དང་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ནང་ཆོན་རིགས་མི་འདྲ་བ་
མང་པོའི་སྒྲོན་ས་མང་པོར་འབྱེད་པ་ནི་གཞུང་སྤྱ་མས་བསྟན་ལ། འཁོར་གྱི་
སྒྲོན་ས་མང་པོར་འབྱེད་པ་ཁྲོ་བོ་ལ་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་དུ་མངོན་
ནོ། །ལེ་ཏུ་བཙུ་གསུམ་པའི་མཐའ་གཅོད་དོ། །

ལེ་ཏུ་བཙུ་བཞི་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ ཞི་བ་དང་ནི་རྒྱས་པ་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཞི་སོགས་
ཀྱི་ལས་སྐྱབ་པར་བསྟན་པ་ལ། འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཞི་
སོགས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། །དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་ནི། །ཞེས་གསུངས་
པའི་དངོས་གྲུབ་འབྲིང་པོ་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་། དངོས་གྲུབ་ཆུང་དུ་ཞི་བ་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་བོ། །འདི་ལ་སྦྱོད་བསྐྱས་ལས། འཛིག་ཉེན་པའི་
དངོས་གྲུབ་སྤྲ་མོ་དང་། གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་བྱ་སྟེ།

རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱིར་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པར་རྫོགས་
 རིམ་པས་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐུན་མོང་བ་མང་པོ་སྐྱབ་པར་
 གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བསྐྱེན་པ་མཐར་
 ཕྱིན་པའི་མཆམས་ནས་སློབ་པའི་བྱང་འདུག་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རྫོགས་རིམ་
 གྱི་རྫོགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་ངེས་པར་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་མ་
 གཏོགས་པར་རྫོགས་རིམ་ཉིད་ལ་འདྲིལ་བ་ནི་ལུང་སྤྲ་མའི་དོན་ཡིན་ལ།
 ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི་གཙོ་བོར་སློབ་པའི་བྱང་འདུག་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་བྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཅན་དན་ལྟ་བུ་ལ་
 སོགས་པའི་གང་ཟག་བཞིས་ནི་ཕྱགས་སུ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་
 གཉེར་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འཕྲུལ་དུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྫོགས་རིམ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱེད་
 རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཆོགས་སྐྱབ་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཆོགས་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་
 སུ་འགོ་བའི་བྱང་པར་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། གང་དུ་ཁ་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱང་པར་
 དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། ལྟ་དང་ཆས་གོས་ལ་
 སོགས་པའི་ཁ་དོག་ངེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཁ་དོག་གི་བྱང་པར་དང་། ལས་གང་
 བསམ་པ་གང་གིས་བྱེད་པའི་བསམ་པའི་བྱང་པར་ཏེ། བྱང་པར་བཞི་ནི་

འདིར་བྲངས་པའི་རྫོ་རྩེ་འབྲེང་བ་ལས་གསུངས་སོ། ། བྱུང་པར་གཞན་བཞིའི་
 གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་བྲག་ལས་ཀྱི་གནས་ནི། བཙུ་བཞི་པ་ལས། མ་མའི་
 གནས་སམ་དུར་ཁྲོད་དམ། ། ཞེས་པའི་རྒྱང་པ་བཞིས་བསྟན་ནོ། ། ཞི་སོགས་
 གསུམ་སྐྱབ་པའི་གནས་ནི་བཙུ་གཅིག་པ་ལས། རྣམ་པར་དབེན་པའི་རི་བོ་
 དང་། ། ཞེས་པའི་རྒྱང་པ་བཞི་བྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་བསྟན་ནོ། ། གང་ལ་ལས་
 བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། བཙུ་གསུམ་པ་ལས། མ་དད་སྐྱབ་པའི་སེམས་
 ཅན་དང་། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་སྟོན་བྱ་བའི་ཡུལ་བསྟན་ལ་དེས་མཆོན་
 རས་ལས་གཞན་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ལས་སྐྱབ་དུས་
 སུ་བའི་ཁ་བས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། བྲག་པོའི་ལས་ཀྱི་རིགས་སོ་སོ་ལ་ཤ་ཆེན་
 ལ་སོགས་པ་བཟའ་བར་ལེན་དུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེས་
 གཞན་ཡང་མཆོན་ནོ། ། ལས་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆོ་གའི་བྱུང་པར་ནི།
 སྐྱབ་གྲོགས་བྲག་རྒྱ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་
 བཞིན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། བཙུ་གཉིས་པ་ལས། ལམ་གྱི་བཞི་མདོའམ་ཤིང་གཅིག་
 དུང་། ། ཞེས་པ་བཞིས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་རྣམ་པར་དབེན་པའི་རི་བོ་དང་། །
 ཞེས་པ་བཞི་དེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུངས་ལ་འཕགས་པའི་མདོ་བསྟེ་
 ལས། ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
 ཡིས། ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟག་པར་བྱ། ། ཞེས་པའི་ཆོ་ག་བཞི་ལྟར་བྱ་བ་
 གསུངས་སོ། ། དེ་ལ་རྒྱུད་འདིར་དབུ་ཞབས་སུ་དངོས་བྱུང་དང་ལས་ཆོགས་

སྟོན་པའི་གཞུང་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་ལྔ་ལེ་འུ་དགུ་པའི་དམ་ཆོག་ལྔ་ལ་དང་ངེས་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དང་དོན་གྱི་ལྔ་དང་བཅས་པས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་ས་སོ། །

༥ སྟོན་མའི་སྒྲགས་ཀྱིས་ལས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ནད་ཞི་བ་དང་།
རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་འགྱུར་ཚུལ་མཆན་དུ་བཤད་
ཟེན་ལ། ཞི་བ་སོས་པར་བྱེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ་ཞི་བ་སྦྱོང་བ་དང་
འཆི་བར་སྟོགས་པའི་སྟོག་ཀྱང་འཇིན་པར་བྱེད་པའི་ལས་སྦྱོར་ཞེས་པར་
འདོད་ན་སྟེམ་པའི་མེ་ཉོག་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ། །

༥ གོས་དཀར་མའི་སྐབས་སུ་གཞན་འདྲ་བ་ལ་འོད་ཟེར་གྱིས་ལུས་
ཉམས་པ་དང་སྦྱོ་བ་ཉམས་པ་བསྟེགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྟོབས་དང་བཙུན་འགྱུས་འོད་ཟེར་སེར་པོའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱས་ནས་གང་
བར་བསམས་ཏེ་སྒྲགས་ལ། ཆེ་གོ་མའི་ཀ་ཡ་པ་ལ་དུའློ་ཀྱ་རུ་བོ་ཁ་ཅེ་ཞེས་
བཞུས་ན་ལུས་དང་སྦྱོ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་རང་དོན་དུ་བྱེད་ན།
ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མེ་ཞེས་གཞུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་རང་ལ་བྱའོ། །

༥ བན་ཚུན་དཀྱི་བའི་ཚུལ་དུ་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་
སུ་བསྐྱེད་ངེས་པའི་སྤར་གདབ་གསུམ་གསུངས་པའི་སྤར་གདབ་དང་པོ་ལ་
སྟེང་ནས་འགྱོར་མི་བསྐྱེད་པ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། སྤར་

གདབ་གཞན་གཉིས་ལ་སྟེའི་རྣལ་འབྱོར་མི་གསལ་ཡང་། དང་པོ་དང་འབྲེ་
བར་བྱ་བ་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པ་ལོ། །འདི་ལ་རྫོགས་རིམ་པའི་ཕྱར་གདབ་
གསུམ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲོར་བས་
ནི། །དོ་རྩེ་ཕྱར་བྱས་ཕྱར་བྱ་གདབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་བར་
རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་ལྡན་པས། སངས་རྒྱལ་སྒྲུན་མདུན་དུ་
བཞག་ལ། ལག་པ་པན་ཚུན་འབྱུང་བ་དང་དྲི་བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་ནི་སྒྲིའི་
ཆོ་གའོ། །སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་ལྡན་པས་གོས་དཀར་མོ་མདུན་
དུ་བཞག་ལ། སྒྲུང་བ་དང་སྒྲུང་བ་མཆེད་བ་དང་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པ་གསུམ་འབྱུང་
བའི་པར་སྒྲུ་སྟེ་མོའི་བྱ་ག་ལ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་བ་བསྒྲོམས་ལ་ཆོས་འབྱུང་ཡོད་པའི་
ནང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །མི་བསྐྱོད་པའི་སྒྲོར་བ་དང་ལྡན་པས་སྒྲུ་མ་གྱི་མདུན་
དུ་བཞག་ལ་རང་གི་དོ་རྩེ་ཅེ་མོ་ལྟ་བ་བསྒྲོམས་ལ། རང་གི་ཕྱག་རྒྱའི་ཆོས་
འབྱུང་གི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་མེའི་དྲིལ་འཁོར་དང་ལྡན་པར། རང་གི་དོ་རྩེས་
གདན་བཅུགས་ཤིང་བརྒྱངས་ན་འོད་གསལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སྟེའི་རྣལ་འབྱོར་རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་དོ་རྩེ་དང་པར་སྒྲུ་སྒྲོར་བའི་ཕྱར་
གདབ་གསུམ་བཤའ་བ་ནི། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲོར་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྫོགས་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་
སྟེ་ལ་ཕྱར་གདབ་བྱེད་ན་བསྐྱབ་བྱ་མ་གཏོགས་པ་འགྲེལ་བར་བཤའ་བ་
བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཕྱར་གདབ་བྱེད་ཚུལ་ནི་ཐུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡེ་ཤེས་

གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་སོའི་ཡུམ་གྱི་བད་མའི་ནང་གི་མེའི་དགྱིལ་འཁོར་
 གྱི་སྟེང་དུ་བཀུག་ནས་ཡིང་ག་ཕུར་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསམས་ཏེ། སྟོམས་
 བར་འཇུག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕུར་བུས་བཏབ་པར་
 བསྐྱོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་བུས་ན་འོད་གསལ་བར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་
 པའི་འོད་གསལ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་ན་དེའི་མཇུག་
 ཐོགས་ཉིད་དུ་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ཕུར་
 འདེབས་བྱེད་པ་པོ་ནི་སྐུ་ལུས་ཐོབ་ནས་སྦྱོད་པ་བུས་པའོ། །དེ་ནི་སྟོབ་པའི་
 བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་སྦྱོད་པ་བུས་པས་དུས་འདི་ཙམ་ན་དབང་
 ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོན་མ་འབྱུང་ཞེས་པ་དང་། མཆོག་འགྲུབ་ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་དུས་ཆོགས་དེ་ལ་མ་གྲུབ་ན་ལྷ་ལ་དག་ཤུལ་བྱ་བ་ཡང་
 མཆོན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཆེ་བྱང་ཆུབ་མ་གྲུབ་ན། དག་ཤུལ་སྦྱོར་
 བས་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལེ་ཏུ་བཙུ་
 བཞི་པའི་མཐའ་གཅོད་དོ། །

ལེ་ཏུ་བཙུ་ལྷ་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ དོ་རྗེ་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་ནི། །བསྐྱབ་པ་ཀུན་ཏུ་བཅམ་པར་བྱ། ཞེས་
 པའི་ཀང་པ་བཞི་བྱི་ནང་གི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་ལ་སྦྱར་ཏེ་འགྲེལ་

བར་བཤད་ལ། སྤྱི་ནང་གི་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་རིམ་ལྔ་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི།
 མཚན་མོ་སྤྲོད་བའི་ཆ་སྟེ་གསལ་བ་ཉི་མའི་ཟེར་འགྱུད་སྤྲོད་བ་མཆེད་པ་
 ཡིན། །མཚམས་ནི་སྤྲོད་བ་ཐོབ་པ་རང་གི་རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཅིག་
 མིན་པར་འགྲོ། །མཚན་མིན་ཉིན་པར་མ་ཡིན་མཚམས་མིན་གང་ཞིག་རང་
 བཞིན་རྣམས་དང་རྣམས་བྲལ་བ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྐྱད་ཅིག་ཡིན་པར་སྒྲ་མ་
 མཆོག་བཤད་རྣལ་འབྱོར་བ་ཉིད་ཡུལ། །མཚམས་ཀྱི་མཐའ་ནི་འཇིག་མིན་
 ལུན་ནག་ཆོག་པ་ནི་མ་ལུས་གང་དུ་འདས་པ་དང་། །རི་སྤྱིད་ཉི་མ་མ་ཤར་
 སྐྱད་ཅིག་འདིར་ནི་བྱི་མེད་ཡང་དག་མཐའ་རུ་བཤད། །སྒྲོབ་དཔོན་མཆོག་ནི་
 རབ་རིབ་བྲལ་བས་སྒྲོབ་མ་ལ་ནི་སྤྱི་རོལ་བྱང་ཆུབ་བསྟན། །ནང་གི་བདེ་བ་
 རྟོག་བྲལ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྐྱད་ཅིག་དག་གིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་པ་ཐ་མས་ནང་གི་མངོན་བྱང་བསྟན་ལ་ལྷག་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་བཞི་ཆར་བྱས་པ་སྟོང་པ་བཞི་དང་སྦྱར་ནས་
 སྤྱིའི་མངོན་བྱང་བསྟན་ནོ། །མཚན་མོ་སྤྲོད་བའི་ཆ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་མཚམས་ཀྱི་
 སྒྲག་འཕྱག་པོ་ཡལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐོ་རངས་ལ་མ་སྒྲེབ་པའི་བར་གྱི་
 མཚན་མོ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་སྒྲ་བ་ཤར་བའི་དུས་ལ་སྤྲོད་བ་བཞག་
 པའོ། །གསལ་བ་ཉི་མའི་ཟེར་འགྱུད་སྤྲོད་བ་མཆེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི་ནམ་
 མཁའ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་དང་པོ་ཤར་ནས་མ་རུབ་ཀྱི་བར་གྱི་དུས་ལ་སྤྲོད་
 བ་མཆེད་པར་བཞག་པའོ། །མཚམས་ནི་སྤྲོད་བ་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཉི་འོད་སྤྲོད་

མོ་ཡང་འདས་ནས་སྒྲག་འབྲག་པོ་མ་སངས་ཀྱི་བར་ཀྱི་མཆམས་ཀྱི་ཐུན་
 བས་ནས་མཁའ་གཡའ་དག་ལ་བྱབ་པའི་དུས་ལ་ཉེར་ཐོབ་བཞག་པའོ། །རང་
 གི་རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་སྒྲང་བ་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་རང་
 བཞིན་ཀྱི་ཉོག་པ་སྡེ་ཆོན་གསུམ་དུ་བཅད་པ་རྣམས་སོ། །ལན་ཅིག་མིན་པར་
 འགྲོ་བ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲང་བ་གསུམ་ལས་ཀྱན་ཉོག་རྣམས་སྡེ་བ་དང་
 ཐེམ་པའི་རིམ་ཀྱིས་འབྲུག་པའོ། །མཆོན་མིན་ནས་རྣམ་བཤམ་བ་ཞེས་པའི་
 བར་ནི། སྒྲང་བ་གསུམ་དང་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཉོག་པ་དང་བཤམ་བ་ཡིན་
 ལ། དེ་ནི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུ་མ་མཆོག་
 རྣམས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་རྣམ་འགྲུབ་པ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ། དེ་གང་ལ་
 བཞག་པའི་དུས་ནི་མཆམས་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཉེར་ཐོབ་གང་ལ་བཞག་པའི་དུས་
 སོ། །འགྱུར་རྟིང་ལས། འཇིག་མིན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ཆག་འགྱུར་ལས། དེ་
 ལ་རྣམ་པར་ཐད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དུས་དེ་དང་སྒྲང་བ་གང་ལ་བཞག་པའི་
 དུས་ཐུན་ནག་གི་ཆོགས་གཉིས་པོ་མ་ལུས་པར་འདས་པ་ནས་ངེ་སྲིད་དུ་ཉི་
 འོད་དང་པོ་མ་ཤར་བའི་དུས་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འོད་གསལ་དུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིའི་བྱང་ཆུབ་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་སྟོབ་མ་ལ་བསྟན་ཞེས་
 པའོ། །སྟོད་བསྐྱུས་ལས་གསུངས་ཚུལ་ཀྱི་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་ནི་ཐོ་རངས་ཀྱི་
 ཐུན་མཆམས་སུ་མ་རིག་པའི་སྒྲང་བ་འདས་ནས་ངེ་སྲིད་ཉི་མ་གསལ་བར་
 མ་གྱུར་པ་སྟེ་འདི་ལ་ནི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་

དོན་ནི་རིམ་ལྔ་ལས། རྩོམ་པ་དང་སྒྲུང་བའི་མཆན་གྱི་དུས་གཉིས་འདས་ཤིང་
 ཉི་མ་མ་ཤར་བའི་བར་ལ་བཤའ་བའི་ཐོ་རངས་སོ། ། ཉི་མ་ཤར་བ་ན་སྒྲུང་བ་
 མཆེད་པ་དང་ཉི་མ་རྒྱབ་པའི་མཆམས་སུ་མ་རིག་པ་དང་ལྷ་བཤའ་བའི་ཆེ་
 སྒྲུང་བའི་ཞེས་བཤའ་དེ་འདི་རིམ་ལྔ་དང་སྒྲུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་
 རུས་སོ། ། རྒྱང་གི་མངོན་བྱང་སྟོན་པ་ན་དང་པོར་སྟེག་རྒྱ་ལྷ་བྱ་ལ་འོད་ཟེར་
 ལྗེ་ཆོགས་དང་ལྷན་པར་མཐོང་ངོ། ། གཉིས་པ་ནི་སྒྲུང་བ་སྟེ་ལྷ་བའི་འོད་
 ཟེར་ལྷ་བྱའོ། ། གསུམ་པ་ནི་སྒྲུང་བ་མཆེད་པ་སྟེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྷ་
 བྱའོ། ། བཞི་པ་ནི་སྒྲུང་བ་རྩོམ་པ་སྟེ་ལྷ་བྱའོ། ། དེ་ནས་ལྷན་པ་དང་བྲལ་
 བའི་སྐད་ཅིག་ལ་འོད་གསལ་བ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་མཆན་
 ཉིད་ཅན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་
 མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ་སྟོབ་མ་ལ་སྒྲ་མས་ཕྱི་ནང་གི་བྱང་ཆུབ་པ་
 གཉིས་སྟོན་པའི་དང་པོ་ནི། ཕྱིའི་ཞག་གཅིག་ལ་བཞི་ཆར་བྲས་ནས་སྟོང་པ་
 བཞི་བཤའ་པ་སོར་བཞག་ཏུ་བྱེད་ན་སྟོང་པ་བཞི་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
 ཡིན་པ་དང་། རྣམ་འགྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་སོགས་མི་འཐད་ལ། དེའི་
 དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞི་དཔེར་བྲས་ནས་སྟོང་པ་བཞི་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི་
 རྒྱང་གི་སྟོང་པ་བཞི་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། ཕྱི་ནང་གི་བྱང་པར་དབྱེ་མི་རུས་
 ཏེ། རྒྱང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྷ་ཉི་དང་ལྷན་པ་དཔེར་བཞོད་ནས་བསྟན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དུས་དེ་བཞི་རེ་རེའི་དུས་ལ་སྟོང་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་རེ་རེ་སྐྱེ་བ་ལ་
བྱེད་ན་དུས་དེ་བཞིའི་རེ་རེའི་དུས་ལ་སྟོང་པ་བཞི་ཆང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
འགྱུར་བས། ཕྱི་ནང་གི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་གང་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་
སྟེ་ན།

འདི་ལ་རྗེ་འགོ་ས་ཀྱིས་རྒྱ་རོ་པའི་བཞེད་པ་དང་། བཙུན་མོ་ཅན་དང་
ནག་པོ་དམ་ཚིག་དོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྟེ་ཕྱག་ས་གཉིས་བཀོད་པའི་དང་
པོ་ནི། ཞག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་སྟོང་པ་བཞིར་བཤད་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དཔེ
དང་དུས་དང་རྟགས་དང་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པས་བྱང་དོན་ཏེ་སྤྱིའི་མངོན་བྱང་
དང་ངེས་དོན་ནི་ནང་གི་མངོན་བྱང་ཡིན་ཏེ། ལས་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཁྱགས་
པས་བྱང་སེམས་དོ་རྗེའི་རྩ་བ་དང་རྟེན་པ་དང་དོ་རྗེའི་བྱམ་པར་སྟེ་བ་པ་ན།
བདེ་བ་དེ་གསུམ་ལ་སྟོང་པས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བསྟོམས་པ་ན། ལམ་གྱི་སྤྲང་བ་
གསུམ་དང་ཐིག་ལེ་གཉིས་ཤོར་གཉིས་གནས་ཀྱི་དུས་སྤྱི་རོ་ལོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་
པ་ལོག་པའི་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ལོ། །གཉིས་
པ་ནི། སྤྱིའི་དཔེ་བཞིས་དགག་བྱ་སྟོ་བྱར་བའི་རྟོག་པ་དང་བྱལ་བ་བཞིའི་ཆ་
ནས་མཆོན་པ་ནི་སྤྱིའི་བྱང་ཆུབ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱ་མ་འོད་
གསལ་དུ་བརྟུག་པའི་ཉམས་སྟོང་གི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ནི་ནང་གི་མངོན་བྱང་
དུ་བཤད་དོ། །ལུ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ནི། ཞག་གི་ཆ་སྟོང་པ་བཞིར་བཤད་པ་ནི། དེ་དག་
གི་མིང་ཅན་གྱི་ནང་གི་སྟོང་པ་བཞི་ལ་འདོད་ཅིང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་

པའི་སྟོང་པ་བཞི་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའམ་སྒྲིག་རྒྱ་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་མ་ལྟའི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྟོང་པ་བཞི་པ་ནི་ནང་གི་
མངོན་བྱང་དུ་བཤད་དོ། །འགྲེལ་བ་ལྷ་འོད་དང་དོན་གསལ་དང་དམ་ཆིག་རྟོ་
རྗེའི་འགྲེལ་བ་དང་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་སྤྱིའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྟོང་
པ་བཞི་ནང་གི་སྟོང་པ་བཞི་ལ་བཤད་ཅིང་། སྤྱི་ནང་གི་བྱད་པར་གསལ་བར་
མ་ཕྱེའོ། །

སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་དབྱད་ན་ནི་སྤྱི་ནང་གི་བྱད་པར་ཕྱེ་བ་དེ་རྣམས་
གྱིས་ལན་མི་ཐེབས་ཤིང་། བྱད་པར་མ་ཕྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པས་ཀྱང་ལན་
ཐེབས་པས་མི་སྤང་ལ། གནས་འདི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་གལ་ཡང་ཆེ་
བར་གནང་བས་དབྱད་དགོས་སོ། །དེ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་
ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་ནང་གི་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་སུ་
འཛོག་ཆུ་ལ་ནི་རྒྱད་འགྲེལ་ལས། སྤྱིའི་མངོན་བྱང་ལ་སྤྱར་བའི་དུས་སུ་སྤྱི་
རེངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་ནི། སྒྲིམ་པ་མཆོག་གིས་འབྱུང་པར་འབྱུང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱི་རེངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་ཞེས་པ་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་ལ་
བཤད་ཅིང་། ནང་གི་མངོན་བྱང་དང་སྤྱར་བའི་ཆེ་དུས་ཆིགས་དེའི་དོན། ཉེར་
ཐོབ་འདས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ལ་བཤད་པས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་
དུ་འབྱུང་བ་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་བྱད་པར་ཅན་ལ་སྟོས་པའི་སྒྲིན་སྤྱིའི་མངོན་
བྱང་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ནང་གི་སྟོང་པ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་

ཆ་ནས་ནང་གི་མངོན་བྱང་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞག་གཅིག་གི་དུས་ཆོག་ས་
གཞན་གསུམ་སྟོང་པ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་ནི་སྒར་སེམས་དབེན་དུ་བཤད་པ་
ལྟར་དེའི་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དབེས་མཆོན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་བྱང་པར་
དབྱེ་མི་རྒྱས་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཀྱང་རིམ་ལྔ་དང་
སྟོད་བསྐྱུས་དང་གོལ་བའི་ཐེག་ལེ་ལས་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་འཐོབ་པར་
གསུངས་ཏེ། དུས་འདིར་འཐོབ་པ་ནི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་ཡང་འབྲལོ། །དྲོ་
རྩེ་གྲུར་ལས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གནས་སུ་རབ་འདུག་སྟེ། །ཕྱག་རྒྱར་ལན་
ཅིག་རབ་ཞུགས་ནས། །དྲོ་རྩེ་སྟོར་བ་ཡང་དག་བཅུམ། །དྲོ་རྩེ་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་
ནི། །སྟོར་བ་འདི་ནི་རབ་བཅུམས་ན། །སྟེ་རངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་ནི། །
འགྲུབ་འགྲུར་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་འདུས་པ་ནས་བཤད་པ་དང་མཐུན་
པར་གསུངས་སོ། །

༥ མཆོག་འགྲུབ་པའི་ཆེ་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཁོ་ནར་མ་བཟད། ཕྱག་རྒྱ་
མས་ཀྱང་མཆོག་འགྲུབ་པར། །མི་སྒྲིང་བདག་པོ་དཔལ་དང་ལྷན། །ཞེས་པའི་
ལེ་ཏུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །རྣམ་པར་སྒྲིང་མཛད་འོད་འབྱེད་ཞིང་།
།ཞེས་པའི་རྒྱང་པ་གསུམ་འཕགས་པའི་མདོ་བསྟེ་ལས། བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་
དབུས་སུ་དྲོ་རྩེ་འཆར་དཀར་པོ་སྟོམ་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། དོར་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་
ཐབས་ལས། རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་མངོན་བྱང་ལྔ་སྟེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་པོའི་
མགོན་པོ་བསྟེད་པ་ལ་སྦྱར་བ་དང་འགྲེལ་པར་དེ་གསུམ་གྱི་དོན། སྟོད་པ་

བྱས་པས་རིགས་ལྔ་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་པ་ལ་བཤད་པ་རྣམས་དོན་
གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་ཡང་མི་འགལ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །ལེ་ཏུ་བཅོ་ལྔ་པའི་
མཐའ་གཅོད་དོ། །

ལེ་ཏུ་བཅུ་དྲུག་པའི་མཐའ་གཅོད།

༥ ལེ་ཏུ་བཅུ་དྲུག་པ་འདིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་དང་། དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་
པ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྦྱོང་པ་རྣམས་བསྟན་ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་གྱི་
སྐབས་སུ་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་བ་ལ་རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། བཞི་བ་དང་ནི་བཅུ་དྲུག་
པ། །བརྒྱད་པ་དེ་བཞིན་བཅུ་གཉིས་པ། །སློབ་དཔོན་སྟེ་ཡི་ལས་དང་ནི། །
དངོས་གྲུབ་བརྟུལ་ཞུགས་སྒྲུལ་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན། དེའི་འབྲེལ་པར།
བདག་གི་དོན་དུ་དགྱེལ་འཁོར་གྱིས་ཏེ། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྦྱོང་པས་
དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་དགྱེལ་འཁོར་གྱིས་ཏེ་སློབ་
མ་གཞུག་པའི་ཆོགས་བཅུག་ལ་དབང་རྣམ་པ་བཞི་སྟུར་བར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱབ་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལེ་ཏུ་འདིར་དགྱེལ་འཁོར་གཉིས་གྱི་
བར་གསུངས་པ་ལ། དགྱེལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་
བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྦྱོང་པ་དང་འབྲེལ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་གྱི་ཆེ་སློབ་མ་
ཡོངས་སུ་སློན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་

ཡང་ལེ་འུ་འདིར་གསུངས་པའི་རི་ལུ་ཐོད་པ་ཁ་སྒྲོར་གྱི་ནང་དུ་འཛོག་པ་
 དང་། བརྩ་གཉིས་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱི་རི་རྩ་ལས་བྱས་པའི་འཁོར་ལོ་
 ལ་སོགས་པ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞག་ནས་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡོད་
 རོ། །རྒྱུད་འདིར་སྒྲ་མ་ལ་སྟོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་དང་
 དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པའི་འོག་དུ།   སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་ནམ་མཁའི་
 ཁམས། །ཡོངས་སུ་གང་བར་རབ་དུ་བསྐྱོམ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་དགྱིལ་
 འཁོར་བའི་ལྷ་དམ་ཆོག་པ་ནམས་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་ཞུགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
 སྐྱབ་པ་དང་།   བྱང་ཆུབ་དོ་རྩེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་འོག་དུ་ལྷ་དོ་སྟོན་པ་
 སོགས་གོ་རིམ་འབྲུགས་པ་མང་ངོ།   །དེ་ལ་འབྲུགས་སྒྲེབ་པ་དང་དགྱིལ་
 འཁོར་གྱི་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་དགྱིལ་འཁོར་
 སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལེ་འུ་འདིར་བཤད་དགོས་ཏེ།   ལེ་འུ་འདིརི་མཆམས་སྒྲོར་དུ།
 དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེདགྱིལ་གྱི་སྐྱབས་སུ།   དབུས་སུ་ནམ་པར་སྒྲང་མཛད་
 གནས། །མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའང་གི། །ཞེས་པ་ནས། །ཁོ་བོ་ནམས་ཀྱང་
 སྒྲོར་གི་འོ། །ཞེས་པ་དང་། །གསུང་དགྱིལ་གྱི་སྐྱབས་སུ། །མདོར་ན་ཕྱག་རྒྱ་
 ཐམས་ཅད་ནི། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་གི་བར་བྱ།   །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་གི་བ་ལ་
 འགྲེལ་པའི་སྐྱབས་གཞན་དུ་ལག་པས་གི་བ་ཡིད་གྱིས་གི་བ་གཉིས་ཀ་ལ་
 བཤད་པ་ཡོད་པས། །གི་ཞེས་པ་ལག་པས་སྟེ་མཆན་མ་གི་བ་དང་ཡིད་གྱིས་

ལྷ་རྣམས་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་ནས་ཡིད་གྱིས་བྲི་བ་དམ་ཆིག་པ་
རྣམས་སྐྱེད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་པར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་རྫོགས་
པར་གྱུར་པ་འདུས་ནས་རྣམ་མཁའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་བཞུགས་པ་བཀྱག་
ནས། གནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཞུགས་པ་ལ་བསྟེན་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ། །
ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་གྱིས་བྲིས་པའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་
པར་བྱ་ཞིང་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
སྒྲོན་དུ་དམ་ཆིག་པ་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་བྲིས་ཡེ་ཤེས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
བསྟེན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་གཞུང་གི་འཆད་ཚུལ་སྤར་
མ་བྱས་ན། དམ་ཆིག་པ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་གྱི་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཞེས་བཞག་
ཏུ་མེད་པའི་སྤར་རོ། །དེ་ནས་སྐྱེད་གྱིལ་གྱི་སྐྱབས་སུ། རྫོ་རྩེ་གསང་བ་རབ་
བསྒྲོམས་པས། །ཆོ་ག་སྤྲགས་ཤེས་པ་ཡིས་བྱ། །ཞེས་དང་། གསུང་དགྱིལ་
གྱི་སྐྱབས་སུ། ཡོངས་སུ་གསལ་བར་ཆོ་ག་བཞིན། །དགྱིལ་འཁོར་དམ་པ་
བྱས་ནས་ནི། །དེ་ནས་གསང་བའི་མཆོད་པ་བྱ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་པར་སྤར་
ལ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསང་
མཆོད་བྱ་བར་བཤད་པ་ནི་བྲི་མ་ལ་ཡང་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་སྤར་བྱང་གི་དགྱིལ་
ཆོག་གི་དགོངས་པས། རང་དང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་
ཏེ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལས་དགྱིལ་
འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་སྟར། །ཡུམ་གྱི་བད་མར་དགྱིལ་

འཁོར་པའི་ལྷ་སྐྱེད་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་གསང་
མཆོད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱེད་ལ། གཉིས་ཀ་བཟུང་བར་བྱའོ། །པད་མར་སྐྱེད་པའི་
ལྷ་སྐྱེད་སྒྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་མཛུང་པ་སོགས་མཛུང་པའི་མཐར།
རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་ཏེ་སོ་སོའི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས། སྤར་འབྱེན་པར་བཞེད་པའི་སྒྲོ་ནས་བཞུགས་པར་
བསམ་མོ། །དེ་ནས་གཞོན་མཛེས་ལ་བཀའ་བསྒྲོས་པས་རང་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་
པ་དེ་རྣམས་སྐྱེན་བྱངས་ནས་རང་འདྲའི་དམ་ཆོག་པ་སོ་སོ་ལ་བཞུགས་པར་
བསམ་པ་ནི་སྤར་འབྱེད་པ་བྱངས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་པ་ལ་དམ་ཆོག་པ་གཞུགས་
པར་བཤད་པ་སྤྲུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྤར་ཡང་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱེན་བྱངས་
ཏེ་ནམ་མཁར་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་ནས་དམ་ཆོག་པ་སོ་སོ་ལ་བཞུགས་པ་ནི་
འབྱེད་པར། དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུགས་པར་བཤད་པ་སྤྲུལ་མའི་དོན་
ནོ། །འདི་རྣམས་ལེ་ཏུ་འདི་ཙམ་འབྱེད་དང་སྐྱེས་བྱང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་གཉིས་
བསྐྱེགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དཀའ་གནས་སུ་སྤང་བས་བཤད་ཀྱི། ཆོག་
ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ།

༥ གསང་བ་སྐྱེན་པ་བཅུ་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པའི་
ལས་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སྐྱུར་ལ། འདིར་ཡང་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་
ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་གསང་དབང་ལ་སྐྱུར་རོ། །འདིར་འབྱེད་པར་བདུད་

ཅི་ལྟ་ཡི་གོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབས་ནས།   སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གས་
བདུད་ཅིར་བྱས་པ་སྒྲོབ་མ་ཟེར་གཞུག་པར་གསུངས་པས་ནི། ཡབ་ཡུམ་གྱི་
བྱང་སེམས་གཉིས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ལྟ་ཐོག་ཏུ་འཛོག་པའི་གསང་དབང་ཡང་
མཆོན་པས་ན། སྤར་བ་ཤད་པའི་གསང་དབང་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ།

༥ རྣམ་པ་འདི་བཞི་གསང་ཆེན་ཏེ། །ཞེས་པ་བཞི་སྟེ་ཉོག་ལས་ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སྐྱར་ལ།   འདིར་རྩ་འགྲེལ་དུ་ཤེས་རབ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ལ་སྐྱར་བའི་མིང་འདོགས་དངོས་སུ་མ་མཛད་
ཀྱང་། དབང་གསུམ་པ་ལ་ངེས་པར་སྐྱར་དགོས་ལ། གསང་ཆེན་ཞེས་པའི་
དོན་ཡང་གསང་དབང་ལས་ཀྱང་དབང་འདི་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་དོན་ནོ།
དབང་འདི་བསྐྱར་བའི་ཆེ་སྒྲོབ་མ་དང་རིག་མ་ངེས་ལན་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་
ག་རྣམས་ནི་འདིའི་བཤའ་རྒྱུད་དོར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་དཀྱིལ་
ཆོག་ཏུ་བཤའ་བེན་ཏོ། །དབང་འདི་བསྐྱར་བའི་ཆེ་སྒྲོབ་མ་ཡབ་ཡུམ་ལྷ་གང་དུ་
བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས། ལྷ་མས་དེ་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་
ཏེ། །སྐྱབ་པ་པོ་ལ་སྐྱིན་པར་བྱ། །ཚོངས་པའི་གཏི་ལྷག་བདག་ཉིད་སྦྱོར། །
གཏི་ལྷག་དགའ་དང་ཡང་དག་ལྟོ། །གཏི་ལྷག་རྒྱན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་
ན། །གཏི་ལྷག་དོ་ཇེ་བདག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེ་སྤང་སྤང་བའི་བདག་ཉིད་སྦྱོར། །
ཞེ་སྤང་དགའ་དང་ཡང་དག་ལྟོ། །ཞེ་སྤང་རྒྱན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་ན། །ཞེ་
སྤང་དོ་ཇེ་བདག་ཉིད་འགྱུར། །ཆགས་ལ་འདོད་ཆགས་བདག་ཉིད་

སྒྲོལ། །འདོད་ཆགས་དགའ་དང་ཡང་དག་ལྟོ། །འདོད་ཆགས་རྒྱུན་གྱིས་
 དབང་བསྐྱར་ན། །འདོད་ཆགས་རྩི་ཐོག་བདག་ཉིད་འགྱུར། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
 བདག་ཉིད་སྒྲོལ། །རྩི་ཐོག་དགའ་དང་ཡང་དག་ལྟོ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་གྱིས་དབང་
 བསྐྱར་ན། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བདག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་སྒྲོལ་མ་རྣམས་སྒྲུང་
 དང་། །མི་བསྐྱོད་པ་དང་སྒྲུང་མཐའ་དང་། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཛིན་པ་
 རོན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོལ་པ་དང་། །རིག་མ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། །གཏི་ཐུག་དགའ་མ་
 དང་། །ཞེ་སྒྲུང་དགའ་མ་དང་། །འདོད་ཆགས་དགའ་མ་དང་། །རྩི་ཐོག་དགའ་མར་
 བསྒྲོལ་ས་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་དེ། །སྒྲུང་གྱིས་དང་། །ཐུགས་དགྱིས་
 དང་། །གསུང་དགྱིས་དང་། །རོན་གྲུབ་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དགྱིས་འཁོར་ལ་
 བཏེན་ནས་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་བཞི་བཤད་པ་འདི་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་པ་འདི་བཞིའི་
 གསང་ཆེན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རོན་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །

ཐུགས་ཀྱི་དགྱིས་འཁོར་བུད་མེད་གཟུགས། །ཞེས་པའི་རོན་ནི། ཐུར་
 ལེ་ཏུ་དང་པོའི་གཟུངས་དགྱིས་དུ། རྣམས་སྒྲུང་ལ་སོགས་པས་སྒྲུས་པའི་སྒྲུ་མི་
 སྒྲུང་བར་མཛད་ནས། །སྒྲུན་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་མའི་གཟུགས་སུ་མཛད་པ་
 བཞིན་དུ་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །དེ་འདིར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐུར་ལེ་ཏུ་
 དང་པོར་དེ་ལྟར་མཛད་པ་དེ་མཚན་ཏུ་དགའ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་འབྱོར་པའི་

རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲེལ་པས་
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་སྤར་བསྟན་ཟིན་པས་འདིར་ཤེས་
དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྦྱོར་མ་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱད་མེད་བཞི་དང་།
ཕྱག་རྒྱ་མ་སྦྱོར་མ་སོགས་སུ་བསྒྲོམས་པ་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་
གསུམ་པ་བསྐྱར་བ་འདི་ཡང་། སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་སྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་
ཆེན་པོ་བསྦྱེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་
སོ། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་བསྦྱེད་པ་དེའི་དགོས་པ་ནི་སྤར་དུ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་
གི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
ལོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དོན་སྦྱོང་ཕྱིར་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ཡིན་པས་གསུངས་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་དང་འདིར་
གསུངས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སློབ་མ་མི་བསྦྱོང་པར་
བསྦྱེད་པའི་ཆེ་ནི། རིག་མ་ལྷ་མ་གྱི་དང་རིག་རྩོམ་མར་བསྦྱེད་པ་གདམ་ང་
ཅན་ནོ། །

༥ དབང་བཞི་པ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཅུ་རྒྱུད་ལས་གསལ་བར་མ་
གསུངས་ཤིང་། བཤད་རྒྱུད་གཞན་དུ་ཡང་མི་གསལ་ལ། རྩོམ་འབྲེང་བ་
ལས། བཞི་པ་དོན་ནི་དམ་པའོ། །ཞེས་དང་། བཞི་པ་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་རིམ་ལྔ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཤད་པ་དང་། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། དེ་ཡང་བཞི་པ་དེ་

བཞིན་ནོ། །ཞེས་དབང་གསུམ་པ་དང་དཔེ་དོན་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་
 ཚུལ་ནི་དགྲིལ་ཆོག་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །ཡང་དོར་འབྲེང་ལས།
 དབང་བཞི་པའི་སྐབས་སུ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒྲོམ་པ་ཡི། །འདི་ནི་མན་ངག་
 ལས་ནི་ཤེས། །ཞེས་དབང་བཞི་པ་འདི་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་མན་ངག་
 ལས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དབང་གསུམ་པའི་དུས་སུ་
 རང་དང་རིག་མ་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་དུ་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དཔེར་བྱས་
 བྱས། ཟུང་འཇུག་དོན་རྩི་འཆང་ཡབ་ཡུམ་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཤེས་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེའོ། །དེའི་བྱ་པའི་
 དབང་ཆོག་ལས་ཀྱང་། །རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེའི་སྒྲ་མ། །མན་ངག་གིས་ནི་
 འདིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་བྱམ་པ་དང་། །གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 དབང་གསུམ་པོ་དེའི་སྒྲ་མ་སྟེ་གོང་མ་དབང་བཞི་པ་མན་ངག་གིས་ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་མན་ངག་ཀྱང་། །རིམ་པ་ལྷ་པ་བསམ་མི་བྱུང་གི་རིམ་པའི་དེ་ཁོ་ནའི་
 མན་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་ལུགས་དེའི་བསམ་མི་བྱུང་གི་
 རིམ་པ་དང་། །གསང་འདུས་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་
 ཡོད་པས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པའི་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་
 བཏེན་ནས་སྒོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོག་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་དབང་བཞི་
 པ་བསྐྱར་བའོ། །རྒྱད་འདིར་དགྲིལ་འཁོར་བྱི་སྐྱབ་དང་། །སྟ་གོན་དང་། །དབང་
 བསྐྱར་བའི་ཆོག་རྣམས་འགའ་ཞིག་མ་བཤད་ཅིང་། །འགའ་ཞིག་དོན་མདོར་

བསྐྱུས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གི་སྒྲོགས་རེ་ཅམ་ལས་མ་བཤད་པ་ནི། ཅ་
བཤད་ལེགས་པར་སྒྲོར་ཤེས་པའི་སྒྲ་མ་ལ་རག་ལས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་
པས་བཤད་རྒྱད་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་རྣམས་སྤྱ་བྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་ཆོ་ག་རྣམས་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ནས་ཅ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་
ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་དོ།

༥ རྒྱགས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་ཡི་གེ་ཨོ། །བསྒྲོམས་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབར། །
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་ཤ་ལྟ་སྒྱུར་སྒྲུང་སྒྲུང་ཉོགས་པར་བྱས་ནས་
ཉོན་ཚུལ་ཅ་རྒྱད་ལས་གསུངས་པ་རྒྱད་བྱི་མ་ལས་བཤད་པ་ནི། ཐ་མལ་
ལུས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ནི། །དྲི་མ་ལྟ་རྣམས་སྒྲུང་བ་ནི། །ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡིས་བྱིན་
བརྒྱབས་པས། །བདུད་ཅི་ལྟ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །སྒྲུང་དང་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་
པ་དང་། །སྒྲུང་བར་བྱ་དང་གཟུགས་སྒྲུང་བ། །རྒྱགས་ཀྱི་ལུས་སུ་རབ་སྒྲོར་
བས། །བདུད་ཅི་ལྟ་ནི་བཟའ་བར་བྱ། །དོ་རྩེ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནི། །བར་སྒྲུང་ལ་
གནས་བསམ་པར་བྱ། །ལྷུ་ཐམས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་ནི། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་
བྱ། །ཨོ་གྱིས་མཆོན་པའི་བདུད་ཅི་ནི། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་གཞག་པར་བྱ། །དོ་
རྩེ་བརྒྱ་མཉམ་སྒྲོར་བས། །འབར་བས་རྣལ་འབྱོར་ཆེ་མ་པར་བྱ། །ཤེས་དང་
མཚུངས་པར་སྒྲུང་གྱུར་ཅིང་། །ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་གཉིས་པར་འགྱུར། །སྒྲོགས་
བུའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་ཀྱི། །མཆོན་ཆ་མཆོག་གིས་དངས་ནས་
ནི། །བདུད་ཅི་དེ་རུ་ཐབ་ནས་ཀྱང་། །བཟའ་བའི་སྒྲོར་བས་བཟའ་བར་བྱ། །

ཐུན་མོང་དུ་མཆན་པའོ། །ཐོད་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱང་མེ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་ནི་འདིར་
མ་བཤད་ཀྱང་རྒྱད་ཕྱེ་མའི་འགྲེལ་པར་བཤད་ལ། དེའི་སྐྱེད་ཆོག་ནི་ཐུབ་པ་
དཔལ་གྱིས། སྤྱི་ཡི་སྤྱི་དང་། སྤྱི་རྩི་ལས་སྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནས་གོང་
གི་སྐར་བ་ནི། རྡོ་རྗེའི་ལྷ་བའི་སྤྱི་ཡི་ག་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་གཡོས་པའི་རྒྱང་
གིས་མེ་སྐར་བའོ། །མེ་དེས་ཐོད་པ་གདུངས་ཤིང་རྗེས་ནམས་བསྐྱོལ་བ་ནི་
བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་ཉི་གདན་དང་བཅས་པ་ཐོད་པར་སྐྱེད་ནས་
དཀྱུགས་པས་རྗེས་ནམས་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་ཏེ་ཤེལ་དང་མཚུངས་པར་སྐྱེད་
བ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ནས་ཐོད་པའི་ནང་གི་བད་མ་དང་ཞུམ་ཡི་ག་ཞུ་བས་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཉི་མ་གཉིས་པ་ལྟར་གྱུར་པ་ནི་དམར་སེར་གྱི་གཟུགས་
སུ་སྐྱེད་བའོ། །བར་སྐྱེད་གི་རྡོ་རྗེ་ཐོད་པར་སྐྱེད་ནས་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་པ་རྡོ་རྗེ་
བརྒྱ་མཉམ་སྦྱོར་གྱི་དོན་དུ་ཐུབ་པ་དཔལ་བཞེད་ལ། རང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྱོར་
མཆམས་ནས་འོད་ཟེར་མཆོན་ཆ་མཆོག་ལྷེ་ལྷགས་ཀྱའི་ནམ་པ་ཅན་འཕྲོས་
པ་དང་། ཞོ་ཡི་ག་གི་འོད་ཟེར་དེ་ལྟ་བུས་སྒྲོགས་བཅུའི་འཛིག་ཉིན་གྱི་ཁམས་
ན་གནས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་བཀྱག་ནས་དམ་
ཆོག་གི་བདུད་རྩི་ལ་བཅུག་པ་ནི་འབར་བར་བྱས་པ་ལྷེ་མང་པོར་སྤེལ་
བའོ། །དེ་གསུམ་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེད་པ་དང་རྟོགས་པ་དང་སྐར་བར་
བྱས་པའོ། །མཐར་ཡི་གེ་གསུམ་ལན་བདུན་དུ་བརྗོད་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
པར་བྱའོ་ཞེས་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱིས་བཤད་དོ། །བསྐྱེད་བྱའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱེད་

པའི་བདུད་ཅི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཆོ་ག་ཡིས། དཔའ་བོ་ལྷ་སྟེ་ཤ་ལྷ་ཡང་
དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བདུད་ཅི་དང་ཤ་རྒྱལ་ས་བ་བ་ན་
སྒྲགས་ཏེ་ལྷ་འི་ལུས་སུ་རབ་སྦྱོར་བ་སྟེ་བསྐྱོམས་ནས་བཟའ་སྟེ་དེས་ནི་ལྷ་འི་
སྦྱིད་ཆོག་དང་སྦྱིད་ཁ་དང་སྐྱོག་མ་སྦྱང་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡི་གེ་གསུམ་ཞེས་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་
ལས་ཁ་བས་ཀྱི་བྱི་མ་སྦྱང་བ་དང་། བདུད་ཅིར་བྱ་བ་དང་མང་པོར་སྟེལ་བ་
བསྦྱིད་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་སྟེ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་བོས་ན་པན་ཡོན་བཤའ་
བ་རྒྱལ་ས་འགྲུབ་པར་མི་འགྲུར་ཞེས་པའོ། །ལེ་ལུ་བཙུ་བྱག་པའི་མཐའ་གཅིད་
དོ། །

ལེ་ལུ་བཙུ་བདུན་པའི་མཐའ་གཅིད།

༥ ཁམས་གསུམ་དག་གི་ལམ་མཆོག་ན། །བྱད་མེད་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་
རྒྱལ་ས། །ཐམས་ཅད་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྦྱང། །གསུང་གི་དོ་རྩེ་མི་སྦྱང་དོ། །ཞེས་
པའི་སྐུ་བས་སུ། དག་གི་དོ་རྩེ་སྟེ་རོ་འཇིན་གྱི་བྱ་བས་བསྦྱོད་ལ། ཞེས་ཅ་
གསུམ་པོ་ལྷེས་བསྦྱོད་པར་གསུངས་ལ། ལྷས་བསྐྱུལ་བ་ལས་བཞེངས་པའི་
སྐུ་བས་སུ་ཅ་སྐུ་བས་གསུམ་སོར་མོ་གསུམ་གྱིས་བསྦྱོད་ཅིང་ཞེས་སོར་མོས་
བསྦྱོད་པ་དང་གཉིས་བཤའ་དོ། །འདི་ལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། ཆགས་པ་སྤྲ་

བ་དང་གན་པ་སོགས་ལ་ནི་སོར་མོ་རིང་པོ་གསུམ་སྐྱལ་གྱི་མགོ་ལྟར་བྱས་
ནས་བྱུང་པར་བྱ་བ་དང་། གཞོན་ཞིང་ཆགས་པ་མཉེན་པ་རྣམས་ལ་ནི་འོད་
དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འབབ་པའི་རྩར། རྡོ་རྗེའི་ལྗེའི་ཐུར་མ་
བཅུག་ཏེ་བསྐྱོད་པར་གསུངས་ཏེ། དུལ་སོ་སོར་མཛད་པ་ནི་སོར་མོ་གསུམ་
གྱིས་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། མཛུ་བ་མོ་
དང་ལྗེའི་རྩེ་མོ་ལ་ཡི་གེ་རྩི་མཐར་པོ་བཀོད་པས་རྩ་བ་སྐྱལ་བར་བཤད་པ་
ལྟར་ན། དུལ་གཅིག་ལ་ཡང་སོར་མོ་དང་ལྗེ་གཉིས་ཀས་བསྐྱལ་བ་ནི་སོར་
མོ་གཅིག་པའི་བྱུང་པར་རོ། །དུས་རིམ་ཅུ་བསྐྱལ་བ་ནི། བ་ཆབ་ཀྱི་འབྱུར་
ལས། རོ་འཇིན་གྱི་བྱ་བ་དག་གིས་མ་བྱིན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱ་ཞིང་
ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། དུམ་གྱི་དབུ་མའི་མར་སྒྲ་བྱེ་ནས་བདུད་རྩི་འཛག་པ་
མ་བྱུང་གི་བར་དུ་རོ། །རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། དུལ་ལ་སིད་ཅེས་བྱ་བའི་
སྒྲགས་འབྱུང་གི་བར་དུ་བྱུང་པར་གསུངས་ལ། དེ་ནི་དུལ་དེས་ཆེད་དུ་བྱས་
ནས་སྒྲགས་དེ་བཏོན་པ་མིན་པར་རང་འཁྱགས་གྱིས་སྒྲགས་དེ་ལྗོས་པར་བྱུང་
བའོ། །དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
བསྐྱལ་བས་སྒྲིང་འདར་བ་དང་དགའ་བས་སྒྲིས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་མོའི་
ཆུ་འཛག་ལ། རོ་ཆ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་ཏེ་བ་སྐྱུ་ལངས་ནས་ཤིན་ཏུ་ཆགས་
པས་ལྟ་ཞིང་འབྱུང་པ་ལ་གྲུས་པར་གྱུར་ཅིང་སིད་ཅེས་བེར་བ་དང་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ནི་སོར་མོ་དང་ལྗེས་བསྐྱལ་བས་རྩ་ཁ་

གྲེ་བའི་རྟགས་སོ། །སེམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྱོད་མེད་ཆུ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་སྟོང་
 བྱའི་ཆུའོ། །དོ་རྩེ་གྲུང་ལས་ཀྱང་། དོ་རྩེ་སོར་མེད་རབ་སྐྱོར་གྱིས། དོ་རྩེ་འི་
 ས་གཞི་རབ་བསྐྱེད་ཏེ། དོ་རྩེ་སེམས་སྤྱོད་རབ་སྤྱུང་ལ། དོ་རྩེ་སྤྱོད་ཡིས་བཟའ་
 བར་བྱ། །སྤྱི་ནས་དེ་ཡིས་བདེ་ལྡན་དུ། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རབ་བཅུག་སྟེ། །
 དོ་རྩེ་བཅེང་བའི་སྐྱོར་བ་ཡིས། དོ་རྩེ་མཆོད་པ་རབ་དུ་བཅུམ། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། དོ་རྩེ་ས་གཞི་ནི་གསང་གནས་ཀྱི་དོ་རྩེ་རྟོན་ཡུམ་གྱི་བསྐྱེད་ཏེ།
 དོ་རྩེ་སེམས་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་ཀྱང་སྟོང་བྱའོ། །སྤྱི་ནས་ཞེས་པ་ནི་རྩ་སང་པར་
 བྱས་པའི་རྩེས་སྤྱེད་ཏེ། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ནི་ཡབ་ཀྱི་གསང་བའི་དོ་རྩེའོ། །དོ་
 རྩེ་བཅེང་བ་ནི་རྩ་གཉིས་མི་འབྲལ་བར་བཅེངས་པའོ། །འདོད་པའི་བསྟན་
 བཅོས་རྣམས་ལས་བསྐྱེད་ཅན་དང་དུང་ཅན་མ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡོད་པར་སྤྱང་ནའང་མན་ངག་འདི་ནི་དེ་དག་ལ་གཏན་
 མེད་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །

༥ གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་འདས་པ་ནས་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ། གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལས་སྤྱོད་བཞག་ལས་
གཞན་པའི་བཤད་པ་མ་བྱུང་ལ། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལས། མཆན་བརྗོད་
ལས། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་
གསུང་འགྱུར་ལ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །ཡང་ཡང་གསུང་

བ་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་སོགས་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། མཆོན་ཡང་དག་པར་
བརྗོད་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཆོག་འདིའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འདུས་པ་
ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ནས་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་བར་དུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་ཞེས་པ་སྟེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཆོས་
སྟོན་པའི་དུས་ན། རིགས་བཞིའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ལྡན་ཞིང་སྐལ་བ་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་འཕགས་པའི་ཡུལ་
དུ་འཁོར་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་ཏེ། དུས་གཞན་དུ་ཡུལ་གཞན་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་འཁོར་ལ་ཡང་མ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
གསུང་འདིའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་གསུམ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་མི་
འགྱུར་ཏེ་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
ཡུལ་དུས་བྱེད་པར་བ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་དུས་དང་གདུལ་
བྱ་བྱེད་པར་བ་རིགས་བཞིའི་གང་ཟག་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ལ་མ་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དུས་གཞན་དང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་
གཞན་ལ་མ་གསུངས་པ་མིན་པར་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་འཆད་མི་འཆད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ནི། དེའི་

དུས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྐལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྐལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི། དབང་པོ་ཞིན་ཏུ་རྩོམ་བ་དབང་པོ་གཉིས་སྒྱུར་ཀྱི་
 ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མོས་ཤིང་དེ་ལས་བསྒྲུག་པ་ལ་མི་མོས་པ་དང་།
 འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་
 སྒྲུབ་པ་ལ་མོས་ཤིང་། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་མོས་པ་
 སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲོས་ན་དབང་པོ་བརྟུལ་བའོ། །འདུས་པ་སྤྱི་མ་ལས་ཀྱང་། རིག་མའི་
 བརྟུལ་ཁྱུགས་སྟེར་བ་ན། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རིག་པའི་
 བརྟུལ་ཁྱུགས་སྒྲ་མེད་པའོ། །མྱོངས་པ་གང་ཞིག་འདས་གྱུར་ན། །དེ་ཡིས་
 དངོས་གྲུབ་མཆོག་མི་འགྲུབ། ཅེས་དང་། རྩོམ་གྱུར་ལས་ཀྱང་། འདོད་ཆགས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་འཇིག་རྟེན་པ། །འདོད་ཆགས་སྤངས་པས་བསྒྲུག་པར་འགྱུར། །
 རྩོམ་ཆགས་པ་ཡོངས་ཤེས་ན། །ཡིད་ནི་རྩོམ་སེམས་དཔར་འགྱུར། །ཞེས་
 དང་། ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ནི། ཆགས་པ་མཆོག་ལྟན་རྣམས་ཀྱིས་
 སྦྱང་། ཅེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟ་ནས་ལམ་འདིའི་རིགས་ཀྱས་བྱུང་པར་ཅན་
 འཇོག་པའི་མོས་པ་སྒྱུར་ལུགས་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་
 བྱས་ནས་ལམ་འདིའི་རིགས་ངེས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་བར་བྱའོ།

༥ གསང་བ་འདུས་པ་འདི་ལ་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྩོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པས་ནི་ལམ་འདིས་བྱང་
 ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་བའི་དུས་སྟོན་པ་མིན་གྱི། འབྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་གྱི་

མཐའ་ལམ་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འདུག་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཡུན་ཆད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་འདིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་
པའི་ཡུན་ནི་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཞེས་པས་སྟོན་ནོ། །གང་གྲུའི་སྤང་གི་བྱེ་མ་དུ་མ་སྟེད་
ཀྱི་བསྐྱལ་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱིས་འབད་ཅིང་བཙལ་གྱང་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ། ཞེས་པ་ནི་པར་སྤྱོད་ཀྱི་ཐེག་པས་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པའི་བྱང་སེམས་སོ། །འོ་ན་ལམ་དེར་གངས་མེད་གསུམ་གྱིས་
བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པར་གསུངས་པ་རིང་མཐའ་མ་ཡིན་ནམ། གང་གྲུའི་སྤང་གི་
བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་ཞེས་པ་རྗེ་ལྟར་རིགས་སྟུང་ན། འདི་ལ་ངེས་པ་དང་
མ་ངེས་པ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་བྱངས་པ་ལས།
ཕྱགས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུས་འགོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞེ་ན། འདི་
རྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྤྱིས་བྱ་ལ་ལ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ལྗེའི་རྟལ་སྤྱར་བ་ཀྱི་
རྟལ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདའ་བར་འདོད་ནས་དེ་ཕྱགས་ཀྱི་ཤིང་
རྟ་ལ་ཞོན་ཏེ་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་དེ་ཡུན་རིང་པོས་ལམ་རིང་པོར་དཔག་ཆད་
བརྒྱར་སྤྱོད་པ་ལས། དེ་དེར་སྤང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོས་བསྐྱོག་ནས་
དཔག་ཆད་ཁྲིར་དེད་དེ་སྤྱིར་བུལ་ན། སྤྱིས་བྱ་དེ་ཕྱགས་ཀྱི་ཤིང་རྟས་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་འདའ་བའམ་བསྐྱལ་པ་ནས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་
བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བསྐྱལ་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གྱང་འདའ་བར་

རུས་སམ། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མི་འཇིན་མི་སྟོག་པར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 བ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ཅིང་དེ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱེད། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོག་ཅིང་ཁ་ཏོན་བྱེད་དཔྱིད་ཅིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་ལ། གཞན་
 དག་གྱང་སྟོག་ཏུ་འཇུག་པ་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་བར་དུ་བྱེད་ན་དེ་
 བྱེད་པའི་ལམ་རབ་བརྟུལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲོ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་
 ལས་སྤར་བྱངས་ནས་བྱིར་སྟོག་གོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདིའི་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་མིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྟུལ་པོར་སྦྱར་ཞིང་ཉམས་པར་བྱེད་དེ། འདི་
 བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་རྟོག་ལྟ་བུས་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པས་བསྐྱེད་པ་
 ཆེན་པོ་གངས་མེད་པ་གསུམ་ཀྱིས་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་པར་བྱིན་
 ཀྱི་ཐེག་པའི་ལམ་ཀྱི་རིང་མཐའ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདོ་དེ་ལས། སྤང་
 པོ་ཆེའི་ཤེས་རྟོག་ལྟ་བུས་འགྲོ་བ་དང་། ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བ་དང་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་ལྟ་
 བུས་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་གསུངས་པས། བརྟེན་ཏུ་བྱིན་
 པའི་ཐེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་པའི་རྩུར་བུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་

ངེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདུས་པར་སྒར་བཞིན་དུ་གསུངས་པས་ནི་གངས་མེད་
 གསུམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བ་ཡང་མཆོན་པར་བྱའོ། །འོ་ན་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་
 རྒྱང་པས་འབད་ཅིང་རྩལ་ཡང་འཆང་རྒྱ་བར་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལ་
 ལམ་ངེས་ཇི་ཅམ་ཞིག་གི་བར་དུ་བགྱོད་པ་དང་། ལམ་ངེ་ལ་སྒྲོན་པ་གདབ་
 རྒྱུའི་སྒྲགས་གྱི་ལམ་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཡིན་སྟམ་ན་འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབྱུ་མ་
 པས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དང་དོན་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་
 པ་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་པས་མཐར་ཐུག་ལ་སྟོས་པའི་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་
 མེད་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པར་ཞུགས་ནས་རང་རང་གི་
 བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ལམ་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པར་རང་གི་ཐེག་པ་ངེ་ཉིད་
 གྱིས་བགྱོད་པའི་རིགས་ངེས་པ་འདོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། འདིའི་
 ལུགས་གྱིས་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་འདི་ལ་སྟོས་དགོས་
 པར་འདོད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་སུ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་འདིས་ཅི་ཅམ་ཞིག་
 ཏུ་བགྱོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ངེས་པ་འདོད་དགོས་
 སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་གདུལ་བྱ་རབ་གྱིས་རང་གི་ཐེག་
 པ་ངེ་ཉིད་གྱིས་ས་བརྩ་པའི་བར་བགྱོད་པས་ངེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་རིགས་ངེས་པ་གཞག་ལ། ས་བརྩ་པ་བ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་མཇུག་
 ཏུ་ཐེག་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ལམ་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་བསྐྱོན་ནས་སྒྲ་ན་
 མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ། རིམ་ལྡོ་དང་སྒྲོད་བསྐྱས་དང་།

ལས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་གྲོལ་བའི་ཐེག་ལེ་དང་མན་ངག་སྟེ་མ་སོགས་ཀྱི་
གཞུང་མང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་དུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་
ཡོད་པས་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་དེ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

༥ རྒྱད་གཏད་པའི་སྐབས་སུ། འཁོར་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སྡི་
ལ་རྒྱད་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉུང་ལ་སྟོན་ཅིག་ཅེས་བསྟོན་བ་དང་། རྒྱད་པར་
དུ་དོ་རྩི་ཆོས་ལ་གཏད་པ་ནི་སྟོན་བྱང་ཙམ་དུ་མ་བཟད་རྩིས་འཇུག་ལ་ཡང་
སྐར་དགོས་པས་སྐར་ན་མ་འོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱད་པར་ཙན་འགྲིག་པའི་
རྒྱར་འབྱར་རོ། །དེས་ན་རྒྱད་ཀྱི་བཤའ་པ་རྩི་གསལ་པའི་མཇུག་ཏུ། གནས་དེ་
སྟོན་བྱང་ལྟར་གྱི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མོས་པར་བྱ། འཆད་པ་པོ་རང་ཉིད་
རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་དོ་རྩི་འཆང་གི་ང་རྒྱལ་དུ་བྱ། ཉན་པ་པོའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་
སྟོན་བྱང་བཞིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་མོས་པ་བྱས་ལ། འཆད་པ་པོས་རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩི་འདི་བསྟོན་པར་གྱིས་ཤིག། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་འདི་ལ་སྐལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་བྱངས་ཤིག་ཅེས་
བཀའ་བསྟོན། །དེ་ནས་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དོ་རྩི་འཆང་དངོས་ཀྱིས་

བཀའ་བསྒྲོས་པར་མོས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེན་པ་རྒྱལ་
 གྱིས་དེ་བཞིན་དུ་བགྱེད་ཞེས་ཁས་སྤང་ངོ་། །ཅ་རྒྱུད་སྒྲོན་པས་གསུངས་པའི་
 མཐའ་ཉན་པ་པོའི་འཁོར་གྱིས་སྒྲོན་པ་ལ་བསྟོད་པ་བྱ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་།
 འདུས་པའི་ལེ་ཏུ་བཅོ་བརྒྱད་བ་རྗེ་གསལ་པའི་མཐའ་ཉན་པ་པོའི་འཁོར་བྱང་
 སེམས་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། རྒྱུད་སྒྲོན་པ་པོ་ལ་
 ལེགས་སོ་མཛད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེས་འཇུག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

དེ་ལ་བསྟོད་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་ཅ་རྒྱུད་དང་པོ་གསུང་བའི་
 དུས་སུ་མཆོད་པའི་སྒྲོན་གྱིས་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། གཏང་
 རག་ལ་ཡང་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། བྱི་དང་ནང་དང་གསང་བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གྱིས་མཆོད་པ་བཞི་བྱའོ། །དེ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། རྒྱུད་བྱི་མར། དུས་གསུམ་
 རྟོ་རྟེན་ཕྱགས་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། དད་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྱོད་གསལ་གཅིག་ཅམ་
 ཞེག་འཛིན་པ་དག །བྱང་ཆུབ་རྟོ་རྟེན་འབྲུག་ལྟ་བུ་ཕྱག་འཇུག། ཞེས་
 པའི་བར་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གསུངས་པས་བསྟོད། འདི་སྒྲོན་བྱང་
 ལ་འཁོར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྱོན་གཅིག་ཏུ་
 གསུངས་པ་ལྟར། རྗེས་འཇུག་གི་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱུབ་ན་
 ལེགས་སོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ནི། ལེ་ཏུ་གཉིས་པ་ལས་ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་
 ཨེ་མའོ་ཆོས། ཞེས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས་པའི་ཆེད་བརྗོད་ཀྱིས་བྱའོ། །ལེགས་

སོ་འབྲུལ་བ་ཡང་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། འདུས་པ་གསང་བ་ལས་བྱུང་བ། །ཞེས་
 བ་བཞི་དང་ལེགས་སོ་ལེགས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་བཞིས་བྱའོ། །བཤད་རྒྱུ་དོ་
 རྩི་འབྲེང་བ་གསུངས་ཟིན་པའི་མཐར། སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་མིག་སྟོན་
 དང་། མིག་ཐུར་ལྟ་བུས་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་འབྲུལ་པའི་ལོང་བ་བསལ་ནས་
 ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ན་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱུག་བྱས་
 ཏེ་མིག་མཆི་མ་དང་བཅས་པས་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ནས་དོ་རྩི་
 འཆང་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟོད་པའི་ཆོག །ཞེ་མའོ་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་དབང་བྱུག་
 །ཅེས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས། བསྟོད་པ་ཡང་བསྟོད་པའི་སྐབས་སུ་
 བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །རྒྱད་དེར་བསྟོད་པ་ཟིན་མ་ཐག་བཅོམ་ལྟན་
 འདས་ཀྱི་སྒྲ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ཀྱི་ཁོ་བོའི་སྐྱར་གྱུར་ཏེ་ཁོ་བོ་བཅུ་
 བཀུག་ནས་རྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རྣམས་
 ལ་རྒྱུན་དུ་བགོགས་ཀུན་ལས་སྤངས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྐྱོས་ཤིང་། དུལ་
 ཁམས་དེར་བསྤང་བའི་དོན་དུ་ཁོ་བོ་རང་རང་གི་འབྲེང་སྒྲགས་ཀྱིས་ཁོ་བོ་
 རྣམས་ལ་གཏོར་མ་དབྲུལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་
 ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་ཁོ་བོ་བཅུ་ལ་གཏོར་མ་སྤུལ་ཏེ་བཀའ་བསྐྱོ་བའི་
 ཆོག་།རྒྱད་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་བྱུང་པར་ཆེའོ། །དེ་ནས་འདུས་
 བ་ལས་བརྩམས་པའི་བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་དང་ཤེས་བརྗོད་བྱས་ཏེ།
 རྟོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་བཀའ་ཤེས་དང་བདེ་ལེགས་ཀྱི་དཔལ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་

འབྱུང་བར་བྱའོ། །ལེ་ཏུ་བཅུ་བདུན་པའི་མཐའ་གཅོད་དོ།།

༥ གང་གིས་མཛད་བྱུང་ཐབས་མཁས་ཀྱིས། །ཉོན་མོངས་རྒྱ་མཆོར་
 གྱིང་བ་ཡང་། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རྒྱལ་གནས་སུ། །བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་འབྲིང་པའི་
 ཐབས། །རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱད། །དུང་ཕུར་གཉིས་དང་བྱེ་བ་
 གཉིས། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་རྒྱད་ཀུན་གྱི། །སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་སྒྲ་མ་
 ཉེ། །སྦྱིང་པོ་ལས་ཀྱང་སྦྱིང་པོ་མཆོག་ །འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རིན་ཆེན་གཅིག་
 དབང་པོ་རྣམས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི། །འཇུག་དོགས་དཔལ་ལྡན་འདུས་
 པའོ། །རྣམ་དཀར་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ལུས་ཐོབ་ཀྱང་། །ཆོས་འདིའི་མིང་
 ཅམ་ཐོས་པའི་སྐལ་མེད་མང་། །གསུང་རབ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་ཐོས་མོད་
 ཀྱང་། །ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་བས་འཇུག་པའི་སྐལ་བ་མེད། །ཚུལ་འདིར་
 ལྷགས་ཀྱང་ངི་བཞིན་མི་རྟོགས་པས། །རིན་ཆེན་སྦྱིང་སོན་སྦྱོང་བར་ལོག་
 པའང་མང་། །དེ་ལྟའི་དུས་འདིར་གྲུབ་ཆེན་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི། །དགོངས་བསྐྱོང་བྱེད་
 དཔལ་ལྡན་འཕགས་པ་ལྟ། །སྐྱ་བྱང་ལྟ་བུ་བཞེས་གཉིན་སྒྲ་བྲགས་གྱི། །
 ལེགས་པར་བཤད་པའི་མིག་སྒྲན་བསྒྲན་པ་ཡིས། །སྒྲོ་མིག་རབ་རིབ་བསལ་
 བས་བཤད་རྒྱད་ལྔས། །ཅ་རྒྱད་བཤད་པའི་གནད་དོན་གསལ་བར་
 མཐོང་། །གང་གི་འཕྲིན་ལས་ཟེགས་མའི་ཆ་ཤས་ཅམ། །སྦྱིང་ལ་ལྷགས་པ་
 ཡིས་ཀྱང་རྟེན་དཀའ་བ། །ཤེན་ཏུ་སྤྲས་དོན་ལྟར་ངར་གསལ་མཛད་བ། །
 འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་རིན་གྱིས་རྟག་སྦྱོངས་ཤིག་ །འདི་འདྲའི་ཐེག་མཆོག་

དགའ་སྟོན་སྟོང་བའི་ཆེ། །ལམ་མཆོག་འདི་ཡིས་ཉིན་མཆོན་མི་འདའ་
 བར། །ཤིང་གི་སྟོང་དུ་བསྐྱེལ་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །དང་པོ་གང་ཡིན་ཐ་མར་
 འགྱུར་བ་ཡི། །ཆེ་འདིའི་ཕུན་ཆོག་ས་ལྷུར་ལེན་སུ་ཞིག་ཡོད། །སྤྱན་པ་འབྱར་
 ལ་ཀུན་ནས་འབད་བ་བཞིན། །སྟོང་པོ་མེད་པའི་བྱ་བས་གཡེངས་གཡེངས་
 བས། །དོན་ཆེན་སྤྱབ་པ་སུ་ཞིག་ཡིས་བར་འདོར། །འདོད་ལྡན་སྟོང་ལ་སྟེན་
 ལེགས་གཟུགས་ཀྱིས་བཞིན། །གང་ཞིག་མཐོང་ཞིང་དེ་དོན་བསམས་པ་
 བ། །མཁས་པའི་ཡིད་ནི་རབ་དུ་འཕྲོག་བྱེད་པའི། །གཞུང་འདིར་འབད་ལས་
 བདག་གིས་དཀར་པོའི་ལས། །ཇི་སྟོང་བསགས་པ་དེ་ཡིས་འགྲོ་ཀུན་
 ཀྱིས། །ཤིན་ཏུ་དབྱེ་བར་དཀར་བའི་རྒྱུད་སྟེའི་གནད། །ཇི་བཞིན་ལེགས་པར་
 ཉོགས་ནས་དེ་ཡི་དོན། །བསྐྱབས་པས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སར་བསྟོད་ཤོག །ཇི་
 སྟོང་སྟོང་གི་པར་འདབ་བརྒྱུད་ཀྱི། །ཟེའུ་འབྱར་སྤྱན་པོ་གནས་པ་དེ་སྟོང་
 དུ། །ལེགས་བཤད་འདིས་ཀྱང་སྐལ་བཟང་འགྲོ་བ་ལ། །ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་
 རིང་དུ་གནས་བྱེད་ཤོག །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །
 ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་འདི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །ལེགས་ཆོག་ས་ཀུན་གྱི་ཙཱ་བ་
 རྩེ་མེད་པ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྟག་དུ་མཉེས་བྱེད་ཤོག ། །

ཅེས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
 སྟོན་མ་གསལ་བའི་དཀར་བའི་གནས་ཀྱི་མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་གྲུ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་དུ་ཐོས་

པའི་དགེ་སློང་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། འཕགས་པ་
ཡབ་སྐུ་ལྷའི་སྒྲགས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གཞུང་ཀུན་ལ་རིང་དུ་ལེགས་
པར་སྦྱངས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་གསང་བ་འདུས་པ་འཕགས་པའི་སྒྲོར་བོད་དུ་
འགྱུར་རོ་ཅོག་དང་། མར་འགོས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བཤའ་པ་དང་གདམས་ངག་
ནམས་ལའང་འདྲིས་པར་བྱས་ནས།   ཅུ་བ་དང་བཤའ་པའི་རྒྱད་ནམས་
ལེགས་པར་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྒྲོབས་པ་རྟེན་པའི་ཆོ།
འགྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤིང་དུ་སྦྱར་བའོ།   ॥